

Školní vzdělávací program

Lyceum 78-42-M/08

Klatovy

Oborová orientace:

**Humanitní s rozšířenou výukou jazyků zaměřených na cestovní ruch
Zdravotnictví a sociální služby**

Č.j. 309/2025 19. května 2025

Obsah

1	Vymezení školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání Lyceum.....	4
1.1	Identifikační údaje.....	4
1.2	Charakteristika oboru vzdělání.....	4
1.3	Profil absolventa.....	5
1.4	Uplatnění absolventa.....	6
2	Podmínky realizace školního vzdělávacího programu.....	7
2.1	Organizace vzdělávání.....	7
2.2	Kultura a prostředí školy.....	8
2.3	Společné vzdělávání – podpora žáků ve vzdělávání.....	9
2.4	Popis zajištění výuky.....	12
2.4.1	Materiální zajištění.....	12
2.4.2	Personální zajištění.....	13
2.5	Charakteristika spolupráce se sociálními partnery.....	15
3	Organizace výuky a vzdělávací strategie.....	16
4	Vzdělávací obsah.....	17
5	Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP.....	19
6	Hodnocení žáků.....	21
7	Učební plány (jen denní studium) RVP: 78-42-M/08 Lyceum.....	22
7.1	ŠVP: Lyceum 78-42-M/08 - Humanitní s rozšířenou výukou jazyků zaměřených na cestovní ruch.....	22
7.2	ŠVP: Lyceum 78-42-M/08 - Zdravotnictví a sociální služby.....	23
8	Charakteristika vzdělávacích oblastí a přehled očekávaných výsledků učení všeobecně vzdělávacího základu.....	24
9	Učební osnovy.....	60
9.1	Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu.....	60
9.1.1	Tělesná výchova.....	60
9.1.2	Výchova ke zdraví.....	63
9.1.3	Psychologie.....	70
9.1.4	M1: Osobnostní rozvoj: Komunikativní dovednosti + Kariérové vzdělávání.....	76
9.2	Komunikační a jazykové vzdělávání.....	81
9.2.1	Český jazyk a literatura (včetně Mediální gramotnosti).....	81
9.2.2	Cizí jazyk I.....	92
9.2.3	Cizí jazyk II.....	112
9.3	Aplikované vzdělávání STEM.....	141
9.3.1	Matematika, Matematický seminář.....	141
9.3.2	Fyzika 1.....	153
9.3.3	Chemie 1.....	158
9.3.4	Biologie 1.....	161
9.3.5	Informační technologie.....	164
9.4	Prakticky orientované vzdělávání společenskovední a humanitní.....	171
9.4.1	Filozofie a etická výchova.....	171
9.4.2	Sociologie.....	176
9.4.3	Dějepis.....	181
9.4.4	Právo.....	187
9.4.5	Ekonomie a ekonomika.....	194
9.5	Všeobecné vzdělávání (disponibilní část).....	203
9.5.1	Fyzika 2.....	203
9.5.2	Chemie 2.....	209

9.5.3 Biologie 2	213
9.5.4 První a druhý jazyk odborný	217
9.5.5 Cizí jazyk III.....	220
9.6 Odborná orientace (dostupibilní část)	249
9.6.1 M2: Propedeutika – Klinická, Ošetrovatelská, Patologie, Somatologie	249
9.6.2 M3: Zdravotnické základy – První pomoc, Základy veřejného zdravotnictví, Základy epidemiologie a hygieny	259
9.6.3 Základy latinské terminologie	273
9.6.4 M4: Sociální služby – Přímá péče a osobní asistence.....	279
9.6.5 Management a marketing	291
9.6.6 M5: Regionální rozvoj v příhraničních oblastech – Regionální cestovní ruch, Dějiny regionální kultury, Místopisná geografie	296
9.6.7 M6: Ekonomika a řízení příhraničních oblastí (Management a marketing CR, Ekonomika a projektové řízení)	314
9.6.8 Písemná a elektronická komunikace	321
9.6.9 Stáže oborové orientace	325

1 Vymezení školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání Lyceum

1.1 Identifikační údaje

Předkladatel:

název školy Vyšší odborná škola, Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Klatovy, Plánická 196
REDIZO 600009386
IČ 61781771
adresa školy Plánická 196, 339 01 Klatovy
ředitel Ing. Soňa Rabušicová
hlavní koordinátor Ing. Soňa Rabušicová
kontakty rabusicova.sona@oakt.cz
telefon 376313551
e-mail obchodniakademiect@oakt.cz
www www.oakt.cz

Zřizovatel

Název Plzeňský kraj, Škroupova 18, 301 00 Plzeň
IČ 70 890 366

Kontakt

Adresa Škroupova 18, 301 00 PLZEŇ
Telefon 377 195 529
Fax 377195548
Email www.kr-plzensky.cz

Kód a název vzdělávacího programu 78-42-M/08 Lyceum

Název ŠVP Lyceum (režim pokusného ověřování)

- Humanitní s rozšířenou výukou jazyků zaměřených na cestovní ruch

- Zdravotnictví a sociální služby

Dosažený stupeň vzdělání střední vzdělání s maturitní zkouškou

Stupeň poskytovaného vzdělání EQF 4

Délka a forma vzdělání čtyřleté denní

Způsob ukončení maturitní zkouška

Certifikace vysvědčení o maturitní zkoušce

Platnost od 1. září 2025 počínaje 1. ročníkem

1.2 Charakteristika oboru vzdělání

Obor vzdělání Lyceum má charakter obecně odborné přípravy. Nabízí všeobecně vzdělávací základ neakademického typu s důrazem na mezioborovou orientaci a osobnostní rozvoj. Dále umožňuje žákům důkladně se vzdělávat v dalších všeobecně vzdělávacích předmětech dle vlastní volby tak, aby se mohli připravit pro terciární a další vzdělávání. Nedílnou součástí vzdělávání je oborová orientace, která poskytuje žákům široké možnosti volby z obsahové nabídky školy a jejích partnerů (vyšších a vysokých škol, zaměstnavatelů a jiných organizací). Jejím absolvováním žáci nezískají odbornou kvalifikaci, ale lépe se zorientují v možnostech svého dalšího studia a kariéry.

Obor vzdělání Lyceum je vhodný pro žáky, kteří preferují širší vzdělanostní základy, ale nechtějí se vzdělávat v celém spektru všeobecně vzdělávacích oborů a ani se již na počátku středoškolského studia rozhodovat o konkrétním odborném profilu. Lyceum svým pojetím poskytuje žákům možnost průběžně ovlivňovat svou kariérní orientaci dle vlastních zájmů a

preferencí. Klade důraz na takové vzdělávací strategie, které vedou žáky k odpovědnosti za své učení tak, že mu umožní samostatnější vzdělávací cestu s možností ovlivňovat ji různou volbou v průběhu studia.

Obor vzdělání Lyceum poskytuje školám vyšší míru flexibility při tvorbě vlastních školních vzdělávacích programů. V rámci disponibilní části mohou uplatnit celou šíři svého odborného zázemí a personálních kapacit, které mají k dispozici. Mohou tak významně ovlivnit celkovou podobu oboru vzdělání a také jej průběžně inovovat v souladu s aktuálními regionálními i celospolečenskými potřebami.

1.3 Profil absolventa

Absolvent oboru vzdělání Lyceum si osvojí:

- klíčové kompetence navazující na základní vzdělávání;
- obsah vymezený v jednotlivých oblastech všeobecně vzdělávacího základu, navazující na základní vzdělávání;
- obsah vybraných všeobecně vzdělávacích oborů/předmětů, které zvýší jeho připravenost pro studium v terciární sféře;
- oborovou orientaci ve vybrané odborné/profesní oblasti, která zvýší jeho připravenost pro volbu dalšího vzdělávání nebo pracovního uplatnění.

Uvedené složky vzdělávání směřují k tomu, aby absolvent byl schopen:

1. Organizovat a plánovat vlastní učení; přebírat odpovědnost za rozvoj svého potenciálu v celoživotní perspektivě; stanovit si reálné cíle.
2. Upevňovat svou fyzickou i psychickou pohodu a odolnost s využitím vhodných postupů; účinně spolupracovat s ostatními.
3. Vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity, potřeby a názory v ústní i písemné komunikaci v mateřském i cizím jazyce prostřednictvím symbolických, vizuálních a zvukových prostředků napříč obory a kontexty; vést respektující dialog.
4. Respektovat a dodržovat zákonné pořádky a principy demokracie, hodnoty morálky a udržitelnosti v komunitním, sociálním a environmentálním kontextu.
5. Plánovat, organizovat a řídit nebo se účastnit týmové práce při realizaci společensky odpovědných projektů a aktivit; uplatnit svou inovativnost, iniciativu a vytrvalost.
6. Zaujímat stanovisko k současnému světovému dění na pozadí porozumění historickým, kulturním a spirituálním kontextům minulosti i přítomnosti.
7. Posuzovat problémy v reálném i digitálním prostředí s využitím kritického myšlení; navrhnout, algoritmizovat a realizovat jejich řešení na základě ověřených dat a informací.
8. Pracovat bezpečně s digitálními technologiemi a jejich programovým vybavením, sledovat jejich vývoj; vyhledávat, zpracovávat a kriticky hodnotit informace, komunikovat a spolupracovat v online prostředí a vytvářet digitální obsahy; nacházet rovnováhu mezi reálným a digitálním světem.
9. Komplexně ovládat vybrané všeobecně vzdělávací obory/předměty, které jsou předmětem jeho zájmu a navazujícího studia v terciární sféře/dalším vzdělávání.

10. Orientovat se ve vybrané odborné/profesní oblasti, která je předmětem jeho zájmu a navazujícího studia v terciární sféře/dalším vzdělávání, příp. pracovním uplatnění.

1.4 Uplatnění absolventa

Absolvent je připraven primárně ke studiu v terciárním sektoru vzdělávání, dále pak k různým formám dalšího neformálního vzdělávání včetně vzdělávání na budoucím pracovišti. Absolvent získá dobrý základ kompetencí jak pro celoživotní učení, tak uplatnitelných na trhu práce.

2 Podmínky realizace školního vzdělávacího programu

2.1 Organizace vzdělávání

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Dosažený stupeň vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou, kvalifikační úroveň EQF 4

Podmínky pro přijetí ke vzdělávání: přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání: vzdělávání se ukončuje maturitní zkouškou; dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Maturitní zkoušku žák oboru vzdělání Lyceum tvoří:

společná část maturitní zkoušky, která je realizována v souladu se stávající platnou legislativou;

profilová část maturitní zkoušky, tzn. 2–3 zkoušky dle rozhodnutí ředitele školy; do nabídky profilových zkoušek ředitel školy stanoví všeobecně vzdělávací předměty a předměty

oborové orientace z disponibilní složky vzdělávání;

Žák si z nabídky zvolí minimálně jeden předmět všeobecně vzdělávací a jeden předmět zařazený do oborové orientace v případě, že ředitel školy stanoví 2 profilové zkoušky; v případě, že ředitel školy stanoví 3 profilové zkoušky, může si žák zvolit třetí zkoušku z jedné z těchto dvou vzdělávacích částí disponibilní složky; jednu ze zkoušek žák musí vykonat formou maturitní práce s obhajobou.

	Společná Část	Profilová část – Zdravotnictví a sociální služby	
1. povinná zkouška – český jazyk	Didaktický test	Písemná práce – výběr ze 4 témat	Ústní zkouška před zkušební komisí
2. povinná zkouška – cizí jazyk	Didaktický test	Písemná práce – výběr ze 2 témat	Ústní zkouška před zkušební komisí
2. povinná zkouška - matematika	Didaktický test	x	x
3. povinná zkouška – obhajoba mat. práce	X	Maturitní práce	x
4. povinná zkouška – BIO, CHE, FYZ	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí
5. povinná zkouška – psychologie a sociologie	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí
6. nepovinná zkouška – druhý cizí jazyk	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí
7. nepovinná zkouška – sociální služby	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí

	Společná Část	Profilová část – Humanitní s rozšířenou výukou cizích jazyků zaměřených na cestovní ruch	
1. povinná zkouška – český jazyk	Didaktický test	Písemná práce – výběr ze 4 témat	Ústní zkouška před zkušební komisí
2. povinná zkouška – cizí jazyk	Didaktický test	Písemná práce – výběr ze 2 témat	Ústní zkouška před zkušební komisí
2. povinná zkouška - matematika	Didaktický test	x	x
3. povinná zkouška – obhajoba	X	Maturitní práce	x

mat. práce			
4. povinná zkouška – ekonomie a ekonomika	X	X	Ústní zkouška před zkušební komisí
5. povinná zkouška – psychologie a sociologie	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí
6. nepovinná zkouška – druhý cizí jazyk	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí
7. nepovinná zkouška - matematika	X	x	Ústní zkouška před zkušební komisí

2.2 Kultura a prostředí školy

Kultura školy zahrnuje vzájemně propojený soubor materiálních a organizačních podmínek, vztahů uvnitř školního společenství, pravidel a sdílených hodnot, symbolů a tradic, které mají přímý vliv na kvalitu toho, jak se jednotliví členové cítí ve školním společenství, a tím i na kvalitu učení žáků. Škola, která vyučuje obor vzdělání Lyceum vedle dalších středoškolských oborů, rozvíjí svou kulturu tak, aby se žáci učili významným způsobem už samotným

pobytem v prostředí školy, a to zejména v následujících aspektech:

Zdraví a bezpečí

Škola vytváří prostředí, které podporuje zdravý životní styl a bezpečnost všech členů školního společenství včetně funkčního systému zabezpečení vnitřních i vnějších prostor školy. Pohybové a sportovní aktivity jsou podporovány a nabízeny nejen v rámci povinné výuky, ale i jako neformální aktivity, které žáci mohou realizovat v průběhu školního dne. Škola podporuje využívání digitálních technologií zdravým a bezpečným způsobem. Přijímá a důsledně uplatňuje programy k prevenci kyberšikany a zneužívání digitálních technologií. Škola plánuje, realizuje a pravidelně vyhodnocuje preventivní programy v oblasti péče o duševní zdraví žáků.

Vztahy a komunikace

Škola systematicky buduje vztahy a podporuje vzájemný respekt a důvěru všech aktérů vzdělávání, tedy žáků, pedagogických pracovníků, rodičů i sociálních partnerů. Učitelé fungují také jako mentoři a poradci, kteří žákům pomáhají překonávat výzvy a dosahovat jejich cílů.

Škola rozvíjí společenství, kde učitelé, žáci a další zainteresovaní participují na chodu školy a přebírají spoluodpovědnost za kvalitu jejího prostředí. To přispívá k ztotožnění se smyslem školy, kterým je poskytování kvalitního vzdělání žákům, k akceptaci cílů vzdělávání, angažovanosti při vyučování a učení a sounáležitosti se školou.

Škola využívá funkční informační systém pro transparentní a včasné informování všech aktérů o záležitostech, které se jich dotýkají.

Škola vytvoří nástroje průběžné zpětné vazby k výuce a fungování školy od žáků, učitelů a dalších aktérů a výsledky vyhodnocení zpřístupňuje.

Odpovědnost k přírodě i lidem

Škola ve své praktické činnosti uplatňuje principy udržitelnosti. Je pro žáky modelovým prostředím organizace, která minimalizuje své negativní dopady na životní prostředí.

Škola poskytuje žákům příležitosti zapojit se do společensky prospěšných aktivit v oblasti ochrany přírody, životního prostředí, minimalizace, recyklace a znovuvyužití odpadů. Škola podporuje aktivity rozvojové pomoci na lokální, národní a globální úrovni, které rozvíjejí dovednosti, postoje a hodnoty žáků směřující k schopnosti aktivně řešit lokální i globální problémy.

2.3 Společné vzdělávání – podpora žáků ve vzdělávání

Vzdělávání podle ŠVP oboru vzdělávání Lyceum je založené na respektování individuálních vzdělávacích potřeb všech žáků s cílem maximálního využití jejich vzdělávacího potenciálu. Škola přijímá odlišnost žáků, respektuje diverzitu jejich vzdělávacích a psychických potřeb a zajišťuje pro ně rovnost vzdělávacích příležitostí.

Pokud žáci i v případě individualizace výuky obtížně dosahují cílů vzdělávání nebo naopak jejich vzdělávací potřeby tyto cíle výrazně převyšují, je jim ze strany pedagogických pracovníků školy nebo školských zařízení poskytována legislativně stanovená podpora – podpůrná opatření prvního až pátého stupně (§ 16, zákona č. 561/2004 Sb.).

V případě poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola na základě svého rozhodnutí hledá pro žáky funkční způsoby práce se vzdělávacím obsahem. Jestliže podpora vyžaduje součinnost více pedagogických pracovníků nebo součinnost s rodinou žáka, může být školou vytvářen **Plán pedagogické podpory (PLPP)**.

V případě **podpůrných opatření druhého až pátého stupně** je způsob jejich poskytování žákovi podrobně specifikován školským poradenským zařízením (ŠPZ) v Doporučení pro vzdělávání žáka ve škole (Doporučení). Nástrojem pro realizaci podpůrného opatření může být **individuální vzdělávací plán (IVP)**. IVP i PLPP. Svým obsahem vycházejí z ŠVP. Škola zajišťuje **realizaci podpůrných opatření**, podporuje komunikaci o nich a účinnou spolupráci školy, školního poradenského pracoviště, ŠPZ, zákonných zástupců žáků.

Nastavení systému péče o žáky s priznanými podpůrnými opatřeními ve škole, zodpovědné osoby a jejich role v systému

- škola vychází z doporučení PPP Plzeň u žáků s SVP, obvykle ze zkušeností ze ZŠ;
- pokud dojde ke zjištění, že žák nezvládá podmínky vzdělávání ve škole, obrátí se škola na zákonné zástupce žáka, případně na zletilého žáka s doporučením, aby kontaktovali PPPP;

Výchovný poradce

- odpovídá za registraci žáků s priznanými podpůrnými opatřeními
- zpracuje doporučení PPP a seznamuje příslušné vyučující a třídní učitele s doporučeními příslušné pedagogické poradny a v průběhu školního roku s nimi spolupracuje
- dbá na to, aby byl zřejmý kvalifikovaný souhlas zletilých žáků, případně zákonných zástupců nezletilých žáků.
- na čtvrtletních poradách kontroluje účinnost poskytovaných opatření
- pokud u žáků dochází ke zhoršování jejich výsledků, obrátí se škola prostřednictvím třídního učitele na zákonné zástupce, případně na zletilého žáka, aby oslovil PPP a objednal se k dalšímu posouzení podmínek vzdělávání
- na konci školního roku provádí na formulářích vyhodnocení podpůrných opatření u jednotlivých žáků pro příslušnou pedagogickou poradnu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ).

Podpůrná opatření zajišťuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných ŠZ a vyhláškou. Závazný rámec pro obsahové a organizační zajištění odborného vzdělávání všech žáků tvoří RVP pro jednotlivé obory vzdělání, na jejichž základě školy zpracují svůj ŠVP. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola. Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, na žádost uvolnit žáka zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. Tzn., že žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických i praktických předmětů (tj. příslušných cvičení, odborného výcviku, učební a odborné praxe) nezbytných pro dosažení odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených RVP a ŠVP, z předmětů nebo obsahových částí propedeutických pro odborné vzdělávání a pro získání požadovaných gramotností nebo předmětů a obsahových částí maturitní zkoušky.

Žákům mohou být poskytnuty podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků (tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.), poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická intervence (Opatření č. 1 ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání, č. j. MSMT-21703/2016-1 ze dne 18. 8. 2016), nebo pedagogická intervence (Zákon č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.) Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v příloze č. 1 k vyhlášce. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována nad rámec časové dotace stanovené RVP. Podle potřeb žáků lze zvolit odlišnou délku vyučovacích hodin, pokud to umožňuje RVP (§ 26 odst. 1 b ŠZ). Ve výjimečných případech může ředitel školy vzdělávání prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky (§ 16 odst. 2 b ŠZ).

Vzdělávání nadaných žáků

V souladu se zněním ŠZ § 17 je povinností škol a školských zařízení vytvářet podmínky pro rozvoj nadání žáků. Výuka má podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání. Za nadaného žáka se podle § 27 odst. 1 vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za žáka mimořádně nadaného se pak považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v

jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech (§ 27 odst. 2 vyhlášky).

Zjišťování mimořádného nadání a vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Jestliže se u žáka projevuje vyhraněný typ nadání (v oblasti pohybové, umělecké, manuální), vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifikům jeho osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, zatímco míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru. Žákovi s mimořádným nadáním může škola povolit vzdělávání podle IVP nebo ho přeradit na základě zkoušek do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku (§ 17 odst. 3 ŠZ; § 28 – § 31 vyhlášky). Nadání, případně mimořádné nadání žáka se může projevit i v jiných než uměleckých oborech vzdělání. Může se jednat například o nadání vztahující se k výkonům speciálních manuálních nebo kognitivních činností, které žák v základním vzdělávání nevykonával, protože zde nebyly předmětem, resp. obsahem vzdělávání, a tento typ nadání tudíž nemohl být u žáka identifikován. Mohou to být i žáci vysoce motivovaní ke studiu daného oboru a povolání nebo příslušné technické aj. oblasti vědy a techniky. Je žádoucí věnovat těmto žákům zvýšenou pozornost a využívat pro rozvoj jejich nadání také podpůrná opatření vymezená pro vzdělávání těchto žáků ŠZ a vyhláškou. Jedná se nejen o vzdělávání podle IVP u žáků s diagnostikovaným mimořádným nadáním, ale také o možnost rozšířit obsah vzdělávání, popř. i výstupy vzdělávání, nad RVP a ŠVP, vytvářet skupiny nadaných žáků z různých ročníků, umožnit žákům účastnit se výuky ve vyšším ročníku, popř. se paralelně vzdělávat formou stáží na jiné škole včetně VOŠ (popř. na vysoké škole) nebo na odborných pracovištích, účastnit se studijních a jiných pobytů v zahraničí (např. v rámci programu Erasmus+), zapojovat žáky do různých projektů (školních i projektů sociálních partnerů), soutěží a jiných aktivit rozvíjejících nadání žáků.

Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

Pod pojmem „pedagogická intervence“ se rozumí vzdělávání žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.

Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

Péče o nadané žáky

- výběr nadaných žáků probíhá po celou dobu studia prostřednictvím třídních učitelů a ostatních vyučujících
- nadání žáci se mohou projevit ve školním kole soutěží, které organizují jednotliví vyučující;
- nejlepší žáci postupují do krajských, případně celostátních kol;
- vyhodnocení nadaných žáků se provádí na čtvrtletních pedagogických poradách, úspěchy jsou zapisovány do pedagogické dokumentace, jsou také zachycovány ve výroční zprávě;
- na základě doporučení PPP, případně na doporučení zdravotnického zařízení nebo mimořádně na žádost zákonných zástupců, případně zletilého žáka, může ředitelka školy povolit vzdělávání podle IVP.

Pro dosažení úspěšnosti při vzdělávání těchto žáků je třeba zejména:

- povzbuzovat žáky při případných neúspěších a posilovat jejich motivaci k učení;
- uplatňovat formativní hodnocení žáků;
- poskytovat pomoc při osvojování si vhodných učebních způsobů a postupů se zřetelem k individuálním obtížím jednotlivců;

- věnovat pozornost začleňování těchto žáků do běžného kolektivu a vytváření pozitivního klimatu ve třídě a ve škole;
- spolupracovat s odbornými institucemi, tj. se ŠPZ a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby také s odborníky mimo oblast školství (odbornými lékaři nebo pracovníky z oblasti sociálně-právní ochrany žáka apod.);
- spolupracovat s dalšími sociálními partnery školy, zejména s rodiči žáků (jak rodičů žáků se SVP při řešení individuálních zdravotních či učebních obtíží žáků, tak s ostatními rodiči) a také se základními školami, ve kterých žáci plnili povinnou školní docházku (zjistit, jaká podpora byla žákovi poskytována na základní škole);
- spolupracovat se zaměstnavateli při zajišťování praktické části přípravy na povolání (odborné praxe) nebo při hledání možností prvního pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením; se specifiky vzdělávání žáků se SVP a přístupu k nim je vhodné seznámit zaměstnavatele, u něhož se bude realizovat jejich praktická výuka, a zejména instruktora dané skupiny;
- realizovat další vzdělávání učitelů všech předmětů zaměřené na vzdělávání žáků se SVP (i žáků nadaných) a uplatňování adekvátních metod a forem výuky, hodnocení a komunikace s těmito žáky.

Škola pro vybrané skupiny žáků realizuje v rámci podpůrných opatření **specifické vzdělávací obsahy, které vycházejí z obsahu ŠVP:**

Pro žáky **nadané a mimořádně nadané** škola prohlubuje a rozšiřuje vzdělávací obsah.

Pro žáky, kteří **používají při vzdělávání jiný komunikační systém než mluvenou řeč** (§ 16 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.), škola zajišťuje vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá potřebám žáka, přednostně v tom, který preferuje. Žákům, kteří jsou vzdělávání v českém znakovém jazyce, poskytuje škola souběžně vzdělávání v psaném českém jazyce.

Pro žáky-cizince, **žáky s odlišným mateřským jazykem** je realizována bezplatná intenzivní jazyková příprava k začlenění do středního vzdělávání.

Pro žáky **s nedostatečnou znalostí češtiny a s odlišnými kulturními a životními podmínkami** škola na základě Doporučení ŠPZ zařazuje posílení výuky češtiny jako druhého jazyka, která se zpravidla uskutečňuje také podle kurikula češtiny jako druhého jazyka.

Pro žáky se zrakovým, se sluchovým, s tělesným postižením, s narušenou komunikační schopností, s poruchou autistického spektra, se specifickými poruchami učení, chování upravuje škola vzdělávací obsah podle závažnosti jejich znevýhodnění.

2.4 Popis zajištění výuky

2.4.1 Materiální zajištění

- učebny pro výuku jednotlivých předmětů jsou vybavené základní didaktickou technikou, která bude jednak neustále doplňována a modernizována, jednak doplňována o nový výukový software,
- dvě učebny výpočetní techniky se 14 a 16 počítači spojenými v síti LAN jsou vybavené moderní didaktickou a IC technikou včetně softwarového vybavení,
- školní knihovna, studovna se 2 počítači, zdarma přístup k INTERNETU

ROZPIS UČEBEN A VÝUKOVÝCH PROSTOR

Číslo	Označení	Popis učebny	Kapacita	Poznámka
1.	VYT1	učebna výpočetní techniky	20	připojení na internet
2.	VYT2	učebna výpočetní techniky	20	připojení na internet
3.	S1	učebna výpočetní techniky	20	připojení na internet
4.	S2	učebna výpočetní techniky	20	připojení na internet
5.	1.V	s multimediální technikou	45	připojení na internet
6.	4.A	s multimediální technikou	45	připojení na internet
7.	3.V	s multimediální technikou	45	připojení na internet
8.	4.B	s multimediální technikou	45	připojení na internet
9.	JŠA	učebna	20	připojení na internet
10.	2.A	s multimediální technikou	40	připojení na internet
11.	2.B	s multimediální technikou	30	připojení na internet
12.	2.V	s multimediální technikou	30	připojení na internet
13.	3.B	s multimediální technikou	30	připojení na internet
14.	4.C	s multimediální technikou	40	připojení na internet
15.	JAZA	s multimediální technikou	20	připojení na internet
16.	JAZN	s multimediální technikou	20	připojení na internet
17.	1.A	s multimediální technikou	34	připojení na internet
18.	3.A	s multimediální technikou	30	připojení na internet
19.	1.B	s multimediální technikou	30	připojení na internet
20.	JŠN	s multimediální technikou	20	připojení na internet
21.	STU	studovna	16	připojení na internet
22.	AULA	s multimediální technikou	65	připojení na internet
23.	TĚL	tělocvična		vlastní
24.	BAZ	plavecké dráhy		pronajaté
25.	ŠJ	školní jídelna (celodenní stravování)		vlastní
26.	DM	Domov mládeže		vlastní

2.4.2 Personální zajištění

- všechny předměty budou, pokud možno, vyučovány odborně kvalifikovanými učiteli (zák. 563/2004 Sb.), kteří procházejí systémem DVPP i dalšími kurzy,
- vedení školy zajistí soulad vzdělávacích a výchovných činností pedagogických pracovníků s cíli vzdělávání stanovenými zákonem a RVP příslušného oboru vzdělání.

Další údaje o pg. pracovnících (2025/2026)

Pracovní zařazení, funkce	Praxe	Vzdělání
Učitel	18	VŠPg německý jazyk, fyzika
Učitelka	11	VŠ,DPS, ekonomika
Učitelka	2	VŠPg TV,biologie
Učitel	11	VŠ zdrav. Záchranář
Učitelka OV	36	SZŠ dětská sestra,DPS,odbor.výcvik
Zástupce ředitelky	32	VŠPg,zeměpis, ruský jazyk
Učitelka	49	VŠPg,německý jazyk,český jazyk
Učitelka	38	UK ošetřovatelství,DPS,rehabilitace

Vychovatelka	38	UK,fa TV,pg
Učitelka	38	VŠPg,český jazyk,ANJ,OBN
Učitelka	39	UK,DPS,ošetřovatelství
Učitelka	20	VŠPg,ANJ,NEJ
Učitelka	19	VŠPg, německý jazyk
Učitelka	16	VŠPg ruský jazyk,anglický jazyk
Učitel	24	VŠPg MAT,informatika
Učitel	39	VŠE,DPS,ekonomické předměty
Učitelka OV	30	SZŠ,zdravotní sestra,odbor.výcvik
Učitel	45	VŠPg,německý jazyk,český jazyk
Učitelka	35	VŠPG,matematika,fyzika
Učitel	32	VŠPg,těl.výchova,výpočetní technika
Učitelka	42	VŠ,DPS,rehabilitace,ošetřovatelství
Učitelka	29	VŠPg,český jazyk, anglický jazyk
Učitelka	20	VŠ ošetřovatelství
Učitelka OV	48	SŠ pedagog.,odbor.výcvik
Učitel	24	VŠPg anglický jazyk
Učitelka OV	46	SŠ, kosmetička,DPS,odbor.výcvik
Učitel	38	VŠPg odborné předměty, ICT
Učitelka	4	VŠ cizí jazyky-NEJ
Učitel	31	VŠPg,španělský jazyk,zsv
Učitelka	30	VŠPg,FR
Učitelka	43	VŠ,DPS ekonomika,právo
Učitelka	22	VŠPg,český jazyk, německý jazyk
Učitelka	39	VŠPg ruský jazyk,dějepis
Ředitelka	40	VŠE,DPS,ekonomické předměty, VP
Učitelka OV	30	SZŠ,zdravotní sestra,odbor.výcvik
Učitelka	27	VŠE,DPS,ekonomcké předměty
Vedoucí vychovatel	4	VŠPg pro DM,vedoucí vychovatel
Zástupce ředitelky	4	VŠ, DPS, ošetřovatelství
Učitelka	24	VŠPg,německý jazyk,anglický jazyk
Učitelka OV	20	SŠ kosmetička
Učitel	20	VŠPg biologie,TV
Učitelka	20	VŠPg biologie,TV
Učitelka	34	VŠE,DPS,ekonomické předměty
Učitelka	37	VŠ,DPS
Učitelka	16	VŠE,DPS
Učitelka	22	VŠE,DPS,ekonomické předměty
Učitelka	33	VŠPg, matematika, fyzika
Učitelka	52	VŠE,učitelství ekon.předmětů,VP
Učitelka	51	VŠPg,český jazyk, německý jazyk
Vychovatelka	46	SŠ,DPS vychovatel
Učitel, správce VYT	30	VŠPg, matematicka, informatika
Učitel	54	VŠE,DPS,ekonomické předměty
Učitelka	44	VŠPg péče o nemocné,uč. Odbor.předm.

Učitelka	17	VŠPg,český jazyk,psych.
Učitelka	31	VŠPg,ruský jazyk,anglický jazyk
Učitelka	34	VŠ,DPS,rehabilitace,ošetřovatelství
Vychovatelka	39	SPgŠ
Učitelka	37	VŠPg, dějepis,ruský jazyk,anglický jazyk
Učitelka	21	VŠ,DPS,rehabilitace,ošetřovatelství
Učitelka	17	VŠ,DPS, ekon. Předměty
Učitel	45	UK,TV,MAT,škol.management
Učitelka	30	VŠPg,ruský jazyk,anglický jazyk
Učitelka	37	VŠPt český jazyk, OBN
Učitelka	28	VŠ,DPS
Učitel	16	VŠ, ošetřovatelství
Učitelka	49	VŠ,latina,český jazyk
Učitelka	16	VŠ,portugalský jazyk a literatura
Učitelka	2	VŠPg český jazyk,dějepis

2.5 Charakteristika spolupráce se sociálními partnery

Škola úzce spolupracuje s Klatovskou nemocnicí, a.s., kde probíhá praktická výuka oboru zdravotnický asistent a exkurze oboru zdravotnické lyceum. Dále probíhá spolupráce s Oblastní charitou Klatovy, kam budou chodit žáci 3. ročníku na praxi.

Škola se podílí na slavnostním vítání občánků na MÚ Klatovy, spolupracuje intenzivně s ČČK, dále s MŠ a ZŠ v Klatovech a okolí, DDM, Policií ČR, Diakonií ČCE, klubem Chapadlo.

3 Organizace výuky a vzdělávací strategie

Vzdělávací strategie jsou promyšlené způsoby vedení výuky, tedy vhodná kombinace organizačních forem, metod výuky a učebních činností žáků, které školy a učitelé používají k dosažení vzdělávacích cílů. V oboru vzdělání Lyceum se uplatňují zejména následující:

Sebeřízené učení

Škola systematicky vytváří a podporuje příležitosti pro přebírání odpovědnosti žáků za učení, včetně zajištění podmínek pro participaci a sebeřízené učení s možností ovlivňovat svou studijní cestu v průběhu studia.

Doporučené modulové uspořádání výuky

Učební plán oboru Lyceum je tvořen kombinací různých organizačních forem vzdělávání (vedle běžné výuky ve třídě např. projekty, konzultace, exkurze, stáže apod.). Doporučuje se, aby výuka byla uspořádána do sekvencí vzdělávacích modulů.

Vzdělávací modul vymezuje relativně ucelenou část výuky, která má:

- svou vlastní specifikovanou funkci;
- jasně definované očekávané výsledky učení a jim odpovídající vzdělávací strategie;
- způsoby ověřování a kritéria hodnocení dosažených výsledků učení.

Ze vzdělávacích modulů lze sestavovat různé vzdělávací cesty, třeba i pro malou skupinu žáků. Výuka se tak stává mnohem organizačně flexibilnější a snáze se inovuje.

Otevřená výuka a propojení s externími aktivitami

V rámci výuky v oboru Lyceum je podporována spolupráce se sociálními partnery školy a učení se na pracovištích spolupracujících firem, vědeckých, výzkumných a jiných institucí, vyšších a vysokých škol např. formou stáží, realizace projektů, účasti externích odborníků ve školní výuce apod.

Propojení formálního a neformálního vzdělávání vč. uznávání předchozího učení

Škola může zohlednit ve výuce kompetence žáka získané mimo školu např. uznáním standardizovaných zkoušek získaných v neformálním vzdělávání. Výuka v oboru Lyceum má ambici syntetizovat poznání žáka získané různými aktivitami ve smyslu vzdělávacích cílů tohoto oboru.

4 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je v RVP oboru vzdělání Lyceum vymezen očekávanými výsledky učení (OVU) **klíčových kompetencí, základních gramotností a vzdělávacích oblastí ve všeobecně vzdělávacím základu i v disponibilní části učebního plánu.**

OVU stanovují výsledek vzdělávání žáků na konci středního vzdělávání. Jsou určující pro tvorbu školních vzdělávacích programů (ŠVP). Učitelé se žáky cíleně směřují ve výuce k jejich osvojování na odpovídající úrovni a hodnotí u jednotlivých žáků jejich dosažení.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují **stěžejní obsahovou kategorii**, k jejímuž naplnění (osvojení) směřuje vzdělávání v oboru Lyceum. Klíčové kompetence představují funkční propojení **znalostí, dovedností, postojů a hodnot**, které jsou důležité pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena ve společnosti. Klíčové kompetence se rozvíjejí v průběhu celého života, požadovaná úroveň rozvoje klíčových kompetencí absolventa oboru vzdělání Lyceum je součástí výše uvedeného profilu absolventa.

V návaznosti na základní vzdělávání je v RVP oboru Lyceum vymezeno **osm klíčových kompetencí**:

- Kompetence k učení
- Kompetence komunikační
- Kompetence osobnostní a sociální
- Kompetence k občanství a udržitelnosti
- Kompetence k podnikavosti a pracovní
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence kulturní
- Kompetence digitální

Očekávané výsledky učení klíčových kompetencí se promítají do výsledků učení vzdělávacích oblastí a zároveň jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií. V oboru vzdělání Lyceum jsou vymezeny jako prioritní pro rozvoj klíčových kompetencí následující vzdělávací strategie:

- Týmová práce
- Podpora rozvoje prezentačních dovedností
- Badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- Realizace projektů

Základní gramotnosti

Základní gramotnosti představují schopnost praktického uplatnění souboru znalostí a dovedností, které jsou předpokladem **pro jakékoli vzdělávání**. V návaznosti na základní vzdělávání jsou v RVP oboru vzdělání Lyceum vymezené **dvě základní gramotnosti**:

- Čtenářská a pisatelská
- Logicko-matematická

Očekávané výsledky učení základních gramotností se promítají do výsledků učení vzdělávacích oblastí a zároveň jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií.

Vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblasti jsou integrovaně vymezené obsahové domény, které se dále člení na vzdělávací, resp. obsahové okruhy.

Všeobecně vzdělávací základ oboru vzdělání Lyceum obsahuje čtyři vzdělávací oblasti:

- Osobnostní rozvoj, vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu (kariéře)
- Komunikační a jazykové vzdělávání
- Aplikované vzdělávání STEM (Science, Technology, Engineering, Math), tj. přírodní vědy, informatika, technika, matematika
- Prakticky orientované vzdělávání společenskovední a humanitní

Očekávané výsledky učení ve vzdělávacích oblastech jsou zpřesněny indikátory, které konkretizují požadovanou úroveň splnění.

Disponibilní část obsahu vzdělání zahrnuje dále **rozšiřující všeobecně vzdělávací oblast**, která je konkrétně specifikována až ve školním vzdělávacím programu. Obsahuje zpravidla všeobecně vzdělávací předměty, které škola nabízí a pro žáky jsou povinně volitelné v rozsahu stanoveném v učebním plánu.

Disponibilní část obsahu vzdělání dále zahrnuje **oborovou orientaci**, která je taktéž konkrétně specifikována až ve školním vzdělávacím programu. Oborová orientace odráží vybrané oblasti praxe a poskytuje žákům možnost výběru odborného obsahu z nabídky školy ve vazbě na kariérovou podporu a osobnostní rozvoj. Oborová orientace je pro žáky rovněž povinně volitelná v rozsahu stanoveném v učebním plánu.

5 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP

RVP			ŠVP		
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyuč. hodin za studium		Vyučovací předmět	Počet vyučovacích hodin za studium	
	týdenních	celkový		týdenních	celkový
Všeobecně vzdělávací základ	78	2496 60 %		78	2496
Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu	8	512	Tělesná výchova	8	256
			Výchova ke zdraví	2	64
			První pomoc	2	64
			M1: Osobnostní rozvoj Komunikativní doved., Karier. vzděl.	4	128
Komunikační a jazykové vzdělávání.	10	960	Český jazyk	10	320
	12		Cizí jazyk I. (ANJ)	12	384
	8		Cizí jazyk II. (FJ, NJ, PJ, ŠJ)	8	256
Aplikované vzdělávání STEM	10	544	Matematika	10	320
			Fyzika	2	64
			Chemie	2	64
			Biologie	2	64
			Informační technologie	1	32
Prakticky orientované vzdělávání společenskovědní a humanitní		480	Filozofie a etická výchova	1	32
			Sociologie	3	96
			ČJL-Mediální gramotnost	2	64
			Dějepis	2	64
			Právo	2	64
			Ekonomie a ekonomika	5	160
Disponibilní složka *	50	1600		50	1600
Všeobecné vzdělávání	20	ZS	Fyzika	7	224
		ZS	Chemie	7	224
		ZS	Biologie	6	192
		H ZS	Psychologie	4	128
		H ZS	Matematický seminář	4	128
		H ZS	I. jazyk odborný	4	128
		H	II. jazyk odborný	4	128
		H	Cizí jazyk III. (FJ, NJ, PJ, ŠJ)	8	256
Odborná orientace	30	ZS	M2: Propedeutika Klinická, Ošetřovatelská, Patologie, Somatologie	11	352

		ZS	<u>M3: Zdravotnické základy</u> Psychologie ve zdravotnictví Základy veřejného zdravotnictví Základy epidemiologie a hygieny	4	128
		ZS	Základy latinské terminologie	1	32
		ZS	<u>M4: Sociální služby</u> Přímá péče a osobní asistence	8	256
		ZS	Management a marketing	2	64
	H	ZS	Informační technologie	4	128
	H		<u>M5: Regionální rozvoj</u> <u>v příhraničních oblastech</u> Regionální cestovní ruch, Dějiny regionální kultury, Místopisná geografie,	14	448
	H		<u>M6: Ekonomika a řízení</u> <u>příhraničních oblastí</u> Management a marketing CR, Ekonomika a projektové řízení	10	320
	H		Písemná a el. komunikace	6	192
	H	ZS	Stáže oborové orientace	4 t	4 týdny
Celkem	128	4 096		128	4 096

Přehled využití týdnů od školního roku 2025/2026

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučování dle rozpisu učiva	32	32	32	32
Lyžařský výcvikový kurz	1	-	-	-
Sportovně-turistický kurz	-	1	-	-
Stáže oborové orientace	-	-	2	2
Exkurze	-	-	1	-
Časová rezerva	7	7	5	-
Celkem týdnů	40	40	40	34

6 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků má především **formativní funkci** a orientuje na dosahování pokroku žáků v procesu učení pomocí poskytování **zpětné vazby** k jejich vzdělávacím výsledkům a procesu vzdělávání a učení. Při tom učitelé efektivně využívají informace ze zpětné vazby k úpravě vzdělávacích strategií na podporu pokroku žáků.

Nedílnou součástí procesu učení žáků je **sebehodnocení**, které je postaveno na reflexi procesu učení jak u jednotlivých žáků, tak mezi spolužáky (vrstevnické hodnocení). Sebehodnocení žáků se stává výsledkem vzdělávání (kompetence k učení) tak, že žáci postupně přebírají zodpovědnost za výsledky svého učení.

Hodnocení výsledků učení žáků je založeno na hodnocení **sumativního** (konečného) **výkonu** žáků po skončení daného období výuky (ukončení vyučovací jednotky, vzdělávacího modulu, pololetí, konec školního roku, ukončení stupně vzdělání), kdy se vydává vysvědčení, nebo se konají zkoušky. Toto hodnocení se řídí platnými právními předpisy. Cílem tohoto hodnocení je ověřit stav dosažených výsledků učení žáka. Do sumativního hodnocení může být zahrnuto i průběžné hodnocení procesu učení žáka, např. jeho svědomitost, aktivní přístup k učení apod.

Způsoby ověřování a hodnocení žáků musí být v souladu s charakterem očekávaných výsledků učení a s uplatňovanými vzdělávacími strategiemi a je zpravidla **kriteriální**, tzn. že žáci předem znají kritéria, podle kterých budou hodnoceni. RVP oboru vzdělání Lyceum obsahuje tři typy výsledků učení:

- **kompetence (dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje)**: tj. např. vytvoření nějakého produktu, řešení (rutinní, inovativní) problému, rozhodování a jednání v konkrétních situacích, výsledek badatelské činnosti, kritické hodnocení apod.;
- **porozumění**: integrace nových a starých poznatků, porozumění komplexním situacím, porozumění vztahům a souvislostem, analýza a syntéza poznatků, práce s modely a zákonitostmi;
- **reflexe zkušenosti**: reflexe vynaloženého úsilí, emočních a vztahových prožitků, postojů.

Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich ověřování:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;
- praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace;
- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;
- zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem.

7 Učební plány (jen denní studium) RVP: 78-42-M/08 Lyceum

7.1 ŠVP: Lyceum 78-42-M/08 - Humanitní s rozšířenou výukou jazyků zaměřených na cestovní ruch

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů		Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku – návrh škola				Celkem škola
		1.	2.	3.	4.	
A. Povinné vyučovací předměty		31	31	35	35	132
a) Základní celkem		31	31	12	12	86
Český jazyk a literatura	CJL	3(1)	3(1)	3	3	12(2)
První cizí jazyk	A1	4(4)	4(4)	2(2)	2(2)	12(12)
Druhý cizí jazyk	F2,N2,P2,Š2	2(2)	2(2)	2(2)	2(2)	8(8)
Matematika	MAT	3(1)	3(1)	2(1)	2(1)	10(4)
Fyzika	FYZ	1	1	0	0	2
Chemie	CHE	1	1	0	0	2
Biologie	BIO	1	1	0	0	2
Informační technologie	ITE	3(3)	2(2)	0	0	5(5)
Tělesná výchova	TEV	2(2)	2(2)	2(2)	2(2)	8(8)
Výchova ke zdraví (+První pomoc)	VKZ	2	2	0	0	4
Psychologie	PSY	2	2	0	0	4
Sociologie	SOC	2	1	0	0	3
Dějepis	DEJ	1	1	0	0	2
Právo	PRA	1	1	0	0	2
Ekonomie a ekonomika	EKO	2	3	0	0	5
Filozofie a etická výchova	FIE	0	1	0	0	1
M1: Osobnostní rozvoj Komunikativní doved., Karierové vzd.	M1O	1	1	1	1	4
Všeobecně vzdělávací základ		31	31	12	12	86
Disponibilní složka celkem		0	0	23	23	46
b) Povinně volitelné VV celkem		0	0	8	8	16
Matematický seminář	MAS*	0	0	2	2	4
První jazyk odborný	PJO	0	0	2	2	4
Druhý jazyk odborný	DJO*	0	0	2	2	4
Třetí cizí jazyk	F3, N3, P3, Š3	0	0	4	4	8
c) Povinně volitelné OO celkem		0	0	15	15	30
M5: Regionální rozvoj v příhraničních oblastech Regionální cestovní ruch, Dějiny regionální kultury, Místopisná geografie,	M5R	0	0	7	7	14
M6: Ekonomika a řízení příhraničních oblastí Management a marketing CR, Ekonomika a projektové řízení	M6E	0	0	5	5	10
Písemná a elektronická komunikace	PEK	0	0	3	3	6
Stáže oborové orientace	SOO	0	0	30	30	60

* volba buď MAS nebo DJO

7.2 ŠVP: Lyceum 78-42-M/08 - Zdravotnictví a sociální služby

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů		Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku - návrh škola				Celkem škola
		1.	2.	3.	4.	
A. Povinné vyučovací předměty		31	31	35	35	132
a) Základní celkem		31	31	12	12	86
Český jazyk a literatura	CJL	3(1)	3(1)	3	3	12(2)
První cizí jazyk	A1	4(4)	4(4)	2(2)	2(2)	12(12)
Druhý cizí jazyk	F2,N2,P2,Š2	2(2)	2(2)	2(2)	2(2)	8(8)
Matematika	MAT	3(1)	3(1)	2(1)	2(1)	10(4)
Fyzika	FYZ	1	1	0	0	2
Chemie	CHE	1	1	0	0	2
Biologie	BIO	1	1	0	0	2
Informační technologie	ITE	3(3)	2(2)	0	0	5(5)
Tělesná výchova	TEV	2(2)	2(2)	2(2)	2(2)	8(8)
Výchova ke zdraví (+První pomoc)	VKZ	2	2	0	0	4
Psychologie	PSY	2	2	0	0	4
Sociologie	SOC	2	1	0	0	3
Dějepis	DEJ	1	1	0	0	2
Právo	PRA	1	1	0	0	2
Ekonomie a ekonomika	EKO	2	3	0	0	5
Filozofie a etická výchova	FIE	0	1	0	0	1
M1: Osobnostní rozvoj Komunikativní doved., Karierové vzd.	M1O	1	1	1	1	4
Všeobecně vzdělávací základ		31	31	12	12	86
Disponibilní složka celkem		0	0	23	23	46
b) Povinně volitelné VV celkem		0	0	10	10	20
Fyzika	FYZ	0	0	3	3	6
Chemie	CHE	0	0	4	3	7
Biologie	BIO	0	0	3	4	7
Matematický seminář	MAS*	0	0	2	2	4
První jazyk odborný	PJO	0	0	2	2	4
Druhý jazyk odborný	DJO*	0	0	2	2	4
c) Povinně volitelné OO celkem		0	0	13	13	26
M2: Propedeutika Klinická, Ošetrovatelská, Patologie, Somatologie	M2P	0	0	6	5	11
M3: Zdravotnické základy Psychologie ve zdravotnictví Základy veřejného zdravotnictví Základy epidemiologie a hygieny	M3Z	0	0	2	2	4
Základy latinské terminologie	ZLT	0	0	1	0	1
Management a marketing	MAN	0	0	0	2	2
M4: Sociální služby Přímá péče a osobní asistence	M4S	0	0	4	4	8
Stáže oborové orientace	SOO	0	0	30	30	60

* volba buď MAS nebo DJO

8 Charakteristika vzdělávacích oblastí a přehled očekávaných výsledků učení všeobecně vzdělávacího základu

Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu (kariéře)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cílem vzdělávací oblasti je podpořit každého žáka v hledání vlastní cesty životem, v jeho sebepoznání, dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti žáka, dovednosti pro řízení vlastní kariéry, dovednosti péče o své duševní i fyzické zdraví. Rozvíjí žáka v plánování a reflektování vlastního rozvoje, posilování vlastní odolnosti a zvládání náročných situací, v péči o sebe a druhé ve všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní. Přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího vývojové a vzdělávací potřeby žáka. Je pro žáky oporou v rozhodování o své budoucnosti, zaměření v rámci studia, v přechodu do dalšího vzdělávání a světa práce.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

V této VO jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Obsah vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast vede žáky k rozvoji otevřené a vnímavé komunikace, týmové spolupráce, rozhodování v běžných i náročných situacích, učí je způsobům péče o duševní a fyzické zdraví. Přípravuje žáka na celoživotní kariérový rozvoj, na další vzdělávací cestu a na svět práce i porozumění dynamickému vývoji světa práce. Rozvíjí dovednosti pro zdravý a bezpečný způsob života včetně pohybových dovedností a motivace k pravidelnému každodennímu pohybu.

Strukturace obsahu

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci:

1. Rozvoj osobnosti

Vzdělávací okruh se zaměřuje zejména na sebepojetí žáka, prohloubení sebepoznání, zvládání stresu a náročných situací, efektivní strategie učení, sebeorganizaci a plánování vlastního rozvoje. Rozvíjí praktickými, zkušenostními přístupy seberefektivní, seberegulační a psychohygienické dovednosti, interakční, komunikační a prosociální chování. Podporuje odolnost žáka vedoucí ke zvládání běžných i náročných životních situací.

Základní psychosociální dovednosti jsou primární prevencí a základem pro duševní zdraví, podporují motivaci k učení a přispívají ke kvalitě života žáka.

2. Spolupráce a vztahy s druhými

Vzdělávací okruh se věnuje rozvoji pozitivního vnímání druhých lidí, komunikaci a zvládání konfliktů, prosociálnímu a etickému chování. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti, sociální komunikaci a interakci v různorodých situacích. Podporuje žáky ve spolupráci s druhými, v utváření, udržování a rozvíjení mezilidských vztahů. Přispívá k respektujícímu a konsenzuálnímu sexuálnímu a partnerskému chování.

3. Moje budoucnost

Vzdělávací okruh podporuje žáky v objevování, rozhodování a plánování ve vlastním kariérovém směřování, k hodnotám a příležitostem spojeným se světem práce. Podporuje žáky ve využívání příležitostí v oblasti vzdělávání a práce, udržování rovnováhy mezi volným

časem a prací, v systematické práci s osobním portfoliem. Přípravuje žáka na celoživotní kariérový rozvoj, další vzdělávací cestu a svět práce. Podporuje žáka v zaměření během studia, v přechodu mezi vzděláváním a prací, zvládnutí životních a kariérových změn.

4. Zdravý a bezpečný život

Vzdělávací okruh podporuje žáka v rozvoji a ochraně svého zdraví. Přispívá k bezpečnému chování a pohybu ve škole, mimo školu, v digitálním prostředí, při mimořádných událostech. Rozvíjí praktické dovednosti péče o fyzické zdraví, prevence onemocnění a poskytování první pomoci. Směřuje k rozvoji pohybových dovedností v širokém spektru pohybových činností, k adaptaci na tělesnou zátěž, k pohybové tvořivosti, k vlastnímu podílu na organizaci pohybového režimu. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu. Přispívá k fair play jednání a dodržování pravidel her.

Pojetí výuky

Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Staví na prožitkovém učení a praktických zkušenostech žáka, citlivě reaguje na jeho problémy, k dosažení očekávaných výsledků učení využívá aktivní účast žáka na organizaci, evaluaci a reflexi výuky. Učitel zohledňuje individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj i charakter třídy (skupiny). Ve výuce jsou využívány také znalosti a dovednosti žáka z neformálního vzdělávání

Specifika hodnocení žáků

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení. V této vzdělávací oblasti se rozvíjí zejména sebehodnocení žáka a práce s portfoliem pro zachycení osobního a kariérového pokroku. Metody formativního hodnocení vytvářejí příležitosti pro sledování vlastního pokroku a motivují žáka k dalšímu rozvíjení osobnostního potenciálu. Formativní zpětná vazba respektuje individuální podobu sebezkušenostního učení. Při hodnocení pohybových dovedností vychází hodnocení z aktuálního zdravotního stavu žáka a je postavené na jeho osobním zlepšení.

Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu (kariéře)

Očekávané výsledky učení (OVU) a indikátory jejich dosažení

Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu

Rozvoj osobnosti

Žák/žákyně

1. rozvíjí své sebezpoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebezpoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání

- reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky
- reflektuje, jaké faktory ovlivňují jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým,
- charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace a změn ve fyzickém a digitálním prostředí

2. rozvíjí svou psychickou odolnost, uplatňuje strategie prevence a redukce stresu

- reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání
- aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládnutí stresu a posilování odolnosti a vyhodnotí jejich účinek
- řeší v modelové situaci náročné situace a reflektuje jejich dopad na sebe

3. plánuje osobní rozvoj, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů

- plánuje, vyhodnocuje a upravuje postupné kroky svého rozvoje
- řídí vlastní učení na základě reflexe svých vzdělávacích potřeb, využívá efektivní strategie učení
- využívá silných stránek své osobnosti k dalšímu rozvoji i překonání neúspěchu

4. prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech

- rozpozná vhodnou formu sebe prezentace pro různé situace
- zpracovává zpětnou vazbu od druhých
- využívá bezpečné a efektivní strategie sebe prezentace v digitálním prostředí

Spolupráce a vztahy s druhými

1. reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými

- reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti
- přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými
- rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí

2. rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace

- uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích
- využívá efektivní strategie sociální komunikace
- přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích

3. rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování

- komunikuje respektujícím způsobem
- používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování
- vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými

4. efektivně týmově spolupracuje

- reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení
- vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity
- podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení

Moje budoucnost

1. vytváří si vizi pro svůj budoucí život a kariéru

- reflektuje své hodnoty spojené se seberealizací a aktivním zapojením do světa práce
- udržuje rovnováhu mezi pracovním a osobním životem, různými rolami
- prezentuje své kariérové cíle, reflektuje jejich přínos pro komunitu, společnost a přírodu

2. tvoří svůj kariérový plán, rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti

- vyhledává a vyhodnocuje kariérové příležitosti
- mapuje v rámci kariérového plánování své klíčové dovednosti pro různé kariérové cesty
- využívá různé kariérové informace, vztahy a sítě ve fyzickém a digitálním prostředí

3. tvoří a využívá osobní kariérové portfolio

- využívá portfolio v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti
- reflektuje prostřednictvím portfolio své dovednosti, zájmy, úspěchy
- zaznamenává průběžně vhodnou formou důkazy o svých dovednostech

4. získává a reflektuje zkušenosti se světem práce

- prezentuje a diskutuje, jak rozvíjí kontakt se světem práce
- využívá zpětnou vazbu a reference z praktických zkušeností pro svůj další rozvoj
- reflektuje, jaké příležitosti se mu prostřednictvím praktických zkušeností otevírají

Zdravý a bezpečný život

1. uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví

- rozliší pozitivní a negativní vlivy na jednotlivé složky zdraví
- uplatňuje postupy prevence onemocnění

- chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí

2. uplatňuje vhodné postupy v situacích ohrožení zdraví

- rozpozná charakter a závažnost situace ohrožující zdraví

- uplatní v různých modelových situacích adekvátní postupy pro ochranu zdraví svého i druhých

- předvede v modelové situaci poskytnutí první pomoci

3. uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem

- posuzuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí

- aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod

- předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy

4. rozvíjí v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum pohybových dovedností a uplatňuje je ve svém životě

- tvoří různé varianty pohybových dovedností

- uplatňuje dodržování pravidel, zásad bezpečnosti a etiky při pohybových aktivitách

- reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví

5. podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti

- posuzuje svůj rozvoj tělesné zdatnosti a odolnosti z hlediska přínosu pro své zdraví

- monitoruje pohybový výkon a upravuje svůj další rozvoj pohybových dovedností

- uplatňuje strategie ke zvládnutí tělesné zátěže

6. využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu

- plánuje pohybové aktivity v rámci svého časového režimu, vyhodnocuje a upravuje svůj plán

- vytváří příležitosti pro pohybové aktivity ve spolupráci s druhými

- posuzuje své pohybové aktivity, jak přispívají zdravému životnímu stylu

Komunikační a jazykové vzdělávání

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cílem vzdělávací oblasti je vedení žáků ke kultivovanému jazykovému vyjadřování v mateřském i cizím jazyce v širším rámci efektivní komunikace. Smyslem je naučit žáky používat mateřský a cizí jazyk jako nástroj komunikace a zároveň jako prostředek k myšlení a kritickému nakládání s informacemi.

Vzdělávací oblast se podílí na formování osobnosti žáka s pozitivním vztahem k mateřskému i cizímu jazyku a k objevování nových vědeckých, uměleckých a kulturních podnětů prostřednictvím uměleckých i neuměleckých textů, je výrazně propojena s rozvojem kulturního povědomí. Vede k uvědomění si jazyka jako faktoru, ve kterém se odráží národní historický a kulturní vývoj. Znalosti a dovednosti osvojované v rámci vzdělávací oblasti činí žáky odolnějšími vůči dezinformacím, manipulaci a intoleranci a podílejí se na formování postoju žáků k různým projevům svébytné jinakosti. Vzdělávací oblast je zaměřena na osvojování dovedností vedoucích k ovládnutí jazyka jako prostředku k dorozumívání, myšlení a výměně informací, a to i se zřetelem k samostatné recepci, reprodukci i interpretaci textu.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

V této VO jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence komunikační a kulturní.

Celou VO prolínají čtenářská a pisatelská gramotnost a digitální kompetence. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Obsah vzdělávací oblasti

VO rozvíjí v první řadě komunikační kompetence tak, aby žáci používali souvislá, srozumitelná a výstižná vyjádření adekvátní komunikační situaci, a to v psané i mluvené komunikaci v mateřském i cizím jazyce. Žáci jsou vedeni k samostatné práci s uměleckými texty zasazenými do literárněhistorického a obecně kulturního kontextu a v souladu se svými individuálními možnostmi k tvorbě vlastních textů včetně uplatnění principů tvůrčího psaní. V cizím a dalším cizím jazyce se klade důraz na zvyšování komunikační úrovně, aby žáci dokázali komunikovat o běžných tématech a dokázali se orientovat v odborných textech.

Strukturace obsahu

Český jazyk a literatura

Obsah tohoto vzdělávacího okruhu je rozdělen do pěti obsahových okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci:

1) Komunikace a jazyk

- a) mluvená komunikace
- b) psaná komunikace

Obsahový okruh je zaměřen na osvojení schopnosti porozumění komunikačním situacím a dovednosti v dané komunikační situaci prezentovat sebe a své názory a s využitím adekvátních strategií je argumentačně obhájit. Obsahový okruh vede žáky k funkčnímu, jasnému a srozumitelnému vyjadřování v mluvené i psané formě. Využívají k tomu znalostí o jazyce, řídí se pravidly českého pravopisu a dodržují zásady spisovné výslovnosti, uplatňují poznatky z oblastí tvarosloví a skladby, používají odpovídající slovní zásobu včetně odborné terminologie. Případné nedostatky textu dovedou rozeznat a opravit, dovedou využívat jazykové příručky (zejména normativní). Žáci se naučí volit formu mluveného i písemného projevu adekvátní účelu textu, a to při respektování slohotvorných činitelů a s využitím znalostí charakteristických rysů funkčních stylů a slohových postupů a útvarů. Žáci za současného respektování zásad jazykové kultury vytvářejí myšlenkově strukturované, přitom ucelené a koherentní psané i mluvené.

2. O jazyce

Obsahový okruh zahrnuje základní poznatky o jazyce jako funkčním systému. Žáci se naučí rozlišovat jednotlivé vrstvy jazyka, porozumí zákonitostem vývoje češtiny, orientují se v soustavě jazyků a dovedou do této soustavy zařadit mateřský jazyk. Osvojí si a prohloubí znalosti pravopisu, mluvnice, slovtvorby, tvarosloví a skladby v míře potřebné ke kultivovanému jazykovému vyjadřování v mluvené i psané podobě.

3. Neumělecký text a informace

Základním principem obsahového okruhu je rozvoj čtenářských dovedností ve smyslu porozumění textu, práce s informacemi obsaženými v textu, rozeznání různých typů textu (souvislých i nesouvislých) a vytváření informačních textů. Podstatnou součástí obsahového okruhu je pochopení principů výstavby textu, textové návaznosti a analýzy textu. Okruh vede ke strukturované recepční i produkční práci s informacemi od jejich výběru přes kritické posouzení a samostatné zpracování až po jejich interpretaci z různých úhlů pohledu. Nedílnou součástí obsahového okruhu je práce s různými technikami či rychlostí čtení a se zdroji informací.

4. Umělecký text a další umělecká tvorba

Náplní obsahového okruhu je práce s různými druhy uměleckých textů a posouzení jejich estetických hodnot. Základním principem je rozvíjení čtenářských dovedností porozumění uměleckým textům, jejich interpretace a pochopení procesu vzniku

uměleckého textu, a to i za pomoci tvorby vlastních uměleckých projevů podle individuálních možností žáků. Podstatné je osvojení dovedností porozumět struktuře uměleckého textu, identifikovat témata textu a pracovat s jednotlivými motivy, subjekty, tropy a figurami a jazykovými prostředky napříč jazykovými vrstvami. Žáci jsou vedeni k vyjádření vlastního postoje k uměleckému textu a jeho hodnocení a rovněž k vysvětlení a argumentaci těchto postojů a hodnocení. Obsahový okruh se zaměřuje v obdobných rovinách také na práci s projevy dalších uměleckých oblastí.

5. Čtenářem, divákem, posluchačem

Obsahový okruh cílí na osobní čtenářský rozvoj, především na poli rozmanitosti současné literatury. Hlavními rozvíjenými dovednostmi je na jedné straně schopnost vnímat celek literárního díla a jeho možné významy, na straně druhé schopnost orientovat se v současné nabídce a uvážlivě z ní vzhledem ke svému čtenářskému profilu vybírat adekvátní a rozvíjející tituly. Obsahový okruh proto posiluje dovednost soustředěného čtení s porozuměním, čtení odpovídajícího studijním nebo osobním záměrům. Žáci jsou rovněž vedeni k osvojení dovednosti přizpůsobit způsob čtení charakteru literárního textu; učí se podněty pro své čtenářství čerpat z reflexe individuální zkušenosti a z dialogů nad literaturou a čtením, ze školních čtenářských dílen nebo z vlastní tvořivé práce s uměleckým textem. Předmětem obsahového okruhu jsou rovněž další oblasti umění v širším kulturním kontextu.

Komunikační a jazykové vzdělávání

Očekávané výsledky učení (OVU) a indikátory jejich dosažení

Český jazyk a literatura

Komunikace a jazyk	<p>Žák/žákyně</p> <p>1. vyjadřuje se v krátkých připravených/nepřipravených mluvených projevech věcně správně, jasně a srozumitelně</p> <ul style="list-style-type: none">- volí jazykové prostředky s cílem dosáhnout maximální účinnosti vlastního projevu- využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova- vyjadřuje neutrální, pozitivní i negativní postoje- pokládá si otázky o dopadu vlastních projevů a výpovědí a hledá na ně odpovědi- formuluje výpovědi s ohledem na komunikačního partnera / komunikační partnery- naslouchá aktivně a reaguje adekvátně na vyslechnutá sdělení- přizpůsobuje obsah a formu projevu vlastnímu komunikačnímu záměru <p>2. využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi</p> <ul style="list-style-type: none">- udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů- aktivně používá teoretické poučky na reálné výstupy- opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků- využívá aktivně jazykové příručky- dodržuje pravidla českého pravopisu- dodržuje zásady spisovné výslovnosti- uplatňuje tvaroslovné a syntaktické principy a pravidla odpovídající komunikační situaci- uplatňuje v recepci i produkci textu poznatky o morfematice a slovotvorbě češtiny <p>3. používá a rozlišuje jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci</p>
--------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje komunikační funkce (výpovědi s různými funkcemi) - respektuje slohotvorné činitele - používá slovní zásobu v souladu s komunikační situací - využívá efektivně terminologii různých odborností - rozezná použití obrazných jazykových prostředků a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost <p>4. tvoří myšlenkově strukturované, ucelené a koherentní psané i mluvené souvislé texty</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla a principy mezivětné návaznosti - věnuje se ve vlastním psaní zvolenému tématu soustavně, soustředěně a v náležitě hloubce - následuje ve vlastním psaní charakter komunikační situace a funkčně udržuje potřebné - charakteristiky útvaru, v němž se jeho text pohybuje - všestranně upravuje vlastní, cizí i generované texty a připravuje je do konečné podoby
O jazyce	<p>1. využívá při studiu výsledky současného stavu vědění o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá funkčně základní jazykovědnou terminologii - zařadí češtinu a další jazyky do soustavy jazyků - posoudí s využitím příkladů vliv cizích jazyků na češtinu - vyhledá a kriticky zpracuje informace o zákonitostech vývoje českého jazyka - využívá znalosti o pravopisu, mluvnici, slovtvorbě, tvarosloví a skladbě při čtení i tvorbě textů - posuzuje možnosti a meze běžného uživatelského použití nástrojů generujících texty
Neumělecký text a informace	<p>1. posoudí z různých hledisek formální náležitosti textu a dodržuje je při tvorbě vlastních textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá porozumění komunikační situaci k zhodnocení adekvátnosti jazykových prostředků - posoudí formální znaky různých souvislých a nesouvislých textů a jejich kombinace - vytváří vlastní texty nesoucí informace - posoudí textovou návaznost nebo dějovou posloupnost textu <p>2. orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná útvar signalizovaný neuměleckým textem, posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru - vyhledá bez nutnosti četby celého textu na základě jeho podoby či klíčových slov pasáže relevantní pro daný čtenářský záměr - porozumí sdělením v nesouvislých neuměleckých textech, vyhledá informace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech... - reflektuje svou rychlost čtení a aplikuje techniky její regulace a zvyšování vzhledem k čtenářskému záměru - naslouchá pozorně mluvenému projevu a orientuje se v jeho struktuře <p>3. vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - odhadne autorský záměr - posuzuje text z hlediska kontextu a odhaluje případný podtext - rozpozná využití příznakové či hodnotící slovní zásoby a navrhuje její neutrálnější či spravedlivější alternativy - identifikuje (např. v užití myšlenkových schémat) specifickou perspektivu neuměleckého textu a jeho sklon či zkreslení (bias) - rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležitě vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních - rozlišuje a používá různé způsoby čtení textů - rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace - zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační lupy a klamnou argumentaci různého typu <p>4. rozezná manipulaci a její prvky a uplatňuje nástroje k obraně proti ní</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává v různých sděleních formy a prostředky manipulace - rozlišuje manipulaci v běžné komunikaci a aktivně se jí brání - odhaluje manipulaci v tištěných i elektronických médiích a na sociálních sítích, vyhledává k tomu potřebné prostředky a nástroje - posuzuje kriticky různé formy textů s ohledem na možnou manipulaci - posuzuje manipulativnost reklamních a marketingových sdělení <p>5. vyhodnocuje kriticky relevantnost informací v psaném i mluveném textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje v textu informace z hlediska jejich podstatnosti a postihne jejich relevantnost pro celek textu - ověřuje pravdivost a platnost informací v různých zdrojích a vysvětlí, případně obhájí výběr těchto zdrojů - porovnává informace s využitím tištěných i elektronických zdrojů - vyhledává a ověřuje informace k efektivnímu využití při tvorbě vlastních textů - využívá poznatky interdisciplinárního charakteru při recepci i produkci textů
<p>Umělecký text a další umělecká tvorba</p>	<p>Žák/žákyně</p> <p>1. formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění - zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu - dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáži a prostředky - pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají - využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací - reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie

	<p>2. vyjadřuje časově nebo kulturně vzdálenou zkušenost zprostředkovanou literárním textem čtenářskou interpretací či vlastní tvorbou</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá k vyjádření literaturou zprostředkované zkušenosti interpretaci a další tvůrčí projevy - identifikuje časoprostor literárního díla i jeho částí a jeho potenciální kulturní význam - porozumí přínosům literaturou zprostředkovaného setkání se zkušeností jiné doby, kultury, genderu a sexuální orientace či sociální vrstvy - rozpoznává v literárním textu cizí zkušenost jako cizí a respektujícím způsobem ji usouvztažňuje se svým životním poznáním <p>3. využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu - dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace - posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi - identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění - rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt <p>4. vyvozuje účinek a smysl literárního textu z porozumění jeho základním mechanismům</p> <ul style="list-style-type: none"> - variuje literární motivy ve vlastním uměleckém projevu a reflektuje dopady jejich přenosu z původního kontextu - rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu - rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.) - využívá k ohledávání textových a literárních mechanismů tvorbu vlastního uměleckého textu <p>5. tvoří umělecký text základních druhů i žánrů a využívá ho k sebevyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje teoretické poznatky na vlastní literární produkci - využívá pro estetický záměr různé vrstvy jazyka včetně těch nespisovných - přistupuje tvůrčím způsobem k vlastním literárním pokusům a využívá různých metod k jejich zlepšení a reflexi - nalézá rozmanité možnosti a způsoby literárního sebevyjádření v emoční, prožitkové, myšlenkové a hodnotové rovině
<p>Čtenářem, divákem, posluchačem</p>	<p>1. čte s porozuměním současná literární díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální společenskou situaci - volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému

	<p>Záměru</p> <ul style="list-style-type: none">- nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních souvislostech <p>2. sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy</p> <ul style="list-style-type: none">- nahlíží své způsoby čtení a zhodnocuje jejich přínos a efektivitu pro daný čtenářský záměr- rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií- reflektuje svou čtenářskou perspektivu a své čtenářské asociace a zhodnocuje jejich relevanci pro daný literární text- vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky <p>3. sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně</p> <ul style="list-style-type: none">- vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci- argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem <p>4. vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací</p> <ul style="list-style-type: none">- uplatňuje vodítka vlastní čtenářské zkušenosti k orientaci v současné nabídce knižního trhu- vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti směrem k poznání různosti žánrů a podob literárních textů- vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění- využívá techniky uměleckého či informativního psaní k vytváření vlastních čtenářských záznamů
--	--

Cizí jazyk (úroveň B1); další cizí jazyk (úroveň A2)

Obsah těchto vzdělávacích okruhů je rozdělen v souladu se Společným evropským referenčním rámcem (SERR) a jeho aktualizovanou podobou (Dodatek k SERR) do obsahových okruhů:

1. Recepce

Obsahový okruh zahrnuje přijímání a zpracování informací ve formě psané nebo mluvené, včetně audiovizuálního materiálu, a jejich následné pochopení. Je zde zahrnut poslech a čtení s porozuměním. Žáci by měli být schopni porozumět nejen základním, ale i složitějším textům a ústním projevům. To zahrnuje práci s odbornými texty, poslech přednášek či diskuzí, kde je vyžadováno širší porozumění a kritické myšlení.

2. Produkce

Obsahový okruh se zaměřuje na aktivní vyjadřování prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu. Při vyjadřování se žáci učí formulovat složitější myšlenky, názory a argumenty jak v písemné (např. eseje, zprávy), tak ústní (prezentace, diskuze) formě.

3. Interakce

Obsahový okruh se zaměřuje na přímou komunikaci mezi dvěma či více stranami. Komunikační schopnosti zahrnují zapojení do diskuzí a debat, kde žáci musí rychle reagovat, formulovat názory a přispívat do interakce na různá témata. Očekává se také schopnost zapojit se do práce ve skupinách, což vyžaduje aktivní naslouchání a přispívání.

4. Mediace

Obsahový okruh se zaměřuje na zprostředkování informací či významů v rámci jednoho jazyka nebo mezi dvěma či více jazyky. Žáci by měli být schopni zprostředkovat informace z jednoho jazyka do druhého nebo objasnit významy pro spolužáky či

veřejnost. Jsou vedeni k tomu, aby dokázali propojit různé koncepty a přizpůsobit je potřebám ostatních.

Pojetí výuky

Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Učitel navozuje takové učební činnosti, které podporují dosažení výsledků učení na hlubších úrovních osvojení, tedy porozumění, aplikace a metakognice.

Nabízí žákům možnost zapojit se do řešení obsahově bohatých, komplexních, aplikovaných úloh, založených na spolupráci. Žáci se tak mohou stát aktivními subjekty svého učení.

Specifika hodnocení žáků

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení, kdy očekávané výsledky učení jsou jednoznačně definované, transparentní, měřitelné a přenositelné. Žák má právo vědět, podle jakých kritérií a pravidel bude hodnocen. Během hodnocení učitelé uplatňují přiměřenou náročnost, pedagogický takt a přihlíží k individuálním schopnostem žáka. Používají nástroje formativního hodnocení, za základ považují zpětnou vazbu, jejímž cílem je poskytnout žákovi informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak využívá to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí. V přiměřené míře se využívá sebehodnocení žáka a vrstevnické hodnocení.

Cizí jazyk (B1)

<p>Recepce</p>	<p>Žák/žákyně</p> <p>rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem rozumí konkrétním informacím v promluvách a rozhovorech, kde se používá standardní jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení porozumí klíčovým bodům rozhovorů na téma z oblasti jeho zájmu, ve kterých se střídají různí mluvčí porozumí jasně a srozumitelně vedeným diskusím o tématech z oblasti jeho zájmů, porozumí různým argumentům a názorům druhých, aniž by potřeboval zpomalení nebo další vysvětlení</p> <p>rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech rozumí jednoduchým odborným textům, například článkům nebo příručkám se souvislostí s oblastí jeho zájmu či pracovním zaměřením rozpozná a pochopí klíčové informace ve sděleních z každodenního života pochopí písemné a slyšené instrukce nebo návody, které se týkají každodenního života, školy nebo odborného zaměření rozumí informačním letákům, brožurám, e-mailům a oznámením týkajících se běžných témat</p> <p>rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem porozumí jednoduchému popisu událostí nebo situací, které se týkají každodenního života a jeho zájmů sleduje základní události v příběhu nebo zprávě, pokud je podána jasně a stručně rozumí základním názorům na jednoduchá témata, jako jsou oblíbené filmy, knihy, nebo aktivity</p>
-----------------------	--

	<p>rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením identifikuje důležité informace v textech souvisejících s jeho zájmy odhadne v jednoduchém textu z kontextu význam neznámých slov shromáždí informace z různých částí textu nebo z různých textů</p> <p>rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby rozumí příběhům s jednoduchou zápletkou a známými slovy vyhledá odpovědi na otázky týkající se hlavního děje, postav a základních událostí porovná jednoduché umělecké texty včetně jejich témat, postav nebo prostředí</p>
<p>Produkce</p>	<p>popíše jednoduše, a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek popíše v odpovídající míře podrobnosti místa, osoby či události popíše přiměřeně detailně běžné situace, jako je oslava, cestování nebo setkání s přáteli popíše dostatečně podrobně aktivity a činnosti lidí</p> <p>popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu popíše událost srozumitelně, lineárně a s dostatečným množstvím podrobností popíše podrobně zážitky zachycující pocity a reakce zasadí popis události do širšího kontextu zachovává při popisu respekt a objektivitu</p> <p>vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením vyjádří jasně a srozumitelně svůj názor stručně vyjádří, zdůvodní a vysvětlí své názory, plány a jednání zodpoví dotazy k tématům z oblasti svého zájmu/oboru rozvine argumentaci natolik, že je většinou možné ji bez problémů sledovat</p> <p>představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci přednese předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na téma, které se týká jeho osobního, pracovního nebo studijního života vysvětlí dostatečně přesně hlavní myšlenky</p> <p>vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu používá jednoduché kompenzační strategie k udržení komunikace</p>
<p>Interakce</p>	<p>zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá, vyjádří osobní názory a vymění si informace o tématech, které se týkají osobních zájmů nebo každodenního života sleduje v rozhovoru na každodenní témata zřetelně artikulovaný ústní projev, který je mu/jí adresován, ačkoli občas musí požádat o zopakování určitých slov a frází využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka, aby si poradil(a) s většinou situací, které mohou nastat v každodenním životě (např. při zajišťování cesty, cestování, během pobytu v cizině) reaguje adekvátně v méně běžných situacích v každodenním životě, vyjádří přání a stížnosti</p>

	<p>vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu vysvětlí své názory na řešení problémů nebo otázek praktického rázu týkajících se toho, kam se má jít, co se má dělat, jak se má zorganizovat daná událost (např. výlet) a stručně je zdůvodní vyjádří pocity, jako jsou překvapení, štěstí, smutek, zájem a lhostejnost a na podobné pocity reaguje vyjádří zdvořilým způsobem své přesvědčení, názor, souhlas či nesouhlas vyzve partnery v diskusi, aby vyjádřili svůj názor týkající se dalšího postupu zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu, která je vedena ve srozumitelném spisovném jazyce, a ve které se jedná o výměnu informací, přijímání pokynů nebo o řešení problémů praktického rázu předá jednoduché faktografické informace a požádá o podrobnější informace požádá o podrobné orientační pokyny a podobným pokynům porozumí vede rozhovor, kde požaduje detailní informace a ověřuje si, zda správně rozumí</p>
Mediace	<p>Žák/žákyně shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu zaznamenává klíčové informace během výkladu na známé téma rozumí hlavním bodům diskuse o známém tématu, pomocí jednoduchých frází prokáže porozumění a požádá o vysvětlení nejasných částí vysvětlí obsah informací jednodušší slovní zásobou, pokud se jedná o běžné téma, jako je volný čas, práce nebo rodinné záležitosti přeloží nebo převeďte texty týkající se každodenního života do jednoduché verze ve svém jazyce nebo do dalšího jazyka formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině vysloví jednoduché a jasné pokyny k organizaci práce ve skupině požádá ostatní v týmu o vyjádření a zopakuje část toho, co někdo řekl, aby skupina mohla pokračovat v rozhovoru vysvětlí postup práce skupiny a určí role ve skupině (například zapisovatel, jiný prezentátor nebo vedoucí) zapojí se do diskuse a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu zapojí se jednoduché diskuse o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse přizpůsobí písemné i mluvené vyjádření podle potřeb a jazykové úrovně příjemce, například zjednodušením textu nebo vynecháním odborných výrazů zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zlepší tak úroveň porozumění mezi účastníky diskuse zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty</p>

Další cizí jazyk A 2

Recepce	<p>Žák/žákyně rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat identifikuje klíčové informace v mluveném projevu zaznamená v mluveném projevu některé další detaily k poskytnutým informacím rozvíjí postupně svou schopnost využívat jazykové prostředky vyšší úrovně prostřednictvím prezentace ukázek textů rozpozná téma a hlavní myšlenku mluveného projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat rozumí slyšeným monologům i dialogům, které souvisejí s osvojovanými tématy porozumí obsahu slyšeného textu, např. zjištěním konkrétních informací, zaznamenáním klíčových slov, přiřazením nadpisu, zaznamenáním informací do tabulky, mapy, odpovídáním na otázky, převyprávěním základních informací z textu rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat rozumí instrukcím ve vyučovací hodině postupuje podle zadání instrukcí pro postup při různých aktivitách – např. k tématu „jídlo“ se mohou vztahovat pokyny pro přípravu jednoduchého jídla, k tématu „cestování“ pokyny pro navigaci ve městě a k tématu „volný čas“ pokyny pro výrobu nebo sestavení jednoduché věci podle zájmů žáků demonstruje porozumění různým způsobem, např. provedením pokynů nebo uspořádáním obrázků na pracovním listu rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat vybere vhodný titul k textu přiřadí text k obrázku formuluje hlavní myšlenky odstavce, textu uspořádá jednotlivé části textu tak, aby vznikl smysluplný příběh pracuje s ukázkami autentických zdrojů – např. jídelní lístek, leták, plakát, webová stránka vyhledává konkrétní informace v různých zdrojích rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu vyhledává požadované informace na základě konkrétního zadání využívá různé typy poslechových aktivit: doplňování do textu, výběr z možných odpovědí, zaznamenávání informace do tabulky/grafu/obrázku/mapy, zvažování a rozvíjení myšlenek, řešení problémů, překlad, modelování</p>
Produkce	<p>Žák/žákyně vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě odpovídá na otázky, zapojuje se do dialogů, účastní se simulací reálných</p>

	<p>situací, píše krátké texty a plní další komunikativní aktivity týkající se osvojovaných témat spolupracuje s učitelem a spolužáky na zpětné vazbě ohledně plynulosti a přesnosti jazykového projevu představí v jednoduchých větách téma z oblasti svého zájmu vypráví jednoduché příběhy vypráví krátké příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy čte a poslouchá příběhy k rozšíření svých narativních dovedností získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy pro zajištění jeho soudržnosti napíše krátký jednoduchý text týkající se osvojovaných témat píše texty s formální a obsahovou strukturou dle potřeby různých typů textů (např. čísluje části textu v logickém pořadí nebo porovnává tematicky podobné texty lišící se kvalitou formy a obsahu) tvorí krátké souvislé psané texty (v rámci skupinové, párové i samostatné aktivity) postupně zvyšuje přesnost i komplexnost svého jazykového projevu prostřednictvím sebehodnocení a průběžné zpětné vazby</p>
<p>Interakce</p>	<p>účastní se rozhovorů týkajících se minulosti, přítomnosti a budoucnosti zapojí se do dialogů zaměřených na vyjádření minulých, přítomných a budoucích aktivit účastní se simulací, her rolí a dalších komunikativních aktivit, ve kterých mluví o svých vzpomínkách, přítomných aktivitách a budoucích plánech plní pokyny a podle potřeby se dotazuje, aby si ověřil porozumění aktivně se zapojuje do aktivit, které vyžadují interakci a dotazy požádá o pokyny v různých situacích (např. orientace v neznámém městě, řešení problém a podobným pokynům porozumí využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a při vytváření otázek přechází od simulací a rolí k praktickému použití nabytých dovedností v běžných situacích mimo učebnu (např. účast na projektech, mobilitách) požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje požádá o pomoc, radu či instrukci v rámci komunikativních aktivit průběžně zařazených do výuky prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností požádá své spolužáky nebo učitele o pomoc, radu či instrukci-napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod. v online komunikaci se vyjadřuje jasně a respektuje názory ostatních vyjádří ústně i písemně pozvání, návrh a omluvu a na tyto podněty reaguje používá vhodné fráze a další slovní zásobu pro vyjádření pozvání, návrhu a omluvy a vhodně na tyto podněty reaguje identifikuje fráze a další slovní zásobu běžnou v pozvánkách, návrzích</p>

	<p>a omluvách píše krátké texty a účastní se ústních komunikačních aktivit, ve kterých používá osvojené jazykové prostředky pro konkrétní jazykové funkce vyjádří ústně i písemně názor, zeptá se na názor jiné osoby, reaguje na cizí názor sdílí své názory v krátkých interakcích průběžně zařazovaných do výuky píše krátké texty, ve kterých vyjadřuje svůj názor, s respektem reaguje na cizí názor</p>
Mediace	<p>Žák/žákyně zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace slyšeného o osvojovaných tématech identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc nebo vysvětlení používá získané fráze v autentických situacích, například formuluje jednoduché žádosti o pomoc nebo vysvětlení v různých jazycích při rozhovoru nebo při práci na projektu vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení, například v situaci, kdy potřebuje lepší porozumění nebo řešení problému, použije fráze k žádosti o objasnění nebo pomoc využívá efektivně svůj repertoár v různých jazycích k vysvětlení problému, žádosti o pomoc nebo podání vysvětlení, a to v mluvené i psané podobě používá různé jazykové prostředky, aby poskytl/a jasné a srozumitelné vysvětlení včetně použití jazyka přízpusobeného kontextu a posluchačům</p>

Aplikované vzdělávání STEM (SCIENCE, TECHNOLOGY, ENGENNERING, MATH)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cílem vzdělávací oblasti je naučit žáky prakticky uplatňovat přírodovědné, technické, informačně-technologické a matematické znalosti a dovednosti v běžném životě, ve studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Na základě teoretického poznání, vlastního aktivního bádání a kreativní činnosti si žáci vytvářejí relativně ucelený přírodovědný, technický a matematický obraz světa, ten využívají při řešení problémů, v nových situacích i při odhalování dezinformací. Dále jsou vedeni k tomu, aby výsledky vlastní badatelské, tvůrčí a vývojové činnosti byli schopni prezentovat s využitím moderních technologií a dokázali správnost výsledného řešení. Na základě transdisciplinárního poznání budou schopni pochopit změny životního způsobu lidskou činností a uplatňovat principy trvalé udržitelnosti. Jsou vedeni i k tomu, aby neustále rozvíjeli své přírodovědné, technické, informačně-technologické a matematické znalosti, dovednosti a kompetence s využitím moderních informačních technologií včetně umělé inteligence.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

V této VO jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence k řešení problémů a digitální. Základní gramotnosti prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Obsah vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast STEM zahrnuje vědecké bádání, moderní technologie a jejich vývoj, inženýrské dovednosti a matematické metody. Je volen takový obsah vzdělávání, který klade důraz na využívání matematického myšlení k řešení různých problémů v každodenních situacích, při studiu nebo v budoucím pracovním uplatnění.

Matematika a informatika jsou prezentovány žákům jako nezbytný nástroj k řešení přírodovědných a technických problémů. Výuka zahrnuje aplikačně pojaté využívání matematických způsobů myšlení (logické a prostorové myšlení) a vyjadřování (vzorce, modely, obrazce, grafy a diagramy). Žáci se ve školním i mimoškolním prostředí (exkurze, praxe) učí uplatňovat soubor znalostí a metod používaných k objasnění přírodních zákonů, ke kladení otázek a k formulaci závěrů založených na důkazech.

Vedle přírodovědné složky představuje významnou součást obsahu vzdělávání rozvoj a uplatňování poznatků o materiálech a technologiích při praktických aplikacích v laboratořích a dílnách, což přispívá k rozvoji technického a inforatického myšlení.

Strukturace obsahu:

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do tří vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemných souvislostech.

1. Integrované STEM projekty

Vzdělávací okruh umožňuje žákům uplatnit znalosti a dovednosti z různých oblastí STEM (věda, technologie, inženýrství, matematika) uvedené v dalších okruzích při řešení komplexních problémů. Podporuje žáky při aplikaci teoretických znalostí v reálných situacích a projektech. Rozvíjí inovativní myšlení a kreativitu při navrhování a realizaci projektů. Posiluje schopnosti žáků pracovat v týmu, komunikovat a spolupracovat na dosažení společných cílů.

2. STE (z angl. Science, Technology, Engeneering)

STE je integrovaný vzdělávací okruh, který vytváří prostor pro multidisciplinární vzdělávání v oblasti přírodních věd. Jednotlivé obsahové okruhy směřují k tomu, aby žáci komplexně porozuměli uvedeným tématům z pohledu přírodních věd i techniky a technologických aplikací s využitím inforatického myšlení.

3. Matematika a její aplikace

Matematické vzdělávání zahrnuje pět obsahových okruhů, které rozvíjí abstraktní, analytické a logické myšlení. Poskytuje nástroje ostatním vědám a technice k popisu, zpracování i objevování nových poznatků. Matematika a její aplikace rozvíjí schopnost formulovat problém a najít jeho řešení, učí srozumitelné a věcné argumentaci s cílem správně prezentovat výsledky.

Pojetí výuky

Výuka STEM využívá přirozené blízkosti čtyř oborů – matematiky, informatiky, přírodních věd a technologií a klade důraz na jejich souvislosti a propojení. Vzdělávací oblast je založena na vybraných komplexních tématech, které motivují i zhodnocují badatelsky orientovanou výuku s využitím matematických a inforatických nástrojů a postupů včetně umělé inteligence. Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Učitel navozuje takové učební činnosti, které podporují dosažení výsledků učení na hlubších úrovních osvojení, tedy porozumění, aplikace, metakognice, tzn. směřují k dosažení kompetencí. Nabízí žákům možnost zapojit se do řešení obsahově bohatých, komplexních, aplikovaných úloh založených na spolupráci. Takové činnosti vedou

žáky od otázek typu „co?“ k otázkám typu „proč?“ a „jak?“ a k učebním činnostem podporujícím využívání vědeckých metod nebo praktických způsobů usuzování jako je např. experiment nebo pokus – omyl. Žáci se tak mohou stát aktivními subjekty svého učení a mohou navrhnout neobvyklá řešení, mj. i na základě poznatkové integrace z jednotlivých disciplín.

Specifika hodnocení žáků

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení, kdy očekávané výsledky učení jsou jednoznačně definované, transparentní, měřitelné a přenositelné. Žák má právo vědět, podle jakých kritérií a pravidel bude hodnocen. Během hodnocení učitelé uplatňují přiměřenou náročnost, pedagogický takt a přihlíží k individuálním schopnostem žáka. Je zohledněn přístup žáka k vyučovacím procesu a k plnění studijních povinností. Žáci jsou hodnoceni na základě hloubky porozumění poznatků, schopnosti aplikovat je při řešení problémů a používat je při praktických činnostech, schopnosti samostatného myšlení, dovednosti práce s texty, samostatnosti úsudku a dovednosti výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat. Učitelé používají nástroje formativního hodnocení, za základ považují zpětnou vazbu, jejímž cílem je poskytnout žákovi informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak využívá to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí. V přiměřené míře se využívá sebehodnocení žáka a vrstevnické hodnocení.

Aplikované vzdělávání STEM tabulky

Aplikované vzdělávání STEM

Očekávané výsledky učení (OVU) a indikátory jejich dosažení

Matematika

Množiny a logika	Žák/žákyně vyjadřuje se správně s využitím základních logických operací využije negaci, konjunkci, disjunkci, implikaci a ekvivalenci ve svém vyjadřování a zpracování nejen matematického textu využije logické operace při rozhodování v běžném životě a odborné praxi využívá k řešení problému modelování množinami společně i v dialogu s učitelem, analyzuje zadání úlohy využije k rozboru a řešení množinový diagram nejvýše tří množin využije k zápisu a řešení číselné množiny a operace s číselnými množinami
Čísla	určí a odhadne hodnotu číselného výrazu používá různé zápisy čísel, porovnává reálná čísla, zaznamená a využije při řešení problémů číselnou osu určí pomocí digitálních technologií zaokrouhlené hodnoty reálných čísel provádí aritmetické operace s reálnými čísly, s odmocninami a s mocninami s racionálním mocnitelem užívá elementární operace s čísly při řešení problémů ze života a praxe vyřeší úlohu na změny cen, směny peněz, rodinný rozpočet, obchodní a pracovní problémy určí hodnotu číselného výrazu s mocninami a odmocninami využije dělitelnost a rozklad čísla na prvočinitele a určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel
Změna a vztahy	využije výraz s proměnnými při modelování situací sestaví výraz na základě zadání a reálné situace a interpretuje daný výraz určí pro zadané hodnoty proměnných hodnotu algebraického výrazu

<p>určí definiční obor algebraického výrazu v \mathbb{R} užívá čísla a výrazy při řešení problémů finanční matematiky analyzuje a provádí operace s algebraickými výrazy obsahujícími mocniny s racionálním mocnitelem a odmocniny využije absolutní hodnotu reálného čísla a její geometrický význam využije rovnice a jejich soustavy v \mathbb{R} řeší lineární rovnice a jejich soustavy, kvadratické rovnice včetně užití vztahů mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a soustavu lineární a kvadratické rovnice vyjádří neznámou ze vzorce řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, rovnice v součinném a podílovém tvaru a rovnice s neznámou v odmocnině třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní stanoví definiční obor rovnice v \mathbb{R} využívá při řešení rovnic substituci využije lineární a kvadratické nerovnice a jejich soustavy řeší lineární nerovnice o jedné neznámé a jejich soustavy v \mathbb{R} řeší kvadratické nerovnice v \mathbb{R} znázorní řešení nerovnic na číselné ose a vhodným způsobem je zapíše užívá vlastností a vazeb mezi různými způsoby zadání funkcí užívá funkci jako závislost jedné veličiny na druhé užívá pojmy: předpis funkce, závisle proměnná veličina, nezávisle proměnná veličina, číselné hodnoty veličiny, definiční obor funkce, obor hodnot funkce, graf funkce, funkce rostoucí, funkce klesající, funkce konstantní na základě zadání určí vlastnosti (definiční obor a obor hodnot funkce, monotónnost, sudost a lichost) funkce (lineární, lineární lomené, kvadratické, mocninné $y = x^n$, pro n celé číslo, exponenciální, logaritmické a goniometrické) sestaví tabulku dle funkčního předpisu a načrtne graf funkce určí u zadaného předpisu nebo grafu funkce, zda se jedná o přímou úměrnost, nepřímou úměrnost, konstantní funkci, lineární funkci, kvadratickou funkci, mocninnou funkci, exponenciální funkci, logaritmickou funkci, goniometrickou funkci nebo jinou funkci přiřadí na základě zadání (lineární funkce, nepřímá úměrnost, lineární lomená funkce, kvadratická funkce, mocninná funkce $y = x^n$, pro n přirozené/celé číslo, exponenciální funkce, logaritmická funkce, goniometrická funkce) předpis funkce ke grafu funkce a naopak využívá informací z grafů funkcí určí z grafu funkce požadované hodnoty veličin určí z grafu nebo předpisu funkce souřadnice průsečíků grafu funkce s osami souřadnic sestaví předpis a načrtne graf lineární funkce na základě tabulky, ze zadání souřadnic bodů z grafu funkce užívá exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce vysvětlí a používá logaritmus při výpočtech, zejména z oboru vzdělání řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice v \mathbb{R} (typu $f(ax+b) = c$, kde a, b, c jsou reálná čísla?) určí hodnotu goniometrické funkce pro daný obecný orientovaný úhel používá vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí k řešení rovnic a v obecném trojúhelníku</p>

	<p>řeší jednoduché goniometrické rovnice v R</p> <p>užívá funkce komplexně v praxi a oboru vzdělání</p> <p>používá digitální technologie, informační zdroje a známé funkční vztahy k popisu a výpočtům finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky)</p> <p>používá digitální technologie, informační zdroje a známé funkční vztahy k popisu a výpočtům pravidelného růstu a poklesu (změn populace, změn v ekonomice, změn v přírodních jevech a technice, změn v hospodářských jevech)</p> <p>používá vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí k řešení metrických úloh v rovině a prostoru</p> <p>Používá posloupnosti a jejich vlastnosti</p> <p>charakterizuje posloupnost jako zvláštní případ funkce a určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, rekurentním vzorcem, výčtem prvků a graficky pozná aritmetickou a geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti (definiční obor, obor hodnot, difference/kvociant, vztahy mezi členy, součet konečného počtu členů, monotonie)</p> <p>užívá vhodný typ posloupnosti k popisu a výpočtům pravidelného růstu a poklesu (změn populace, změn v ekonomice, změn v přírodních a hospodářských jevech, v technice) a k popisu a výpočtům finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky)</p> <p>vyhledá, využije a vyhodnotí údaje, sestaví diagramy a tabulky</p> <p>čte, vyhodnotí a interpretuje údaje vyjádřené v tabulkách a diagramech (sloupcový, kruhový, spojnicový)</p> <p>vyhledá nebo doplní potřebné údaje v textu, tabulce nebo diagramu (sloupcový, kruhový)</p> <p>vyhodnotí získané údaje z hlediska významu, (vypovídací hodnoty), reálnosti, přesnosti a spolehlivosti</p> <p>sestaví tabulky a diagramy se statistickými údaji</p> <p>porovná různá znázornění dat (tabulka, diagram) v jednom souboru</p> <p>porovná dva soubory dat na základě daného znaku</p> <p>provede statistické šetření nebo opakovaná měření</p> <p>stanoví vhodnou metodu a postup, zvolí odpovídající formu záznamu šetření nebo opakovaných měření a získané údaje zaznamená</p> <p>využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma</p> <p>zpracuje, analyzuje a interpretuje získaná data a na jejich základě dělá rozhodnutí a závěry</p> <p>zpracuje předložený statistický soubor</p> <p>používá statistické pojmy (statistický soubor a jeho rozsah, statistická jednotka, kvalitativní a kvantitativní znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost, grafické rozdělení četnosti)</p> <p>určí pro daný statistický soubor četnost a relativní četnost znaku, charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentily) a charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka, variační rozpětí) a vysvětlí jejich věcný význam v dané úloze</p> <p>vyhodnotí získané údaje z hlediska věcného významu, (vypovídací hodnoty), reálnosti, přesnosti a spolehlivosti, interpretuje je a na jejich základě dělá rozhodnutí a závěry</p>
<p>Neurčitost a data</p>	<p>užívá poznatků z kombinatoriky</p> <p>řeší kombinatorické úlohy použitím základních kombinatorických pravidel</p>

	<p>(pravidlo součtu a součinu) určí počet variací bez i s opakováním a permutací a kombinací bez opakování využije vlastnosti kombinačních čísel (doplňkové kombinace, Pascalův trojúhelník) určí pravděpodobnost náhodného jevu v jednoduchých případech a užívá ji při rozhodování, řešení a hodnocení problémů užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů, náhodný jev a jeho pravděpodobnost, opačný jev, nemožný jev, jistý jev vypočítá pravděpodobnost běžných jevů použitím definice klasické pravděpodobnosti (včetně geometrické) určí pravděpodobnost průniku nezávislých jevů a sjednocení disjunktních jevů na základě hodnoty pravděpodobnosti rozhodne a vyřeší problém a své rozhodnutí zdůvodní</p>
<p>Prostor a tvar</p>	<p>využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů rozezná a charakterizuje útvary v rovině: bod, přímka, polopřímka, opačné polopřímky, úsečka, rovina, polorovina, opačné poloroviny, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník (konvexní, nekonvexní, pravidelný), kružnice, kružnicový oblouk, tětiva, kruh, kruhová úseč, kruhová výseč, mezikružší klasifikuje útvary v rovině podle daných vlastností určí vzájemnou polohu bodů, přímek, kružnic a útvarů v rovině určí velikost úhlu, sečte a odečte velikosti úhlů (včetně převodu stupňů a minut), určí obvodové a středové úhly v kružnici odhadne a určí odchylku dvou přímek odhadne a určí vzdálenost dvou bodů (délku úsečky), bodu od přímky, dvou rovnoběžek určí obvod a obsah útvarů v rovině určí výpočtem obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, pravidelných mnohoúhelníků, půlkruhu a rovinných útvarů z nich složených využije vztahy pro výpočet obvodu a obsahu kruhu a jeho částí (používá přibližnou hodnotu čísla π) volí vhodné jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a obsahu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2, a, ha) vzhledem k dané situaci, navzájem je převádí využije vztahy mezi stranami a úhly v trojúhelníku vyjádří poměr délek stran v pravoúhlém trojúhelníku jako funkci $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\text{tg } \alpha$ a využije digitální prostředky k určení hodnoty goniometrických funkcí ostrého úhlu, výpočtům a modelování situace užívá Pythagorovu větu, podobnost trojúhelníků, sinovou a kosinovou větu určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku využije shodnost s podobnost útvarů v rovině načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve shodném či podobném zobrazení rozpozná shodné a podobné útvary a své rozhodnutí zdůvodní – využije věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) a o podobnosti trojúhelníků (uu, sss, sus) využije podobnost trojúhelníků a koeficient podobnosti při řešení problémů provede geometrické konstrukce používá matematickou terminologii a symboliku v matematickém zápisu</p>

<p>rozdělí úsečku či změní její délku graficky v daném poměru sestrojí trojúhelník, čtyřúhelník a kružnici s danými vlastnostmi charakterizuje a sestrojí množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osa rovinného pásu a mezikružní, Thaletova kružnice, ekvidistanta přímky a kružnice, množiny bodů, ze kterých je vidět úsečka pod daným úhlem) a využije je při řešení konstrukčních úloh</p> <p>roziší a pojmenuje tělesa v situacích z běžného života a z oboru vzdělání. charakterizuje mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, pravidelný n-boký hranol, kolmý jehlan, pravidelný n-boký jehlan, komolý jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, komolý kužel, koule a její části), uvede příklady z reálného života a rozpozná je v různých pohledech. charakterizuje složené těleso a určí, jak vzniklo.</p> <p>vymodeluje rovinné útvary, tělesa a prostorové objekty podle daných geometrických charakteristik vymodeluje a načrtne obraz krychle, kvádru, kolmého hranolu, pravidelného šestibokého hranolu, kolmého jehlanu, pravidelného šestibokého jehlanu, komolého jehlanu, válce, kužele, komolého kužele, koule, kulové úseče a kulové vrstvy sestrojí v rovnoběžném promítání obraz krychle, kvádru, pravidelného čtyřbokého hranolu, pravidelného čtyřbokého jehlanu Modeluje vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin s využitím mnohostěnu a rotačních těles.</p> <p>využívá metrické vlastnosti prostorových útvarů určí vzdálenost dvou bodů, bodu a přímky, bodu a roviny, rovnoběžných přímek, přímky a roviny a dvou rovin v prostoru na konkrétním objektu určí odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin v prostoru</p> <p>určí povrch a objem těles odhadne a určí povrch a objem krychle, kvádru, pravidelného n-bokého hranolu, válce, pravidelného n-bokého jehlanu, rotačního kužele, koule, polokoule a objektů z nich složených využije síť tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa volí vhodné jednotky objemu vzhledem k dané situaci (mm³, cm³, dm³, m³, ml, cl, dl, l, hl) a navzájem je převádí určí objem a povrch komolých těles a částí koule</p> <p>určí z daných charakteristik tělesa požadovaný rozměr. určí požadovaný rozměr tělesa užitím vztahů mezi úhly a stranami v trojúhelníku určí požadovaný rozměr využitím daného povrchu nebo objemu tělesa určí chybějící rozměr s využitím obvodu nebo obsahu útvaru</p> <p>využije kartézskou soustavu souřadnic a vektorovou algebru k řešení problému využívá vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky použije a objasní pojmy vektor a jeho umístění v rovině, souřadnice vektoru, velikost vektoru ve vztahu k zadané situaci sčítá vektory a násobí vektor reálným číslem poččetně i graficky využije skalární součin k řešení dané úlohy (např. pro výpočet odchylky dvou vektorů, určení kolmých a kolineárních vektorů v rovině, výpočet fyzikálních veličin) využije operace s vektory, včetně skalárního a vektorového součinu k řešení dané úlohy (např. pro výpočet odchylky dvou vektorů, určení</p>

	<p>kolmých a lineárně závislých vektorů, výpočet fyzikálních veličin) využije analytické vyjádření přímky v rovině vyjádří přímku v rovině obecnou rovnicí (i ve směrnicovém tvaru) a parametricky, navzájem je převádí a využívá je určí vzájemnou polohu daných přímek a průsečík různoběžek určí vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek a odchylku dvou přímek využije analytické vyjádření kružnice v rovině vyjádří danou kružnici středovou nebo obecnou rovnicí, z dané rovnice kružnice určí střed a poloměr určí vzájemnou polohu přímky a kružnice</p>
Aplikace	<p>vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání matematizuje reálný problém modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií s účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí</p>

STE (z angl. Science, Technology, Engeneering)

Pohyb	<p>čte, využívá a vytváří technickou dokumentaci, vč. CAD software (2D/3D) dodržuje ve výkresové dokumentaci pravidla normalizace a standardizace, používá normalizované písmo, různé druhy čar a zásady pro jejich uplatnění; zobrazuje ve třech hlavních průmětech jednoduchá i složená geometrická tělesa uplatňuje zásady zobrazování a kótování v technických výkresech dle platných norem. Dodržuje pravidla normalizace a standardizace; vytvoří technickou dokumentaci k zamýšlenému výrobku vyřeší běžné životní situace s využitím základních vztahů pro rovnoměrný a nerovnoměrný přímočarý pohyb vypočítá dráhu, rychlost a zrychlení při rovnoměrném a nerovnoměrném pohybu (při konstantním zrychlení) řeší úlohy na skládání dvou pohybů v kolmých směrech vysvětlí souvislost periody a frekvence při rovnoměrném pohybu po kružnici vyřeší problémy pohybu těles s využitím Newtonových pohybových zákonů užívá vztah mezi silou a zrychlením k řešení úloh užívá zákon zachování hybnosti v úlohách z praxe (střelba, dokonale nepružná srážka těles, reaktivní pohon) řeší rovnoměrný pohyb po kružnici (zatačení automobilu, pohyb družic) vyřeší základní mechanické problémy tuhého tělesa užívá moment sil k objasnění činnosti jednoduchých strojů uvede důsledky rotace těles v běžné praxi (setrvačníky – zachování energie a osy otáčení) používá tlak a vztakovou sílu k vysvětlení silových poměrů v tekutinách počítá s tlakem a vztakovou silou a vysvětlí jejich vliv na plování těles a proudění tekutin a jejich důsledky na jevy z praxe vysvětlí plování a létání těles a proudění vzduchu na základě působících sil</p>
-------	---

	<p>vysvětlí kvalitativně princip proudění tekutiny v potrubí různého průřezu a jeho vliv na běžné jevy (stříkání hadicí, fixírka) a vliv proudění tekutin na odpor prostředí</p> <p>diskutuje a hodnotí užití mechaniky v technice uvede příklady užití mechaniky v technické praxi vyhodnotí vhodnost užití mechanismů v běžné praxi</p>
Teplota a teplota	<p>objasní souvislost tepla a teploty se změnou skupenství a rozměry těles vysvětlí kinetickou teorii stavby látek a kvalitativně popíše vztah mezi teplotou a rychlostí částic popíše vliv teploty látky na její rozměry a uvede příklady z praxe (dilatační spáry, vůle přiléhajících součástí, anomálie vody, flexinol, nitinol) vysvětlí důvod využívání vody v topných systémech a vliv tání ledu a vypařování vody na teplotu okolního vzduchu</p> <p>užívá základní zákonitosti termodynamiky vysvětlí vliv teploty na průběh chemických reakcí vysvětlí zjednodušený tvar stavové rovnice ideálního plynu a její důsledky na běžné jevy z praxe (zavařování, tlakové nádoby, práce plynu ve válci motoru, meteorologické jevy)</p> <p>využívá poznatků z termodynamiky při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů popíše rizika změny teplot při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů způsobené termodynamickými jevy posoudí energetickou náročnost běžných technologických procesů uvede princip činnosti tepelných strojů (čtyřdobý, dvoudobý, proudový motor, tepelné čerpadlo) a objasní zákon zachování energie a jeho důsledky na jejich účinnost</p> <p>uvede vliv termodynamických jevů na živou přírodu posoudí vliv teploty na organismy objasní význam termoregulace zvířat posoudí důsledky zákona zachování energie na udržitelnost života organismů</p>
Materiály	<p>rozdělí technické materiály s ohledem na konkrétní potřeby a identifikuje materiály využívané při technických činnostech (dřevo, kovy, plasty, kompozity, pomocné látky) rozliší základní typy dřeva, kovů, plastů a kompozitních materiálů vysvětlí využití různých materiálů ve stavebnictví – zejména v souvislosti s nízkoenergetickými a pasivními domy</p> <p>rozdělí vliv struktury pevných látek na jejich vlastnosti popíše strukturu krystalických a amorfních látek a uvede rozdíly v jejich vlastnostech objasní vliv poruch na vlastnosti krystalických látek</p> <p>využije vlastnosti technických materiálů v souvislosti s různými technologickými postupy zvolí vhodný filament do 3D tiskárny – plast, bio-organický materiál, recyklovaný PLA, ABS či PETG odůvodní využitelnost konkrétních technických materiálů v umělecko-řemeslných činnostech (lípa, ocel, plast...) zkonstruuje/vyrobí produkt tak, aby jeho využitelnost/životnost na základě vhodné výrobní technologie nebyla nepřiměřeně limitována nevhodnou volbou materiálů</p>

	<p>vysvětlí, proč některé materiály nejsou vhodné pro obrábění (ruční, strojní, CNC, laserové)</p> <p>objasní vliv chemického složení materiálů na jejich vlastnosti uvede chemické složení běžně používaných materiálů a jejich vlastnosti posoudí vhodnost použití materiálu pro daný účel</p> <p>popíše materiály biologického původu uvede běžné materiály biologického původu, jejich výhody a nevýhody posoudí jejich vliv na životní prostředí a možnosti recyklace</p>
Technologie	<p>uvede a zdůvodní využitelnost polotovarů a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení popíše polotovary pro ruční a strojní obrábění materiálů a zdůvodní jejich vhodnost</p> <p>využívá spojovací materiál pro vytváření rozebíratelných i nerozebíratelných spojů (lepidla, šrouby, pájení, nýty)</p> <p>modeluje základní tvary a proporce jednoduchých předmětů navrhne model pro 3D tisk</p> <p>sestaví algoritmus pro řešený problém uvede vlastnosti algoritmů a aplikuje je při tvůrčích návrzích znázorní algoritmus pomocí vývojového diagramu</p> <p>zpracovává polotovary s využitím technologie obrábění používá ruční nářadí nebo výrobní stroje určené pro školní aplikace provádí údržbu nářadí nebo strojů</p> <p>provede technologie montáže – sestavování a spojování součástí sestaví s využitím jednotlivých komponent funkční výrobek nebo zařízení (robot, chytrá domácnost, jednoduchý dopravní prostředek...)</p> <p>provede technologie povrchových úprav – nanášení ochranných povlaků. provede za účelem ochrany materiálu a zvýšení estetické hodnoty povrchovou úpravu produktu</p> <p>užívá vlastnosti kapalin vysvětlí vliv povrchového napětí a smáčivosti včetně kapilarity v přírodě a technické praxi</p> <p>objasní a využívá technologie chemické a fyzikálně chemické vysvětlí princip krakování, tavení a lití, provede destilaci</p> <p>objasní biochemické a potravinářské technologie objasní principy kvasných procesů a jejich využití</p>
Vibrace a světlo	<p>vysvětlí mechanické kmitání a vlnění u běžných jevů popíše kmitání těles a mechanické vlnění a uvede příklady z praxe vysvětlí kvalitativně vliv charakteristik oscilátoru na frekvenci kmitání a objasní podstatu a užití rezonance</p> <p>propojuje fyzikální charakteristiky mechanického oscilátoru s fyzikálními charakteristikami zvuku včetně hudebních tónů, ultrazvuku a infrazvuku a jejich užití v technice i přírodě (komunikace živočichů, echolokace u zvířat, sonografie)</p> <p>vysvětlí vznik elektromagnetického vlnění a jeho využití pro předávání informací popíše vznik elektromagnetického vlnění a jeho zachycení na anténě zjednodušeně popíše základní princip vysílání, přenosu a příjmu elektromagnetického signálu a jeho význam</p> <p>vysvětlí základní světelné jevy a uvede jejich praktické aplikace vysvětlí vliv struktury obalu atomu na spektrum elektromagnetického záření</p>

	<p>(spektrofotometrie, luminiscence, lasery) vysvětlí na příkladech odraz, lom, polarizaci, ohyb a interferenci světla na tenké vrstvě (optická vlákna, holografie, LCD, elektronová mikroskopie, polopropustná skla, optické vrstvy na čočkách) objasní fyzikální podstatu fotoelektrického jevu a jeho užití (fotodiody) použije zrcadla a čočky k zobrazování předmětů popíše jednoduchá optická zařízení k vytváření obrazu předmětů a vysvětlí jejich užití v přírodě i technice vysvětlí funkci oka, krátkozrakost, dalekozrakost a uvede způsoby jejich kompenzace užívá vhodné optické přístroje k pozorování organismů</p>
Elektrina	<p>sestaví elektrický obvod s využitím spotřebiče a polovodičových součástek, vysvětlí činnost jednotlivých prvků obvodu měří elektrický proud a napětí ve stejnosměrném obvodu vysvětlí na základě naměřených hodnot činnost jednotlivých prvků elektrického obvodu (rezistor, kondenzátor, usměrňovací dioda, fotodioda, tranzistor) vysvětlí význam ochrany zdraví při práci s elektrickými zdroji na základě znalostí Ohmova zákona vysvětlí závislost proudu ve stejnosměrném obvodu na připojeném napětí (Ohmův zákon) vysvětlí význam jištění elektrických rozvodů v domácnosti a uvede zásady pomoci při zásahu elektrickým proudem vysvětlí vzájemný vztah elektrického proudu a napětí a magnetického pole a uvede jeho důsledky na běžnou praxi ukáže vznik magnetického pole kolem proudovodiče a uvede příklady jeho užití v praxi (elektromagnet, elmg. spínače, reproduktory, gravitační pole Země, elektromotory) objasní elektromagnetickou indukci a Lenzův zákon uvede příklady užití Elektromagnetické indukce a Lenzova zákona (generátory, příjem elmg. signálu, mikrofony, měřicí přístroje a čidla, cívka, transformátor) objasní vliv elektřiny a magnetizmu na živé organismy uvede důsledky působení elektrického proudu na člověka vysvětlí příklady užití elektromagnetizmu v diagnostice (MR, EKG, EEG,...) uvede a zdůvodní využitelnost součástek a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení popíše základní elektrotechnické součástky, zejm. v souvislosti s robotikou a automatizací (chytrá domácnost, automatizace zahradní závlahy, automatizace hospodaření s vodou, zabezpečovací systémy)</p>
Země a její ochrana	<p>rozlišuje jednotlivé skupiny prvků a jejich sloučenin, které pojmenovává a diskutuje jejich zařazení v profesním, v občanském i osobním životě osvojí si základní principy názvosloví anorganických a organických sloučenin tvoří názvy a vzorce anorganických a organických sloučenin vysvětlí rozdělení prvků na kovy, polokovy a nekovy a uvede jejich využití a využití jejich sloučenin v praxi matematicky vyjádří složení roztoků vyjadřuje složení roztoku různými způsoby</p>

	<p>vypočítá složení roztoku objasní rozdělení chemických reakcí a uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a jejich využití v profesním, v občanském i osobním životě vysvětlí rozdělení chemických reakcí podle typu reagujících částic (protolytické reakce – neutralizace, redoxní reakce – redoxní vlastnosti kovů, galvanický článek, elektrolyza, chemické reakce jako zdroj energie) a uvede příklady jejich užití v praxi aplikuje své znalosti při chemických analýzách diskutuje a analyzuje problémy životního prostředí diskutuje o základních ekologických pojmech objasní historický vývoj vztahů člověka a prostředí vysvětlí problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou životního prostředí diskutuje o problematice zdroje surovin a energie recykluje technické materiály a využívá recyklované materiály při vlastní tvorbě</p>
Život	<p>charakterizuje základní skupiny organických chemických látek s důrazem na jejich využitelnost v profesním, v občanském i osobním životě vysvětlí rozdělení uhlovodíků a jejich derivátů (s důrazem na sloučeniny vyskytující se každodenním životě a technické praxi) diskutuje z hlediska bezpečnosti o vlivu chemických sloučenin s toxickým účinkem na živý organismus a uvede jejich zdroje charakterizuje jednotlivé skupiny biochemicky významných látek a diskutuje význam těchto látek pro živé organismy vysvětlí rozdělení přírodních látek (peptidy, bílkoviny, sacharidy, lipidy) a jejich význam rolišuje prokaryotické a eukaryotické buňky a specifikuje buňku rostlinnou a živočišnou popíše základní metabolické dráhy buňky, jejich rozmnožování, aplikuje získané poznatky při objasnění fotosyntézy a proteosyntézy vysvětlí základní principy buněčného metabolismu popíše fotosyntézu vysvětlí proteosyntézu popíše mitózu a meiózu</p>

Integrované stem

Projekty	<p>řeší projekty, které kombinují prvky vědy, technologie, inženýrství a matematiky a jsou obsahově zaměřené na uvedené okruhy STEM (např. návrh ekologických řešení, vývoj nových technologií, zlepšení infrastruktury apod.) sbírá, zpracovává a vyhodnocuje a využívá data aktivně využívá vhodné digitální technologie a nástroje umělé inteligence, přitom se bezpečně pohybuje v digitálním prostředí čte, využívá a vytváří technickou dokumentaci, včetně CAD software (2D/3D) správně užívá veličiny a jednotky soustavy SI a vztahy mezi nimi diskutuje o pokroku a trendech současné vědy a hodnotí je</p>
----------	---

Prakticky orientované vzdělávání společenskovední a humanitní

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cílem vzdělávací oblasti je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti a pozitivním způsobem přispět k utváření jejich hodnotové orientace tak, aby jednali uvážlivě pro vlastní prospěch i ve veřejném zájmu. Vzdělávací oblast se věnuje vybraným aspektům života člověka ve společnosti optikou nejdůležitějších konceptů z oblasti zájmu společenských věd a humanitních disciplín (historie, politologie, ekonomie, sociologie, psychologie, antropologie, právní vědy, filozofie, etiky, estetiky, religionistiky...). Znalosti potřebné faktografie jsou podkladem k budování široce využitelných osobních, občanských a sociálních kompetencí a interdisciplinárního porozumění svému okolí, společnosti a světu. V prakticky orientovaném pojetí vzdělávací oblasti se jedná především o propojování kognitivních funkcí s aplikačními schopnostmi žáků, které jsou navrženy tak, aby žáky připravovaly na jejich roli občanů. Vzdělávací oblast rozvíjí dovednost nahlížet společenské fenomény z různých relevantních hledisek a vede žáky k pochopení nevýhod a nebezpečí tzv. „černobílého vidění světa“ a stereotypního přístupu ke společenským problémům.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

V této VO jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence k občanství a udržitelnosti a klíčové kompetence k podnikavosti a pracovní. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Obsah vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast vede žáky k tomu, aby byli schopni identifikovat a charakterizovat společenské fenomény („co se kolem mě děje“) včetně jejich projevů v různých kontextech (ekonomickém, politickém, sociálním, etickém, náboženském, ekologickém atd.) a uvést je do souvislosti s vlastním praktickým životem jednotlivce („jaké to má důsledky pro mě“).

Výchova k občanství

v širokých souvislostech spolu s podnikavostí připravují žáka na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti a celoživotní učení a propojování zejména s osobnostním rozvojem. Obsah vzdělávací oblasti je determinován celoškolním přístupem a kulturou školy.

Strukturace obsahu

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci:

1. Svět v souvislostech

Obsahový okruh zkoumá stav a vývoj světa, a to jak v současnosti, tak prostřednictvím vybraných témat v nedávné minulosti. Okruh klade důraz na uchopení problematiky světa z různých perspektiv (za pomoci různých vědních disciplín: politologie, ekonomie, antropologie, ekologie...). Aspekty světa vztahuje k jednotlivci prostřednictvím osy svět – Evropa (EU) – stát (ČR) – jednatel, čímž podporuje zainteresovanost jednotlivce-žáka na celku. Okruh využívá historické perspektivy za použití historických a kulturních témat, která mají z hlediska jednotlivce-žáka významný přesah do současnosti, a přispívají tak ke komplexnímu uchopení problematiky současného světa.

2. Člověk v lidském společenství

Obsahový okruh zahrnuje rozmanité aspekty soužití lidí ve společnosti, a to v současnosti i nedávné minulosti. Zabývá se strukturou společnosti (sociální, ekonomické, etnické, kulturní aj. hledisko) a sociální nerovností, kulturou, problematice médií (s cílem budovat mediální

gramotnost), multikulturality, genderu a náboženství. Okruh využívá historické perspektivy za použití dějepisných témat, která mají z hlediska jednotlivce-žáka významný přesah do současnosti, a přispívají tak ke komplexnímu uchopení problematiky struktury české společnosti.

3. Člověk jako občan

Obsahový okruh představuje z pohledu současnosti i nedávné minulosti základní principy a mechanismy demokratických společností (s návazností na lidská práva) v kontrastu s totalitními. Zabývá se českým politickým systémem, přičemž hlavní důraz je kladen právě na možnosti participace jednotlivců-žáků na politickém rozhodování a zapojení do občanských aktivit. Okruh využívá historické perspektivy za použití dějepisných témat, která mají z hlediska jednotlivce-žáka významný přesah do současnosti, a přispívají tak ke komplexnímu uchopení problematiky demokracie, lidských práv, politického systému, participace na politickém rozhodování, občanské iniciativy atd.

4. Člověk a právo

Obsahový okruh zprostředkovává vztah jednotlivce-žáka k základním bodům českého právního systému a právu jako takovému, a to jak z hlediska aktuálně platného práva, tak z pohledu nedávné historie. Jeho těžiště spočívá v základních právních principech a procesech českého právního systému a jeho oblastech nejčastěji potřebných v běžném a profesním životě.

5. Člověk, ekonomie a podnikání

Obsahový okruh vychází ze základních požadavků na soubor ekonomických znalostí a dovedností, které soudobá společnost klade na člověka jako na občana, zaměstnance a podnikatele. Tvoří ho základní témata:

- a) podnikání: poskytuje žákům základní znalosti a dovednosti v podnikání, tzn., co předchází založení společnosti/živnosti, co je potřeba plánovat, řídit a organizovat, jaké jsou základní povinnosti podnikatele vůči státu, jak řešit jednoduché kalkulace ceny zboží nebo služby, poskytuje základy projektového řízení a ekonomické teorie;
- b) finanční gramotnost: učí žáky zacházet s finančními prostředky tak, aby měli vytvořené předpoklady pro dosažení vlastního finančního zabezpečení;
- c) daně: cílem je osvojení znalostí a dovedností v oblasti povinných odvodů – daní a zdravotního a sociálního pojištění;
- d) marketing: učí žáky základům propagace zboží nebo služby tak, aby efektivně zvýšili obrát a zároveň respektovali etické principy podnikání.

Pojetí výuky

Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Učitel navozuje takové učební činnosti, které podporují dosažení výsledků učení na hlubších úrovních osvojení, tedy porozumění, aplikace a metakognice, tzn. směřují k dosažení kompetencí. Nabízí žákům možnost zapojit se do řešení obsahově bohatých, komplexních, aplikovaných úloh, založených

na spolupráci. Takové činnosti vedou žáky od otázek typu „co?“ k otázkám typu „proč?“ a „jak?“, od faktů k učebním činnostem podporujícím využívání vědeckých metod nebo praktických způsobů usuzování, jakými jsou např. experiment nebo pokus – omyl. Žáci se tak mohou stát aktivními subjekty svého učení.

Specifika hodnocení žáků

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení, kdy očekávané výsledky učení jsou jednoznačně definované, transparentní, měřitelné a přenositelné. Žák má právo vědět, podle jakých kritérií a pravidel bude hodnocen. Během hodnocení učitelé uplatňují přiměřenou náročnost, pedagogický takt a přihlíží k individuálním schopnostem žáka. Používají nástroje formativního hodnocení, za

základ považují zpětnou vazbu, jejímž cílem je poskytnout žákovi informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak využívá to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí. V přiměřené míře se využívá sebehodnocení žáka a vrstevnické hodnocení.

Prakticky orientované vzdělávání společenskovední a humanitní

Očekávané výsledky učení (OVU) a indikátory jejich dosažení

Společenskovední a humanitní vzdělávání

Svět v souvislostech	<p>Žák/žákyně: charakterizuje proces vzniku občanské společnosti a vývoje lidských a občanských práv na historickém pozadí revolucí konce 18. a průběhu 19. století objasní význam Deklarace nezávislosti, dodatku Ústavy USA a Listiny svobod pro ochranu práv a svobod občana vysvětlí vliv francouzské revoluce konce 18. st. na události v USA a Evropě 19. století objasní proces demokratizace volebního systému v evropských monarchiích charakterizuje mnohonárodní Habsburskou monarchii z hlediska zájmů jejích součástí vysvětlí proces formování evropských národů v moderním slova smyslu uvede a popíše příklady porušování Všeobecné deklarace lidských práv [OSN 1948] v současném světě</p> <p>charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince vysvětlí vliv vědeckého poznání a technické a průmyslové modernizace společnosti na změny ve společnosti popíše význam průmyslové revoluce pro vznik nových společenských vrstev a jejich vzájemné vztahy charakterizuje sociální změny a změny v postavení žen a dětí v průběhu 19. a 20. století objasní s využitím příkladů význam vzdělávání pro postavení jedince ve společnosti v minulosti i současnosti uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i společnost uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných konfliktech 20. a 21. století vysvětlí dopady vědecké a technické modernizace na polarizaci společnosti</p> <p>interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky</p>
-----------------------------	---

	<p>využívá poznatky o rozmanitosti současného světa i snah o integraci charakterizuje s využitím map rozmanitost soudobého světa, nejvýznamnější velmoci a rozvojové země, civilizační sféry a kultury, jejich vztahy a problémy posoudí postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě charakterizuje na historickém pozadí specifické geopolitické rysy středo-evropského prostoru popíše příklady mezinárodní integrace ČR a diskutuje o jejím významu charakterizuje současné cíle EU, posoudí vliv občanů zemí sdružených v EU na její politiku, priority a zajištění občanských práv vysvětlí funkci a činnost OSN a NATO v reflexi současných mezinárodních konfliktů a možností bezpečnostní záruky pro demokratický vývoj společnosti charakterizuje globální problémy soudobého světa ze společenského, náboženského, politologického a ekologického pohledu popíše základní globální ekonomické a sociální problémy lidstva a objasní příčiny jejich vzniku zformuluje a obhájí svůj názor na to, proč je důležité zabývat se udržitelným řešením koncepce rozvoje z pohledu globálních ekologických problémů analyzuje historické náboženské kořeny vybraných globálních problémů, které se opírají o monoteistická náboženství a vyúsťují ve fundamentální podobě k terorismu, válkám, konfliktům, sporům a migraci lidí ze zemí konfliktů a nesvobody charakterizuje moderní politický extremismus, diktatury a autoritativní režimy, zbrojení, terorismus a mezinárodní kriminalitu</p>
<p>Člověk v lidském společenství</p>	<p>charakterizuje společnost, společenské role a posoudí význam příslušnosti ke společenským skupinám zhodnotí význam příslušnosti k obci, národu, státu, náboženství, kulturnímu okruhu, genderu rozliší historické kořeny nábožensky a rasově motivovaných konfliktů a jejich dopady na společnost 20. a 21. století postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě vysvětlí společné a odlišné rysy různých kulturních okruhů charakterizuje strukturu společnosti z různých úhlů pohledu (etnický, náboženský, ekonomický, sociální...) navrhuje způsoby, kterými lze předcházet problémům v soužití různých skupin společnosti nebo je minimalizovat vysvětlí význam historické zkušenosti pro současnou společnost rozliší příčiny i následky vzniku různých typů konfliktů v minulosti i současnosti porovná mění se ničivost válečných konfliktů a dopady na civilní obyvatelstvo v historických souvislostech čte s porozuměním vybrané historické dokumenty vysvětlí důležitost možnosti přístupu k informacím pro život člověka v minulosti a současnosti porovná možnosti přístupu k informacím v totalitních a demokratických politických systémech charakterizuje na příkladech z dějin 20.–21. století omezování veřejnosti v přístupu k informacím a posoudí jeho oprávněnost posoudí historickou podmíněnost nerovností mezi lidmi a jejich projevy v současnosti</p>

	<p>porovná formy spolupráce společenských skupin v minulosti a současnosti charakterizuje klíčové dějinné události spjaté s ovládním člověka člověkem porovná sociální nerovnost v různých vybraných částech světa vysvětlí vliv vzniku koloniální soustavy a dekolonizace na nerovnosti mezi lidmi posoudí existenci nerovností v současné české společnosti, vysvětlí jejich vznik a představí návrhy na jejich řešení vysvětlí a uplatňuje principy, hodnoty a projevy demokracie popíše vznik antické demokracie, posoudí její limity a vysvětlí její význam pro vznik moderní demokracie charakterizuje principy a hodnoty, na kterých je postavena současná demokratická společnost navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec ovlivňovat dění v demokratickém státu vysvětlí zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým fungováním státu minulosti i současnosti charakterizuje s využitím příkladů fungování současných totalitních společností uvádí příklady jevů a procesů ohrožujících demokracii a objasní jejich nebezpečnost posoudí smysl filozofie a etiky pro život člověka a společnosti charakterizuje předmět zájmu filozofie a etiky (objasní, jakými otázkami se zabývá filozofie a etika) vysvětlí význam a vliv (odkaz) vybraných myslitelů minulosti pro současný svět charakterizuje na příkladech vnímání svobody, pravdy, krásy/ošklivosti a vztahu člověka a společnosti v minulosti i současnosti posoudí vliv faktorů působících na vytváření životních postojů a hodnot člověka zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti v historické perspektivě a jejich schopnost tomuto vlivu odolat vysvětlí zodpovědnost každého člověka za své jednání, názory a postoje vůči ostatním lidem představí a v diskusi argumentačně obhajuje vlastní filozofické a etické přesvědčení</p>
Člověk jako občan	<p>orientuje se v politickém systému České republiky vymezí předmět zájmu politologie a s porozuměním užívá její základní terminologii rozliší postavení a pravomoci moci výkonné, zákonodárné a soudní; vysvětlí postavení a pravomoci orgánů státní správy a samosprávy; rozumí systému základních a vyšších územních samosprávných celků s jejich geograficko-historickými charakteristikami objasní na příkladech aktuálního dění funkci a význam politických stran zpracuje základní informace a podmínky o udělení státního občanství a uvádí práva, která získá občan cizího státu trvale žijící na území ČR zaujímá aktivní postoj k politickému a společenskému dění hodnotí kriticky mediální obsahy s politickým a společenským obsahem podporuje svobodný přístup k informacím a vyhledává informační zdroje podle základních kritérií kvality navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec přispět k řešení politických a společenských problémů posoudí potenciální rizika pro klidné soužití v současné společnosti a jejich možné dopady</p>

	<p>porovná politické programy a chování politických stran a vysvětlí úlohu opozice posoudí vliv mezinárodních vztahů na vnitřní politiku státu, politických stran a hnutí a dalších subjektů uvádí a zdůvodní možnosti vlastní angažovanosti v politickém a společenském prostředí uvědomuje si, že jeho názory mohou být ovlivňovány algoritmy sociálních skupin a sítí uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám vysvětlí rámcově vývoj volebních práv od minulosti k současnosti se zřetelem k českému prostředí charakterizuje rozdíly mezi volbami za první republiky, komunismu a současností rozlišuje úroveň voleb v České republice rozumí rozdílu mezi právem volit a právem být volen uplatňuje aktivně po dosažení plnoletosti své volební právo zaujímá kritické postoje k projevům politického radikalismu, extremismu a terorismu objasní a prosazuje nepřijatelnost propagace hnutí omezujících práva a svobody jiných lidí rozlišuje extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku charakterizuje s využitím příkladů z minulosti genocidu rozeznává projevy náboženského extremismu rozlišuje v současném politickém životě naší i evropské společnosti projevy politického radikalismu a extrémismu a vysvětlí jejich nebezpečnost obhájí a prakticky prosazuje nepřijatelnost užívání extremistické symboliky zaujímá odpovědné občanské postoje ve společnosti diskutuje o odpovědnosti občana a uplatňování jeho práv a povinností v místě bydliště s případnou spoluúčastí na politickém rozhodování uplatňuje v životě ctnosti charakteristické pro demokratickou společnost zapojuje se podle možností do aktivit občanské společnosti, dárcovství, charity a dobrovolnictví jedná v běžném životě v duchu udržitelného rozvoje prosazuje odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí respektuje práva menšin, ctí národnostní a evropskou identitu a multikulturní soužití vyhledává různé typy nevládních organizací (sdružení, církve, nadace...) v místě bydliště a rozlišuje jejich zaměření</p>
<p>Člověk a právo</p>	<p>vysvětlí principy českého právního systému (řádu) objasní rozdíly mezi soukromým a veřejným právem rozlišuje a charakterizuje různá právní odvětví (občanské, obchodní, pracovní, ústavní, trestní, správní, finanční, živnostenské právo) popíše soustavu soudů v ČR a vysvětlí předmět jejich činnosti přihradí konkrétní situace k příslušným právním odvětvím a vyhledá možnosti jejich řešení vyhledá informace na Portálu veřejné správy dovede se s využitím historického poznání orientovat v systému právních dokumentů rozlišuje právní dokumenty podle právní síly</p>

	<p>charakterizuje vznik, vývoj a současnou podobu Ústavy ČR vysvětlí, kdo může být autorem právního předpisu (Parlament, vláda, prezident, orgán úřední správy, ČNB, kraj, obec) popíše proces vzniku právních předpisů na jednotlivých úrovních objasní vztah mezinárodního, evropského a českého práva vyhledá informace v základních zákonných a podzákonných normách minulosti i současnosti aplikuje práva a povinnosti občana ve vztahu k vybraným právním předpisům vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek vysvětlí problematiku práva v oblasti duševního vlastnictví popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; vysvětlí, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc objasní postupy vhodného jednání v případech, dostane-li se do situace svědka nebo oběti trestných činů/přestupků v oblasti násilí včetně šikany, vydírání, korupce apod. dovede aktivně řešit situace v oblasti obrany spotřebitelských zájmů vysvětlí možnosti založení fyzické / právnické osoby v souladu s platnou legislativou řeší aktivně životní právní a úřední situace navrhuje postupy pro zařizování právních a úředních záležitostí v běžných životních situacích vysvětlí na příkladech běžných životních situací průběh občanského soudního řízení vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele vysvětlí na konkrétním příkladu průběh trestního soudního řízení charakterizuje oblast působnosti osob poskytujících právní služby (advokát, notář, exekutor) prokáže porozumění textům právního či úředního charakteru, se kterým se dostává běžně do kontaktu vytvoří/vyplní úřední písemnost nezbytnou pro řešení konkrétní životní situace vyhledá zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení konkrétních životních situací vysvětlí rizika vyplývající z užití neaktuálních předpisů, informací a vzorů v digitálním prostředí objasní význam lhůt v právních úkonech prokáže porozumění základním lidským právům a svobodám a dodržuje je charakterizuje základní lidská práva a svobody v Ústavě České republiky a Listině základních práv a svobod uvádí příklady porušování lidských práv a svobod vysvětlí možnosti obrany proti porušování lidských práv a svobod v konkrétních životních situacích vysvětlí podstatu funkce veřejného ochránce práv (ombudsmana) charakterizuje mezinárodní organizace chránící lidská práva vysvětlí způsoby porušování lidských práv a svobod v naší poválečné minulosti vystupuje aktivně proti porušování lidských práv a svobod</p>
Člověk,	zpracuje podklady související s podnikáním

ekonomie a podnikání	<p>připraví podnikatelský záměr sestaví zakladatelský rozpočet zkalkuluje cenu zboží nebo služby vysvětlí na příkladu základní povinnosti podnikatele vůči státu a zaměstnancům vede daňovou evidenci vysvětlí na příkladech etiku v podnikání</p> <p>řídí realizaci jednoduchého projektu naplňuje aktivity projektu navrhne rozpočet projektu vzhledem k navrženým aktivitám stanoví základní ukazatele a sleduje jejich naplňování vede projektový tým uvede, jak by řešil krizové situace v projektu vyhodnotí úspěšnost projektu</p> <p>aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě vysvětlí základní ekonomické otázky vysvětlí stanovení rovnovážné ceny na dokonalém i nedokonalém trhu charakterizuje výrobní faktory a vysvětlí hranici produkčních možností a náklady obětované příležitosti uvede nejdůležitější makroekonomické pojmy a vliv jejich výše na kvalitu života a podnikání v daném státě vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům uvede hlavní výhody a nevýhody mezinárodního obchodu a vliv ochrannářských opatření na ekonomickou situaci dané země</p> <p>rozhoduje o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti navrhne řešení schodkového rozpočtu a uvede rizika spojená s neřešením této situace posoudí nabídky nejrůznějších typů úvěrů od bankovních i nebankovních subjektů, způsobů jejich zajištění a uvede rizika využití jejich služeb uvede, jak řešit předlužení vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN uvede možné investiční příležitosti, posoudí jejich rizika a míru výnosnosti v čase vysvětlí nejobvyklejší produkty pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby uvede, jak se může průměrný občan zajistit na stáří</p> <p>vyhotoví vybraná daňová přiznání na základě poznatků o daňové soustavě vysvětlí úlohu daní ve státním rozpočtu charakterizuje nejčastější daně v České republice provede jednoduchý výpočet daní z příjmu fyzické osoby vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob vyhotoví jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění vyhotoví a zkontroluje daňový doklad</p> <p>aplikuje v praxi marketingové poznatky uvede nejčastěji používané marketingové nástroje navrhne propagační nástroje organizace (logo, leták, slogan, vizitku, ad.)</p>
-----------------------------	--

	<p>uvede klady a zápory marketingové kampaně velké obchodní společnosti, kterou v nedávné době zaznamenal</p> <p>navrhne jednoduchou reklamní kampaň s ohledem na cílovou skupinu zákazníků firmy se speciálním důrazem na reklamu na sociálních sítích</p> <p>uvede, jak by vyhodnotil efektivitu marketingové kampaně</p>
--	---

9 Učební osnovy

9.1 Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu

9.1.1 Tělesná výchova

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Tělesná výchova
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání – 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 1. – 4. ročník 2 hodiny týdně (256 h)
5. Platnost od 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Mgr. Petra Baarová, Mgr. Jan Kanta, Mgr. Lucie Rynešová, Mgr. Tomáš Ryneš
6. Vstupní předpoklady - zdravotní způsobilost - schopnosti a dovednosti v oblasti TEV dle RVP ZV - zájem o další rozvíjení svých dovedností
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Žáci si osvojují dovednosti v oblastech míčových her, atletiky, gymnastiky, plavání, lyžování, bruslení a vodní turistiky. Rozvíjí své schopnosti prostřednictvím motorických testů. Žáci se účastní školních a meziškolních soutěží v jednotlivých sportech (volejbal, florbal, fotbal, vytrvalostní běh, atletika, basketbal atd.) Absolvují dva sportovní kurzy, v 1. ročníku lyžařský a ve druhém ročníku vodácký. Pravidelnou součástí je zařazování kompenzačních, kondičních a relaxačních cvičení.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované) - reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky - reflektuje, jaké faktory ovlivňují jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým - charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace - reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání - komunikuje respektujícím způsobem - podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení - rozliší pozitivní a negativní vlivy na jednotlivé složky zdraví - uplatňuje postupy prevence onemocnění - předvede v modelové situaci poskytnutí první pomoci - uplatňuje dodržování pravidel, zásad bezpečnosti a etiky při pohybových aktivitách - reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví - podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti - využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu - žák vysvětlí význam pravidel fair play a bezpečnosti při sportu - rozpozná základní pravidla vybraných sportovních her (např. fotbal, volejbal, florbal) - popíše vliv pohybu na zdraví a tělesnou kondici - žák zvládá základní pohybové dovednosti: běh, skok, hod, lezení - ovládá techniku základních sportovních disciplín (např. štafetový běh, skok do dálky) - zvládá základní prvky gymnastiky a atletiky - spolupracuje v týmu, respektuje spoluhráče i soupeře

- aktivně se zapojuje do her a sportovních aktivit
- přijímá výhru i prohru se sportovním duchem
- žák si uvědomuje význam pravidelného pohybu pro zdraví
- umí se rozcvíčit a protáhnout před a po fyzické aktivitě
- sleduje a hodnotí svůj vlastní pokrok v tělesné zdatnosti

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- **digitální kompetence** – žák využívá multimediálních zařízení při tvorbě pohybových skladeb a zpracovává výsledky sportovních soutěží v digitální podobě
- **kompetence k učení** – žák:
 - má pozitivní vztah k učení a získávání nových dovedností
 - ovládá různé techniky učení
 - sleduje a vyhodnocuje pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- **kompetence k řešení problémů** – žák:
 - volí prostředky a způsoby (pomůcky, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabitých dříve
 - spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi
- **komunikativní kompetence**: žák se vyjadřuje a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování, fair play
- **personální a sociální kompetence** – žák:
 - posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích
 - reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
 - má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí

4. Obsah vzdělávání

- teoretické poznatky: terminologie, první pomoc, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, základy rozvoje pohybových schopností
- pořadová cvičení: nástupové tvary
- atletika: starty, běhy, skok do dálky, vrh koulí
- gymnastika: všeobecně pohybově rozvíjející cvičení, základní akrobatické prvky, přeskok, cvičení na hudbu
- sportovní hry: odbíjená, kopaná, košíková, netradiční sportovní hry – softball, ringo, frisbee
- úpoly: pády
- lyžařský výcvikový kurz v 1. ročníku: výcvik na sjezdových lyžích, pro zájemce výcvik na snowboardu/běžkách
- vodácký kurz ve 2. ročníku: výcvik na otevřené deblové kánoji, sjíždění řeky
- testování tělesné zdatnosti: vstupní a průběžné motorické testy

5. Vzdělávací strategie

Vzdělávací modul je založen zážitkově reflexivním učením

- kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle (tvorba choreografie)
- skupinová výuka – žáci vykonávají ve skupinách zadané úkoly (kruhový trénink)
- projektové vyučování – žáci připraví část vyučovací jednotky TEV
- forma frontální i individuální

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Výsledky učení se ověřují průběžně, důraz kladen na motivaci k výkonnostnímu posunu,

dále na správné provedení. - pozorování činnosti žáka
2. Kritéria hodnocení Splnění výsledků učení znamená: a) aktivní účast na cvičení b) technika provedení vybraných dovedností c) individuální výkonnostní posun
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

9.1.2 Výchova ke zdraví

A. VSTUPNÍ ČÁST	
1. Název	Výchova ke zdraví
2. Kód	
2a) Kategorie vzdělání	78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky	modul
4. Délka	128 hodin
5. Platnost	1.9.2025 Zpracovatelský tým Mgr. J. Kasalová, Mgr. E. Voráčková, Mgr. K. Vejskalová
6. Vstupní předpoklady	předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu	1. a 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY	
1. Charakteristika	
<p>Cílem vzdělávací oblasti je podpořit každého žáka v hledání vlastní cesty životem, v jeho sebepoznání, dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti žáka, dovednosti pro řízení vlastní kariéry, dovednosti péče o své duševní i fyzické zdraví. Rozvíjí žáka v plánování a reflektování vlastního rozvoje, posilování vlastní odolnosti a zvládání náročných situací, v péči o sebe a druhé ve všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní. Přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího vývojové a vzdělávací potřeby žáka. Je pro žáky oporou v rozhodování o své budoucnosti, zaměření v rámci studia, v přechodu do dalšího vzdělávání a světa práce. Cílem modulu v prvním ročníku je seznámit žáky se základy zdravého životního stylu. Správně aplikovat hlavní činitele ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, hygiena, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, prevence onemocnění, rizikové chování, varování proti závislostem (alkohol, tabákové výrobky, drogy, hrací automaty apod.). Cílem modulu ve druhém ročníku je seznámit žáky se základy první pomoci. Naučit žáky, jak se zachovat v krizových situacích, znát různé způsoby ochrany osobního zdraví a bezpečí a kde v případě potřeby hledat pomoc. Seznámit žáky s tím, jak se zachovat v mimořádných situacích, jako jsou živelné pohromy, havárie a krizové situace, tak aby dokázali rychle a správně reagovat, popřípadě pomoci jiným.</p> <p>Obsah vzdělávací oblasti</p> <p>Vzdělávací oblast vede žáky k rozvoji otevřené a vnímavé komunikace, týmové spolupráce, rozhodování v běžných i náročných situacích, učí je způsobům péče o duševní a fyzické zdraví. Přípravuje žáka na celoživotní kariérový rozvoj, na další vzdělávací cestu a na svět práce i porozumění dynamickému vývoji světa práce. Rozvíjí dovednosti pro zdravý a bezpečný způsob života včetně pohybových dovedností a motivace k pravidelnému každodennímu pohybu. Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci, vychází ze vzdělávacích oborů Osobnostní a sociální výchova, Výchova ke zdraví a bezpečí a Tělesná výchova.</p> <p>Okruh: 4) Zdravý a bezpečný život</p> <p>Vzdělávací okruh podporuje žáka v rozvoji a ochraně svého zdraví. Přispívá k bezpečnému chování a pohybu ve škole, mimo školu, v digitálním prostředí, při mimořádných událostech. Rozvíjí praktické dovednosti péče o fyzické zdraví, prevence onemocnění a poskytování první pomoci. Směřuje k rozvoji pohybových dovedností v širokém spektru pohybových činností, k adaptaci na tělesnou zátěž, k pohybové tvořivosti, k vlastnímu podílu na organizaci pohybového režimu. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu. Přispívá k fair play jednání a dodržování pravidel her.</p> <p>Pojetí výuky</p> <p>Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Staví na prožitkovém učení a praktických zkušenostech žáka, citlivě reaguje na jeho problémy, k dosažení očekávaných</p>	

výsledků učení využívá aktivní účast žáka na organizaci, evaluaci a reflexi výuky. Učitel zohledňuje individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj i charakter třídy (skupiny). Ve výuce jsou využívány také znalosti a dovednosti žáka z neformálního vzdělávání.

Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Zdravý a bezpečný život

Žák/žákyně:

1. uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví

- rozliší pozitivní a negativní vlivy na jednotlivé složky zdraví
- uplatňuje postupy prevence onemocnění
- chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí

2. uplatňuje vhodné postupy v situacích ohrožení zdraví

- rozpozná charakter a závažnost situace ohrožující zdraví
- uplatní v různých modelových situacích adekvátní postupy pro ochranu zdraví svého i druhých
- předvede v modelové situaci poskytnutí první pomoci

3. uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem

- posuzuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí
- aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod
- předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

- Kompetence k učení
- Kompetence komunikační
- Kompetence osobnostní a sociální
- Kompetence k podnikavosti a pracovní
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence kulturní
- Kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

1. ročník: Psychohygienu, duševní zdraví a prevence závislosti

1. Úvod

- význam předmětu, cíle, kompetence

2. Zdraví a jeho determinanty

- definice zdraví
- faktory vnitřního, vnějšího prostředí

3. Metody výchovy ke zdraví a jejich využití

- formy výchovy ke zdraví

- zásady výchovy ke zdraví

4. Zdravý způsob života

- odpovědnost za vlastní zdraví
- oblasti zdravého způsobu života
- činitele ovlivňující zdraví:
 - životní prostředí
 - životní styl
 - výživa a stravovací návyky
 - tělesná aktivita
- duševní zdraví a rozvoj osobnosti
- prevence úrazů a nemocí
- partnerské vztahy, lidská sexualita

5. Rizikové faktory s důrazem na škodlivost působení v dětství a dospívání

- rizikové faktory poškozující zdraví
 - stres
 - kouření
 - drogy
 - pohlavní nákazy
 - šikanování
 - gamblerství
 - dopravní a jiné úrazy
 - sebevražednost
 - mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama
 - možnosti prevence ve všech oblastech

6. Prostředí – ekologie

- člověk a životní prostředí
- podíl jedince na péči o životní prostředí

7. Programy podpory zdraví

- programy WHO, Národní programy
- regionální programy
- zdravotní stav obyvatelstva v ČR

2. ročník: Postupy v situacích ohrožení zdraví (První pomoc)

1. Úvod do předmětu

- základní pojmy
- Integrovaný záchranný systém
- Dodržování bezpečnosti, právní problematika

2. Příruční lékárna

- využití příruční lékárny, doporučený obsah
- lékárničky na pracovištích
- lékárničky v dopravních prostředcích

3. Jednotný postup při poskytování první pomoci

- typy první pomoci
- orientace v místě nehody
- vyšetření nemocného

- komunikace s operačním střediskem

4. Polohování

- manipulace s postiženým
- základní polohy či ošetřování zraněných
- uložení postiženého na nosítka

5. Transport raněných

- třídění raněných
- transport bez pomůcek
- transport s pomůckami

6. Obvazová technika

- význam obvazové techniky, zásady, účel
- šátkové obvazy
- obinadlové obvazy
- náplast'ové a prakové obvazy

7. Neodkladná resuscitace

- dělení neodkladné resuscitace
- poruchy průchodnosti dýchacích cest
- zástava krevního oběhu
- laická neodkladná resuscitace u dospělého člověka, dítěte a novorozence
- pomůcky, ukončení KPR

8. Bezvědomí

- dělení poruch vědomí
- bezvědomí
- kolaps

9. Šok

- dělení, fáze
- protišoková opatření

10. Křečové stavy

- epilepsie
- tetanie
- tetanus
- febrilní křeče

11. Krvácení

- dělení
- způsoby ošetření
- zevní, vnitřní, z tělních otvorů

12. Rány

- dělení
- cizí tělesa v ranách, tělních otvorech
- poranění zvířaty

13. Poškození teplem, chladem, elektrickým proudem a chemickými látkami

- popálení
- omrzliny, podchlazení
- úraz elektrickým proudem
- zásah bleskem
- úpal, úžeh
- poleptání

14. Poranění hlavy

- poranění lebky

- poranění mozku
- poranění obličeje
- poranění měkkých tkání
- 15. Poranění páteře a míchy**
- příčiny a typy poranění
- 16. Poranění hrudníku**
- poranění zavřená
- poranění otevřená
- 17. Poranění břicha a pánve**
- otevřená, zavřená
- tlaková poranění
- 18. Poranění kostí a kloubů**
- zlomeniny, rozdělení a diagnostika
- poranění kloubů, typy a diagnostika
- 19. Akutní otravy, návykové látky**
- akutní otravy
- vliv návykových látek na organismus
- 20. Neúrazové urgentní stavy**
- IM, CMP, akutní stavy při cukrovce
- astmatický záchvat
- alergická reakce
- 21. První pomoc při mimořádných situacích – poranění při hromadném zasažení obyvatel**
- varovné signály
- evakuační zavazadlo
- polytrauma, hromadná neštěstí
- třídění zraněných
- postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy
- 22. Řešení modelových situací**
- soutěž PPP

5. Vzdělávací strategie

Vhodné vzdělávací strategie:

- týmová práce
- podpora rozvoje prezentačních schopností
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- realizace projektů

Ve výuce je důrazně uplatňován princip přípravy žáka na osobní i profesionální život, na aktivní a tvořivé řešení problémů.

Při realizaci jsou užívány různé formy a metody pedagogické práce – výklad s demonstrací obrazového i hmotného materiálu, rozhovor, práce s textem (odborné učebnice a články, pracovní listy), praktické nácviky modelových situací na živých a neživých modelech.

Jsou zařazovány také metody pro opakování učiva – testy, řešení zadaných problémových situací (písemná i praktická činnost), tvorba edukačních materiálů za pomoci digitálních technologií, včetně kvízů, dotazníků a prezentace vlastních aktivit na veřejnosti.

V hodinách pracují samostatně i ve skupinách, získávají data a informace z různých zdrojů v digitálním prostředí, učí se posuzovat jejich obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, vytvářet nebo upravovat vlastní digitální obsah v různých formátech, zvládat náročnější situace jako tým (organizovat týmovou práci, komunikovat v zátěžových situacích).

Jsou schopni obhajovat a prezentovat výsledky své práce.

Během výuky je také využívána audiovizuální technika (videoprogramy, edukační portály pro jednotlivé věkové skupiny), odborná knihovna, online odborné zdroje a další digitální technologie.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

1. ročník

Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu modulu (formativní hodnocení, průběžné znalostní zkoušení), tak na konci modulu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných znalostí a dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností. Praktické předvedení s teoretickým vysvětlením, test.

2.ročník

- Praktické předvedení s teoretickým vysvětlením, test.
- Uplatní ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku
- Prakticky rozpozná základní životní funkce (vědomí, dýchání, krevní oběh);
- Prakticky předvede přivolání záchranné služby, předá správné informace o místě (včetně záchytných bodů) a stavu postiženého, popíše rozdíl telefonních čísel tísňových linek 112, 150, 155, 156, 158, 1210;
- Diskutuje a argumentuje o významu první pomoci
- Teoreticky popíše a na simulované ukázce prakticky předvede první pomoc při vybraných úrazech, rozhovor s dispečinkem záchranné služby, teoreticky vysvětlí, jak a proč dané činnosti provádí a jaké záchranné pomůcky využije. Vysvětlí zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí
- Dokáže argumentovat význam první pomoci (záchrana života, zabránění zhoršení zdravotního stavu, urychlení procesu uzdravení, bezpečnost poraněného, ale i svoji a ostatních přihlížejících);
- Diagnostikuje základní charakteristiku úrazu
- Teoreticky popíše a na simulované ukázce prakticky předvede diagnostiku zlomeniny, amputace, tržná rána, otřes mozku, krvácení, poranění páteře;
- Uplatní dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným při alergické reakci, astmatickém záchvatu, bezvědomí, dušení, infarktu, krvácení, otravě, podchlazení, popálení, zlomenině, zhmožděnině, podvrtnutí, epileptickém záchvatu
- Uplatňuje naučené modelové situace (varování, evakuace) k řešení krizových situací, jako je požár, povodeň, zemětřesení, dopravní nehoda, terorismus, extrémní povětrnostní podmínky, únik chemických látek
- Rozpozná hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

- ověřování a hodnocení dosažených výsledků vzdělávání v modulu má kritériální charakter (žák předem zná kritéria, dle kterých bude hodnocen) a týká se všech výsledků učení obsažených v modulu najednou (nerozlišuje se hodnocení jednotlivých výsledků učení). Zahrnuje vždy:

- průběžné hodnocení (znalosti, porozumění, dílčí dovednosti)
- sumativní hodnocení (aplikace znalostí, kompetence)
- reflexi zkušeností s využitím sebehodnocení.
- ke každému typu ověřování se vybere příslušný způsob relevantní pro očekávané výsledky učení daného modulu z těchto možností a přiřadí se příslušná váha na celkovém hodnocení:
- zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem
- kritériální praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace
- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt (zařazený do portfolia žáka)
- standardizovaná ústní rozprava/zkoušení

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

1. ročník

- Lidmila Hamplová - Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví pro zdravotnické obory
- Libuše Čeledová, Rostislav Čevela – Výchova ke zdraví Vybrané kapitoly

2. ročník

- První pomoc II. - Pro studenty zdravotnických škol, Kelnarová, J. Toufarová, Z.Číková, E.Matějková, J.Váňová
- První pomoc pro každého, J.Stelzer, L.Chytilová
- Ochrana člověka za mimořádných událostí, příručka pro učitele základních a středních škol, vydalo Ministerstvo vnitra a generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
- www.youtube.com
- www.zachranny-kruh.cz
- <https://www.youtube.com/watch?v=4t9Dopp39A>
- <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=zSa1zhAxkaI>
- <https://www.zachranny-kruh.cz/pracovni-listy/>
- https://www.ocmu.cz/pcs/pcs_layout/O%C4%8CMU-Metodick%C3%BD%20materi%C3%A1l%20pro%20u%C4%8Ditele%20Z%C5%A0.pdf
- <https://www.zslipnik.cz/wp-content/uploads/2020/06/v%C3%BDchova-ke-zdrav%C3%AD-PRj-pdf.pdf>
- <https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9+ud%C3%A1losti>
- <https://edu.ceskatelevize.cz/video/14961-chovani-pri-mimoradnych-udalostech>

4. Poznámky

9.1.3 Psychologie

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Modul 1 Osobnostní rozvoj - Psychologie
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky vyučovací předmět
4. Délka 64 hodin v ročníku = 128 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Mgr. E. Turečková, Mgr.J.Kaas Ph.D., Mgr. M. Weise, DiS
6. Vstupní předpoklady očekávané výsledky učení dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 1. - 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Cílem vzdělávací oblasti je podpořit každého žáka v hledání vlastní cesty životem, v jeho sebepoznání, dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti žáka, dovednosti pro řízení vlastní kariéry, dovednosti péče o své duševní i fyzické zdraví. Rozvíjí žáka v plánování a reflektování vlastního rozvoje, posilování vlastní odolnosti a zvládání náročných situací, v péči o sebe a druhé ve všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní. Přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího vývojové a vzdělávací potřeby žáka. Je pro žáky oporou v rozhodování o své budoucnosti, zaměření v rámci studia, v přechodu do dalšího vzdělávání a světa práce.</p> <p><u>Obsah vzdělávací oblasti</u></p> <p>Vzdělávací oblast vede žáky k rozvoji otevřené a vnímavé komunikace, týmové spolupráce, rozhodování v běžných i náročných situacích, učí je způsobům péče o duševní a fyzické zdraví.</p> <p>Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci, vychází ze vzdělávacích oborů Osobnostní a sociální výchova, Výchova ke zdraví a bezpečí a Tělesná výchova.</p> <p>Okruhy:</p> <p>1) Rozvoj osobnosti</p> <p>Vzdělávací okruh se zaměřuje zejména na sebepojetí žáka, prohloubení sebepoznání, zvládání stresu a náročných situací, efektivní strategie učení, sebeorganizaci a plánování vlastního rozvoje. Rozvíjí praktickými, zkušenostními přístupy sebereflektivní, seberegulační a psychohygienické dovednosti, interakční, komunikační a prosociální chování. Podporuje odolnost žáka vedoucí ke zvládání běžných i náročných životních situací. Základní psychosociální dovednosti jsou primární prevencí a základem pro duševní zdraví, podporují motivaci k učení a přispívají ke kvalitě života žáka.</p> <p>2) Spolupráce a vztahy s druhými</p> <p>Vzdělávací okruh se věnuje rozvoji pozitivního vnímání druhých lidí, komunikaci a zvládání konfliktů, prosociálnímu a etickému chování. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti, sociální komunikaci a interakci v různorodých situacích. Podporuje žáky ve spolupráci s druhými, v utváření, udržování a rozvíjení mezilidských vztahů. Přispívá k respektujícím a konsenzuálnímu sexuálnímu a partnerskému chování.</p> <p>Pojetí výuky</p> <p>Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Staví na prožitkovém učení a praktických zkušenostech žáka, citlivě reaguje na jeho problémy, k dosažení očekávaných výsledků učení využívá aktivní účast žáka na organizaci, evaluaci a reflexi výuky. Učitel</p>

zohledňuje individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj i charakter třídy (skupiny). Ve výuce jsou využívány také znalosti a dovednosti žáka z neformálního vzdělávání.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Rozvoj osobnosti

Žák/žákyně:

1. rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání

- reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky
- reflektuje faktory ovlivňující jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým
- charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace a změn ve fyzickém a digitálním prostředí

2. rozvíjí svou psychickou odolnost, uplatňuje strategie prevence a redukce stresu

- reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání
- aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládání stresu a posilování odolnosti, vyhodnocuje jejich účinek
- řeší v modelových situacích náročné situace, reflektuje jejich dopad na sebe

Spolupráce a vztahy s druhými

1. reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými

- reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti
- přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými
- rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí

2. rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace

- uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích
- využívá efektivní strategie sociální komunikace
- přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích

3. rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování

- komunikuje respektujícím způsobem
- používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování
- vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými

4. efektivně týmově spolupracuje

- reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení
- vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity
- podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí (KK) a základních gramotností

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

KK k učení

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen organizovat a plánovat vlastní učení; přebírat odpovědnost za rozvoj svého potenciálu v celoživotní perspektivě; stanovit si reálné cíle.

- **Umět se učit** - žák se pomocí organizování jednotlivých kroků systematicky učí
- **Smysl a cíl učení, celoživotní učení** - žák využívá proces učení jako prostředek pro vlastní

seberealizaci a budoucí osobní rozvoj

KK osobnostní a sociální

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen upevňovat svou fyzickou i psychickou pohodu a odolnost s využitím vhodných postupů; účinně spolupracovat s ostatními.

- **Vlastní wellbeing**-žák je zodpovědný za vlastní pohodu.
- **Resilience-odolávání obtížným situacím**-žák očekává překážky jako součást svého vzdělávacího procesu a věří ve svou schopnost růst díky nim
- **Identita**-žák pomocí sebepoznání řídí vlastní procesy.
- **Empatie a porozumění druhým**-žák je schopen vést týmovou spolupráci efektivně, strategicky plánovat a realizovat komplexní projekty s ohledem na morální a etické hodnoty
- **Budování a udržování zdravých vztahů**-žák jedná s ohledem na etické a morální normy společnosti. Reflektuje vlastní chování, jeho dopad na mezilidské vztahy, a přijímá odpovědnost za své činy a rozhodnutí. Respektuje a toleruje odlišnosti Aktivně pracuje na budování vzájemného respektu ve škole. Chápe význam sociální angažovanosti a podílí se na činnostech ve prospěch komunity.

KK komunikační a kulturní

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity, potřeby a názory; vést respektující dialog.

- **Vyjadřování**-žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků

ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

- **Porozumění**-žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny.
- **Aktivní naslouchání**-žák v různorodých komunikačních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace

KK k řešení problémů

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen posuzovat problémy v reálném i digitálním prostředí s využitím kritického myšlení; navrhnout, algoritmizovat a realizovat jejich řešení na základě ověřených dat a informací

- **Řešení běžných problematických situací**-žák rozvíjí inovativní a udržitelná řešení problémových situací.
- **Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání**-žák posuzuje proces, kterým byly utvářeny prezentované závěry vědeckého poznání.
- **Práce s informacemi a kritické myšlení**-žák analyzuje informace vzhledem k obecně sdíleným hodnotám

KK digitální

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen pracovat bezpečně s digitálními technologiemi a jejich programovým vybavením, sledovat jejich vývoj; vyhledávat, zpracovávat a kriticky hodnotit informace, komunikovat a spolupracovat v online prostředí a vytvářet digitální obsahy; nacházet rovnováhu mezi reálným a digitálním světem.

- **Digitální informace a data**-žák získává potřebná data, organizuje je a vyhodnocuje jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému.
- **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií**-žák komunikuje a spolupracuje v digitální prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa.
- **Tvorba digitálního obsahu**-žák využívá digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti.
- **Bezpečnost v digitálním prostředí**-žák předchází situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví či na životní prostředí.

- **Digitální vývoj a inovace**-žák využívá digitální nástroje a technologie k vytváření znalosti a k inovacím procesů a produktů.

KK k občanství a udržitelnosti

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen respektovat a dodržovat zákonné pořádky a principy demokracie, hodnoty morálky a udržitelnosti v komunitním, sociálním a environmentálním kontextu.

- **Odpovědné rozhodování a jednání**-žák projevuje odpovědnost za své každodenní jednání a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.

KK k podnikání a pracovní

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen plánovat, organizovat a řídit nebo se účastnit týmové práce při realizaci společensky odpovědných projektů a aktivit; uplatnit svou inovativnost, iniciativu a vytrvalost.

- **Nápady, příležitosti a výzvy**-žák produkuje nové příležitosti i výzvy pro vlastní rozvoj i rozvoj svého okolí
- **Mobilizování zdrojů**-žák účelně spravuje zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho či světa kolem něj
- **Realizace akcí, aktivit, projektů**-žák navrhuje efektivní zlepšení ve způsobu realizace stávajících i nových aktivit.
- **Spolupráce a týmová práce**-žák efektivně přispívá úspěšné týmové spolupráci

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

1. ročník

VO Rozvoj osobnosti

Sebepoznání a sebepojetí

- Psychologie jako věda
- Třídění psychologických jevů, procesů, stavů a vlastností

Emocionální rozvoj

- Osobnostní vlastnosti člověka
- Vývojová psychologie
- Základy pedagogiky

2. ročník

VO Spolupráce a vztahy s druhými

Péče o blízké vztahy s druhými

- Sociální psychologie, socializace osobnosti
- Sociální učení
- Sociální vnímání, sociální interakce
- Sociální skupiny
- Poruchy socializace

VO Rozvoj osobnosti

Koncentrace a regulace stresu

- Náročné životní situace
- Obranné mechanismy, seberegulační techniky
- Péče o duševní zdraví, posilování odolnosti
- Poruchy osobnosti a chování

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučeny pro dosažení výsledků)

Učivo si žák osvojuje na základě sociálně komunikativního učení. Hlavními metodami je výklad a řízená diskuse žáků.

Vhodné vzdělávací strategie:

- týmová práce
- podpora rozvoje prezentačních schopností
 - prezentace výstupů žákovských projektů
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
 - práce s odbornými texty z předmětných oblastí psychologie
 - práce s videoukázkami, s obrazovým materiálem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
 - získávání informací z otevřených zdrojů, využívání dostupných odborných zdrojů (odborné knihy, beletrie, časopisy, webové stránky, naučné televizní pořady, filmy)
- realizace projektů

Do výuky jsou vhodně zařazovány aktivizující didaktické metody a formy práce – názorně demonstrační, inscenační, problémové, prožitkové. Dále různé diskusní a simulační metody, vrstevnické vyučování, řešení případových studií, samostatné učení / exkurze, setkání s odborníky /, metody zaměřené na trénink a rozvoj získaných znalostí a vybraných dovedností.

Cíleně jsou zařazovány metody pro opakování učiva, včetně sebehodnocení a tvůrčího zpracování témat. Volbou vhodných metod je podporována samostatnost, sebehodnocení a schopnost prezentace vlastní práce.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

V průběhu studia daného modulu jsou využívány nástroje formativního hodnocení, na konci každého pololetí je uplatňováno sumativní hodnocení.

Ověřování jednotlivých výsledků učení:

- a) žák reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky
 - vyučující v rámci ověřování využívá řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- b) žák reflektuje faktory ovlivňující jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým
 - vyučující v rámci ověřování využívá řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- c) žák charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace a změn ve fyzickém a digitálním prostředí
 - vyučující v rámci ověřování využívá samostatnou/skupinovou tvůrčí práci/projekt zařazený do portfolia žáka; praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- d) žák reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání
 - vyučující v rámci ověřování využívá praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;

zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů

e) žák aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládnání stresu a posilování odolnosti, vyhodnocuje jejich účinek

- vyučující v rámci ověřování využívá samostatnou/skupinovou tvůrčí práci/projekt zařazený do portfolia žáka; praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů

f) žák řeší v modelových situacích náročně situace, reflektuje jejich dopad na sebe

- vyučující v rámci ověřování využívá samostatnou/skupinovou tvůrčí práci/projekt zařazený do portfolia žáka; praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů

•

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení. V této vzdělávací oblasti se rozvíjí zejména sebehodnocení žáka a práce s portfoliem pro zachycení osobního pokroku. Metody formativního hodnocení vytvářejí příležitosti pro sledování vlastního pokroku a motivují žáka k dalšímu rozvíjení osobnostního potenciálu. Formativní zpětná vazba respektuje individuální podobu sebezkušenostního učení.

Hodnocení výsledků učení prostřednictvím písemných testových úloh se řídí předem stanovenými kritérii. Mezní hranice úspěšnosti je stanovena na 40 %, konkrétní vyjádření procentuální úspěšnosti známkou je následující:

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 40 až 55 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 56 až 70 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 71 až 85 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 86 až 100 % = výborný

Součástí hodnocení je též poskytnutí zpětné vazby k výsledkům učení žáků. Nedílnou součástí je sebehodnocení založené na reflexi učebního procesu jednotlivými žáky i spolužáky (vrstevnické hodnocení).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

KELNAROVÁ, Jarmila, MATĚJKOVÁ, Eva. *Psychologie: 1. díl, pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3270-1.

KELNAROVÁ, Jarmila, MATĚJKOVÁ, Eva. *Psychologie: 2. díl, pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3600-6.

KELNAROVÁ, Jarmila, MATĚJKOVÁ, Eva. *Psychologie a komunikace pro zdravotnické asistenty – 4. ročník*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2831-5.

HELUS, Zdeněk. *Úvod do psychologie: 2. přepracované a doplněné vydání*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-4675-3.

4. Poznámky

9.1.4 M1: Osobnostní rozvoj: Komunikativní dovednosti + Kariérové vzdělávání

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Modul 1 Osobnostní rozvoj: Komunikativní dovednosti, Kariérové vzdělávání
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání – 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky modul
4. Délka 32 hodin v ročníku = 128 hodin
5. Platnost od 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Mgr. P. Červená, Ing. K. Steidlová
6. Vstupní předpoklady předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 1. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika (stručná anotace popisující obecné cíle a pojetí)</p> <p>Cílem vzdělávací oblasti je podpořit každého žáka v hledání vlastní cesty životem, v jeho sebepoznání, dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Rozvíjí sociálně emocionální dovednosti žáka, dovednosti pro řízení vlastní kariéry, dovednosti péče o své duševní i fyzické zdraví. Rozvíjí žáka v plánování a reflektování vlastního rozvoje, posilování vlastní odolnosti a zvládání náročných situací, v péči o sebe a druhé ve všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní. Přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího vývojové a vzdělávací potřeby žáka. Je pro žáky oporou v rozhodování o své budoucnosti, zaměření v rámci studia, v přechodu do dalšího vzdělávání a světa práce.</p> <p><i>Obsah vzdělávací oblasti</i></p> <p>Vzdělávací oblast vede žáky k rozvoji otevřené a vnímavé komunikace, týmové spolupráce, rozhodování v běžných i náročných situacích, učí je způsobům péče o duševní a fyzické zdraví.</p> <p>Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci:</p> <p><i>Okruh: 1) Rozvoj osobnosti</i></p> <p>Vzdělávací okruh se zaměřuje zejména na sebepojetí žáka, prohloubení sebepoznání, zvládání stresu a náročných situací, efektivní strategie učení, sebeorganizaci a plánování vlastního rozvoje. Rozvíjí praktickými, zkušenostními přístupy sebereflektivní, seberegulační a psychohygienické dovednosti, interakční, komunikační a prosociální chování. Podporuje odolnost žáka vedoucí ke zvládání běžných i náročných životních situací. Základní psychosociální dovednosti jsou primární prevencí a základem pro duševní zdraví, podporují motivaci k učení a přispívají ke kvalitě života žáka.</p> <p><i>Okruh: 2) Spolupráce a vztahy s druhými</i></p> <p>Vzdělávací okruh se věnuje rozvoji pozitivního vnímání druhých lidí, komunikaci a zvládání konfliktů, prosociálnímu a etickému chování. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti, sociální komunikaci a interakci v různorodých situacích. Podporuje žáky ve spolupráci s druhými, v utváření, udržování a rozvíjení mezilidských vztahů. Přispívá k respektujícímu a konsenzuálnímu sexuálnímu a partnerskému chování.</p> <p><i>Okruh 3) Moje budoucnost</i></p> <p>Vzdělávací okruh podporuje žáky v objevování, rozhodování a plánování ve vlastním kariérovém směřování, k hodnotám a příležitostem spojeným se světem práce. Podporuje žáky ve využívání příležitostí v oblasti vzdělávání a práce, udržování rovnováhy mezi volným</p>

časem a prací, v systematické práci s osobním portfoliem. Připravuje žáka na celoživotní kariérový rozvoj, další vzdělávací cestu a svět práce. Podporuje žáka v zaměření během studia, v přechodu mezi vzděláváním a prací, zvládnání životních a kariérových změn.

Pojetí výuky

Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Staví na prožitkovém učení a praktických zkušenostech žáka, citlivě reaguje na jeho problémy, k dosažení očekávaných výsledků učení využívá aktivní účast žáka na organizaci, evaluaci a reflexi výuky. Učitel zohledňuje individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj i charakter třídy (skupiny). Ve výuce jsou využívány také znalosti a dovednosti žáka z neformálního vzdělávání.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)

Rozvoj osobnosti:

Žák/žákyně:

1 plánuje osobní rozvoj, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů

plánuje, vyhodnocuje a upravuje postupné kroky svého rozvoje
řídí vlastní učení na základě reflexe svých vzdělávacích potřeb, využívá efektivní strategie učení využívá silných stránek své osobnosti k dalšímu rozvoji i překonání neúspěchu

2 prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech

rozpozná vhodnou formu sebe prezentace pro různé situace
zapracovává zpětnou vazbu od druhých
využívá bezpečné a efektivní strategie sebe prezentace v digitálním prostředí

Spolupráce a vztahy s druhými:

Žák/žákyně:

1 rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace

uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích
využívá efektivní strategie sociální komunikace
přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích

2 rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování

komunikuje respektujícím způsobem
používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování
vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými

3 efektivně týmově spolupracuje

reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení
vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity
podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení

Moje budoucnost

Žák/žákyně:

1 vytváří si vizi pro svůj budoucí život a kariéru

reflektuje své hodnoty spojené se seberealizací a aktivním zapojením do světa práce
udržuje rovnováhu mezi pracovním a osobním životem, různými rolami v životě
prezentuje své kariérové cíle, reflektuje jejich přínos pro komunitu, společnost a přírodu

2 tvoří svůj kariérový plán, rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti

vyhledává a vyhodnocuje kariérové příležitosti
mapuje v rámci kariérového plánování své klíčové dovednosti pro různé kariérové cesty
využívá různé kariérové informace, vztahy a síť ve fyzickém a digitálním prostředí

3 tvoří a využívá osobní kariérové portfolio

využívá portfolio v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti

reflektuje prostřednictvím portfolia své dovednosti, zájmy, úspěchy
zaznamenává průběžně vhodnou formou důkazy o svých dovednostech

4 získává a reflektuje zkušenosti se světem práce

prezentuje a diskutuje, jak rozvíjí kontakt se světem práce

využívá zpětnou vazbu a reference z praktických zkušeností pro svůj další rozvoj

reflektuje, jaké příležitosti se mu prostřednictvím praktických zkušeností otevírají

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností (které klíčové kompetence jsou v rozvíjeny)

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení.

Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence

jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

• **Kompetence k učení** – je zaměřena tak, aby žák byl schopen organizovat a plánovat vlastní učení; přebírat odpovědnost za rozvoj svého potenciálu v celoživotní perspektivě; stanovit si reálné cíle.

· Smysl a cíl učení, celoživotní učení – žák využívá proces učení jako prostředek pro vlastní seberealizaci a budoucí osobní rozvoj

• **Kompetence komunikační** – je zaměřena tak, aby žák byl schopen vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity, potřeby a názory; vést respektující dialog.

· Vyjadřování – žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

· Porozumění – žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny.

· Aktivní naslouchání – žák v různorodých komunikačních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace

• **Kompetence osobnostní a sociální**

· Empatie a porozumění druhým – žák je schopen vést týmovou spolupráci efektivně, strategicky plánovat a realizovat komplexní projekty s ohledem na morální a etické hodnoty

· Budování a udržování zdravých vztahů – žák jedná s ohledem na etické a morální normy společnosti. Reflektuje vlastní chování, jeho dopad na mezilidské vztahy, a přijímá odpovědnost za své činy a rozhodnutí. Respektuje a toleruje odlišnosti Aktivně pracuje na budování vzájemného respektu ve škole. Chápe význam sociální angažovanosti a podílí se na činnostech ve prospěch komunity.

• **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

· Spolupráce a týmová práce – žák efektivně přispívá úspěšné týmové spolupráci.

• **Kompetence k řešení problémů**

· Práce s informacemi a kritické myšlení – žák analyzuje informace vzhledem k obecně sdíleným hodnotám

• **Kompetence digitální**

· Digitální informace a data – žák získává potřebná data, organizuje je a vyhodnocuje jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému.

· Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií – žák komunikuje a spolupracuje v digitální prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa.

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

1. ročník

Komunikace, komunikační proces, druhy komunikace
Verbální a neverbální komunikace
Přesvědčivý projev, příprava na projev, zbavení se trémy
Já v komunikaci, sebepoznání
Písemná komunikace
Pravidla telefonování
Respektující a bezpečná komunikace
Osobní rozvoj

2. ročník

Komunikace s klientem
Komunikace v problematických situacích – konflikt, manipulace, kritika
Způsoby efektivního řešení problematických situací
Efektivní komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů
Asertivita v každodenním životě, rozpoznání manipulace
Strategie sociální interakce
Týmová spolupráce, pravidla týmové spolupráce,
Etické a prosociální chování, péče o blízké vztahy s druhými

3. ročník

Komunikace při pracovních pohovorech
Plánování osobního rozvoje
Plánování kariéry, rozvoj kariéry, kariérové cíle
Řízení vlastního učení a rozvoj kompetencí

4. ročník

Práce s kariérovým portfoliem
Moje budoucnost ve světě práce
Reflexe zkušeností se světem práce
Sebeprezentace, prezentační dovednosti, příprava projevu

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučené pro dosažení výsledků)

- Týmová práce
- Podpora rozvoje prezentačních dovedností
- Badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- Realizace projektů

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich ověřování:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;
- praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace;
- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;
- zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem.

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se

způsoby a kritérii hodnocení. V této vzdělávací oblasti se rozvíjí zejména sebehodnocení žáka a práce s portfoliem pro zachycení osobního a kariérového pokroku. Metody formativního hodnocení vytvářejí příležitosti pro sledování vlastního pokroku a motivují žáka

k dalšímu rozvíjení osobnostního potenciálu. Formativní zpětná vazba respektuje individuální

podobu sebezkušenostního učení.

Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách školy.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační a další zdroje

HRUBOŠOVÁ, Lucie. *Komunikace pro praxi*. Günther. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-3024-9.

Beseda se zaměstnancem Úřadu práce

<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/komunikace>

WERNEROVÁ, Irena. *Komunikace pro každého: komunikace s 5 P: popularizovaný průvodce pomocí praktických příhod*. [Kralice na Hané]: Computer Media, 2010. ISBN 978-80-7402-064-3.

BEČVÁŘOVÁ, Ivana a HUMLEROVÁ, Veronika. *Prezentační a komunikační dovednosti*. České Budějovice: Chance in Nature - Local Action Group, 2013. ISBN 978-80-7394-417-9.

BOUKALOVÁ, Hedvika; CERHA, Ondřej; SEDLÁČEK, Mojmír a ŠÍROVÁ, Eva. *Psychologie komunikace*. Psyché. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-1388-0.

DEVITO, Joseph A. *Základy mezilidské komunikace*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. 420 s. ISBN 80-7169-988-8.

LEWIS, David. *Tajná řeč těla*. Praha: BVD, 2019. ISBN 978-80-88216-09-4.

TINKOVÁ, Eva. *Rétorika, aneb, Řeč jako nástroj: praktický průvodce řečí těla a verbální komunikací*. [Kralice na Hané]: Computer Media, 2010. ISBN 978-80-7402-074-2.

4. Poznámky

9.2 Komunikační a jazykové vzdělávání

9.2.1 Český jazyk a literatura (včetně Mediální gramotnosti)

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Český jazyk a literatura
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 1. ročník 96 hodin 2. ročník 96 hodin 3. ročník 96 hodin 4. ročník 96 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Mgr. Naděžda Kopidlanská, Mgr. Vladimíra Černá, Mgr. Lenka Pantoflíčková, Ph.D., Mgr. Martina Dolejší
6. Vstupní předpoklady znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu: 1.-4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Předmět směřuje k získání klíčových komunikativních jazykových kompetencí a připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům. Zároveň přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů a jejich respektování a k pochopení historických souvislostí. Cílem je, aby žák dokázal vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikativní situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat; uměl formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně; dokázal se účastnit aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje; byl schopen dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii; uměl se vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování; dosáhl jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii v písemné i ústní formě) a aby chápal výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory vyjadřuje se v krátkých připravených/nepřipravených mluvených projevech věcně správně, jasně a srozumitelně volí jazykové prostředky s cílem dosáhnout maximální účinnosti vlastního projevu využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova vyjadřuje neutrální, pozitivní i negativní postoje pokládá si otázky o dopadu vlastních projevů a výpovědí a hledá na ně odpovědi formuluje výpovědi s ohledem na komunikačního partnera / komunikační partnery naslouchá aktivně a reaguje adekvátně na vyslechnutá sdělení přizpůsobuje obsah a formu projevu vlastnímu komunikačnímu záměru využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů aktivně používá teoretické poučky na reálné výstupy opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků využívá aktivně jazykové příručky

dodržuje pravidla českého pravopisu
dodržuje zásady spisovné výslovnosti
uplatňuje tvaroslovné a syntaktické principy a pravidla odpovídající komunikační situaci
uplatňuje v recepci i produkci textu poznatky o morfematice a slovtvorbě češtiny
používá a rozlišuje jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci
rozlišuje komunikační funkce (výpovědi s různými funkcemi)
respektuje slohotvorné činitele
používá slovní zásobu v souladu s komunikační situací
využívá efektivně terminologii různých odborností
rozezná použití obrazných jazykových prostředků a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost
tvoří myšlenkově strukturované, ucelené a koherentní psané i mluvené souvislé texty
uplatňuje pravidla a principy mezivětné návaznosti
věnuje se ve vlastním psaní zvolenému tématu soustavně, soustředěně a v náležitě hloubce
následuje ve vlastním psaní charakter komunikační situace a funkčně udržuje potřebné charakteristiky útvaru, v němž se jeho text pohybuje
všestranně upravuje vlastní, cizí i generované texty a připravuje je do konečné podoby
využívá při studiu výsledky současného stavu vědění o jazyce
používá funkčně základní jazykovědnou terminologii
zařadí češtinu a další jazyky do soustavy jazyků
posoudí s využitím příkladů vliv cizích jazyků na češtinu
vyhledá a kriticky zpracuje informace o zákonitostech vývoje českého jazyka
využívá znalosti o pravopisu, mluvnici, slovtvorbě, tvarosloví a skladbě při čtení i tvorbě textů
posuzuje možnosti a meze běžného uživatelského použití nástrojů generujících texty
posoudí z různých hledisek formální náležitosti textu a dodržuje je při tvorbě vlastních textů
využívá porozumění komunikační situaci k zhodnocení adekvátnosti jazykových prostředků
posoudí formální znaky různých souvislých a nesouvislých textů a jejich kombinace
vytváří vlastní texty nesoucí informace
posoudí textovou návaznost nebo dějovou posloupnost textu
orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném
rozpozná útvar signalizovaný neuměleckým textem, posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru
vyhledá bez nutnosti četby celého textu na základě jeho podoby či klíčových slov pasáže relevantní pro daný čtenářský záměr
porozumí sdělením v nesouvislých neuměleckých textech, vyhledá informace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech...
reflektuje svou rychlost čtení a aplikuje techniky její regulace a zvyšování vzhledem k čtenářskému záměru
naslouchá pozorně mluvenému projevu a orientuje se v jeho struktuře
vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu
odhadne autorský záměr
posuzuje text z hlediska kontextu a odhaluje případný podtext
rozpozná využití příznakové či hodnotící slovní zásoby a navrhuje její neutrálnější či spravedlivější alternativy
identifikuje (např. v užití myšlenkových schémat) specifickou perspektivu neuměleckého textu a jeho sklon či zkreslení (bias)

rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležitě vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních

rozlišuje a používá různé způsoby čtení textů

rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace

zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační lapsy a klamnou argumentaci různého typu

rozezná manipulaci a její prvky a uplatňuje nástroje k obraně proti ní

rozeznává v různých sděleních formy a prostředky manipulace

rozlišuje manipulaci v běžné komunikaci a aktivně se jí brání

odhaluje manipulaci v tištěných i elektronických médiích a na sociálních sítích, vyhledává k tomu potřebné prostředky a nástroje

posuzuje kriticky různé formy textů s ohledem na možnou manipulaci

posuzuje manipulativnost reklamních a marketingových sdělení

vyhodnocuje kriticky relevantnost informací v psaném i mluveném textu

rozlišuje v textu informace z hlediska jejich podstatnosti a postihne jejich relevantnost pro celek textu

ověřuje pravdivost a platnost informací v různých zdrojích a vysvětlí, případně obhájí výběr těchto zdrojů

porovnává informace s využitím tištěných i elektronických zdrojů

vyhledává a ověřuje informace k efektivnímu využití při tvorbě vlastních textů

využívá poznatky interdisciplinárního charakteru při recepci i produkci textů

formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl

reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění

zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu

dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáži a prostředky

pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají

využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací

reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie

vyjadřuje časově nebo kulturně vzdálenou zkušenost zprostředkovanou literárním textem čtenářskou interpretací či vlastní tvorbou

používá k vyjádření literaturou zprostředkované zkušenosti interpretaci a další tvůrčí projevy identifikuje časoprostor literárního díla i jeho částí a jeho potenciální kulturní význam

porozumí přínosům literaturou zprostředkovaného setkání se zkušeností jiné doby, kultury, genderu a sexuální orientace či sociální vrstvy

rozpoznává v literárním textu cizí zkušenost jako cizí a respektujícím způsobem ji usouvztažňuje se svým životním poznáním

využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím

identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu

dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace
posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla,
pojmenuje případné napětí mezi nimi
identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky
umožňující jejich porozumění
rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt
vyvozuje účinek a smysl literárního textu z porozumění jeho základním mechanismům
rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu
rozdílí fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí,
implikovaného autora, modelového čtenáře apod.)
využívá k ohledávání textových a literárních mechanismů tvorbu vlastního uměleckého
textu
tvoří umělecký text základních druhů i žánrů a využívá ho k sebevyjádření
aplikuje teoretické poznatky na vlastní literární produkci
využívá pro estetický záměr různé vrstvy jazyka včetně těch nespisovných
přistupuje tvůrčím způsobem k vlastním literárním pokusům a využívá různých metod k
jejich zlepšení a reflexi
nalézá rozmanité možnosti a způsoby literárního sebevyjádření v emoční, prožitkové,
myšlenkové a hodnotové rovině
čte s porozuměním současná literární díla
vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální
společenskou situaci
volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému záměru
nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních
souvislostech udržuje při četbě soustavné soustředění a pozornost a zaměřuje se
souběžně na různé aspekty literárního textu
sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy
nahlíží své způsoby čtení a zhodnocuje jejich přínos a efektivitu pro daný čtenářský záměr
rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií
reflektuje svou čtenářskou perspektivu a své čtenářské asociace a zhodnocuje jejich
relevanci pro daný literární text
vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky
sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně
vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého
sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační
situaci
argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve
prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem
**vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na
základě vlastních preferencí a motivací**
uplatňuje vodítka vlastní čtenářské zkušenosti k orientaci v současné nabídce knižního trhu
vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti směrem k poznání
různosti žánrů a podob literárních textů
vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání
rozmanitosti projevů dalších oblastí umění
využívá techniky uměleckého či informativního psaní k vytváření vlastních čtenářských
záznamů

vysvětlí význam historické zkušenosti pro současnou společnost

čte s porozuměním vybrané historické dokumenty

vysvětlí důležitost možnosti přístupu k informacím pro život člověka v minulosti a současnosti

porovná možnosti přístupu k informacím v totalitních a demokratických politických systémech

charakterizuje na příkladech z dějin 20.–21. století omezování veřejnosti v přístupu k informacím a posoudí jeho oprávněnost

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská

- KK k učení, osobnostní a sociální, k řešení problému, k občanství a udržitelnosti, digitální, **komunikační**

- vyjadřování-žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci
- porozumění-žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny
- aktivní naslouchání-žák v různorodých komunikačních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace
- prezentační dovednosti-žák jasně, srozumitelně a efektivně prezentuje své myšlenky, pocity, potřeby a názory v ústní i písemné komunikaci prostřednictvím symbolických, vizuálních a zvukových prostředků napříč obory a kontexty; vede respektující dialog

kulturní

- kulturní kontext-žák se orientuje v oblasti kultury a umění ve světě v současném i historickém kontextu
- umění a kultura jako prostředek komunikace-žák chápe umění a kulturu jako způsob vyjadřování myšlenek, emocí, prožitků a hodnot, jako prostředek poznávání světa
- kulturní a umělecké sebevyjádření-žák využívá s porozuměním uměleckému procesu a jeho komplexnímu výrazu široké spektrum uměleckých prostředků k vyjádření svých myšlenek, emocí, prožitků, postojů, hodnot a témat

4. Obsah vzdělávání

1) Komunikace a jazyk

Obsahový okruh je zaměřen na osvojení schopnosti porozumění komunikačním situacím a dovednosti v dané komunikační situaci prezentovat sebe a své názory a s využitím adekvátních strategií je argumentačně obhájit. Obsahový okruh vede žáky k funkčnímu, jasnému a srozumitelnému vyjadřování v mluvené i psané formě. Využívají k tomu znalosti o jazyce, řídí se pravidly českého pravopisu a dodržují zásady spisovné výslovnosti, uplatňují poznatky z oblastí tvarosloví a skladby, používají odpovídající slovní zásobu včetně odborné terminologie. Případné nedostatky textu dovedou rozeznat a opravit, dovedou využívat jazykové příručky (zejména normativní). Žáci se naučí volit formu mluveného i písemného projevu adekvátní účelu textu, a to při respektování slohotvorných činitelů a s využitím znalostí charakteristických rysů funkčních stylů a slohových postupů a útvarů. Žáci za současného respektování zásad jazykové kultury vytvářejí myšlenkově strukturované, přitom ucelené a koherentní psané i mluvené texty.

2) O jazyce

Obsahový okruh zahrnuje základní poznatky o jazyce jako funkčním systému. Žáci se naučí rozlišovat jednotlivé vrstvy jazyka, porozumí zákonitostem vývoje češtiny, orientují se v soustavě jazyků a dovedou do této soustavy zařadit mateřský jazyk. Osvojí si a prohloubí znalosti pravopisu, mluvnice, slovtvorby, tvarosloví a skladby v míře potřebné ke

kultivovanému jazykovému vyjadřování v mluvené i psané podobě.

3) Neumělecký text a informace

Základním principem obsahového okruhu je rozvoj čtenářských dovedností ve smyslu porozumění textu, práce s informacemi obsaženými v textu, rozeznání různých typů textu (souvislých i nesouvislých) a vytváření informačních textů. Podstatnou součástí obsahového okruhu je pochopení principů výstavby textu, textové návaznosti a analýzy textu. Okruh vede ke strukturované recepční i produkční práci s informacemi od jejich výběru přes kritické posouzení a samostatné zpracování až po jejich interpretaci z různých úhlů pohledu. Nedílnou součástí obsahového okruhu je práce s různými technikami či rychlostí čtení a se zdroji informací.

4) Umělecký text a další umělecká tvorba

Náplní obsahového okruhu je práce s různými druhy uměleckých textů a posouzení jejich estetických hodnot. Základním principem je rozvíjení čtenářských dovedností porozumění uměleckým textům, jejich interpretace a pochopení procesu vzniku uměleckého textu, a to i za pomoci tvorby vlastních uměleckých projevů podle individuálních možností žáků. Podstatné je osvojení dovedností porozumět struktuře uměleckého textu, identifikovat témata textu a pracovat s jednotlivými motivy, subjekty, tropy a figurami a jazykovými prostředky napříč jazykovými vrstvami. Žáci jsou vedeni k vyjádření vlastního postoje k uměleckému textu a jeho hodnocení a rovněž k vysvětlení a argumentaci těchto postojů a hodnocení. Obsahový okruh se zaměřuje v obdobných rovinách také na práci s projevem dalších uměleckých oblastí.

5) Čtenářem, divákem, posluchačem

Obsahový okruh cílí na osobní čtenářský rozvoj, především na poli rozmanitosti současné literatury. Hlavními rozvíjenými dovednostmi je na jedné straně schopnost vnímat celek literárního díla a jeho možné významy, na straně druhé schopnost orientovat se v současné nabídce a uvážlivě z ní vzhledem ke svému čtenářskému profilu vybírat adekvátní a rozvíjející tituly. Obsahový okruh proto posiluje dovednost soustředěného čtení s porozuměním, čtení odpovídajícího studijním nebo osobním záměrům. Žáci jsou rovněž vedeni k osvojení dovednosti přizpůsobit způsob čtení charakteru literárního textu; učí se podněty pro své čtenářství čerpat z reflexe individuální zkušenosti a z dialogů nad literaturou a čtením, ze školních čtenářských dílen nebo z vlastní tvořivé práce s uměleckým textem. Předmětem obsahového okruhu jsou rovněž další oblasti umění v širším kulturním kontextu.

1. ročník

1. Literatura a ostatní druhy umění

2. Základy literární vědy a poetiky

3. Folklor a ústní lidová slovesnost

4. Literatura starověku

- orientální literatury
- bible
- antika

5. Literatura raného středověku

- křesťanství
- literatura církevních otců
- románský styl
- rytířská a dvorská literatura

6. Počátky literatury na našem území do 13. století

7. Umění vrcholného středověku

- gotika

literatura 14. a 15. století

období husitského hnutí

8. Renaissance

evropské země

Čechy

9. Humanismus

latinský

český

10. Baroko, doba pobělohorská

11. Klasicismus, osvícenství, preromantismus

12. Práce s literárním textem

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností

1. Jazyk jako prostředek komunikace

2. Zvuková stránka jazyka, poučení o správné výslovnosti

3. Územní a sociální diferenciaci češtiny

4. Slovo a jeho významy, stavba slova, slovní zásoba podle příznaku, způsoby obohacování

5. Procvičování pravopisných jevů

Komunikace a slohová výchova

1. Základní poučení o slohu, funkční styly

2. Funkční styl prostěsdělovací

4. Vypravování

5. Neformální dopis

6. Referát

Práce s textem a získávání informací

1. Metody studia, práce s textem, práce se slovníky

2. Informatická výchova, média, jejich produkty, účinky

3. Reprodukce textu

4. Zpracování informací

Mediální gramotnost

Komunikace, komunikační proces, masová komunikace

Základy mediální teorie

- Podstata a význam médií
- Funkce médií
- Veřejnoprávní a soukromá média
- Tištěná a elektronická média
- Vývoj médií, role médií v historii
- Vliv médií v moderní společnosti
- Bezpečné používání internetu, sociální sítě

2. ročník

1. Romantismus ve světové literatuře

2. České národní obrození

3. Romantismus v české literatuře

4. Literární skupiny 2. poloviny 19. století

• májovci, ruchovci, lumírovci

• generace Národního divadla

5. Kritický realismus a naturalismus ve světové literatuře

6. Kritický realismus a naturalismus v české literatuře

7. Moderní umělecké směry na přelomu století

• prokletí básníci

• symbolismus

• impresionismus

- dekadence

8. Práce s literárním textem

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností

1. Tvarosloví
2. Procvičování pravopisných jevů

Komunikace a slohová výchova

1. Popis prostý a umělecký, odborný, popis pracovního postupu
2. Charakteristika
3. Administrativní styl a jednoduché úřední projevy, dopis osobní a úřední, životopis

Práce s textem a získávání informací

1. Metody studia, práce s textem, práce se slovníky
2. Informatická výchova, média, jejich produkty, účinky
3. Reprodukce textu
4. Zpracování informací

Mediální gramotnost

Reklama, přesvědčování, ovlivňování v médiích

- Jak, kdy a proč vznikla reklama.
- Role reklamy ve společnosti a ekonomice
- První reklamy, reklamy dnes
- Klamavá, manipulativní reklama
- Public relations

3. ročník

1. Charakteristika období mezi dvěma světovými válkami
2. Avantgardní umělecké směry 1. poloviny 20. století
3. Světová próza – americká, anglická, francouzská, v německy mluvících zemích, ruská a sovětská

divadlo a dramatické umění

4. Česká literatura 1. poloviny 20. století:

- poezie
- próza
- drama

5. Česká literatura v období okupace

6. Práce s literárním textem

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností

1. Syntax

Komunikace a slohová výchova

1. Útvary založené na dialogu
2. Úvaha – jazykové prostředky, kompozice
3. Funkční styl odborný
4. Funkční styl publicistický
5. Média a mediální sdělení

Práce s textem a získávání informací

1. Metody studia, práce s textem, práce se slovníky
2. Informatická výchova, média, jejich produkty, účinky
3. Reprodukce textu
4. Zpracování informací

Mediální gramotnost

- mediální obsahy a jejich žánry

- fake news
- zpravodajství a publicistika – zpráva, článek, fejeton a další publicistické útvary
- žákova vlastní publicistická tvorba

4. ročník

1. Charakteristika období po roce 1945

2. Umělecké směry a generační hnutí 2. poloviny 20. století

3. Světová próza:

- americká
- francouzská
- anglická
- v německy mluvících zemích
- ruská a sovětská

4. Divadlo a dramatické umění ve světě v 2. polovině 20. století

5. Vývoj v Československu v letech 1945-1970

6. Významné osobnosti české poezie

7. Významné osobnosti české prózy

8. Období normalizace

- literatura oficiální
- literatura samizdatová
- literatura exilová

9. Vývoj české literatury po roce 1989

10. České divadlo a dramatické umění v 2. polovině 20. století, film a televize

11. Opakování k maturitě

12. Práce s literárním textem

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností

1. Opakování českého pravopisu

2. Obecná jazykověda – opakování

3. Syntax, věta jednoduchá a souvětí

4. Řečnický styl

Komunikace a slohová výchova

1. Řečnický styl, rétorika

2. Opakování funkčních stylů, slohových postupů, útvarů

Práce s textem a získávání informací

1. Zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby

2. Informatická výchova

3. Techniky a druhy čtení

4. Knihovny

Mediální gramotnost

- mediální realita – jak vzniká a funguje
- média nejsou bez chyb, ovlivňování a manipulací, kritické čtení
- právní rámec využívání internetových zdrojů (např. autorský zákon)

Historická zkušenost

budovatelský román

politické procesy

Moskevský protokol Charta 77 Anticharta Dva tisíce slov
5. Vzdělávací strategie - týmová práce - podpora rozvoje prezentačních dovedností - badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií - realizace projektů - práce s odbornou literaturou
C. VÝSTUPNÍ ČÁST
1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení) Samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt Písemné testy nestandardizované i standardizované (budou-li k dispozici) Slohové práce Pohovor o četbě Práce s textem, porozumění textu Ústní zkoušení
2. Kritéria hodnocení Formativní hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení Celkové hodnocení je vyjádřeno procentuální úspěšností. Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy. Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %. <ul style="list-style-type: none">- úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný- úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný- úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý- úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný- úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje BOROVIČKA, Lukáš; SVOBODOVÁ, Iva; KRÍŽOVÁ, Hana; MLADĚJOVSKÁ, Aneta; ŠIDÁK, Pavel et al. <i>Nová literatura 1 pro střední školy: zkrácená verze</i> . Brno: Didaktis, [2021]. ISBN 978-80-7358-379-8. BOROVIČKA, Lukáš; DERKOVÁ, Vladimíra; DOHNALOVÁ, Šárka; SVOBODOVÁ, Iva; KRÍŽOVÁ, Hana et al. <i>Nová literatura 2 pro střední školy: zkrácená verze</i> . Brno: Didaktis, [2022]. ISBN 978-80-7358-381-1. <i>Nová literatura 3: pro střední školy : učebnice : zkrácená verze</i> . Brno: Didaktis, [2022]. ISBN 978-80-7358-383-5. JIŘIČKOVÁ, Eva; ŠTRPKOVÁ, Kateřina; MAZALOVÁ, Veronika; OKROUHLÝ, Jiří; SOBOLOVÁ, Zdeňka et al. <i>Nová literatura 1: pro 1. ročník středních škol a gymnázií</i> . 2. vydání. Praha: Taktik, 2019-. ISBN 978-80-7563-194-7. JIŘIČKOVÁ, Eva; ŠTRPKOVÁ, Kateřina; MAZALOVÁ, Veronika; OKROUHLÝ, Jiří; KALUŽÍK, Jaroslav et al. <i>Nová literatura 2: pro 2. ročník středních škol a gymnázií</i> . 2. vydání. Praha: Taktik, 2019-. ISBN 978-80-7563-196-1. JIŘIČKOVÁ, Eva; ŠTRPKOVÁ, Kateřina; MAZALOVÁ, Veronika; OKROUHLÝ, Jiří; KALUŽÍK, Jaroslav et al. <i>Nová literatura 3: pro střední školy</i> . 2. vydání. Praha: Taktik, 2020. ISBN 978-80-7563-300-2. JIŘIČKOVÁ, Eva; ŠTRPKOVÁ, Kateřina; MAZALOVÁ, Veronika; OKROUHLÝ, Jiří;

KALUŽÍK, Jaroslav et al. *Nová literatura 4: pro 4. ročník středních škol a gymnázií*. Praha: Taktik, 2021. ISBN 978-80-7563-110-7.

Pravidla českého pravopisu

ADÁMKOVÁ, Petra a ČELIŠOVÁ, Olga. *Komunikace v českém jazyce pro střední školy*. Brno: Didaktis, c2013-c2014. ISBN 978-80-7358-228-9.

ZÁVODNÝ POSPÍŠIL, Jan a ZÁVODNÁ, Lucie Sára. *Mediální výchova*. Aktualizované 2. vydání. Prostějov: Computer Media, 2020. ISBN 978-80-7402-408-5.

[Co jsou média? - ČT edu - Česká televize](#)

[Šíření informací - ČT edu - Česká televize](#)

[Pozor na úskalí masmédií - ČT edu - Česká televize](#)

[Média a manipulativní techniky - ČT edu - Česká televize](#)

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/7168-dezinformace-a-ovlivnovani-nazoru>

[Výsledky vyhledávání: Charta 77 - ČT edu - Česká televize](#)

[Manifest Dva tisíce slov - ČT edu - Česká televize](#)

[Moskevský protokol 1968 - ČT edu - Česká televize](#)

[Výsledky vyhledávání: politické procesy - ČT edu - Česká televize](#)

4. Poznámky

9.2.2 Cizí jazyk I

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název První cizí jazyk - Anglický jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 384 hodin
5. Platnost od 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Mgr. I. Špedlová
6. Vstupní předpoklady předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Vstupní předpokládaná úroveň je A2 a vzdělávací obsah (očekávané výstupy a učivo) směřuje k dosažení úrovně B1+ podle SERRJ.
7. Doporučené umístění v učebním plánu 1. až 4. ročníku
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika (stručná anotace popisující obecné cíle a pojetí)
<p>Cílem vzdělávací oblasti je vedení žáků ke kultivovanému jazykovému vyjadřování v mateřském i cizím jazyce v širším rámci efektivní komunikace. Smyslem je naučit žáky používat mateřský a cizí jazyk jako nástroj komunikace a zároveň jako prostředek k myšlení a kritickému nakládání s informacemi. Vzdělávací oblast se podílí na formování autonomní osobnosti žáka s pozitivním vztahem k mateřskému i cizímu jazyku a k objevování nových vědeckých, uměleckých a kulturních podnětů prostřednictvím uměleckých i neuměleckých textů, je výrazně propojena s rozvojem kulturního povědomí. Vede k uvědomění si jazyka jako faktoru, ve kterém se odráží národní historický a kulturní vývoj. Znalosti a dovednosti osvojované v rámci vzdělávací oblasti činí žáky odolnějšími vůči dezinformacím, manipulaci a intoleranci a podílejí se na formování postojů žáků k různým projevům svébytné jinakosti. Vzdělávací oblast je zaměřena na osvojování dovedností vedoucích k ovládnutí jazyka jako prostředku k dorozumívání, myšlení a výměně informací, a to i se zřetelem k samostatné recepci, reprodukci i interpretaci textu.</p> <p>Pojetí výuky Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Učitel navozuje takové učební činnosti, které podporují dosažení výsledků učení na hlubších úrovních osvojení, tedy porozumění, aplikace a metakognice, tzn. směřují k dosažení jazykových kompetencí. Nabízí žákům možnost zapojit se do řešení obsahově bohatých, komplexních, aplikovaných úloh, založených na spolupráci. Žáci se tak mohou stát aktivními subjekty svého učení.</p>
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)
Recepce
1 rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem
rozumí konkrétním informacím v promluvách a rozhovorech, kde se používá standardní jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení porozumí klíčovým bodům rozhovorů na téma z oblasti jeho zájmu, ve kterých se střídají

různí mluvčí

porozumí jasně a srozumitelně vedeným diskusím o tématech z oblasti jeho zájmů, porozumí různým argumentům a názorům druhých, aniž by potřeboval zpomalení nebo další vysvětlení

2 rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech

rozumí jednoduchým odborným textům, například článkům nebo příručkám se souvislostí s oblastí jeho zájmu či pracovním zaměřením

rozpozná a pochopí klíčové informace ve sděleních z každodenního života

pochopí písemné a slyšené instrukce nebo návody, které se týkají každodenního života, školy nebo odborného zaměření

rozumí informačním letákům, brožurám, e-mailům a oznámením týkajícími se běžných témat

3 rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem

porozumí jednoduchému popisu událostí nebo situací, které se týkají každodenního života a jeho zájmů

sleduje základní události v příběhu nebo zprávě, pokud je podána jasně a stručně

rozumí základním názorům na jednoduchá témata, jako jsou oblíbené filmy, knihy, nebo aktivity

4 rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením

identifikuje důležité informace v textech souvisejících s jeho zájmy

odhadne v jednoduchém textu z kontextu význam neznámých slov

shromáždí informace z různých částí textu nebo z různých textů

5 rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby

rozumí příběhům s jednoduchou zápletkou a známými slovy

vyhledá odpovědi na otázky týkající se hlavního děje, postav a základních událostí

porovná jednoduché umělecké texty včetně jejich témat, postav nebo prostředí

Produkce

1 popíše jednoduše a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek

popíše v odpovídající míře podrobnosti místa, osoby či události

popíše přiměřeně detailně běžné situace, jako je oslava, cestování nebo setkání s přáteli

popíše dostatečně podrobně aktivity a činnosti lidí

2 popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu

popíše událost srozumitelně, lineárně a s dostatečným množstvím podrobností

popíše podrobně zážitky zachycující pocity a reakce

zasadí popis události do širšího kontextu

zachovává při popisu respekt a objektivitu

3 vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením

vyjádří jasně a srozumitelně svůj názor

stručně vyjádří, zdůvodní a vysvětlí své názory, plány a jednání

zodpoví dotazy k tématům z oblasti svého zájmu/oboru
rozvine argumentaci natolik, že je většinou možné ji bez problémů sledovat

4 představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření

vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci
přednese předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na téma, které se týká jeho osobního, pracovního nebo studijního života
vysvětlí dostatečně přesně hlavní myšlenky

5 vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu

používá jednoduché kompenzační strategie k udržení komunikace

Interakce

1 zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá, vyjádří osobní názory a vymění si informace o tématech, které se týkají osobních zájmů nebo každodenního života

sleduje v rozhovoru na každodenní témata zřetelně artikulovaný ústní projev, který je mu/jí adresován, ačkoli občas musí požádat o zopakování určitých slov a frází
využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka, aby si poradil(a) s většinou situací, které mohou nastat v každodenním životě (např. při zajišťování cesty, cestování, během pobytu v cizině)
reaguje adekvátně v méně běžných situacích v každodenním životě, vyjádří přání a stížnosti

2 vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu

vysvětlí své názory na řešení problémů nebo otázek praktického rázu týkajících se toho, kam se má jít, co se má dělat, jak se má zorganizovat daná událost (např. výlet) a stručně je zdůvodní
vyjádří pocity, jako jsou překvapení, štěstí, smutek, zájem a lhostejnost a na podobné pocity reaguje
vyjádří zdvořilým způsobem své přesvědčení, názor, souhlas či nesouhlas
vyzve partnery v diskusi, aby vyjádřili svůj názor týkající se dalšího postupu

3 zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu, která je vedena ve srozumitelném spisovném jazyce a ve které se jedná o výměnu informací, přijímání pokynů nebo o řešení problémů praktického rázu

předá jednoduché faktografické informace a požádá o podrobnější informace
požádá o podrobné orientační pokyny a podobným pokynům porozumí
vede rozhovor, kde požaduje detailní informace a ověřuje si, zda správně rozumí

Mediace

1 shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu

zaznamenává klíčové informace během výkladu na známé téma
rozumí hlavním bodům diskuse o známém tématu, pomocí jednoduchých frází prokáže porozumění a požádá o vysvětlení nejasných částí
vysvětlí obsah informací jednodušší slovní zásobou, pokud se jedná o běžné téma, jako je volný čas, práce nebo rodinné záležitosti

přeloží nebo převeze texty týkající se každodenního života do jednoduché verze ve svém jazyce nebo do dalšího jazyka

2 formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině

vysloví jednoduché a jasné pokyny k organizaci práce ve skupině
požádá ostatní v týmu o vyjádření a zopakuje část toho, co někdo řekl, aby skupina mohla pokračovat v rozhovoru
vysvětlí postup práce skupiny a určí role ve skupině (například zapisovatel, jiný prezentátor nebo vedoucí)

3 zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu

zapojí se jednoduché diskuse o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům
navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse
přizpůsobí písemné i mluvené vyjádření podle potřeb a jazykové úrovně příjemce, například zjednodušením textu nebo vynecháním odborných výrazů

4 zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí

porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zlepší tak úroveň porozumění mezi účastníky diskuse
zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu
připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách
napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností (které klíčové kompetence jsou v rozvíjeny)

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence komunikační a kulturní, čtenářská a pisatelská gramotnost a digitální kompetence. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

4. Obsah vzdělávání (1. a 2. ročník)

1. lekce

Učivo

Gramatika

- přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, stavová slovesa
- členy

Lexikologie

- přídavná jména ve spojení s předložkami
- složená podstatná jména
- kolokace se slovesy *make* a *do*
- frázová slovesa s *get*

Témata, komunikační situace a typy textů

- každodenní činnosti
- denní program
- volnočasové aktivity
- pocity
- osobní informace,
- práce dobrovolníků
- dovolená/prázdniny
- neformální email
- škola (WB)

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- výslovnost *-(e)s – /s/, /z/, /iz/*

Reálie

- New York
- Londýn (WB)

Mezipředmětové vztahy

Sociologie

Právo

Ekonomie a ekonomika

Filozofie a etická výchova

Osobnostní rozvoj

Český jazyk a literatura

2. lekce

Učivo

Gramatika

- minulý čas prostý, minulý čas průběhový
- předložky
- spojky

Lexikologie

- synonyma, antonyma
- slovesa a podstatná jména související se smyslovým vnímáním
- *excuse me x sorry*
- slovesa ve spojení s předložkami

Témata, komunikační situace a typy textů

- přídavná jména popisující místa
- město, venkov
- cestování, popis turistické atrakce
- smysly

- příspěvek na blog

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- výslovnost *-ed* – /t/, /d/, /ɪd/

Reálie

- James Cook
- New Amsterdam / New York (WB)
- Americká literatura: Mark Twain – Huckleberry Finn (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Dějepis

3. lekce

Učivo

Gramatika

- počítatelná a nepočítatelná podstatná jména
- zájmena, neurčitá zájmena, vztažná zájmena

Lexikologie

- složená podstatná jména a přídavná jména

Témata, komunikační situace a typy textů

- jídlo, potraviny, balení potravin
- stravovací návyky
- prodejní automaty
- vyjádření pozvání, přijetí a odmítnutí pozvání
- krátké písemné útvary – vzkazy, pozvání, inzeráty, oznámení

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Sociologie

Ekonomie a ekonomika

Výchova ke zdraví

4. lekce

Učivo

Gramatika

- stupňování přídavných jmen, (*not as*) ... *as, too, enough*
- slovesa + *-ing* / infinitiv

Lexikologie

- složená přídavná jména
- kolokace týkající se domácích prací
- frázová slovesa
- přídavná jména a příslovce

Témata, komunikační situace a typy textů

- domy a budovy, druhy domů
- popis domu, nábytek a další vybavení domácnosti
- domácí práce
- vyjádření žádosti o svolení, reakce na žádost
- vyjádření zdvořilé žádosti
- popis místnosti – neformální email

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Reálie

- život ve viktoriánském Londýně
- typy domů v Británii
- Britská literatura: Lewis Carroll – *Alice's Adventures in Wonderland* (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Sociologie

Osobnostní rozvoj

Dějepis

5. lekce

Učivo

Gramatika

- zájmena
- předpřítomný čas prostý vs minulý čas prostý
- předpřítomný čas s *already, just, yet, for* a *since*
- prostředky textové návaznosti

Lexikologie

- přídavná jména končící na *-ing/-ed*
- podstatná jména končící na *-ment* a *-ion*
- základní a silná přídavná jména

- frázová slovesa týkající se cestování

Témata, komunikační situace a typy textů

- dobrodružství, úspěch
- strach a fobie
- popis fotografie
- etapy života
- vlastnosti
- cestování
- osobní profil
- popis osoby

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Reálie

- Ernest Shackleton
- Edmund Hillary (WB)

Mezipředmětové vztahy

Dějepis

Ekonomie a ekonomika

Český jazyk a literatura

6. lekce

Učivo

Gramatika

- *will, be going to*
- kondicionál 0, 1
- prostředky textové návaznosti

Lexikologie

- kolokace týkající se kriminality
- příslovce – vyjádření pravděpodobnosti
- složená podstatná jména
- záporné předpony (*-un, -im, -ir a -il*)

Témata, komunikační situace a typy textů

- zločin, trest
- problematické chování ve škole, nulová tolerance
- škola
- vyjádření nabídky, návrhu, reakce na návrh či nabídku
- psaní poznámek
- báseň
- úvaha pro a proti
- popis a porovnání fotografií

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

- báseň

Reálie

- vzdělávání v Británii
- Britská literatura: Charles Dickens – *Hard Times* (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Filozofie a etická výchova

Osobnostní rozvoj

7. lekce

Učivo

Gramatika

- modální slovesa *must, mustn't, have to, don't have to*
- kondicionál 2
- práci věty (*I wish*)

Lexikologie

- homonyma
- číselné údaje
- složená podstatná jména z oblasti podnikání

Témata, komunikační situace a typy textů

- globalizace
- podnikání
- statistika
- vyjádření žádosti o radu, vyjádření rady
- jazyky
- formální email – formální žádost
- moderní technologie
- volba povolání

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Reálie

- Silicon Valley
- jazyky v Británii
- Nový Zéland (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Sociologie

Právo

Ekonomie a ekonomika

Filozofie a etická výchova

Osobnostní rozvoj

Matematika

Informační technologie

8. lekce

Učivo

Gramatika

- předminulý čas
- *used to*

Lexikologie

- slovesa a předložky
- přípony *-ant, -ent, -ance, -ence*
- kolokace týkající se úspěchu
- složená podstatná jména týkající se sportů

Témata, komunikační situace a typy textů

- sport, úspěch
- úspěch a sport, podvody, největší úspěchy v historii lidstva
- stát a společnost
- vyjádření vlastního názoru, vysvětlení a obhájení vlastního názoru;
- úvaha

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Reálie

- Sir Edmund Hillary
- Státní řády a ocenění ve Velké Británii
- Slavní sportovci (WB)
- Austrálie – řády a ocenění (WB)
- Britská literatura: Edith Nesbit – *The Railway Children* (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

Tělesná výchova

Sociologie

Právo

Ekonomie a ekonomika

Filozofie a etická výchova

Osobnostní rozvoj

9. lekce

Učivo

Gramatika

- nepřímá řeč
- tázací dovětky

Lexikologie

- kolokace týkající se médií
- slova opačného významu

Témata, komunikační situace a typy textů

- zprávy a dezinformace
- moderní technologie a média
- filmové a televizní žánry
- sdělování novinek, reakce na dobré a špatné zprávy
- filmová recenze

Fonetika

- intonace
- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Reálie

- Děti a média v Británii a USA
- BBC
- Pinewood Studios
- Tisk v Británii (WB)
- Big Issue (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyka a literatura

Sociologie

Právo

Ekonomie a ekonomika

Filozofie a etická výchova

Osobnostní rozvoj

Informační technologie

10. lekce

Učivo

Gramatika

- trpný rod v přítomném, minulém, budoucím a předpřítomném čase

Lexikologie

- frázová slovesa týkající se nakupování a prodeje oblečení,
- složená podstatná jména
- přípony přídavných jmen *-ful, -less*

Témata, komunikační situace a typy textů

- móda a nakupování, látky a materiály
- životní prostředí

- přesvědčování, vyjádření souhlasu či nesouhlasu
- popis předmětu nebo vynálezu
- popis výrobního procesu nebo procesu recyklace
- Fairtrade
- recenze dokumentárního filmu nebo seriálu

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk

Reálie

- Britská literatura: Sir Arthur Conan Doyle – The Lost World (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

Sociologie

Právo

Ekonomie a ekonomika

Filozofie a etická výchova

Osobnostní rozvoj

Biologie

Obsah vzdělávání: (3. a 4. ročník)

1. lekce

Učivo

Gramatika

- přítomný čas prostý
- přítomný čas průběhový
- stavová slovesa
- sloveso + *-ing* / (*to*) infinitiv
- modální slovesa vyjadřující pravděpodobnost
- *seem, look/look like/look as if*

Lexikologie

- složená přídavná jména týkající se popisu osoby
- přídavná jména týkající se charakteru

Témata, komunikační situace a typy textů

- popis osoby, charakter
- oblečení a móda
- popis fotografií
- popis zvířat
- neformální email

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Mezipředmětové vztahy

Osobnostní rozvoj

Český jazyk a literatura

2. lekce

Učivo

Gramatika

- minulý čas prostý
- minulý čas průběhový
- předminulý čas
- *used to/would*

Lexikologie

- složená podstatná jména týkající se cestování
- slovesa ve spojení s předložkami

Témata, komunikační situace a typy textů

- cestování, dopravní prostředky, dovolená
- popis cesty
- přesvědčování, vyjednávání, dosažení shody
- vyprávění

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

- Route 66
- Robert Louis Stevenson – Treasure Island (WB)
- Grand Canyon (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Osobnostní rozvoj

3. lekce

Učivo

Gramatika

- předpřítomný čas prostý vs minulý čas prostý
- předpřítomný čas průběhový
- příslovce

- spojky

Lexikologie

- idiomy týkající se štěstí, smutku
- podstatná jména končící na *-ness, -ity*

Témata, komunikační situace a typy textů

- pocity a nálady
- sport, zdravý životní styl, zdravotní problémy
- sdělování novinek, zpráv, reakce na zprávy
- neformální email

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Písemná a elektronická komunikace

Tělesná výchova

4. lekce

Učivo

Gramatika

- vyjádření budoucího děje - *will, going to, may/might*, přítomný čas průběhový a prostý
- budoucí čas průběhový
- předbudoucí čas

Lexikologie

- předpony *semi-, under-, over-, re-, co-, inter-*
- slovesa ve spojení s předložkami
- slovesa týkající se charity

Témata, komunikační situace a typy textů

- životní prostředí
- globální problémy, charita
- vyjádření názoru, reakce na názor
- úvaha

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

- Oxfam
- George Eliot – Silas Marner (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Osobnostní rozvoj

5. lekce

Učivo

Gramatika

- kondicionál 1
- kondicionál 2
- modální slovesa *must, have to, don't have to, mustn't, can, can't, may, may not, be (not) allowed to*

Lexikologie

- předpony podstatných jmen *mis-* a *dis-*
- frázová slovesa s *to* a *with*
- synonyma

Témata, komunikační situace a typy textů

- zločiny a trest, právo a pořádek
- mladiství v gangu, lhaní, morální dilema
- vyjádření formální a neformální omluvy, přijetí omluvy
- úvaha
- kultura

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Osobnostní rozvoj

6. lekce

Učivo

Gramatika

- trpný rod
- *have/get something done*

Lexikologie

- kolokace týkající se reklamy
- frázová slovesa s *do, give, have, make, put, take*
- zrádná slova (*false friends*)

- Témata, komunikační situace a typy textů

- marketing, reklama
- etická a konzumní společnost
- finance a nakupování
- vyjádření rozdílu
- formální email – formální stížnost
- úvaha

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

- Wilkie Collins – The Moonstone (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyka a literatura

Osobnostní rozvoj

Ekonomika a řízení příhraničních oblastí

7. lekce

Učivo

Gramatika

- nepřímá řeč
- nepřímá otázka

Lexikologie

- kolokace s příslovci a přídavnými jmény
- podstatná jména končící na *-tion*, *-sion*

Témata, komunikační situace a typy textů

- smysly, vnímání a pozorování
- vyjádření stížnosti a žádosti
- zpráva o výsledcích průzkumu veřejného mínění
- vyjádření číselných údajů
- řešení konfliktů

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

Appalachian Trail

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk a literatura

Osobnostní rozvoj

8. lekce

Učivo

Gramatika

- kondicionál 3
- práci věty *I wish/If only*
- modální slovesa *must have, can't have, could have, may/might have*

Lexikologie

- idiomy týkající se práce/povolání
- frázová slovesa

Témata, komunikační situace a typy textů

- povolání, volba povolání
- vyjádření lítosti, přání
- rozhodnutí
- příprava prezentace
- prezentace
- formální žádost o zaměstnání
- kultura

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

- Rosa Parks a Montgomery Bus Boycott
- Martin Luther King
- France Hodgson Burnett – *The Secret Garden* (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

Osobnostní rozvoj

Písemná a elektronická komunikace

9. lekce

Učivo

Gramatika

- vztažné věty vedlejší
- *It* + trpný rod / *seems* + přídavné jméno

Lexikologie

- frázová slovesa týkající se vztahů
- slova, která mají vícero významů

Témata, komunikační situace a typy textů

- moderní technologie a média
- popis přístroje/zařízení
- žádost o vysvětlení, instrukce,
- vyjádření vysvětlení či instrukce
- úvaha pro a proti
- žádost o zaměstnání
- úspěch

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

- John Keats

Mezipředmětové vztahy

Český jazyka a literatura

Osobnostní rozvoj

Písemná a elektronická komunikace

10. lekce

Učivo

Gramatika

- přítomné a minulé příčestí
- členy, zájmena, neurčitá zájmena

Lexikologie

- abstraktní podstatná jména
- fráze s *and*
- složená přídavná jména
- synonyma

Témata, komunikační situace a typy textů

- talent
- umění
- filmy a televize
- vedení debaty – vyjádření souhlasu, nesouhlasu, přerušení jiného mluvčího
- festivaly
- recenze akce

Fonetika

- správná výslovnost slovní zásoby určené k osvojení
- slovní a větný přízvuk
- intonace

Reálie

- WOMAD, Glastonbury
- Metropolitan Museum of Art, New York
- Antony Gormley (WB)
- Ashmolean Museum (WB)
- Jane Austen – Sense and Sensibility (WB)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

Osobnostní rozvoj

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučeny pro dosažení výsledků)

- Týmová práce
- Podpora rozvoje prezentačních dovedností
- Badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- Realizace projektů

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich ověřování:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;
- praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace;
- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;
- zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem.

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení, kdy očekávané výsledky učení jsou jednoznačně definované, transparentní, měřitelné a přenositelné. Žák má právo vědět, podle jakých kritérií a pravidel bude hodnocen. Během hodnocení učitelé uplatňují přiměřenou náročnost, pedagogický takt a přihlíží k individuálním schopnostem žáka. Používají nástroje formativního hodnocení, za základ považují zpětnou vazbu, jejímž cílem je poskytnout žákovi informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak využívá to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí. V přiměřené míře se využívá sebehodnocení žáka a vrstevnické hodnocení. Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

- úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný

- úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Učebnice Insight 2nd Ed. Pre-Intermediate, J. Wildman, N. Wood, A. Paramour, Fiona Beddall, Oxford University Press, 2022

Učebnice Insight 2nd Ed. Intermediate, J. Wildman, N. Wood, A. Paramour, Fiona Beddall, Oxford University Press, 2022

Internet

Časopis Bridge

4. Poznámky

9.2.3 Cizí jazyk II

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Německý jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky vzdělávací modul
4. Délka 1. ročník 64 hodin, 2. ročník 64 hodin, 3. ročník 64 hodin, 4. ročník 64 hodin
5. Platnost 1.9.2025, Zpracovatelský tým Mgr. J. Hodan, Mgr. M. Dolejší, Mgr. L. Pantofličková, Ph.D.
6. Vstupní předpoklady znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Modul směřuje k získání klíčových komunikativních jazykových kompetencí a připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům. Zároveň přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů a jejich respektování a k pochopení historických souvislostí. Cílem je, aby žák dokázal vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikativní situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat; uměl formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně; dokázal se účastnit aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje; byl schopen dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii; uměl se vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování; dosáhnul jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii v písemné i ústní formě) a aby chápal výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění. (stručná anotace popisující obecné cíle a pojetí)
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované) rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat Receptce identifikuje klíčové informace v mluveném projevu zaznamenaná v mluveném projevu některé další detaily k poskytnutým informacím rozvíjí postupně svou schopnost využívat jazykové prostředky vyšší úrovně prostřednictvím prezentace ukázek textů rozpozná téma a hlavní myšlenku mluveného projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat rozumí slyšeným monologům i dialogům, které souvisejí s osvojovanými tématy porozumí obsahu slyšeného textu, např. zjištěním konkrétních informací, zaznamenaním klíčových slov, přiřazením nadpisu, zaznamenaním informací do tabulky, mapy, odpovídáním na otázky, převyprávěním základních informací z textu 3 rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat rozumí instrukcím ve vyučovací hodině postupuje podle zadání instrukcí pro postup při různých aktivitách – např. k tématu „jídlo“ se mohou vztahovat pokyny pro přípravu jednoduchého jídla, k tématu „cestování“ pokyny pro navigaci ve městě a k tématu „volný čas“ pokyny pro výrobu nebo sestavení jednoduché věci podle zájmů žáků demonstruje porozumění různým způsobem, např. provedením pokynů nebo uspořádáním obrázků na pracovním listu rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat vybere vhodný titul k textu přiřadí text k obrázku formuluje hlavní myšlenky

odstavce, textu uspořádá jednotlivé části textu tak, aby vznikl smysluplný příběh pracuje s ukázkami autentických zdrojů – např. jídelní lístek, leták, plakát, webová stránka vyhledává konkrétní informace v různých zdrojích

rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu vyhledává požadované informace na základě konkrétního zadání využívá různé typy poslechových aktivit: doplňování do textu, výběr z možných odpovědí, zaznamenávání informace do tabulky/grafu/obrázku/mapy, zvažování a rozvíjení myšlenek, řešení problémů, překlad, modelování

vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě odpovídá na otázky, zapojuje se do dialogů, účastní se simulací reálných situací, píše krátké texty a plní další komunikativní aktivity týkající se osvojovaných témat spolupracuje s učitelem a spolužáky na zpětné vazbě ohledně plynulosti a přesnosti jazykového projevu představí v jednoduchých větách téma z oblasti svého zájmu

vypráví jednoduché příběhy vypráví krátké příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy čte a poslouchá příběhy k rozšíření svých narativních dovedností získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy pro zajištění jeho soudržnosti

napíše krátký jednoduchý text týkající se osvojovaných témat píše texty s formální a obsahovou strukturou dle potřeby různých typů textů (např. čísluje části textu v logickém pořadí nebo porovnává tematicky podobné texty lišící se kvalitou formy a obsahu) tvoří krátké souvislé psané texty (v rámci skupinové, párové i samostatné aktivity) postupně zvyšuje přesnost i komplexnost svého jazykového projevu prostřednictvím sebehodnocení a průběžné zpětné vazby

účastní se rozhovorů týkajících se minulosti, přítomnosti a budoucnosti zapojí se do dialogů zaměřených na vyjádření minulých, přítomných a budoucích aktivit účastní se simulací, her rolí a dalších komunikativních aktivit, ve kterých mluví o svých vzpomínkách, přítomných aktivitách a budoucích plánech

plní pokyny a podle potřeby se dotazuje, aby si ověřil porozumění aktivně se zapojuje do aktivit, které vyžadují interakci a dotazy požádá o pokyny v různých situacích (např. orientace v neznámém městě, řešení problém a podobným pokynům porozumí využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a při vytváření otázek přechází od simulací a rolí k praktickému použití nabytých dovedností v běžných situacích mimo učebnu (např. účast na projektech, mobilitách)

požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje požádá o pomoc, radu či instrukci v rámci komunikativních aktivit průběžně zařazených do výuky prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností požádá své spolužáky nebo učitele o pomoc, radu či instrukci - napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod. v online komunikaci se vyjadřuje jasně a respektuje názory ostatních požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje požádá o pomoc, radu či instrukci v rámci komunikativních aktivit průběžně zařazených do výuky prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností požádá své spolužáky nebo učitele o pomoc, radu či instrukci - napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod. v online komunikaci se vyjadřuje jasně a respektuje názory ostatních

Další cizí jazyk vyjádří ústně i písemně pozvání, návrh a omluvu a na tyto podněty reaguje používá vhodné fráze a další slovní zásobu pro vyjádření pozvání, návrhu a

omluvy a vhodně na tyto podněty reaguje identifikuje fráze a další slovní zásobu běžnou v pozvánkách, návrzích a omluvách píše krátké texty a účastní se ústních komunikačních aktivit, ve kterých používá osvojené jazykové prostředky pro konkrétní jazykové funkce **vyjádří ústně i písemně názor, zeptá se na názor jiné osoby, reaguje na cizí názor** sdílí své názory v krátkých interakcích průběžně zařazovaných do výuky píše krátké texty, ve kterých vyjadřuje svůj názor, s respektem reaguje na cizí názor

zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám

zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace slyšeného o osvojovaných tématech identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám

využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc nebo vysvětlení používá získané fráze v autentických situacích, například formuluje jednoduché žádosti o pomoc nebo vysvětlení v různých jazycích při rozhovoru nebo při práci na projektu vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení, například v situaci, kdy potřebuje lepší porozumění nebo řešení problému, použije fráze k žádosti o objasnění nebo pomoc využívá efektivně svůj repertoár v různých jazycích k vysvětlení problému, žádosti o pomoc nebo podání vysvětlení, a to v mluvené i psané podobě používá různé jazykové prostředky, aby poskytl/a jasné a srozumitelné vysvětlení včetně použití jazyka přizpůsobeného kontextu a posluchačům

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská
- KK k učení, komunikační, kulturní, osobnostní a sociální, k řešení problému, k občanství a udržitelnosti, digitální

RECEPCE

- rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech
- rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem
- rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením
- rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby

PRODUKCE

- popíše jednoduše a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek
- popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh
- vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením
- představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření
- vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu

INTERAKCE

- zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá
- vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi
- zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu

MEDIACE

- shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu
- formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině
- zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu
- zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí

4. Obsah vzdělávání

1. ročník

1. PŘEDSTAVOVÁNÍ

- přítomný čas slabých sloves
- přítomný čas sloves haben a sein
- vykání
- slovosled věty oznamovací
- slovosled věty tázací

2. MĚSTO

- člen určitý a neurčitý
- silné skloňování podstatných jmen
- předložky se 3. pádem
- základní číslovky

3. RODINA

- skloňování podstatných jmen v množném čísle
- skloňování přivlastňovacích zájmen
- způsobová slovesa
- přídavná jména v přísudku

4. BYDLIŠTĚ

- předložky se 3. a 4. pádem
- zápor nein
- zápor nicht
- vyjadřování zájmena „svůj“
- přídavné jméno v přísudku

5. OBČERSTVENÍ, STRAVOVÁNÍ

- přítomný čas silných sloves
- rozkazovací způsob
- zápor kein
- skloňování osobních zájmen
- neurčité zájmeno man

6. VOLNÝ ČAS

- slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami
- zvrtná slovesa
- souvětí souřadné

7. UBYTOVÁNÍ V HOTELU

- předložky se 4. pádem
- vazba „es gibt“
- slovosled předmětů
- základní číslovky od 20 výše

8. MÓDA, OBLEČENÍ

- skloňování přídavných jmen po členu určitém a neurčitém
- bezespojkové věty
- „doch“ v kladné odpovědi na zápornou odpověď

2. ročník

1. MŮJ VŠEDNÍ DEN

- další druhy číslovek
- časové údaje
- údaje hodin

2. DOVOLENÁ

- zeměpisná jména
- časové údaje ve 4. pádě

3. ŽIVOTOSPRAVA, SPORTOVNÍ AKTIVITY

- perfektum slabých sloves
- slovosled vedlejší věty
- slovosled věty hlavní po vedlejší

4. VLASTNÍ FIRMA, PODNIKÁNÍ

- préteritum slabých sloves
- préteritum způsobových sloves
- préteritum pomocných sloves
- zájmena jemand, niemand

5. NAKUPOVÁNÍ, OBCHOD

- údaje míry, hmotnosti a množství po číslovkách
- zpodstatnělá přídavná jména po etwas, nichts, viel, wenig, alles
- přísudkové sloveso po číslovkách

6. MĚSÍČNÍ VÝDAJE, FINANČNÍ PROBLÉMY

- vazby sloves
- zájmenná příslovce tázací
- zájmenná příslovce ukazovací
- slabé skloňování podstatných jmen

7. ZIMNÍ DOVOLENÁ A UBYTOVÁNÍ

- perfektum vybraných silných sloves
- préteritum vybraných silných sl.
- perfektum pomocných sloves
- člen určitý a nulový

8. ZAJÍMAVÉ OBLASTI V BAVORSKU

- vztažné věty
- přídavná jména zeměpisná na –er

dort - dorthin, hier – hierher

5. Vzdělávací strategie

- recepce-přijímání a zpracování informací ve formě psané nebo mluvené, práce s odbornými texty
- produkce-aktivní vyjadřování prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu, formulování složitější myšlenky
- interakce – diskuse, debaty, práce ve skupinách
- mediace-zprostředkování informace z jednoho jazyka do druhého nebo objasnění významu, propojení různých konceptů
- práce s učebnicí
- práce s digitálními materiály
- důraz na praktické využití jazyka v reálných situacích, simulace dialogů
- poslech nahrávek, sledování videí v cizím jazyce
- projektová výuka - např. tvorba prezentací, skupinové práce
- práce s autentickými materiály

C. VÝSTUPNÍ ČÁST
1. Způsob ověřování dosažených výsledků
Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich ověřování: <ul style="list-style-type: none">• samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;• praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace;• řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;• zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem.
Hodnocení výsledků učení žáků je založeno na hodnocení sumativního (konečného) výkonu žáků po skončení daného období výuky (ukončení vyučovací jednotky, vzdělávacího modulu, pololetí, konec školního roku, ukončení stupně vzdělání), kdy se vydává vysvědčení, nebo se konají zkoušky. Toto hodnocení se řídí platnými právními předpisy. Cílem tohoto hodnocení je ověřit stav dosažených výsledků učení žáka. Do sumativního hodnocení může být zahrnuto i průběžné hodnocení procesu učení žáka, např. jeho svědomitost, aktivní přístup k učení apod. Způsoby ověřování a hodnocení žáků musí být v souladu s charakterem očekávaných výsledků učení a s uplatňovanými vzdělávacími strategiemi a je zpravidla kritériální, tzn. že žáci předem znají kritéria, podle kterých budou hodnoceni. RVP oboru vzdělání Lyceum obsahuje tři typy výsledků učení: <ul style="list-style-type: none">• kompetence (dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje): tj. např. vytvoření nějakého produktu, řešení (rutinní, inovativní) problému, rozhodování a jednání v konkrétních situacích, výsledek badatelské činnosti, kritické hodnocení apod.;• porozumění: integrace nových a starých poznatků, porozumění komplexním situacím, porozumění vztahům a souvislostem, analýza a syntéza poznatků, práce s modely a zákonitostmi;• reflexe zkušenosti: reflexe vynaloženého úsilí, emočních a vztahových prožitků, postojů.
Hodnocení žáků má především formativní funkci a orientuje na dosahování pokroku žáků v procesu učení pomocí poskytování zpětné vazby k jejich vzdělávacím výsledkům a procesu vzdělávání a učení. Při tom učitelé efektivně využívají informace ze zpětné vazby k úpravě vzdělávacích strategií na podporu pokroku žáků. Nedílnou součástí procesu učení žáků je sebehodnocení, které je postaveno na reflexi procesu učení jak u jednotlivých žáků, tak mezi spolužáky (vrstevnické hodnocení). Sebehodnocení žáků se stává výsledkem vzdělávání (kompetence k učení) tak, že žáci postupně přebírají zodpovědnost za výsledky svého učení.
Celkové hodnocení modulu je vyjádřeno procentuální úspěšností. Převodní tabulka pro případ potřeby převodu úspěšnosti na známku: úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný V průběhu realizace modulu se používají nástroje formativního hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.
2. Kritéria hodnocení
Porozumění: integrace nových a starých poznatků, porozumění komplexním situacím, porozumění vztahům a souvislostem, analýza a syntéza poznatků, práce s modely a zákonitostmi;
Kompetence (dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje): tj. např. vytvoření nějakého

produktu, řešení (rutinní, inovativní) problému, rozhodování a jednání v konkrétních situacích, výsledek badatelské činnosti, kritické hodnocení apod.;

Reflexe zkušenosti: reflexe vynaloženého úsilí, emočních a vztahových prožitků, postojů.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Höppnerová, V.: Němčina pro jazykové školy nově 1. Plzeň, Fraus 2010.
- Höppnerová, V.: Němčina pro jazykové školy nově 2. Plzeň, Fraus 2010.
- Homolková, B.: Reálie německy mluvících zemí. Plzeň, Fraus 1997.
- Sachs, R.: Německá obchodní korespondence. Plzeň, Fraus 1993.
- Hering, A., Matussek, M.: Geschäftskommunikation. München, Hueber 1996.
- Dynda, A., Dyndová, E.: Česko-německá obchodní korespondence.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Francouzský jazyk – druhý cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 64 hodin v ročníku (celkový počet vyučovacích hodin za studium: 256)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Ing. Petra Moravová
6. Vstupní předpoklady: Bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.
Doporučené umístění v učebním plánu: 1. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Vzdělávání v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění se v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Smyslem je naučit žáky používat cizí jazyk jako nástroj komunikace a zároveň jako prostředek k myšlení a kritickému nakládání s informacemi. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, lépe porozumět jejich kulturním aspektům, historii, literatuře, hudbě, tradicím a rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život. Cílem je také podporovat sebevědomí žáků v používání francouzského jazyka a motivovat je ke kontinuálnímu zlepšování dovedností, které mohou otevřít žákům dveře k dalšímu studiu ve frankofonních zemích nebo k pracovním příležitostem, které vyžadují znalost francouzštiny. Výuka francouzského jazyka jako druhého cizího jazyka bez návaznosti na jeho předchozí studium předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň. Vzdělávání ve druhém cizím jazyce směřuje ke komunikaci ústní i písemné podle evropského rámce A1, A2, B1 přičemž žák získává souvislosti i s jinými předměty, aby poznával život a kulturní tradice této jazykové oblasti.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory
RECEPCE Žák přijímá a zpracovává informace ve formě psané nebo mluvené, včetně audiovizuálního materiálu a následně jejich obsah chápe. <ul style="list-style-type: none">- pracuje s poslechem a čtením s porozuměním.- je schopen porozumět nejen základním, ale i složitějším textům a ústním projevům- je schopen širšího porozumění a kritického myšlení.- rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem- rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením- rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby
PRODUKCE Žák se aktivně vyjadřuje prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu.

- formuluje složitější myšlenky, názory a argumenty jak v písemné (např. eseje, zprávy), tak ústní (prezentace, diskuze) formě.
- popíše jednoduše a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek
- popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu
- vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením
- vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu

INTERAKCE

Žák je schopen přímé komunikace mezi dvěma či více stranami.

- zapojuje se do diskuzí a debat
- rychle reaguje
- formuje názory a přispívá do interakce na různá témata
- zapojuje se do práce ve skupinách, kde aktivně naslouchá a přispívá k interakci.
- vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu

MEDIACE

Žák zprostředkuje informaci či význam v rámci jednoho jazyka nebo mezi dvěma či více jazyky.

- je schopen zprostředkovat informace z jednoho jazyka do druhého
- dokáže objasnit významy pro spolužáky či veřejnost.
- je schopen propojit různé koncepty a přizpůsobit je potřebám ostatních
- shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu
- zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská
- KK komunikační, kulturní, digitální. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

4. Obsah vzdělávání

Francouzský jazyk – 1. ročník (64 hodin)

1. Základní pozdravy, představení se, setkávání se s lidmi

- představování se, požádání někoho o představení se, poskytnout základní osobní informace
- hláskování
- národnosti, Evropské země
- abeceda sloveso být, mít

- časování sloves na –er v přítomném čase
 - Interkulturní dovednosti: Zeměpis Evropy, Evropané a jazyky
- 2. Žádat a poskytovat informace, vyjádření, co máme rádi, jednoduše vyjádřit svůj názor**

- moje škola
- informativní okénka (krátké články)
- přivlastňovací zájmena
- určitý, neurčitý člen
- vykání
- rozkazovací způsob
- Interkulturní dovednosti: Život středoškolských studentů ve Francii

3. Popsat vzhled, duševní vlastnosti, hovořit o obvyklých činnostech

- vyjádřit, co rádi děláme
- vytváření textů, v nichž se představujeme, hledání nových přátel, vytváření krátkých interview
- přídavná jména, příslovce intenzity
- četnost, komparativ
- Interkulturní dovednosti: Náplň volného času francouzských středoškoláků

4. Nákupy, v restauraci, svátky, rodinné svátky

- ptát se na cenu a rozumět jejímu udávání
- vyjadřovat množství
- objednat si v restauraci
- vyjádření data
- dělivý člen
- číslovky
- zájmena ukazovací
- superlativ
- Interkulturní dovednosti: Tradiční svátky, gastronomické speciality

Francouzský jazyk – 2. ročník (64 hodin)

5. Volný čas, zdravotní návyky, každodenní aktivity

- vyjádření pocitů
- pozvat, přijmout, odmítnout návrh, požádat o radu
- lidské tělo
- zvrtná slovesa
- blízká budoucnost (futur proche)
- otázky
- Interkulturní dovednosti: Zájmy, zdravotní návyky, volný čas u francouzských středoškoláků

6. Vyjádření minulosti, hovořit o plánech, vyjádření přání

- počasí
- popis a situace místa
- prázdninová cesta

- minulý čas (passé composé)
- předložkové výrazy místní
- podmiňovací způsob
- Interkulturní dovednosti: Metropolitní a zámořská Francie, Francouzská vláda a státní symboly Francie

Francouzský jazyk – 3. ročník (64 hodin)

7. Vyprávění událostí v minulosti, hovořit o plánech, záměrech, vyjádření vlastního názoru, masmédiá

- hovorová francouzština
- prostředí internetu
- narativní texty (blogy, komiksy)
- minulý čas
- vyjádření účelu
- Interkulturní dovednosti: Svět masmédií (televize, internet, ...), surfování po internetu, Francouzi a informace

8. Vyprávět události svého života, vyjádření pocitů, popsat zážitky z cest, představit významnou osobnost

- informativní, popisné texty
- data, časové úseky
- minulý čas (passé composé 2)
- trpný rod
- Interkulturní dovednosti: Francouzské umění, kultura

9. Srovnání přítomnosti a minulosti, porozumět informacím o aktuálním problému, hovořit o individuálních a společenských změnách

- minulý čas průběhový (imparfait)
- časové příslovce
- konjunktiv přítomný (subjonctif présent)
- Interkulturní dovednosti: Historie Francie

10. Porozumět i vyjádřit stručně pokyny a zákazy, porozumět reklamním a informačním textům

- reklama
- rozkazovací způsob
- Interkulturní dovednosti: Reklama

Francouzský jazyk – 4. ročník (64 hodin)

11. Porozumět vyprávění o minulé události nebo složitějším problému, strukturovat ústní a psané vyprávění včetně reakce

- strukturování vyprávění
- přítomný čas, minulý čas, minulý průběhový čas
- časové věty
- Interkulturní dovednosti: Století osvícenství

12. Mluvit o představě budoucího života, problémech ekologie a životního prostředí diskutovat o problémech

- žádat o radu, udělovat ji
- stanovovat si priority
- vyjadřovat přání, příčinu
- vyjadřování pochybností
- budoucí čas (futur simple)
- předbudoucí čas (futur antérieur)
- nedávná minulost (passé récent)
- Interkulturní dovednosti: Budoucnost naší planety, ochrana životního prostředí, Francie a ekologie

13. Mluvit o mezilidských vztazích, vyjádřit pocity a dojmy, popsat povahu osob, tlumočit slova druhé osoby

- konverzační texty – situace mezi přáteli
- zklamání, zaujetí, nadšení
- přímá a nepřímá řeč
- podmínková souvětí
- Interkulturní dovednosti: Paříž

14. Argumentovat, přesně vyjádřit určitou situaci, nesouhlas, navrhnout řešení problému

- obhajovat a argumentovat
- formulovat pokyny
- slovesné opisné vazby
- příčestí přítomné, přechodník
- Interkulturní dovednosti: Frankofonie

5. Vzdělávací strategie

Interaktivní výuka

- Role-playing: Studenti se zapojují do simulovaných situací, kde hrají různé role, což podporuje aktivní používání jazyka v kontextu.
- Debaty a diskuse: Organizace debat na aktuální témata, které studenty motivují k vyjadřování názorů a argumentaci ve francouzštině.

Multimediální zdroje

- Filmy a seriály: Používání francouzských filmů a seriálů jako výukového materiálu pro zlepšení poslechových dovedností a porozumění kultuře.
- Hudba: Analýza textů francouzských písní a jejich využití k rozšíření slovní zásoby a gramatických struktur.

Projektová výuka

- Kulturní projekty: Studenti vytvářejí projekty zaměřené na francouzskou kulturu, historii a umění, což podporuje hlubší porozumění a zapojení do jazyka.

Technologie ve výuce

- Online platformy: Využití online nástrojů a aplikací pro procvičování gramatiky, slovní zásoby a komunikace.
- Virtuální realita: Použití VR pro simulaci prostředí, kde studenti mohou procvičovat

jazyk v reálných situacích. (Použití VR pro virtuální prohlídky francouzských měst a památek, kde studenti mohou interaktivně objevovat a učit se).

Individuální přístup

- Diferencovaná výuka: Přizpůsobení výukových metod podle individuálních potřeb a úrovně studentů.
- Mentoring: Poskytování individuální podpory a vedení studentům, kteří potřebují zvláštní pomoc nebo mají zájem o pokročilé studium.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má žáka vést ke schopnosti porozumět mluvené francouzštině v různých kontextech, včetně autentických materiálů, jako jsou filmy, seriály a písně.

Žák je veden k plynulé a správné komunikaci ve francouzštině, vyjadřovat své názory, argumentovat a diskutovat na různá témata. Je schopen číst a porozumět různým typům textů, včetně literárních děl, novinových článků a odborných textů. Píše různé typy textů, včetně esejí, dopisů, zpráv a kreativních textů, s důrazem na správnou gramatiku a stylistiku.

V komunikačních dovednostech je žák veden ke schopnosti komunikovat ve francouzštině v různých situacích, včetně každodenní komunikace, diskusí a formálních prezentací.

V oblasti kulturního povědomí žák získá porozumění francouzské kultuře, historii a společenským normám, což mu umožní lépe se orientovat ve frankofonním prostředí.

Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií.

Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Použití kombinace různých metod hodnocení poskytuje komplexní obraz o pokroku a schopnostech žáků a zároveň podporuje jejich aktivní zapojení do procesu učení. Při hodnocení jsou využívány následující nástroje hodnocení:

1. Formativní hodnocení

Popis: Průběžné hodnocení, které se provádí během výuky s cílem monitorovat pokrok studentů a poskytovat zpětnou vazbu (krátké kvízy, diskuse ve třídě, exit tickets (krátké úkoly na konci hodiny), pozorování učitele).

Cíl: Pomoci studentům zlepšit se a přizpůsobit výukové metody podle jejich potřeb

2. Sumativní hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí na konci výukového období nebo jednotky, aby se zjistilo, co se studenti naučili (projekty, prezentace).

Cíl: Zhodnotit celkový výkon a úroveň znalostí studentů

3. Diagnostické hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí před začátkem výuky, aby se zjistilo, jaké znalosti a dovednosti studenti již mají (Pre-testy, dotazníky, rozhovory).

Cíl: Identifikovat silné a slabé stránky studentů a přizpůsobit výuku jejich potřebám

4. Výkonové hodnocení

Popis: Hodnocení založené na praktických úkolech, které vyžadují aplikaci znalostí a dovedností v reálných situacích (projekty, prezentace, role-playing).

Cíl: Posoudit schopnost studentů aplikovat to, co se naučili, v praktických situacích
5. Hodnocení vrstevníky
Popis: Studenti hodnotí práci svých spolužáků podle stanovených kritérií (zpětná vazba na prezentace).
Cíl: Podpořit kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu
6. Sebehodnocení
Popis: Studenti sami hodnotí svůj vlastní pokrok a výkon (sebehodnotící dotazníky).
Cíl: Podpořit sebereflexi a zodpovědnost za vlastní učení

Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Učební materiál pro výuku francouzského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky z francouzského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELF.

ČT edu: Pracovní listy a vzdělávací videa pro francouzský jazyk, které jsou sestaveny zkušenými učiteli [Pracovní listy do francouzštiny - ČT edu - Česká televize](#)

Francouzština online: Nabízí širokou škálu učebních pomůcek, testů a vysvětlujících materiálů. K dispozici jsou textové, audio i video materiály [Učební pomůcky](#)

Français Interactif: Kompletní stránky pro studium a výuku francouzštiny, zahrnující lekce, podcasty, testy, videa a vysvětlení gramatiky [Testy z francouzštiny](#)

TV5MONDE: nabízí širokou škálu výukových materiálů, včetně videí, interaktivních cvičení a testů. Je ideální pro procvičování poslechu a porozumění.

<https://www.tv5monde.com/>

Le Point du FLE: cvičení, kvízy, testy, úryvky z písniček, videoukázky z francouzských filmů a hrané dialogy. <https://www.lepointdufle.net/>

Bonjour de France: nabízí gramatiku, slovní zásobu, idiomatické výrazy a poslechová cvičení. Je vhodná pro všechny úrovně studentů.

<https://parlonsfrancais.francophonie.org/ressources/bonjour-de-france/>

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Španělský jazyk – druhý cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 64 hodin v ročníku = 256 hodin
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Jiří Morava
6. Vstupní předpoklady: Bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.
Doporučené umístění v učebním plánu: 1. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Vzdělávání v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění se v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, k efektivní účasti a rozšiřuje jejich znalosti o světě. Smyslem je naučit žáky používat cizí jazyk jako nástroj komunikace a zároveň jako prostředek k myšlení a kritickému nakládání s informacemi. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, lépe porozumět jejich kulturním aspektům, historii, literatuře, hudbě, tradicím a rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život. Cílem je také podporovat sebevědomí žáků v používání španělského jazyka a motivovat je ke kontinuálnímu zlepšování dovedností, které mohou otevřít žákům dveře k dalšímu studiu hispanistiky nebo k pracovním příležitostem, které vyžadují znalost španělštiny. Výuka španělského jazyka jako druhého cizího jazyka bez návaznosti na jeho předchozí studium předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň. Vzdelávání ve druhém cizím jazyce směřuje ke komunikaci ústní i písemné podle evropského rámce A1, A2, B1 přičemž žák získává souvislosti i s jinými předměty, aby poznával život a kulturní tradice této jazykové oblasti.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory
RECEPCE Žák přijímá a zpracovává informace ve formě psané nebo mluvené, včetně audiovizuálního materiálu a následně jejich obsah chápe. <ul style="list-style-type: none">- pracuje s poslechem a čtením s porozuměním.- je schopen porozumět nejen základním, ale i složitějším textům a ústním projevům- je schopen širšího porozumění a kritického myšlení.- rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem- rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením- rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby
PRODUKCE Žák se aktivně vyjadřuje prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu. <ul style="list-style-type: none">- formuluje složitější myšlenky, názory a argumenty jak v písemné (např. eseje, zprávy), tak ústní (prezentace, diskuze) formě.- popíše jednoduše, a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je

<p>prezentuje jako lineární sled myšlenek</p> <ul style="list-style-type: none">- popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu- vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením- vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu <p>INTERAKCE Žák je schopen přímé komunikace mezi dvěma či více stranami.</p> <ul style="list-style-type: none">- zapojuje se do diskuzí a debat- rychle reaguje přiměřeně- formuje názory a přispívá do interakce na různá témata- zapojuje se do práce ve skupinách, kde aktivně naslouchá a přispívá k interakci.- vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu <p>MEDIACE Žák zprostředkuje informaci či význam v rámci jednoho jazyka nebo mezi dvěma či více jazyky.</p> <ul style="list-style-type: none">- je schopen zprostředkovat informace z jednoho jazyka do druhého- dokáže objasnit významy pro spolužáky či veřejnost.- je schopen propojit různé koncepty a přizpůsobit je potřebám ostatních- shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu- zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí
<p>3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností</p> <ul style="list-style-type: none">- ZG čtenářská a pisatelská- KK komunikační, kulturní, digitální. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.
<p>4. Obsah vzdělávání</p> <p>Španělský jazyk – 1. ročník (64 hodin)</p> <p>1. Základní pozdravy, představení se, setkávání se s lidmi</p> <ul style="list-style-type: none">- úvod do hispanistiky- představování se, požádání někoho o představení se, poskytnout základní osobní informace- hláskování- národnosti- sloveso být, mít- časování pravidelných sloves v přítomném čase- Interkulturní dovednosti: Španělsko a hispánský svět <p>2. Žádat a poskytovat informace, jednoduše vyjádřit svůj názor</p> <ul style="list-style-type: none">- moje škola- moje třída

- přivlastňovací zájmena
- určitý, neurčitý člen
- vykání
- slovesné třídy AR- ER- IR
- reflexivní slovesa
- nepravidelná slovesa
- Interkulturní dovednosti: Život středoškolských studentů ve Francii

3. Popsat běžný den, hovořit o obvyklých činnostech

- vyjádřit, co děláme
- vytváření krátkých příběhů osobě a kamarádech
- přídavná jména, příslovce intenzity
- sloveso BÝT – SER- ESTAR - HAY
- četnost, komparativ
- Interkulturní dovednosti: Španělský jazyk ve světě

4. Povolání a zájmy

- základní počítání
- vyjadřovat množství
- objednat si v restauraci
- vyjádření data
- číslovky do 100
- zájmena ukazovací
- superlativ
- Interkulturní dovednosti: Počasí a roční období

5. Rodina a příbuzenské vztahy

- popis lidí
- vlastnosti
- přídavná jména a příslovce
- základní předložky a jejich použití
- Interkulturní dovednosti: Oslavy a svátky

Španělský jazyk – 2. ročník (64 hodin)

6. Zájmy

- vyjádření zájmů
- negativní postoj
- pozvat, přijmout, odmítnout návrh, požádat o radu
- Interkulturní dovednosti: Zájmy, filmy, literatura, hudba

7. Vyjádření budoucnosti, hovořit o plánech, vyjádření přání

- popis a situace místa
- město
- blízká budoucnost
- předložkové výrazy místní
- Interkulturní dovednosti: Město a okolí

8. Vyjádření minulosti, hovořit o plánech, – muset, může se

- minulý čas složený

- zájmena ve 3. a 4. pádě
- příroda
- předložkové výrazy
- Interkulturní dovednosti: Horario – rozvrh a organizace dne

9. Rozkazovací způsob, jídlo a stravování

- ukazovací zájmena
- zájmena ve 3. a 4. pádě
- věty zvolací a rozkazovací
- trpný, činný rod
- Interkulturní dovednosti: Jídlo a pití, stravování

10. Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves

- Indefinido
- Minulý čas složený
- používání časů
- vyjádření minulosti – přítomnosti-budoucnosti
- Interkulturní dovednosti: Hudba, oslava, způsob života
-

Španělský jazyk – 3. ročník (64 hodin)

11. Vyprávění událostí v minulosti, hovořit o plánech, záměrech, vyjádření vlastního názoru, hotel

- hovorová španělština
- popis místa, které jsme navštívili
- předložky směru, účelu
- vyjádření účelu
- Interkulturní dovednosti: Život v Hispánských zemích, předkolumbovské kultury

12. Nákupy, obchody, město, číslovky

- informativní, popisné texty
- data, časové úseky – vyjádření dat
- číslovky do miliardy
- obchody a popis nákupy
- přímý a nepřímý předmět
- Interkulturní dovednosti: Život v Hispánských zemích, produkty a obchod

13. Příroda a životní prostředí

- Gerundium v přítomné i minulém čase
- zvířata
- život na farmě a v přírodě
- ochrana přírody
- Interkulturní dovednosti: Život v Hispánských zemích-flora a fauna

14. Srovnání přítomnosti a minulosti, porozumět informacím o aktuálním problému, hovořit o individuálních a společenských změnách

- minulý čas průběhový (Imperfecto)
- časové příslovce
- slovesné vazby s infinitivem
- Interkulturní dovednosti: Historie Španělska a hispánských zemí

15. Minulé časy a jejich použití

- Indikativní způsob
- Rozkazovací způsob
- práce s textem
- Tvorba CV
- Interkulturní dovednosti: Literatura a osobnosti hispánského světa

Španělský jazyk – 4. ročník (64 hodin)

16. Porozumět vyprávění o minulé události, zdvořilé vyjadřování, oslava

- vyprávění
- přítomný čas, minulý čas, minulý průběhový čas
- Subjuntiv a vyjádření záporného rozkazu
- Interkulturní dovednosti: Oslava a její příprava – nákupy

17. Mluvit o představě budoucího života, diskutovat o problémech, život ve společnost.

Mluvit o mezilidských vztazích.

- žádat o radu, udělovat ji
- stanovovat si priority
- vyjadřovat přání, příčinu, pocit
- vyjadřování pochybností
- budoucí čas (Futuro Simple)
- Interkulturní dovednosti: Život v hispánských zemí – odlišnosti od Španělska

18. Mluvit a vyjádřit pocity a dojmy, popsat povahu osob, zdraví a lidské tělo

- konverzační texty – situace mezi přáteli
- nemoc a doporučení
- podmínková souvětí
- Interkulturní dovednosti: Sport a tanec

19. Historie a komunikace

- obhajovat a argumentovat
- formulovat pokyny
- Pluscuamperfecto
- přímá a nepřímá řeč
- Interkulturní dovednosti: Historie dobývání Ameriky

19. Historie a komunikace

- přímá a nepřímá řeč
- časová souslednost
- superlativ absolutní
- slovesa vyjadřující schopnosti a dovednosti
- Interkulturní dovednosti: Spanglish a América Latina

5. Vzdělávací strategie

Interaktivní výuka

- Role-playing: Studenti se zapojují do simulovaných situací, kde hrají různé role, což podporuje aktivní používání jazyka v kontextu.
- Debaty a diskuse: Organizace debat na aktuální témata, které studenty motivují k vyjadřování názorů a argumentaci ve francouzštině.

Multimediální zdroje

- Filmy a seriály: Používání španělských filmů a seriálů jako výukového materiálu pro zlepšení poslechových dovedností a porozumění kultuře.
- Hudba: Analýza textů španělských a hispánských písní a jejich využití k rozšíření slovní zásoby a gramatických struktur.

Projektová výuka

- Kulturní projekty: Studenti vytvářejí projekty zaměřené na španělskou kulturu, historii a umění a literaturu, což podporuje hlubší porozumění a zapojení do jazyka.

Technologie ve výuce

- Online platformy: Využití online nástrojů a aplikací pro procvičování gramatiky, slovní zásoby a komunikace.
- Virtuální realita: Použití VR pro simulaci prostředí, kde studenti mohou procvičovat jazyk v reálných situacích (Použití VR pro virtuální prohlídky španělských a hispánských měst a památek, kde studenti mohou interaktivně objevovat a učit se).

Individuální přístup

- Diferencovaná výuka: Přizpůsobení výukových metod podle individuálních potřeb a úrovně studentů.
- Mentoring: Poskytování individuální podpory a vedení studentům, kteří potřebují zvláštní pomoc nebo mají zájem o pokročilé studium.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má žáka vést ke schopnosti porozumět mluvené španělštině v různých kontextech, včetně autentických materiálů, jako jsou filmy, seriály a písně.

Žák je veden k plynulé a správné komunikaci ve španělském jazyce, vyjadřovat své názory, argumentovat a diskutovat na různá témata. Je schopen číst a porozumět různým typům textů, včetně literárních děl, novinových článků a odborných textů. Píše různé typy textů, včetně esejí, dopisů, zpráv a kreativních textů, s důrazem na správnou gramatiku a stylistiku.

V komunikačních dovednostech je žák veden ke schopnosti komunikovat ve španělštině v různých situacích, zejména v každodenní komunikaci, diskusích a formálních prezentacích.

V oblasti kulturního povědomí žák získá porozumění španělské kultuře, historii a

společenským normám, což mu umožní lépe se orientovat v hispánském prostředí. Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií. Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Použití kombinace různých metod hodnocení poskytuje komplexní obraz o pokroku a schopnostech žáků a zároveň podporuje jejich aktivní zapojení do procesu učení. Při hodnocení jsou využívány následující nástroje hodnocení:

1. Formativní hodnocení

Popis: Průběžné hodnocení, které se provádí během výuky s cílem monitorovat pokrok studentů a poskytovat zpětnou vazbu (krátké kvízy, diskuse ve třídě, exit tickets (krátké úkoly na konci hodiny), pozorování učitele).

Cíl: Pomoci studentům zlepšit se a přizpůsobit výukové metody podle jejich potřeb

2. Sumativní hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí na konci výukového období nebo jednotky, aby se zjistilo, co se studenti naučili (závěrečné zkoušky, projekty, eseje, prezentace).

Cíl: Zhodnotit celkový výkon a úroveň znalostí studentů

3. Diagnostické hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí před začátkem výuky, aby se zjistilo, jaké znalosti a dovednosti studenti již mají (Pre-testy, dotazníky, rozhovory).

Cíl: Identifikovat silné a slabé stránky studentů a přizpůsobit výuku jejich potřebám

4. Výkonové hodnocení

Popis: Hodnocení založené na praktických úkolech, které vyžadují aplikaci znalostí a dovedností v reálných situacích (projekty, prezentace, role-playing).

Cíl: Posoudit schopnost studentů aplikovat to, co se naučili, v praktických situacích

5. Hodnocení vrstevníky

Popis: Studenti hodnotí práci svých spolužáků podle stanovených kritérií (recenze esejí, zpětná vazba na prezentace).

Cíl: Podpořit kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu

6. Sebehodnocení

Popis: Studenti sami hodnotí svůj vlastní pokrok a výkon (sebehodnotící dotazníky, reflexní eseje, portfolia).

Cíl: Podpořit sebereflexi a zodpovědnost za vlastní učení.

Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Učební materiál pro výuku španělského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky ze španělského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELE.

INSTITUTO CERVANTES: Pracovní listy a vzdělávací videa pro španělský jazyk, které jsou sestaveny zkušenými učiteli pro přípravu k mezinárodní zkoušce

Španělština online: Nabízí širokou škálu učebních pomůcek, testů a vysvětlujících materiálů. K dispozici jsou textové, audio i video materiály <https://www.spanelstina-zdarma.cz/>

PONS a jiné výukové materiály pro poslechy

Stránky pro pomoc se slovesnými tvary: <https://conjugador.reverso.net/conjugacion-espanol.html>

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Portugalský jazyk – druhý cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 64 hodin v ročníku (256 hodin celkem)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Natálie Vaňková
6. Vstupní předpoklady: předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV. Bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.
Doporučené umístění v učebním plánu: 1. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Výuka portugalského jazyka významně přispívá k přípravě žáků na aktivní zapojení do života v multikulturním prostředí. Žáci si osvojují nejen základní jazykové znalosti, ale také komunikační dovednosti, které jim umožní dorozumět se v běžných situacích každodenního osobního i pracovního života. Výuka je zaměřena na schopnost efektivně komunikovat jak při osobním kontaktu, tak při práci s různými informačními zdroji, čímž rozšiřuje žákům obzory o světě. Cílem výuky je naučit žáky používat portugalský jazyk jako nástroj ke komunikaci a zároveň jako prostředek k přemýšlení a kritickému zpracování informací. Výuka také podporuje rozvoj osobnosti žáků, učí je respektu k hodnotám jiných kultur a pomáhá jim lépe porozumět historickým, literárním, hudebním a tradičním aspektům portugalsky mluvících zemí. Současně rozvíjí u žáků schopnost učit se po celý život. Důležitým cílem je podpořit sebevědomí žáků při používání portugalského jazyka a motivovat je k neustálému zlepšování jazykových dovedností. Výuka portugalského jazyka jako druhého cizího jazyka počítá s tím, že žáci začínají na úrovni úplných nebo mírně pokročilých začátečníků. Výuka směřuje k dosažení komunikačních schopností na úrovních A1, A2 a B1 podle Společného evropského referenčního rámce. Žáci si přitom osvojují nejen jazykové dovednosti, ale také poznatky z dalších předmětů, což jim pomáhá lépe pochopit život a kulturní zvyklosti v portugalsky mluvícím prostředí.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory RECEPCE Žák přijímá a zpracovává informace ve formě psané nebo mluvené, včetně audiovizuálního materiálu a následně jejich obsah chápe. <ul style="list-style-type: none">- pracuje s poslechem a čtením s porozuměním.- je schopen porozumět nejen základním, ale i složitějším textům a ústním projevům- je schopen širšího porozumění a kritického myšlení.- rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem- rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením- rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby

PRODUKCE

Žák se aktivně vyjadřuje prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu.

- formuluje složitější myšlenky, názory a argumenty jak v písemné (např. eseje, zprávy), tak ústní (prezentace, diskuze) formě.
- popíše jednoduše a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek
- popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu
- vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením
- vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu

INTERAKCE

Žák je schopen přímé komunikace mezi dvěma či více stranami.

- zapojuje se do diskuzí a debat
- rychle reaguje
- formuje názory a přispívá do interakce na různá témata
- zapojuje se do práce ve skupinách, kde aktivně naslouchá a přispívá k interakci.
- vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu

MEDIAČE

Žák zprostředkuje informaci či význam v rámci jednoho jazyka nebo mezi dvěma či více jazyky.

- je schopen zprostředkovat informace z jednoho jazyka do druhého
- dokáže objasnit významy pro spolužáky či veřejnost.
- je schopen propojit různé koncepty a přizpůsobit je potřebám ostatních
- shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu
- zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská
- KK komunikační, kulturní, digitální. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

4. Obsah vzdělávání

Portugalský jazyk – 1. ročník (64 hodin)

1. Základní pozdravy, představení se, setkávání se s lidmi

- představit se, sdělit informace o svém původu, národnosti, věku, bydlišti
- ptát se a odpovídat na osobní informace
- národnosti, státy, portugalsky hovořící země
- portugalská abeceda

- číslovky
 - mužský a ženský rod v jednotném a množném čísle
 - časování slovesa být (ser x estar), pravidelná slovesa končící na -AR v přítomném čase
 - Interkulturní dovednosti: Zeměpis světa, Portugalsko a bývalé portugalské kolonie
- 2. Vyjádření názoru, co máme rádi, co se nám líbí a nelíbí**
- popis místnosti, třídy, města
 - předměty ve třídě
 - barvy
 - přivlastňovací zájmena
 - sloveso mít (TER)
 - určitý, neurčitý člen
 - přídavná jména
 - Interkulturní dovednosti: světová města a jejich popis
- 3. Zaměstnání, pracovní náplň, záliby**
- vyjádřit, co rádi děláme ve volném čase
 - krátké rozhovory a texty popisující náplň různých zaměstnání (délka pracovní doby, místo zaměstnání, náročnost)
 - příslovce málo x hodně
 - stahování členu určitého a neurčitého s předložkami
 - Interkulturní dovednosti: profesní život v Portugalsku a České republice
- 4. Rodinní příslušníci, popis vzhledu, typické vlastnosti různých národností**
- mluvit o své rodině a přátelích
 - popsat vzhled členů rodiny a přátel
 - vést rozhovor na téma záliby
 - přivlastňovací zájmena v množném čísle
 - ukazovací zájmena ohebná a neohebná
 - nepravidelná slovesa číst, vidět, jít (ler, ver, ir)
 - tvoření otázek a slovosled vět kladných a záporných
 - Interkulturní dovednosti: kulturní zvyky různých národů

Portugalský jazyk – 2. ročník (64 hodin)

5. Určování času, roční období, datum, každodenní rutina

- doptat se na čas, délku trvání, datum narození
- popsat svoje každodenní zvyky
- vyjádřit četnost
- zvrtná slovesa
- příslovce četnosti
- pravidelná slovesa končící na – ER v přítomném čase
- Interkulturní dovednosti: každodenní návyky, porovnání návyků českých a portugalských středoškolských studentů

6. Restaurace, jídlo, zdravý životní styl, stravovací návyky

- tradiční portugalská kuchyně
- konverzace v restauraci, objednávání si jídla a pití

- stravovací návyky (snídaně, oběd, večeře)
- nepravidelná slovesa moci, chtít, vědět, dát (querer, saber, poder, pôr)
- předložkové výrazy místní
- Interkulturní dovednosti: portugalská gastronomie, stravovací návyky Portugalců

7. Cestování, vyjádření preference, plány do blízké budoucnosti

- vyjádřit preference a svůj výběr zdůvodnit
- plánování dovolené (výběr dopravního prostředku, místa, ubytování, aktivit)
- popisovat právě probíhající situace (estar a + infinitiv)
- plánovat blízkou budoucnost
- blízká budoucnost (ir + infinitiv)
- komparativ, superlativ
- neosobní výraz HÁ
- Interkulturní dovednosti: seznámení se s portugalskými ostrovy (Madeira a Azorské ostrovy), způsoby cestování v Portugalsku a České republice

8. Vybavení domu, organizace událostí, oslavy

- popsat svůj dům, byt, místnosti a vybavení
- komunikovat s realitní kanceláří
- zorganizovat událost nebo oslavu, rozdělit si úkoly
- rozkazovací způsob
- předložky + osobní zájmena
- Interkulturní dovednosti: bydlení v Portugalsku, organizování oslav a významných událostí v Portugalsku

Portugalský jazyk – 3. ročník (64 hodin)

9. Komunikovat v oblasti veřejných služeb, orientace ve městě

- zeptat se na cestu a poradit cestu ve městě
- doporučit turisticky zajímavá místa
- porozumět kuchařským receptům
- dát radu, vyjádřit pravděpodobnost
- rozšíření řady nepravidelných sloves v přítomném čase
- rozkazovací způsob nepravidelných sloves
- Interkulturní dovednosti: zajímavé turistické atrakce v Portugalsku, orientace v portugalských městech

10. Vyprávět o počasí, popsat klima, popsat něčí charakter

- porozumět předpovědi počasí, popsat počasí
- popsat něčí povahu, charakter
- superlativ absolutní
- přídavná jména
- Interkulturní dovednosti: Regiony v Portugalsku

11. Popsat události z minulosti a důležité životní momenty

- mluvit o důležitých životních meznících a zkušenostech
- ptát se na zkušenosti z minulosti
- mluvit o zkušenostech
- dávat a půjčovat věci
- minulý čas dokonavý pravidelných a řady vybraných nepravidelných sloves
- Interkulturní dovednosti: Historie Portugalska

12. Obchody a nakupování, zdravotní stav

- poradit a vyjádřit názor týkající se oblečení
- ptát se a informovat o zdravotním stavu
- vyjádřit pocity
- vyprávět příběh z minulosti, mluvit o vztazích
- osobní zájmena a předmět přímý
- minulý čas dokonavý – nepravidelná slovesa
- Interkulturní dovednosti: nakupování a zdravotní péče v Portugalsku

Portugalský jazyk – 4. ročník (64 hodin)

13. Popisovat dlouhotrvající události v minulosti

- strukturované vyprávění
- popsat emoce
- číst biografii
- imperfektum (minulý čas nedokonavý)
- minulý čas dokonavý a nedokonavý
- Interkulturní dovednosti: Portugalská tradiční hudba

14. Mluvit o mezilidských vztazích, každodenních problémech, životním stylu

- konverzační texty – situace mezi přáteli
- stanovovat si priority
- umět používat zdvořilostní fráze a vyjádřit podmínku
- umět použít slovesné časy, přítomný, minulý, budoucí a rozkazovací způsob
- Interkulturní dovednosti: jazykový multikulturalismus

15. Internet a moderní technologie, pracovní a osobní problémy, navrhnout řešení problému

- obhajovat a argumentovat
- komunikaci v různých prostředích (škola, kancelář, univerzita)
- napsat životopis a absolvovat pracovní pohovor
- infinitiv osobní
- příčestí minulé
- minulý čas složený
- zdrobněliny
- Interkulturní dovednosti: pracovní trh v Portugalsku

5. Vzdělávací strategie

Interaktivní výuka

- Role-playing: Studenti se zapojují do simulovaných situací, kde hrají různé role, což

podporuje aktivní používání jazyka v kontextu.

- Debaty a diskuse: Organizace debat na aktuální témata, které studenty motivují k vyjadřování názorů a argumentaci ve francouzštině.

Multimediální zdroje

- Filmy a seriály: Používání portugalských filmů a seriálů jako výukového materiálu pro zlepšení poslechových dovedností a porozumění kultuře.
- Hudba: Analýza textů portugalských písní a jejich využití k rozšíření slovní zásoby a gramatických struktur.

Projektová výuka

- Kulturní projekty: Studenti vytvářejí projekty zaměřené na portugalskou kulturu, historii a umění, což podporuje hlubší porozumění a zapojení do jazyka.

Technologie ve výuce

- Online platformy: Využití online nástrojů a aplikací pro procvičování gramatiky, slovní zásoby a komunikace.
- Virtuální realita: Použití VR pro simulaci prostředí, kde studenti mohou procvičovat jazyk v reálných situacích. (Použití VR pro virtuální prohlídky portugalských měst a památek, kde studenti mohou interaktivně objevovat a učit se).

Individuální přístup

- Diferencovaná výuka: Přizpůsobení výukových metod podle individuálních potřeb a úrovně studentů.
- Mentoring: Poskytování individuální podpory a vedení studentům, kteří potřebují zvláštní pomoc nebo mají zájem o pokročilé studium.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má žáka vést ke schopnosti porozumět mluvené portugalštině v různých kontextech, včetně autentických materiálů, jako jsou filmy, seriály a písně.

Žák je veden k plynulé a správné komunikaci v portugalštině, je schopen vyjadřovat své názory, argumentovat a diskutovat na různá témata. Je schopen číst a porozumět různým typům textů, včetně literárních děl, novinových článků a odborných textů. Píše různé typy textů, včetně esejí, dopisů, zpráv a kreativních textů, s důrazem na správnou gramatiku a stylistiku.

V komunikačních dovednostech je žák veden ke schopnosti komunikovat v portugalštině v různých situacích, včetně každodenní komunikace, diskusí a formálních prezentací.

V oblasti kulturního povědomí žák získá porozumění o portugalské kultuře, historii a společenských normách, což mu umožní lépe se orientovat v lusofonním prostředí.

Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií.

Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Použití kombinace různých metod hodnocení poskytuje komplexní obraz o pokroku a schopnostech žáků a zároveň podporuje jejich aktivní zapojení do procesu učení. Při hodnocení jsou využívány následující nástroje hodnocení:

1. Formativní hodnocení

Popis: Průběžné hodnocení, které se provádí během výuky s cílem monitorovat pokrok studentů a poskytovat zpětnou vazbu (krátké kvízy, diskuse ve třídě, exit tickets (krátké úkoly na konci hodiny), pozorování učitele).

Cíl: Pomoci studentům zlepšit se a přizpůsobit výukové metody podle jejich potřeb

2. Sumativní hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí na konci výukového období nebo jednotky, aby se zjistilo, co se studenti naučili (závěrečné zkoušky, projekty, eseje, prezentace).

Cíl: Zhodnotit celkový výkon a úroveň znalostí studentů

3. Diagnostické hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí před začátkem výuky, aby se zjistilo, jaké znalosti a dovednosti studenti již mají (Pre-testy, dotazníky, rozhovory).

Cíl: Identifikovat silné a slabé stránky studentů a přizpůsobit výuku jejich potřebám

4. Výkonové hodnocení

Popis: Hodnocení založené na praktických úkolech, které vyžadují aplikaci znalostí a dovedností v reálných situacích (projekty, prezentace, role-playing).

Cíl: Posoudit schopnost studentů aplikovat to, co se naučili, v praktických situacích

5. Hodnocení vrstevníky

Popis: Studenti hodnotí práci svých spolužáků podle stanovených kritérií (recenze esejí, zpětná vazba na prezentace).

Cíl: Podpořit kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu

6. Sebehodnocení

Popis: Studenti sami hodnotí svůj vlastní pokrok a výkon (sebehodnotící dotazníky, reflexní eseje, portfolia).

Cíl: Podpořit sebereflexi a zodpovědnost za vlastní učení

Kritéria hodnocení odpovídají vnitřnímu řádu školy.

Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Základní:

Kuzka, Robert. Pascoal, José. Passaporte para Portugues 1, Lidel 2022

Kuzka, Robert. Pascoal, José. Passaporte para Portugues 2, Lidel 2012

Portugalsko-český slovník [Portugalsko-český slovník | Lingea](#)

Dicionário Priberam [Dicionário Priberam da Língua Portuguesa](#)

Dicionário fonético do português europeu [Dicionário Fonético](#)

Plataformy podporující výuku portugalštiny:

Babbel : [Learn a Language Online - Fast & Effective | Babbel](#)

Memrise: [Learn a language. Memrise is authentic, useful & personalised.](#)

Duolingo: [Duolingo - Nejlepší způsob na světě, jak se naučit jazyk](#)

Learn Portuguese: [Learn Portuguese Online - PortuguesePod101](#)

Portuguese with Leo: [Portuguese With Leo - Learn European Portuguese](#)

Practice Portuguese: [Search | Practice Portuguese](#)

4. Poznámky

9.3 Aplikované vzdělávání STEM

9.3.1 Matematika, Matematický seminář

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Matematika
2. Kód:
2a) Kategorie vzdělání Lyceum 78-42-M/08
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 1. a 2. ročník 3 hodiny týdně (96 hodin), 3. a 4. roční 2 hodiny týdně (64 hodin)
5. Platnost: 1. září 2025 – Zpracovatelský tým: Ing. Lenka Blaníková, Mgr. Jaromír Veselý
6. Vstupní předpoklady: – znalost základních matematických pojmů a početních operací ze ZŠ – zájem o nové poznávání a vzdělávání
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika: Žák si osvojí matematické poznatky, postupy a metody řešení úloh a získá základní vědomosti a dovednosti pro další předměty a pro případné další studium na vysoké nebo vyšší odborné škole, formuluje souvisle a srozumitelně myšlenky, formuluje řešení ústně i písemně. Vychází ze vzdělávací oblasti matematického vzdělání.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory: Matematika – 1. ročník Žák – provádí aritmetické operace s reálnými čísly – používá různé zápisy reálného čísla, znázorní reálné číslo – používá trojčlenku ve slovních úlohách – řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu a poměru – vysvětlí pojem výrok, jednoduchý, složený – přiřadí pravdivostní hodnotu výroku – interpretuje a formuluje věty s využitím logických spojek a kvantifikátorů – provádí množinové operace – zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly – používá absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam – používá různé zápisy reálného čísla – provádí operace s mocninami a odmocninami – uvede vztah mezi mocninou s racionálním exponentem a odmocninou – částečně odmocňuje – provádí usměrňování zlomků – pracuje s čísly ve tvaru $a \cdot 10^n$ – určuje definiční obor výrazu – rozlišuje typy výrazů – vypočítá číselnou hodnotu výrazu – provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy a výrazy obsahujícími mocniny,

odmocniny

- provádí umocnění dvojčlenu pomocí vzorců, rozkládá mnohočleny na součin
- modeluje jednoduché reálné situace užitím výrazu a interpretuje výraz s proměnnými
- vyjádří neznámou ze vzorce
- třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní
- řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy
- a provede rozbor o počtu řešení rovnice, nerovnice, soustavy rovnic
- převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě
- využívá grafické řešení
- třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní
- rozliší úplnou a neúplnou kvadratickou rovnici a rozhodne o metodě řešení
- převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě
- zná vzorec pro řešení úplné kvadratické rovnice, umí rozhodnout o počtu řešení na základě hodnoty diskriminantu
- užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice
- řeší soustavy lineár. a kvadratických rovnic
- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

Matematika – 2. ročník

Žák

- rozlišuje jednotlivé druhy funkcí
- načrtne grafy funkcí a určí jejich vlastnosti
- určí definiční obor, obor hodnot a sestaví jednotlivé typy funkcí
- rozliší základní vlastnosti funkcí
- pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě
- načrtne grafy funkcí a určí jejich vlastnosti
- použije znalostí o inverzní funkci k definování funkce logaritmické pomocí funkce exponenciální
- počítá s logaritmy a využívá pravidla pro logaritmování
- řeší exponenciální a logaritmické rovnice
- používá základní planimetrické pojmy
- užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- využívá Euklidovy věty a Pythagorovu větu k řešení pravoúhlého trojúhelníku
- rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah
- užívá jednotky délky a obsahu, provádí převody jednotek délky a obsahu
- řeší základní konstrukční úlohy
- navrhne využití goniometrických funkcí při řešení pravoúhlého trojúhelníku
- pracuje s orientovaným úhlem
- pracuje s velikostí úhlu ve stupňové i obloukové míře
- definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel
- pracuje s grafy jednotlivých funkcí a určí jejich vlastnosti
- používá vlastností a vztahů mezi goniometrickými funkcemi při úpravě jednoduchých výrazů

- řeší jednoduché goniometrické rovnice
- řeší obecný trojúhelník s využitím sinové a kosinové věty
- určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímkou a roviny, dvou rovin
- určí odchylku dvou přímek, přímkou a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny
- určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie
- aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách a užívá a převádí jednotky objemu
- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

Matematika – 3. ročník

Žák

- vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce
- určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, rekurentně, výčtem prvků, graficky a zná základní vlastnosti posloupností
- určí aritmetickou a geometrickou posloupnost
- pojmenuje základní pojmy finanční matematiky
- provádí výpočty finančních záležitostí
- řeší praktické úlohy
- přiřadí obraz bodu v pravoúhlé soustavě souřadnic
- použije vzorce pro výpočet vzdálenosti dvou bodů a středu úsečky
- určí souřadnice vektoru
- vysvětlí pojmy: rovnost vektorů, jednotkový vektor, opačný vektor, směrový a normálový vektor přímky, směrnice přímky, směrový úhel přímky
- provádí operace s vektory početně i graficky
- rozpoznává různá vyjádření přímky
- řeší polohové a metrické vztahy bodů a přímek
- sestaví rovnici kružnice a řeší vzájemnou polohu kružnice a přímky
- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

Matematika – 4. ročník

Žák

- použije v praktických příkladech kombinatorické pravidlo součinu
- užívá vztahy pro počet variací, permutací bez opakování a s opakováním a kombinací bez opakování
- počítá s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností kombinačních čísel
- užívá poznatků z kombinatoriky při řešení úloh v reálných úlohách
- sestaví Pascalův trojúhelník
- řeší umocňování dvojjčlenu s využitím binomické věty
- charakterizuje náhodný pokus a náhodný jev, popíše jejich vlastnosti, vysvětlí vztah mezi relativní četností a pravděpodobností náhodného jevu
- rozliší: jev jistý, nemožný, elementární, jev příznivý jinému jevu, jevy rovnocenné, disjunktní, opačný jev k danému jevu, jevy slučitelné, neslučitelné, závislé a nezávislé
- určí pravděpodobnost náhodného jevu
- řeší různorodé příklady s využitím poznatků získaných v matematice během středoškolského studia

- orientuje se při výběru metody řešení
- vybere vztah pro řešení úloh z praxe
- charakterizuje základní statistické pojmy
- užívá aritmetický, geometrický a harmonický průměr při řešení úloh z praxe
- určí modus, medián, percentil, rozptyl a směrodatnou odchylku při řešení úloh z praxe
- čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji
- vyhledá statistická data ve vhodném zdroji
- provádí výpočty statistických ukazatelů a vyhodnotí jejich výsledky
- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností:

Jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- rozvíjí schopnosti využívat takové metody a strategie, které vedou k efektivnímu učení, ke kritickému myšlení, k důležitosti ověřování dat.

Kompetence komunikační

- vedou ke schopnosti porozumět ostatním a ke schopnosti srozumitelně a adekvátně vyjádřit své myšlenky, záměry, postoje či emoce;
- vybavují ho takovými komunikačními schopnostmi, které mu umožní aktivní spolupráci s lidmi kolem něj.

Kompetence osobnostní a sociální

- formují poznání sama sebe, vlastních silných i slabých stránek a umožňují práci na nich;
- vedou k růstovému myšlení, ke snaze překonávat překážky a k psychické odolnosti jedince.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- podporuje realizaci aktivit podle vlastních či skupinových postupů;
- efektivně přispívají k úspěšné týmové spolupráci.

Kompetence k řešení problémů

- přinášejí schopnosti rozpoznat problém, který vyžaduje řešení, sbírat relevantní informace, provádět analýzu a hledat různá řešení s cílem dosáhnout optimálního výsledku, kriticky posuzovat různá řešení, vyhodnocovat je, vybírat nejlepší z nich a relevantně je obhajovat, přemýšlet inovativně a přicházet s novými přístupy, vytvářet plán postupu řešení a následně ho provádět a zhodnocovat jeho účinnost;
- přispívají k pochopení důležitosti vědeckých poznatků a kritické práci s nimi;
- ukotvují postoj žáka k problému jako k výzvě

Kompetence kulturní

- hrají klíčovou roli při rozvíjení tvůrčího myšlení, kreativity, kultivování kulturního dialogu a obohacování kulturního dědictví.

Kompetence digitální

- představuje soubor znalostí, dovedností a postojů, které umožňují jedinci účelně, bezpečně a efektivně využívat digitální technologie ve všech oblastech života;
- zahrnuje nejen ovládání technických zařízení a softwaru, ale také schopnost kriticky

přístupovat k informacím, komunikovat a spolupracovat online, vytvářet či generovat digitální obsah a chránit sebe i druhé před riziky;

4. Obsah vzdělávání:

Matematika – 1. ročník

Shrnutí a prohloubení učiva ze ZŠ

- číselný obor \mathbb{R} , reálná čísla a jejich vlastnosti
- aritmetické operace v číselných oborech
- užití procentového počtu, poměr, úměra, trojčlenka
- slovní úlohy

Základní poznatky z logiky

- výrok, základní operace s výroky, kvantifikátory

Množiny

- základní množinové pojmy a operace s množinami
- intervaly, operace s intervaly
- absolutní hodnota reálného čísla

Mocniny a odmocniny

- mocniny s přirozeným a celočíselným exponentem
- n -tá odmocnina, početní výkony s odmocninami
- mocniny s racionálním exponentem
- zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$
- výrazy s mocninami a odmocninami

Algebraické výrazy

- definiční obor algebraického výrazu
- počítání s mnohočleny
- číselné výrazy a výrazy s proměnnými
- úpravy výrazů s využitím vzorců
- lomené výrazy

Lineární rovnice, nerovnice

- vyjádření neznámé ze vzorce
- řešení lineární rovnice
- soustavy lineár. rovnic o 2 a 3 neznámých
- slovní úlohy
- řešení lineární nerovnice
- soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou
- řešení nerovnice v součinném a podílovém tvaru

Kvadratické rovnice, nerovnice

- řešení neúplné a úplné kvadratické rovnice
- slovní úlohy
- vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice
- rozklad kvadratického trojčlenu
- soustava kvadratické a lineární rovnice se dvěma neznámými
- kvadratické nerovnice a jejich početní a grafické řešení

Matematika – 2. ročník

Funkce

- lineární funkce
- mocninné funkce
- lineární lomená funkce
- shrnutí poznatků o funkcích, pojem funkce, definiční obor, obor hodnot funkce, graf funkce
- vlastnosti funkcí
- exponenciální funkce a rovnice
- logaritmické funkce a rovnice
- věty o logaritmech

Planimetrie

- základní planimetrické pojmy
- polohové a metrické vztahy mezi rovinnými útvary
- shodná a podobná zobrazení
- shodnost a podobnost trojúhelníků
- Euklidovy věty
- množiny bodů dané vlastnosti
- rovinné útvary
- konstrukční úlohy

Goniometrie a trigonometrie

- řešení pravouhlého trojúhelníku
- orientovaný úhel a jeho velikost
- stupňová a oblouková míra
- goniometrické funkce, vlastnosti, grafy
- goniometrické vzorce a úprava výrazů obsahujících goniometrické funkce
- goniometrické rovnice
- sinová a kosinová věta
- řešení obecného trojúhelníku

Stereometrie

- polohové a metrické vlastnosti prostorových útvarů
- objemy a povrchy těles

Matematika – 3. ročník

Posloupnosti

- pojem posloupnosti, její určení a vlastnosti
- aritmetická posloupnost
- geometrická posloupnost
- slovní úlohy na posloupnosti
- využití posloupností pro řešení úloh z praxe
- základy finanční matematiky

Analytická geometrie

- souřadnice bodu, vzdálenost 2 bodů, střed úsečky
- vektor, operace s vektory

- přímka a její analytické vyjádření (parametrické, obecné, směrnicové)
- vzájemná poloha přímek
- odchylka přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost přímek
- rovnice kružnice a vzájemná poloha kružnice a přímky

Matematika – 4. ročník

Kombinatorika

- kombinatorické pravidlo součinu
- variace a permutace bez opakování
- faktoriál
- variace a permutace s opakováním
- kombinace bez opakování
- kombinační čísla, rovnice s kombinačními čísly
- Pascalův trojúhelník, binomická věta

Pravděpodobnost

- náhodný pokus a náhodný jev
- četnost a pravděpodobnost náhodného jevu
- pravděpodobnost opačného jevu, sjednocení jevů, průniku jevů, podmíněná pravděpodobnost
- Bernoulliho schéma

Statistika

- statistický soubor, jednotka, znak
- absolutní a relativní četnost
- charakteristiky polohy a variability
- statistická data v grafech a tabulkách
- aplikační úlohy

Závěrečné opakování

- procvičování didaktických testů společné části maturitní zkoušky a procvičování příkladů z přijímacích zkoušek na vysoké školy

5. Vzdělávací strategie:

- aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuzí, projektů, řešení problémů nebo experimentů
- kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle
- problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků:

Výsledky učení se ověřují jak průběžně, tak i v závěru. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v praxi.

Učitel kombinuje různé metody ověřování:

- dialog učitele se žákem
- práce s počítačem

- písemné opakování
- pozorování činností žáka

Žák:

- vyjadřuje se správně, užívá základní matematické pojmy a operace
- řeší úlohy a aplikuje poznatky na příklady z praxe i běžného reálného života

2. Kritéria hodnocení:

K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, čtvrtletní písemné práce, opakovací testy).

Způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení, pozornost by měla být věnována sebehodnocení žáků.

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh
- schopnost samostatného úsudku
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie
- schopnost najít a opravit chybu

stupeň 1 (výborný) - žák je schopen vyřešit zadané úlohy samostatně, bez pomoci vyučujícího, dokáže správně zdůvodnit a vysvětlit použité matematické postupy

stupeň 2 (chvalitebný) – žák řeší úlohy samostatně, dopouští se pouze drobných chyb, které na základě upozornění vyučujícího je schopen sám nalézt a opravit

stupeň 3 (dobrý) - žák zvládá základní učivo a rozumí postupu řešení zadaných úloh; při řešení náročnějších úloh většinou potřebuje pomoc vyučujícího, aby dospěl ke správnému řešení

stupeň 4 (dostatečný) – žák není schopen náročnější úlohy řešit samostatně, ale základní učivo ovládá, dokáže zvládnout dílčí kroky pouze s pomocí vyučujícího, postupu řešení rozumí pouze částečně, na doplňující otázky odpovídá s obtížemi

stupeň 5 (nedostatečný) – žák není schopen řešit zadané úlohy ani s pomocí vyučujícího; nereaguje smysluplně na otázky učitele, není připraven na hodinu, neplní domácí úkoly; nespolupracuje nebo spolupráci významně narušuje či ignoruje.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje:

- Matematika pro SŠ - 1. díl - Základní poznatky, Mgr. Blanka Škaroupková, RNDr. Peter Krupka Ph.D., Mgr. Zdeněk Polický Ph.D.
- Matematika pro SŠ - 2. díl - Výrazy, rovnice a nerovnice, Mgr. Michaela Cizlerová, RNDr. Peter Krupka Ph.D., Mgr. Zdeněk Polický Ph.D., Mgr. Blanka Škaroupková
- Matematika pro SŠ - 3. díl – Planimetrie, RNDr. Jan Vondra Ph.D.
- Matematika pro SŠ - 4. díl - Funkce I., Mgr. Michaela Cizlerová, Mgr. Marek Zahradníček, Mgr. Alena Zahradníčková
- Matematika pro SŠ - 5. díl - Funkce II., Mgr. Václav Zemek
- Matematika pro SŠ - 6. díl – Stereometrie, RNDr. Jan Vondra Ph.D.
- Matematika pro SŠ - 7. díl A - Analytická geometrie v rovině, RNDr. Jan Vondra Ph.D.
- Matematika pro SŠ 7. díl B - Analytická geometrie v prostoru, RNDr. Jan Vondra Ph.D.
- Matematika pro SŠ 8. díl - Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika, Mgr. Radek Horenský Ph.D., RNDr. Ivana Janů, RNDr. Martina Květoňová, Mgr. Hana Lukšová, Mgr. Rita Vémolová
- Matematika pro SŠ 9. díl - Posloupnosti, řady, finanční matematika, Mgr. Václav Zemek, Mgr. Kristýna Zemková
- <https://isibalo.com/matematika>

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Matematický seminář
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání Lyceum 78-42-M/08
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 3. a 4. ročník 2 hodiny týdně, celkem 64 hodin v ročníku = 128 hodin
5. Platnost 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Ondřej Šindelář, Mgr. Miroslava Spurná
6. Vstupní předpoklady <ul style="list-style-type: none">– zájem o další vzdělávání– rozšíření znalostí matematiky
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika <p>Žák si osvojí matematické poznatky, postupy a metody řešení úloh a získá základní vědomosti a dovednosti pro další předměty a pro případné další studium na vysoké nebo vyšší odborné škole, formuluje souvisle a srozumitelně myšlenky, formuluje řešení ústně i písemně. Vychází ze vzdělávací oblasti matematického vzdělání.</p>
<ul style="list-style-type: none">– Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)– provádí aritmetické operace s reálnými čísly– používá různé zápisy reálného čísla– řeší praktické úlohy– upravuje výrazy s mocninami, odmocninami s využitím vět o mocninách a odmocninách– určuje definiční obor výrazu– vypočítá číselnou hodnotu výrazu– upravuje výrazy na základě znalostí vzorců, pravidel pro vytýkání– pracuje s absolutní hodnotou– nalezne obor pravdivosti rovnic: lineární, kvadratické, iracionální, s neznámou ve jmenovateli, exponenciální, logaritmické, goniometrické– řeší lineární a kvadratické nerovnice– řeší soustavy rovnic a nerovnic– převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě– využívá vzorců pro aritmetickou a geometrickou posloupnost při řešení praktických úloh– řeší úlohy finanční matematiky– pracuje s pojmy: bod a jeho souřadnice, vektor, jeho umístění a jeho souřadnice– provádí operace s vektory– využívá znalostí o rovnicích přímk– rozliší základní planimetrické pojmy

- řeší praktické úlohy
- charakterizuje jednotlivá tělesa a určuje jejich povrch a objem
- aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách
- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
- rozliší jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti
- pracuje s posunutím grafů funkcí, určí průsečíky grafu s osami
- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- rozvíjí schopnosti využívat takové metody a strategie, které vedou k efektivnímu učení, ke kritickému myšlení, k důležitosti ověřování dat.

Kompetence komunikační

- vedou ke schopnosti porozumět ostatním a ke schopnosti srozumitelně a adekvátně vyjádřit své myšlenky, záměry, postoje či emoce;
- vybavují ho takovými komunikačními schopnostmi, které mu umožní aktivní spolupráci s lidmi kolem něj.

Kompetence osobnostní a sociální

- formují poznání sama sebe, vlastních silných i slabých stránek a umožňují práci na nich;
- vedou k růstovému myšlení, ke snaze překonávat překážky a k psychické odolnosti jedince.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- podporuje realizaci aktivit podle vlastních či skupinových postupů;
- efektivně přispívají k úspěšné týmové spolupráci.

Kompetence k řešení problémů

- přinášejí schopnosti rozpoznat problém, který vyžaduje řešení, sbírat relevantní informace, provádět analýzu a hledat různá řešení s cílem dosáhnout optimálního výsledku, kriticky posuzovat různá řešení, vyhodnocovat je, vybírat nejlepší z nich a relevantně je obhajovat, přemýšlet inovativně a přicházet s novými přístupy, vytvářet plán postupu řešení a následně ho provádět a zhodnocovat jeho účinnost;
- přispívají k pochopení důležitosti vědeckých poznatků a kritické práci s nimi;
- ukotvují postoj žáka k problému jako k výzvě

Kompetence kulturní

- hrají klíčovou roli při rozvíjení tvůrčího myšlení, kreativity, kultivování kulturního dialogu a obohacování kulturního dědictví.

Kompetence digitální

- představuje soubor znalostí, dovedností a postojů, které umožňují jedinci účelně, bezpečně a efektivně využívat digitální technologie ve všech oblastech života;
- zahrnuje nejen ovládání technických zařízení a softwaru, ale také schopnost kriticky

<p>přistupovat k informacím, komunikovat a spolupracovat online, vytvářet či generovat digitální obsah a chránit sebe i druhé před riziky;</p>
<p>4. Obsah vzdělávání Základy teorie množin a matematické logiky opakování a prohlubování učiva Číselné obory opakování a prohlubování učiva Mocniny a odmocniny opakování a prohlubování učiva Algebraické výrazy opakování a prohlubování učiva Rovnice a nerovnice opakování a prohlubování učiva Posloupnosti opakování a prohlubování učiva Analytická geometrie v rovině opakování a prohlubování učiva Planimetrie opakování a prohlubování učiva Stereometrie opakování a prohlubování učiva Funkce opakování a prohlubování učiva</p>
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <ul style="list-style-type: none">– aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuzí, projektů, řešení problémů nebo experimentů– kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle– problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení
<p>C. VÝSTUPNÍ ČÁST</p>
<p>1. Způsob ověřování dosažených výsledků Výsledky učení se ověřují jak průběžně, tak i v závěru. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v praxi. Učitel kombinuje různé metody ověřování:</p> <ul style="list-style-type: none">– dialog učitele se žákem– práce s počítačem– písemné opakování– pozorování činností žáka <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– vyjadřuje se správně, užívá základní matematické pojmy a operace– řeší úlohy a aplikuje poznatky na příklady z praxe i běžného reálného života
<p>2. Kritéria hodnocení K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, čtvrtletní písemné práce, opakovací testy). Způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení,</p>

pozornost by měla být věnována sebehodnocení žáků.

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh
- schopnost samostatného úsudku
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie
- schopnost najít a opravit chybu

stupeň 1 (výborný) - žák je schopen vyřešit zadané úlohy samostatně, bez pomoci vyučujícího, dokáže správně zdůvodnit a vysvětlit použité matematické postupy

stupeň 2 (chvalitebný) – žák řeší úlohy samostatně, dopouští se pouze drobných chyb, které na základě upozornění vyučujícího je schopen sám nalézt a opravit

stupeň 3 (dobrý) - žák zvládá základní učivo a rozumí postupu řešení zadaných úloh; při řešení náročnějších úloh většinou potřebuje pomoc vyučujícího, aby dospěl ke správnému řešení

stupeň 4 (dostatečný) – žák není schopen náročnější úlohy řešit samostatně, ale základní učivo ovládá, dokáže zvládnout dílčí kroky pouze s pomocí vyučujícího, postupu řešení rozumí pouze částečně, na doplňující otázky odpovídá s obtížemi

stupeň 5 (nedostatečný) – žák není schopen řešit zadané úlohy ani s pomocí vyučujícího; nereaguje smysluplně na otázky učitele, není připraven na hodinu, neplní domácí úkoly; nespolupracuje nebo spolupráci významně narušuje či ignoruje.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Matematika pro SOŠ a studijní obory SOU 1. část, Calda, Petránek, Řepová

Matematika pro SOŠ a studijní obory SOU 2. část, Odvárko, Řepová, Skříček

Matematika pro SOŠ a studijní obory SOU 3. část, Odvárko, Řepová

Matematika pro SOŠ a studijní obory SOU 4. část, Petránek, Calda, Hebák

Matematika pro SOŠ a studijní obory SOU 5. část, Kolouchová, Řepová, Šobr

Posloupnosti a finanční matematika pro SOŠ a studijní obory SOU, Odvárko

<https://isibalo.com/matematika>

4. Poznámky

9.3.2 Fyzika 1

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Fyzika 1
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08/ Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 1. a 2. ročník, 1 hodina týdně, celkem 64 hodin za studium
5. Platnost 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Hana Kalivodová
6. Vstupní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> - znalosti a dovednosti získané ve fyzice na ZŠ - zájem o další vzdělávání
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika
Žák se postupně seznámí se základy nejdůležitějších oborů fyziky, jako je mechanika, molekulová fyzika a termika, mechanické kmitání a vlnění, elektřina a magnetismus, optika. Studium předmětu mu umožní lépe rozumět světu, který nás obklopuje. Získá vědomosti a dovednosti potřebné pro případné další studium.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)
Žák 1. ročníku
<ul style="list-style-type: none"> - používá fyzikální veličiny, jejich jednotky a převody jednotek - vypočítá dráhu, rychlost a zrychlení při rovnoměrném a nerovnoměrném pohybu - řeší úlohy na skládání dvou pohybů v kolmých směrech - vysvětlí souvislost periody a frekvence při rovnoměrném pohybu po kružnici - užívá vztah mezi silou a zrychlením k řešení úloh - užívá zákon hybnosti v úlohách z praxe - řeší rovnoměrný pohyb po kružnici - užívá moment sil k objasnění činnosti jednoduchých strojů - uvede důsledky rotace těles v běžné praxi - používá tlak a vztahovou sílu k vysvětlení silových poměrů v tekutinách - diskutuje a hodnotí užití mechaniky v technice - vysvětlí kinetickou teorii stavby látek - objasní souvislost tepla a teploty se změnou skupenství a rozměry těles - vysvětlí zjednodušený tvar stavové rovnice ideálního plynu a její důsledky na běžné jevy z praxe - využívá poznatků z termodynamiky při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů - rozlišuje vliv struktury pevných látek na jejich vlastnosti - vysvětlí vliv povrchového napětí a smáčivosti včetně kapilarity v přírodě a technické praxi
Žák 2. ročníku
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí mechanické kmitání a vlnění u běžných jevů - vysvětlí vznik elektromagnetického vlnění a jeho využití pro předávání informací - vysvětlí základní světelné jevy a uvede jejich praktické aplikace - použije zrcadla a čočky k zobrazování předmětů

- vysvětlí funkci oka, krátkozrakost, dalekozrakost a uvede způsoby jejich kompenzace
- užívá vhodné optické přístroje k pozorování organismů
- sestaví elektrický obvod s využitím spotřebiče a polovodičových součástek, vysvětlí činnost jednotlivých prvků obvodu
- vysvětlí význam ochrany zdraví při práci s elektrickými zdroji na základě znalosti Ohmova zákona
- ukáže vznik magnetického pole kolem proudovodiče a uvede příklady jeho užití v praxi
- uvede příklady užití elektromagnetické indukce
- objasní vliv elektřiny a magnetismu na živé organismy
- popíše základní elektrotechnické součástky, zejména v souvislosti s robotikou a automatizací

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí volí předmět fyzika strategie, pro které je typická modernost, otevřenost a širší pohled na smysl výuky.

Kompetence k učení – učitel:

- podněcuje žáka k vlastním jednoduchým výpočtům, motivuje jej k osvojení si základů kvantitativní gramotnosti
- rozšiřuje žákům obzor o znalosti a dovednosti technické a fyzikální, podněcuje jejich zvědavost
- vede žáka k práci s nejrůznějšími zdroji informací a digitálními technologiemi, učí je posuzovat spolehlivost a úplnost informací v online prostředí, kriticky je hodnotit
- v kombinaci otázek a úloh různé složitosti a délky řešení včetně krátkých numerických výpočtů z paměti posiluje žákovu schopnost soustředit se

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- navozováním fyzikálních problémů buduje v žákovi pozitivní přístup k problémovým situacím, vede jej ke strukturaci problému
- vhodným poukazováním na fyzikální modely jako nástroj řešení reálných situací učí žáka odlišit podstatné od nepodstatného
- směřuje žáka s jeho chybným řešením a posiluje v něm vědomí, že chyby jsou nutným a cenným zdrojem poučení
- probouzí v žákovi úctu k vlastním schopnostem poznání a pokoru před skutečností, které jsou ve vědeckém myšlenkovém schématu vysvětleny
- pravidelným odkazováním k obecnosti a univerzalitě fyzikálních zákonů podporuje v žákovi touhu v hledání takových řešení osobních situací, která jsou velkorysá a vnášejí do problémových situací harmonii a mír

Kompetence komunikativní – učitel:

- při skupinové práci vede žáky k věcné, efektivní, neemotivní komunikaci
- věcným a nezaujatým hodnocením žákovských vyjádření vede žáka, aby se učil vědeckému sdělení porozumět, popř. je nezkresleně tlumočit
- ceněním (i chybných) kritických poznámek, vyzdvižením oprávněnosti námitek žáků v konkrétních situacích a vracením těch, kdo se mýlili, ihned zpět do debaty učí žáka nediskvalifikovat předem chybující a vnímat všechny účastníky diskuse jako partnery, kteří ho obohacují a s nimiž se v příznivé atmosféře dobírá obecnějšího a úplnějšího pohledu

Kompetence sociální a personální – učitel:

- upozorňuje na přesah základních fyzikálních zákonů a jejich vztah k osobnímu lidskému hledání a dotazování
- vede žáka k pozitivnímu přístupu k obtížím coby přirozeným jevům
- vysvětluje smysl týmové práce
- posiluje v žákovi hrdost nad výsledky vlastního duševního úsilí
- rozbořením chyb v řešení posiluje v žákovi vědomí, že omyl je přirozený
- tím, že používá celou škálu hodnocení v korektním a přátelském prostředí, buduje v žákovi schopnost zvládat situace nedostatečnosti, pomáhá mu vnímat rozmanitost a odlišnost jako přirozený rys života, hledat vlastní místo v životě a společnosti a užívat stratifikaci jako přirozené rozdělení úkolů, při němž nadanější pomáhají slabším a slabší ctí a respektují nadané v atmosféře vzájemné lidské úcty

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáka k osvojení si úkolu a povinnosti coby přirozené a neobtěžující součásti života
- nácvikem číselných odhadů a výpočtů vede žáka k návyku osobního ručení za vlastní výsledek, postoj a názor
- častým řešením problémů pomáhá žákovi zvykat si na otevřený, nebojácný a tolerantní postoj

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- umožňuje žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji a tím posiluje jeho zručnost
- v prostředí otázek a odpovědí vede žáka k aktivnímu vztahu k dění okolo něho
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváří pocit zodpovědnosti
- zadává a kontroluje dlouhodobější a domácí práce, a tím připravuje žáky na soustavnou práci

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáka k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učí žáky k rutinním výpočtům efektivně využívat elektronické kalkulátory
- učí žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vede žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali digitální komunikační prostředky
- vede žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.

4. Obsah vzdělávání

1. ročník

Fyzikální veličiny a jejich měření

Mechanika – kinematika hmotného bodu

<p>dynamika hmotného bodu Tlak vyvolaný silou působící na těleso Mechanická práce a energie Příkon, výkon a účinnost Mechanika tuhého tělesa Mechanika tekutin Molekulová fyzika a termika</p> <p>2. ročník Mechanické kmitání a vlnění Elektřina a magnetismus Elektromagnetické vlnění a jeho využití pro předávání informací Optika</p>
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <ul style="list-style-type: none">- aktivní učení-žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuzí, projektů, řešení problémů nebo experimentů- kooperativní učení-žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle- problémově orientované učení-žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení
<p>C. VÝSTUPNÍ ČÁST</p>
<p>1. Způsob ověřování dosažených výsledků Výsledky učení se ověřují průběžně. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v praxi. Učitel kombinuje různé metody ověřování:</p> <ul style="list-style-type: none">- dialog učitele se žákem- práce s počítačem- písemné opakování- pozorování činností žáka <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- vyjadřuje se správně- řeší úlohy a aplikuje poznatky na příklady z praxe a běžného reálného života
<p>2. Kritéria hodnocení K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy). Způsoby hodnocení spočívají v kombinaci známkování, slovního hodnocení, pozornost je věnována také sebehodnocení žáků. Hodnotí se:</p> <ul style="list-style-type: none">- správnost, přesnost, pečlivost při řešení úloh- schopnost samostatného úsudku- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie- schopnost najít a opravit chybu <p>stupeň 1 (výborný) - žák je schopen vyřešit zadané úkoly samostatně, bez pomoci vyučujícího, dokáže správně zdůvodnit a vysvětlit použité postupy řešení</p>

stupeň 2 (chvalitebný) - žák řeší úlohy samostatně, dopouští se pouze drobných chyb, které na základě upozornění vyučujícího je schopen sám nalézt a opravit

stupeň 3 (dobrý) - žák zvládá základní učivo a rozumí postupu zadaných úloh, při řešení náročnějších úloh většinou potřebuje pomoc vyučujícího, aby dospěl ke správnému řešení

stupeň 4 (dostatečný) - žák není schopen náročnější úlohy řešit samostatně, ale základní učivo ovládá, dokáže zvládnout dílčí kroky pouze s pomocí vyučujícího, postupu řešení rozumí pouze částečně, na doplňující otázky odpovídá s obtížemi

stupeň 5 (nedostatečný) - žák není schopen řešit zadané úkoly ani s pomocí vyučujícího, nereaguje smysluplně na otázky učitele, není připraven na hodinu, nespolupracuje nebo spolupráci významně narušuje či ignoruje.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Fyzika pro gymnázia-Mechanika, Svoboda, Bednařík, Široká

Fyzika pro gymnázia-Molekulová fyzika a termika, Bartuška, Svoboda

Fyzika pro gymnázia-Mechanické kmitání a vlnění, Lepil

Fyzika pro gymnázia-Elektřina a magnetismus, Lepil, Šedivý

Fyzika pro gymnázia-Optika, Lepil

E-manuel.cz - online učebnice fyziky pro gymnázia

4. Poznámky

9.3.3 Chemie 1

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Chemie 1
2. Kód:
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 32 hodiny v ročníku = 64 hodin
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým Ing. M. Skálová
6. Vstupní předpoklady:
<ul style="list-style-type: none"> – předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV – základní schopnost zodpovědně plnit úkoly – kladný přístup k sebevzdělávání
Doporučené umístění v učebním plánu 1. až 2. ročník.
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika:
Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP – STE. Předmět klade důraz na rozvoj kritického myšlení a schopnosti interpretovat vědecké informace. Zahrnuje oblast chemie. Přispívá k hlubšímu a komplexnímu pochopení přírodních jevů a zákonů, k formování žádoucích vztahů k přírodnímu prostředí a umožňuje žákům proniknout do dějů, které probíhají v živé i neživé přírodě. Cílem předmětu je především naučit žáky využívat poznatků z chemie v profesním a občanském životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory:
1. ročník
Rozlišuje jednotlivé skupiny prvků a jejich sloučenin, které pojmenovává a diskutuje jejich zařazení v profesním, v občanském i osobním životě
<ul style="list-style-type: none"> – osvojí si základní principy názvosloví anorganických – tvoří názvy a vzorce anorganických – vysvětlí rozdělení prvků na kovy, polokovy a nekovy a uvede jejich využití a využití jejich sloučenin v praxi
Objasní vliv chemického složení materiálů na jejich vlastnosti
<ul style="list-style-type: none"> – uvede chemické složení běžně používaných materiálů a jejich vlastnosti – posoudí vhodnost použití materiálu pro daný účel
Objasní a využívá technologie chemické a fyzikálně chemické
<ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí princip krakování, tavení a lití, provede destilaci
Matematicky vyjádří složení roztoků
<ul style="list-style-type: none"> – vyjadřuje složení roztoku různými způsoby – vypočítá složení roztoku
Objasní rozdělení chemických reakcí a uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a jejich využití v profesním, v občanském i osobním životě
<ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí rozdělení chemických reakcí podle typu reagujících částic (protolytické reakce – neutralizace, redoxní reakce – redoxní vlastnosti kovů, galvanický článek, elektrolýza, chemické reakce jako zdroj energie) a uvede příklady jejich užití v praxi – aplikuje své znalosti při chemických analýzách
Užívá základní zákonitosti termodynamiky
<ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí vliv teploty na průběh chemických reakcí
2. ročník
Charakterizuje základní skupiny organických chemických látek s důrazem na jejich

využitelnost v profesním, v občanském i osobním životě

- vysvětlí rozdělení uhlovodíků a jejich derivátů (s důrazem na sloučeniny vyskytující se v každodenním životě a technické praxi)
- osvojí si základní principy názvosloví organických sloučenin
- tvoří názvy a vzorce organických sloučenin
- diskutuje z hlediska bezpečnosti o vlivu chemických sloučenin toxickým účinkem na živý organismus a uvede jejich zdroje

Charakterizuje jednotlivé skupiny biochemicky významných látek a diskutuje význam těchto látek pro živé organismy

- vysvětlí rozdělení přírodních látek (peptidy, bílkoviny, sacharidy, lipidy) a jejich význam

Objasní biochemické a potravinářské technologie

- objasní principy kvasných procesů a jejich využití

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností:

Jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

- klíčová kompetence osobnostní a sociální, k učení a komunikaci
- klíčová kompetence k řešení problémů v reálném i digitálním světě
- klíčová kompetence k udržitelnému životu a podnikavosti

4. Obsah vzdělávání:

1. ročník

- jednotlivé skupiny prvků a jejich sloučeniny
- vliv chemického složení materiálů na jejich vlastnosti
- chemické a fyzikálně chemické technologie
- matematické vyjádření složení roztoků
- rozdělení chemických reakcí a jejich využití v praxi
- základní zákonitosti termodynamiky

2. ročník

- základní skupiny organických látek a jejich využitelnost v praxi
- biochemicky významné látky a jejich význam pro živé organismy
- biochemické a potravinářské technologie

5. Vzdělávací strategie:

- aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuse, projektů, řešení problémů nebo experimentů
- kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle
- problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků:

Výsledky učení se ověřují průběžně. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v praxi a schopnost pracovat samostatně. Hodnocení bere v úvahu individuální přístup žáka k učení a vzdělávacímu procesu.

Učitel kombinuje různé metody ověřování:

- dialog učitele se žákem
- práce s počítačem
- písemné opakování
- pozorování činnosti žáka
- řízená diskuse
- práce s pracovními listy

2. Kritéria hodnocení:

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výsledků žáka je získáváno:

- pozorováním žáka
- sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemná, ústní, ...)

Průběžně je využíváno:

- slovní hodnocení
- sebehodnocení žáků
- formativní hodnocení
- klasifikace

Klasifikace:

- 1 (výborný) – výborné znalosti a dovednosti
- 2 (chvalitebný) – velmi dobré výsledky s drobnými nedostatky
- 3 (dobrý) – průměrná úroveň znalostí
- 4 (dostatečný) – dostačující znalosti s výraznými nedostatky
- 5 (nedostatečný) – neuspokojivé výsledky, nutnost opravy (např. zkoušky)

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje:

BANÝR, Jiří a BENEŠ, Pavel. *Chemie pro střední školy: obecná, anorganická, organická, analytická, biochemie*. 2. vyd. Praha: SPN-pedagogické nakladatelství, 2001. ISBN 80-85937-46-8.

BENEŠOVÁ, Marika; PFEIFEROVÁ, Erna a SATRAPOVÁ, Hana. *Odmaturuj! z chemie*. 2., přepracované vydání. Odmaturuj! Brno: Didaktis, c2014. ISBN 978-80-7358-232-6.

BLAŽEK, Jaroslav a FABINI, Ján. *Chemie pro studijní obory SOŠ a SOU nechemického zaměření*. 5. vyd., v SPN vyd. 1. Praha: SPN-pedagogické nakladatelství, 1999. ISBN 80-7235-104-4.

ČAPEK ADAMEC, Martin. *Chemie: pro gymnázia*. 1, Obecná a anorganická chemie. Praha: Eduko nakladatelství, 2024. ISBN 978-80-88473-35-0.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/12059685760-co-nase-babicky-umely-a-na-co-my-jsme-zapomneli/218562220460007/>

4. Poznámky

9.3.4 Biologie 1

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Biologie 1
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání – 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 64 hodiny, 1. ročník 32 hodiny, 2. ročník 32 hodiny
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Mgr. Lucie Rynešová
6. Vstupní předpoklady - zájem o další vzdělávání v oblasti přírodních věd - schopnost řešit problémy v reálném i digitálním světě - schopnost kriticky hodnotit a využívat výsledky vědeckého poznání - předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 1. a 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Cílem předmětu je naučit žáky prakticky uplatňovat přírodovědné znalosti a dovednosti v běžném životě, ve studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Na základě teoretického poznání a vlastního aktivního bádání si žáci vytvářejí základní představy o přírodních zákonitostech, které využívají při řešení problémů, v nových situacích i při odhalování dezinformací. Dále jsou vedeni k tomu, aby výsledky vlastní badatelské činnosti byli schopni prezentovat s využitím moderních technologií a dokázali správnost výsledného řešení. Na základě mezipředmětového poznání budou schopni pochopit změny životního prostředí způsobené lidskou činností a uplatňovat principy trvalé udržitelnosti. Jsou vedeni i k tomu, aby neustále rozvíjeli své přírodovědné dovednosti a kompetence s využitím moderních informačních technologií včetně umělé inteligence. Pln osvojení přírodovědných vědomostí a dovedností se dá očekávat až po absolvování volitelného předmětu Biologie II ve vyšších ročnících.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory Rozlišuje prokaryotické a eukaryotické buňky a specifikuje buňku rostlinnou a živočišnou. Popíše základní metabolické dráhy buňky a aplikuje získané poznatky při objasnění fotosyntézy a proteosyntézy. - Popíše fotosyntézu. - Vysvětlí proteosyntézu. Popíše rozmnožování buněk. - Vysvětlí mitózu a meiózu. Diskutuje a analyzuje problémy životního prostředí. - Objasní historický vývoj vztahů člověka a prostředí. - Diskutuje o základních ekologických pojmech. - Vysvětlí problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou životního prostředí. - Diskutuje o problematice zdroje surovin a energie. - Posoudí důsledky zákona zachování energie na udržitelnost života organismů. - Objasní význam termoregulace zvířat. - Čte, vyhodnotí a interpretuje údaje vyjádřené v tabulkách a diagramech. - Vyhledá nebo doplní potřebné údaje v textu, tabulce nebo diagramu. - Vyhodnotí získané údaje z hlediska významu. - Porovná různá znázornění dat v jednom souboru.

Popíše materiály biologického původu:

- Uvede běžné materiály biologického původu, jejich výhody a nevýhody.
- Posoudí jejich vliv na životní prostředí a možnosti recyklace

Navrhne ekologické řešení vybraného ekologického problému.

- Zpracovává, vyhodnocuje a využívá data.
- Matematizuje reálný problém.
- Aktivně využívá vhodné digitální technologie a nástroje umělé inteligence.
- Dokáže se bezpečně pohybovat v digitálním prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Kompetence k učení – rozvíjí schopnosti využívat takové metody a strategie, které vedou k efektivnímu učení, ke kritickému myšlení, k důležitosti ověřování dat.

Kompetence komunikační - vedou ke schopnosti porozumět ostatním a ke schopnosti srozumitelně a adekvátně vyjádřit své myšlenky, záměry, postoje či emoce.

Kompetence k řešení problémů

- přinášejí schopnosti rozpoznat problém, který vyžaduje řešení, sbírat relevantní informace, provádět analýzu a hledat různá řešení s cílem dosáhnout optimálního výsledku, kriticky posuzovat různá řešení, vyhodnocovat je, vybírat nejlepší z nich a relevantně je obhajovat, přemýšlet inovativně a přicházet s novými přístupy;
- přispívají k pochopení důležitosti vědeckých poznatků a kritické práci s nimi.

Kompetence digitální

- vedou k získávání potřebných dat, k jejich organizaci, vyhodnocování správnosti a relevance pro řešení aktuálního problému
- přinášejí schopnost využívat digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti
- představují soubor znalostí, dovedností a postojů, které umožňují jedinci účelně, bezpečně a efektivně využívat digitální technologie ve všech oblastech života.

4. Obsah vzdělávání

1. ročník

- Stavba prokaryotické a eukaryotické buňky
- Buněčný metabolismus, katabolismus a anabolismus
- Fotosyntéza
- Proteosyntéza, DNA a RNA
- Rozmnožování buněk, mitóza a meióza
- Biologický materiál

2. ročník

- Vztahy člověka a ŽP
- Základní ekologické pojmy
- Přírodní zdroje
- Problémy ŽP
- Ochrana ŽP

1. a 2. ročník

- Užití digitálních technologií k získávání informací a zpracování a vizualizaci dat

5. Vzdělávací strategie

- aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuzí, projektů, řešení problémů nebo bádání
- kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle
- problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST
1. Způsob ověřování dosažených výsledků Průběžné – řešení písemných úloh Sumativní – samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt + prezentace Reflexe – zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky
2. Kritéria hodnocení Průběžné – porozumění základním pojmům, porozumění dané problematice v širším kontextu (40 % váha) Sumativní – aktivní přístup a podíl na realizaci projektu, relevance návrhu řešení, kvalita projevu při prezentaci (50 %) Reflexe – aktivní účast na reflexi (10 %)
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje Typy buněk, orgány a jejich funkce, AJ s titulkou https://www.youtube.com/watch?v=URUJD5NEXC8&ab_channel=NucleusMedicalMedia Proteosyntéza – Nezkreslená věda: https://www.youtube.com/watch?v=fqWs1aM7BQs&ab_channel=Otev%C5%99en%C3%A1v%C4%9Bda Fotosyntéza – Nezkreslená věda: https://www.youtube.com/watch?v=zxhgNmaCVAM&list=PLqmy0o96fQtBn6aiL5LA-ywdlwMp5yvni&index=4&ab_channel=Otev%C5%99en%C3%A1v%C4%9Bda Biodiverzita – Nezkreslená věda https://www.youtube.com/watch?v=fGoNSQp7lfg Proč vyhlašovat chráněné oblasti? https://edu.ceskatelevize.cz/video/16965-proc-vyhlasovat-chranene-oblasti Stav planety Země https://edu.ceskatelevize.cz/video/14597-stav-planety-zeme ZÁVODSKÁ, Radka. Biologie buněk: základy cytologie, bakteriologie, virologie. Biologie pro gymnázia. Praha: Scientia, 2006. ISBN 80-86960-15-3. BENEŠOVÁ, Marika. <i>Odmaturuj! z biologie. 2., přeprac. vyd. Odmaturuj!</i> . Brno: Didaktis, c2013. ISBN 978-80-7358-231-9. ŠLÉGL, Jiří; LANÍKOVÁ, Jana a KISLINGER, František. <i>Ekologie pro gymnázia</i> . Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7168-828-2.
4. Poznámky

9.3.5 Informační technologie

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Informační technologie
2. Kód:
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 1.ročník 96 hodin, 2.ročník 64 hodin, 3.ročník 0 hodin, 4.ročník 0 hodin
5. Platnost: 1. září 2025 Zpracovatelský tým Ing. Pavel Lener
6. Vstupní předpoklady: <ul style="list-style-type: none">– základní schopnost zodpovědně plnit úkoly– úroveň znalostí předmětu Informatika ze základní školy dle učebnice Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ schválené MŠMT č. j.: MSMT-11720/2021-1 dne 28. 4. 2021 k zařazení do seznamu učebnic pro základní vzdělávání jako součást ucelené řady učebnic pro vzdělávací obor Informatika s dobou platnosti šest let.– pracovitost a velmi kladný přístup ke vzdělávání a sebevzdělávání
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1.Charakteristika předmětu: <p>Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci: porozuměli základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích; rozpoznávali a formulovali problémy s ohledem na jejich řešitelnost; získávali, zaznamenávali, uspořádávali, strukturovali, předávali data a informace; rozkládali systémy a procesy na části, odhalovali jejich vztahy a strukturu; byli schopni uplatnit algoritmický způsob myšlení při řešení problémů, vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji; vytvářeli formální popisy, modely a simulace skutečných situací i pracovních postupů; testovali, analyzovali, vyhodnocovali, porovnávali a vylepšovali existující i navrhované algoritmy, postupy nebo infromatická řešení; rozuměli technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadno se naučili používat nové; byli schopni využít digitální technologie při řešení problémů, které jsou příliš složité nebo rozsáhlé (pro člověka); navrhovali systémy či jejich části, procesy, propojovali různé technologie či jejich části a vytvářeli tak nová řešení za pomoci již existujících nástrojů a prvků; hodnotili přínos a rizika různých systémů, procesů, postupů a technologií v kontextu zadaného problému; dorozuměli se a spolupracovali s ostatními při dosahování společného cíle; neohrožovali svým chováním v digitálním prostředí sebe, druhé ani technologie samotné; uvědomovali si, že technologie ovlivňují společnost, a naopak chápali svou odpovědnost při používání technologií.</p> <p>V afektivní oblasti směřuje infromatické vzdělávání k tomu, aby žáci získali: otevřený i kritický postoj k digitálním technologiím a jejich využívání; motivaci k celoživotnímu učení; důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci; schopnost odhadnout, které úlohy jsou schopni řešit sami a u kterých si vyžádají pomoc odborníka;</p>

sebejistotu a vytrvalost při řešení obtížného či složitého problému;
schopnost vypořádat se s otevřenými problémy a nejednoznačně zadanými úkoly.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory:

Digitální technologie

- identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano;
- rozumí fungování hardwaru a periferií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové;
- popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly;
- rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat;
- na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí;
- efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle;
- porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna;
- rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat;
- identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad;
- chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, prepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost;
- s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit;
- kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně;
- v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovací systémů.

Tvorba, testování a provoz software

- na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace;
- rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní;
- navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou;
- ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska;
- vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci;
- testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu;

- spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě;

Technologie

- čte, využívá a vytváří technickou dokumentaci, vč. CAD software (2D/3D)
- dodržuje ve výkresové dokumentaci pravidla normalizace a standardizace, používá normalizované písmo, různé druhy čar a zásady pro jejich uplatnění; zobrazuje ve třech hlavních průmětech jednoduchá i složená geometrická tělesa
- uplatňuje zásady zobrazování a kótování v technických výkresech dle platných norem. Dodržuje pravidla normalizace a standardizace; vytvoří technickou dokumentaci k zamýšlenému výrobku.
- zvolí vhodný filament do 3D tiskárny – plast, bio-organický materiál, recyklovaný PLA, ABS
- odůvodní využitelnost konkrétních technických materiálů v umělecko-řemeslných činnostech (lípa, ocel, plast...), vysvětlí, proč některé materiály nejsou vhodné pro obrábění (ruční, strojní, CNC, laserové)
- zkonstruuje/vyrobí produkt tak, aby jeho využitelnost/životnost na základě vhodné výrobní technologie nebyla nepřiměřeně limitována nevhodnou volbou materiálů
- uvede a zdůvodní využitelnost polotovarů a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení
- popíše fixem polotovary pro ruční a strojní obrábění materiálů a zdůvodní jejich vhodnost;
- využívá spojovací materiál pro vytváření rozebíratelných i nerozebíratelných spojů (lepidla, šrouby, pájení, nýty);
- modeluje základní tvary a proporce jednoduchých předmětů;
- navrhne model pro 3D tisk;
- sestaví algoritmus pro řešený problém;
- uvede vlastnosti algoritmů a aplikuje je při tvůrčích návrzích;
- znázorní algoritmus pomocí vývojového diagramu;
- zpracovává polotovary s využitím technologie obrábění;
- používá ruční nářadí nebo výrobní stroje určené pro školní aplikace
- provádí údržbu nářadí nebo strojů
- provede technologie montáže – sestavování a spojování součástí
- sestaví s využitím jednotlivých komponent funkční výrobek nebo zařízení (robot, chytrá domácnost, jednoduchý dopravní prostředek...)
- provede technologie povrchových úprav – nanášení ochranných povlaků. (např. nalakuje nehty apod.)
- provede za účelem ochrany materiálu a zvýšení estetické hodnoty povrchovou úpravu produktu;

Informační systémy

- analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek;
- vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání;

- vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory;
- identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat;
- navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů;
- navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat;
- třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru;
- navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny;

Data, informace a modelování

- interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů;
- odhaluje chyby v datech;
- porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí;
- aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu;
- formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model;
- převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému;
- zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence;

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností:

Jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

- klíčová kompetence osobnostní a sociální, k učení a komunikaci
- klíčová kompetence k řešení problémů v reálném i digitálním světě
- klíčová kompetence k udržitelnému životu a podnikavosti

4. Obsah vzdělávání:

- Digitální technologie

Hardware a software

- zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost;
- současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty;
- připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory;
- souborový systém a paměťová úložiště;

- operační systémy;
- aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např. textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií);
- zařízení s vestavěnými systémy;

Počítačové sítě a síťové služby

- internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti;
- typy, vlastnosti různých sítí, internet věci;
- fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra;
- cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace;
- webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména;

Bezpečnost v digitálním prostředí

- způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování);
- sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, vícefaktorová autentizace, zálohování dat);
- digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy;
- digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií;
- sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy.

Tvorba, testování a provoz softwaru

Požadavky a analýza

- specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení;
- analýza a dekompozice (rozložení) problému;

Tvorba a vývoj

- základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídicí příkazy, cykly);
- návrh algoritmů a datových struktur;
- zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk);
- využívání hotových komponent;

Testování

- druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí;
- způsoby a druhy testování softwaru;
- spotřeba výpočetních a jiných zdrojů;

Běh a provoz

- verze programu, instalace a aktualizace programu;
- hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu;
- nápověda a licence programu.
-

- **Technologie**
- CAD software (2D/3D)
- výkresová dokumentace
- zobrazování jednoduchých i složených geometrických těles
- 3D tisk.
- Materiály a jejich vhodnost
- lepidla, šrouby, pájení, nýty
- náradí a stroje pro obrábění (ruční a strojní)
- povrchní úprava povrchu
- **Informační systémy**
- účel a charakteristika informačního systému nebo služby;
- veřejné nebo oborové informační systémy a služby;
- uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace);
- uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech;
- datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory;
- definice procesů, činností a konfigurace informačního systému;
- zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby);
- vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů);
- hromadné zpracování dat, export a import;
- **Data, informace a modelování**
- data a informace, interpretace dat;
- informace a množství informace v datech;
- chyby v datech a kontrola dat;
- kódování informací a dat;
- záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě;
- datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video);
- zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka;
- model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa);
- vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat;
- statistické zpracování dat, odhad a předpovědi;
- strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika.

5. Vzdělávací strategie:

- aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky aktivně, řeší problémy nebo experimentují
- kooperativní učení – žáci někdy spolupracují ve skupinách na dosažení skupinového cíle
- problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků:

Výsledky učení se ověřují průběžně. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v testech.

Učitel kombinuje různé metody ověřování:

- praktická práce s výpočetní technikou
- vypracovávání zadaných testů
- pozorování činností žáka

2. Kritéria hodnocení:

- Kritéria hodnocení vychází z Klasifikačního řádu školy a většinou je kladen důraz na praktické činnosti na počítači.

Ohodnocení praktických dovedností studenta a jeho aktivní přístup je alternativou ústního zkoušení.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje:

<https://www.csfieldguide.org.nz/en/chapters/>:

<https://digitalizace.rvp.cz/g>

Učebnice Základy informatiky pro SŠ

Učebnice a vzdělávací texty dle volby učitele.

Manuály a tutoriály dodávané nebo dostupné k používanému software

Ověřené otevřené internetové zdroje.

4. Poznámky

Znalosti a dovednosti v oddílu Technologii lze provádět pouze na pracovištích, která jsou k tomu dostatečně vybavena vhodnými stroji a nástroji, technikou i softwarem.

9.4 Prakticky orientované vzdělávání společenskovední a humanitní

9.4.1 Filozofie a etická výchova

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Filozofie a etická výchova
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 32 hodin v ročníku (celkový počet vyučovacích hodin za studium: 32)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Ing. Petra Moravová
6. Vstupní předpoklady: předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu: 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Předmět směřuje k tomu, aby si žák dovedl klást otázky a filozoficky přemýšlet v každodenním životě. Prostřednictvím předmětu by měl také získat povědomí o základních filozofických a etických kategoriích a jejich pojetí u vybraných myslitelů, a to vždy v návaznosti na dnešní myšlení lidí. Předmět podporuje kritické myšlení, tvorbu vlastního názoru a hodnot, toleranci vůči názorům a hodnotám ostatních, dovednost podložit své názory relevantními argumenty a správně diskutovat. Prostřednictvím práce s filozofickými texty by si měl žák dále rozvinout schopnost orientovat se ve složitějším textu a vyhledávat a třídit informace. Předmět se zaměřuje na rozvoj univerzálně využitelných dovedností a kompetencí (kriticky myslet, kriticky číst, formulovat vlastní názor, argumentovat, diskutovat, pokládat si otázky, řešit dilemata atd.). Prostředkem k tomu jsou vybraná filozofická a etická témata a jejich pojetí významnými mysliteli. Předmět se věnuje tématům bytí, poznání, člověka a etiky u vybraných myslitelů s přesahem k dnešnímu myšlení a zkušenostem žáků. Důraz je kladen na provázanost filozofie, etiky a každodenního života. Předmět si neklade za cíl předat žákovi chronologický sled všech představitelů různých filozofických období, nesnaží se ani o kompletní zachycení jejich myšlenek. <u>Návaznosti předmětu</u> Předmět má vztah k následujícím (povinným) modulům: <ul style="list-style-type: none">• Globální problémy soudobého světa ze společenského, náboženského, politologického a ekologického pohledu (svět v souvislostech),• Rozmanitost současného světa a snahy o integraci (svět v souvislostech). Předmět ve spojení s těmito moduly si klade za cíl, aby žák získal povědomí o existenci globálních problémů a byl schopen podílet se na jejich řešení rozhodnutími, které dělá ve svém každodenním životě. Měl by umět třídit informace, kriticky myslet a férově diskutovat o kontroverzních tématech. Obsahy navazujících modulů se zaměřují na důležitá společenská témata. Soužití různých skupin společnosti často vyvolává konflikty a rozepře. Žák má prostřednictvím modulů získat přehled o ohniscích konfliktu v každodenním životě a v každodenních interakcích mezi jednotlivými skupinami (rasismus, diskriminace, xenofobie, nesnášenlivost, sexismus, stereotypizace, předsudky atp.) a předpokladech nekonfliktního soužití, strategií pro dosažení nekonfliktního soužití i jeho omezeních. Problematika je založena na tématech náboženské, kulturní a etnické rozmanitosti. Hlavní roli v modulu hrají principy soužití různých společenských skupin v demokratické

společnosti s přihlédnutím k nejvýznamnějším charakteristikám těchto skupin a souvisejícím aktuálním tématům. Moduly zahrnují postoje a hodnotovou složku, včetně tvorby a obhajoby vlastního názoru.

Úkolem je globální problémy nejen konstatovat, ale zejména podporovat u žáků zainteresovanost na nich a schopnost zapojovat se do jejich řešení tam, kde to je možné, svými každodenními rozhodnutími na úrovni jednotlivce. Žák by měl získat povědomí o funkci a fungování mezinárodních organizací a rozvíjet schopnost kriticky přistupovat k informacím o nich. Žák si uvědomí i praktické dopady fungování mezinárodních organizací na život v jeho různých aspektech.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák posoudí smysl filozofie a etiky pro život člověka a společnosti

- charakterizujete předmět zájmu filozofie a etiky (objasní, jakými otázkami se zabývá filozofie a etika);
- vysvětlí význam a vliv (odkaz) vybraných myslitelů minulosti pro současný svět;
- charakterizuje na příkladech vnímání svobody, pravdy, krásy/ošklivosti a vztahu člověka a společnosti v minulosti i současnosti;
- posoudí vliv faktorů působících na vytváření životních postojů a hodnot člověka;
- zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti v historické perspektivě a jejich schopnost tomuto vlivu odolat;
- vysvětlí zodpovědnost každého člověka za své jednání, názory a postoje vůči ostatním lidem;
- představí a v diskusi argumentačně obhajuje vlastní filozofické a etické přesvědčení

Návaznosti předmětu k modulům svět v souvislostech

Žák charakterizuje globální problémy soudobého světa ze společenského, náboženského, politologického a ekologického pohledu

- odlišuje charakteristiky různých skupin společnosti od společenských stereotypů a předsudků o nich.
- vysvětlí, v čem spočívá škodlivost projevů rasismu, diskriminace, xenofobie a nesnášenlivosti
- navrhuje způsoby, kterými lze předcházet problémům v soužití různých skupin společnosti nebo je minimalizovat.
- popíše základní globální ekonomické a sociální problémy lidstva a objasní příčiny jejich vzniku;
- zformuluje a obhájí svůj názor na to, proč je důležité zabývat se udržitelným řešením koncepce rozvoje z pohledu globálních problémů;
- analyzuje historické náboženské kořeny vybraných globálních problémů, které se opírají o monoteistická náboženství a vyúsťují ve fundamentální podobě k terorismu, válkám, konfliktům, sporům a migraci lidí ze zemí konfliktů a nesvobody;
- charakterizuje moderní politický extremismus, diktatury a autoritativní režimy, zbrojení, terorismus a mezinárodní kriminalitu.

Žák využívá poznatky o rozmanitosti současného světa i snah o integraci

- zhodnotí vliv činnosti mezinárodních organizací na fungování české společnosti a každodenní život občana.
- diskutuje, prezentuje a obhajuje svůj názor v diskusi o kontroverzních tématech

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská
- KK kulturní, komunikační, k učení, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k řešení problémů, digitální

4. Obsah vzdělávání

Filozofie a etika vymezuje předmět filozofie i její dílčí obory, vztah filozofie k jiným oblastem lidské zkušenosti a definuje některé její základní pojmy a problémy. Zabývá se dějinami filosofického myšlení hledajícího odpovědi na nejzákladnější otázky života a bytí. Pomáhá navést hledajícího (i tazajícího se) k jeho vlastním filozofickým postojům. Etická témata se zaměřují na základní pojmy, jako jsou hodnoty, povinnosti, právo a spravedlnost, morální dilemata v osobním životě, etické rozhodování a jeho dopady na život jednotlivce.

- ÚVOD DO FILOSOFIE-Svět prostého rozumu, filozofie vědy, svět náboženství, mýtu a ideologie
- ANTICKÁ FILOSOFIE
- HELÉNSKÉ OBDOBÍ
- PATRISTIKA A SCHOLASTIKA
- RENESANČNÍ FILOSOFIE
- FILOSOFIE 17. – 19. STOLETÍ
- FILOSOFIE 20. STOLETÍ A SOUČASNÁ FILOSOFIE
- ETIKA-ČLOVĚK A MORÁLNÍ JEDNÁNÍ

Návaznosti předmětu k modulům-Svět v souvislostech

a) Náboženství - modul navazuje na historické náboženské kořeny, které se opírají o monoteistická náboženství. Zkoumá problematiku religiozity, ateismu a mezináboženského dialogu. Věnuje se vzniku, historii i současnosti jednotlivých náboženství. Největší pozornost je věnována vlastnímu obsahu daného náboženství a jeho významu pro člověka i společnost.

- JUDAISMUS
- KŘESŤANSTVÍ
- ISLÁM

b) Modul charakterizuje moderní politický extremismus, diktatury a autoritativní režimy, zbrojení a terorismus, mezinárodní kriminalitu a migraci lidí ze zemí konfliktů a nesvobody.

- EXTREMISMUS – vyhraněné ideologické postoje, netolerance
- PRAVICOVÝ, LEVICOVÝ A NÁBOŽENSKÝ EXTREMISMUS
- ANARCHISMUS, NEONACISMUS
- TERORISTICKÝ DŽIHADISMUS-radikální křídlo islamismu, Islámský stát
- AUTORITÁŘSKÉ A TOTALITNÍ REŽIMY
- SOUČASNÉ NEDEMOKRATICKÉ REŽIMY-KLDR, Bělorusko, Myanmar

c) Modul se zaměřuje na rozmanitost současného světa a snahy o integraci. Charakterizuje na historickém pozadí specifické geopolitické rysy středoevropského prostoru

- HISTORIE SJEDNOCOVÁNÍ EVROPY
- Franská říše, Svatá říše římská, Svatá říše římská národa německého, Jiří z Poděbrad, Rakousko-Uhersko, Evropa po I. světové válce, Panevropské hnutí, Evropská integrace po roce 1945, Marshallův plán, Organizace pro evropskou ekonomickou spolupráci, Evropské společenství uhlí a oceli
- FUNKCE A ČINNOST OSN A NATO-v reflexi současných mezinárodních konfliktů a

možností bezpečnostní záruky pro demokratický vývoj společnosti

5. Vzdělávací strategie

- kladení filozofických otázek sokratovský dialog
- nácvik argumentace a diskuze
- metoda práce s kontroverzními tématy
- práce s videem
- problémová výuka na téma, zda je nutná víra v Boha pro existenci ctnostné společnosti, skupinové ztvárnění modelů společnosti, kde všichni lidé věří, nebo naopak nevěří v Boha, prezentace obou modelů společností a následná diskuze
- brainstorming, řízená diskuze k etickým a morálním dilematům z různých oblastí života badatelská práce, práce s texty/videem – zneužití filozofie ideologiemi
- práce s videodokumentem o vybraném globálním problému (např. získávání odpovědí z dokumentu do pracovního listu)
- vytvoření, naplánování a následná realizace aktivity, kterou může žák participovat na řešení/minimalizaci vybraného globálního problému (individuální/týmová práce) tvorba produktu (např. plakátu, videa, textu) s cílem informovat veřejnost o vybraném globálním problému
- simulování činnosti orgánu mezinárodní organizace – např. Valné shromáždění, (žáci představují delegáty jednotlivých zemí a společně řeší daný problém)
- konfrontace s reálnými příběhy zahrnující problematiku konfliktu mezi skupinami společnosti, stereotypů/předsudků (z textu, nahrávky, videa, reálného setkání)
- sdílení osobních zkušeností s negativním efektem „nálepkování“
- diskuze ve třídě brainstorming (např. stereotypy a předsudky vs. realita) práce ve skupinách s prezentací výsledku (př. různá náboženství, kultury, etnika)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má především vést žáka k pokládání si otázek, filozofování v běžném životě a podporovat univerzálně využitelné kompetence. Předmětem hodnocení proto nejsou znalosti z dějin filozofie. Vzdělávací moduly mají především vychovávat žáka k zájmu o globální problémy a k participaci na jejich řešení, vést ho k porozumění důležitosti evropské integrace a jejím dopadům na každodenní život občana. Žák má utvářet dovednost pracovat s informacemi a diskutovat o kontroverzních tématech. Žák má být veden k toleranci a respektu k různým skupinám společnosti a obdržet informace o nich, včetně toho, v čem se tyto skupiny liší od většinové společnosti, ale i toho, co mají všichni společné. Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií. Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Vzdělávací předmět žák splní, pokud jeho práce v průběhu předmětu naplňuje následující body:

- a) žák uplatňuje filozofické a etické tázání v praktickém životě žák rozliší otázky v běžné
- b) žák prokáže dovednost diskutovat na základě myšlenek vybraných myslitelů o

filozofických a etických otázkách

- c) žák obhájí v diskuzi svůj názor
- d) žák charakterizuje vybraný globální problém, zformuluje a obhájí svůj názor na to, proč je důležité zabývat se udržitelným řešením globálních problémů
- e) žák zhodnotí vliv činnosti mezinárodních organizací na každodenní život občana
- f) žák diskutuje o kontroverzních tématech
- g) žák odlišuje charakteristiky různých skupin společnosti od společenských stereotypů a předsudků o nich.
- h) žák vysvětlí, v čem spočívá škodlivost projevů rasismu, xenofobie, nesnášenlivosti

Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

SCHÖN, Jaromír. Občanský a společenskovední základ. Kralice na Hané: Computer Media, 2012. ISBN 978-80-7402-120-6.

HEJDUK, Jiří. Občanský a společenskovední základ. Kralice na Hané: Computer Media, 2011. ISBN 978-80-7402-087-2.

KONEČNÁ, Tereza; ZÁVODNÝ POSPÍŠIL, Jan a ZÁVODNÁ, Lucie Sára. Občanský a společenskovední základ. Aktualizované 3. vydání. Prostějov: Computer Media, 2022. ISBN 978-80-7402-448-1.

Vzdělávací videa: <https://edu.ceskatelevize.cz/>

Vzdělávací videa: <https://www.slavne-dny.cz/list>

Fizami – Filosofie (asi) za minutu: <https://www.fizami.cz/>

Mluvicí hlavy FF UK: <https://www.ff.cuni.cz/fakulta/o-fakulte/pravidelne-akce/mluvici-hlavy/>

Aktivita Velká světová náboženství: [Odborný článek: Bohatství kultur – projekt Velká světová náboženství](#)

Aktivita Svět, který není : <https://www.varianty.cz/metodicke-listy/264-svet-ktery-neni>

Ukázky metod pro morální rozvoj: [Odborný článek: 4. kapitola - Ukázky metod ve vazbě na tématické okruhy osobnostní a sociální výchovy a odkazy na literaturu](#)

Jak vyučovat kontroverzní témata:

[f72bf26e2d013bdb586a0649737df2d18be32df0_uploaded_2017_kt_jak-vyucovat-kt_ucitele.pdf](#)

Kontroverzní témata ve výuce: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/19289/kontroverzni-temata-ve-vyuce.html/>

Aktivita Proč se lidé nemohou shodnout? [Rozmanitost a pluralismus – 2/4 – Proč se lidé nemohou shodnout? \(Na čem jsou postaveny rozdíly?\) - VDO](#)

Argumentační fauly: <http://www.obcanskevzdelavani.cz/argumentacni-fauly>

Cíle udržitelného rozvoje: <http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>

4. Poznámky

9.4.2 Sociologie

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Sociologie
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 1. ročník 64 hodiny 2. ročník 32 hodiny
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Mgr. Vladimíra Černá a kol.
6. Vstupní předpoklady znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 1. a 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika
<p>Cílem vzdělávací oblasti je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti a pozitivním způsobem přispět k utváření jejich hodnotové orientace tak, aby jednali uvážlivě pro vlastní prospěch i ve veřejném zájmu. Vzdělávací oblast se věnuje vybraným aspektům života člověka ve společnosti optikou nejdůležitějších konceptů z oblasti zájmu společenských věd a humanitních disciplín (historie, politologie, sociologie, antropologie, estetiky, religionistiky...). Znalosti potřebné faktografie jsou podkladem k budování široce využitelných osobních, občanských a sociálních kompetencí a interdisciplinárního porozumění svému okolí, společnosti a světu. V prakticky orientovaném pojetí vzdělávací oblasti se jedná především o propojování kognitivních funkcí s aplikačními schopnostmi žáků, které jsou navrženy tak, aby žáky připravovaly na jejich roli občanů. Vzdělávací oblast rozvíjí dovednost nahlížet společenské fenomény z různých relevantních hledisek a vede žáky k pochopení nevýhod a nebezpečí tzv. „černobílého vidění světa“ a stereotypního přístupu ke společenským problémům.</p>
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory
1. ročník
charakterizuje proces vzniku občanské společnosti a vývoje lidských a občanských práv na historickém pozadí revolucí konce 18. a průběhu 19. století
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam Deklarace nezávislosti, dodatku Ústavy USA a Listiny svobod pro ochranu práv a svobod občana - uvede a popíše příklady porušování Všeobecné deklarace lidských práv [OSN 1948] v současném světě
charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv vědeckého poznání a technické a průmyslové modernizace společnosti na změny ve společnosti - popíše význam průmyslové revoluce pro vznik nových společenských vrstev a jejich vzájemné vztahy - charakterizuje sociální změny a změny v postavení žen a dětí v průběhu 19. a 20. století

- objasní s využitím příkladů význam vzdělávání pro postavení jedince ve společnosti v minulosti i současnosti
- vysvětlí dopady vědecké a technické modernizace na polarizaci společnosti

posoudí historickou podmíněnost nerovností mezi lidmi a jejich projevy v současnosti

- porovná formy spolupráce společenských skupin v minulosti a současnosti
- charakterizuje klíčové dějinné události spjaté s ovládnutím člověka člověkem
- porovná sociální nerovnost v různých vybraných částech světa
- vysvětlí vliv vzniku koloniální soustavy a dekolonizace na nerovnosti mezi lidmi
- posoudí existenci nerovností v současné české společnosti, vysvětlí jejich vznik a představí návrhy na jejich řešení

vysvětlí a uplatňuje principy, hodnoty a projevy demokracie

- popíše vznik antické demokracie, posoudí její limity a vysvětlí její význam pro vznik moderní demokracie
- charakterizuje principy a hodnoty, na kterých je postavena současná demokratická společnost
- navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec ovlivňovat dění v demokratickém státu
- vysvětlí zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým fungováním státu minulosti i současnosti
- charakterizuje s využitím příkladů fungování současných totalitních společností
- uvádí příklady jevů a procesů ohrožujících demokracii a objasní jejich nebezpečnost

orientuje se v politickém systému České republiky

- vymezí předmět zájmu politologie a s porozuměním užívá její základní terminologii
- rozliší postavení a pravomoci moci výkonné, zákonodárné a soudní
- vysvětlí postavení a pravomoci orgánů státní správy a samosprávy
- rozumí systému základních a vyšších územních samosprávných celků s jejich geografickohistorickými charakteristikami
- objasní na příkladech aktuálního dění funkci a význam politických stran
- zpracuje základní informace a podmínky o udělení státního občanství a uvádí práva, která získá občan cizího státu trvale žijící na území ČR

zaujímá aktivní postoj k politickému a společenskému dění

- hodnotí kriticky mediální obsahy s politickým a společenským obsahem
- podporuje svobodný přístup k informacím a vyhledává informační zdroje podle základních kritérií kvality
- navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec přispět k řešení politických a společenských problémů
- posoudí potenciální rizika pro klidné soužití v současné společnosti a jejich možné dopady
- porovná politické programy a chování politických stran a vysvětlí úlohu opozice
- posoudí vliv mezinárodních vztahů na vnitřní politiku státu, politických stran a hnutí a dalších subjektů
- uvádí a zdůvodní možnosti vlastní angažovanosti v politickém a společenském prostředí

- uvědomuje si, že jeho názory mohou být ovlivňovány algoritmy sociálních skupin a sítí

zaujímá odpovědné občanské postoje ve společnosti

- diskutuje o odpovědnosti občana a uplatňování jeho práv a povinností v místě bydliště s případnou spoluúčastí na politickém rozhodování
- uplatňuje v životě ctnosti charakteristické pro demokratickou společnost
- zapojuje se podle možností do aktivit občanské společnosti, dárcovství, charity a dobrovolnictví
- jedná v běžném životě v duchu udržitelného rozvoje
- prosazuje odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí
- respektuje práva menšin, ctí národnostní a evropskou identitu a multikulturní soužití
- vyhledává různé typy nevládních organizací (sdružení, církve, nadace...) v místě bydliště a rozlišuje jejich zaměření

2. ročník

charakterizuje společnost, společenské role a posoudí význam příslušnosti ke společenským skupinám

- zhodnotí význam příslušnosti k obci, národu, státu, náboženství, kulturnímu okruhu, genderu
- rozliší historické kořeny nábožensky a rasově motivovaných konfliktů a jejich dopady na společnost 20. a 21. století
- postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě
- vysvětlí společné a odlišné rysy různých kulturních okruhů
- charakterizuje strukturu společnosti z různých úhlů pohledu (etnický, náboženský, ekonomický, sociální...)
- navrhuje způsoby, kterými lze předcházet problémům v soužití různých skupin společnosti nebo je minimalizovat
- provede sociologický výzkum

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Kompetence k občanství a udržitelnosti

Kompetence komunikační

Kompetence k učení

Kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

1. ročník

- Deklarace nezávislosti Spojených států amerických (1776)
- Listina základních práv a svobod
- Všeobecná deklarace lidských práv (OSN 1948)
- průmyslová revoluce
- sociální stratifikace v 19. a 20. století

- polarizace společnosti
- význam vzdělání
- sociální skupiny
- sociální nerovnost
- kolonizace a dekolonizace
- antická demokracie
- současná demokratická společnost
- totalitní x demokratické státy
- předmět politologie
- moc výkonná, zákonodárná a soudní
- orgány státní správy a samosprávy
- základní a vyšší územní samosprávné celky
- politické strany
- státní občanství
- přístup k informacím
- občanská společnost

2. ročník

- příslušnost k obci, národu, státu, náboženství, kultuře, genderu
- nábožensky a rasově motivované konflikty
- změny genderových rolí
- různé kulturní okruhy
- struktura společnosti
- sociologický výzkum

5. Vzdělávací strategie

- individuální (případně skupinové) projekty s tematikou z obsahu vzdělávání
- minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů dané tematiky
- práce s dobovými dokumenty
- práce s odbornou literaturou
- práce s digitálními materiály

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

- individuální / skupinový projekt a jeho prezentace
- testy pro ověření osvojení tematiky minilekcí

2. Kritéria hodnocení

formativní hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení

V každém pololetí je nutné vypracovat a prezentovat individuální / skupinový projekt a splnit

dva dílčí testy z minilekcí dle výběru vyučujícího (váha projektu 75 %, váha testů z minilekcí celkem 25 %).

Předmětem hodnocení projektu je věcná správnost, přehlednost a srozumitelnost prezentace,

adekvátnost výrazových prostředků, úroveň prezentačních dovedností (úroveň prezentačních dovedností tvoří 20 % hodnocení projektu).

Celkové hodnocení je vyjádřeno procentuální úspěšností.

Převodní tabulka pro převod úspěšnosti na známku:

úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný

úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný

úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý

úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný

úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

BARTOŠOVÁ, Jana a kol. *Základy společenských věd pro SOŠ*. 1. vydání. Praha: Taktik, 2023. ISBN 978-80-7563-651-5.

DVOŘÁK, Jan. *Odmaturuj! ze společenských věd. 2.*, přepracované vydání. Brno: Didaktis, 2015. ISBN 978-80-7358-243-2.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Občanský a společenskovědní základ – komplet*. 1. vydání. Prostějov: Computer Media, 2023. ISBN 978-80-7402-483-2.

<https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=revoluce+1848>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/7168-dezinformace-a-ovlivnovani-nazoru>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/15203-lidska-prava-a-jejich-porusovani>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/9894-nazory-lidi-na-temata-rozdelujici-spolocnost>

<https://khanovaskola.cz/blok/17/149-deklarace-nezavislosti-usa-a-b-franklin?gclid=CJjhlaW62NECFWEq0wodbaIDDQ>

https://mzv.gov.cz/file/3156327/Vseobecna_deklarace_lidskych_prav.pdf

<https://www.dejepis.com/kapitola/devatenacte-stoleti/>

<https://www.youtube.com/watch?v=pNt1sStfQJo>

<https://www.youtube.com/watch?v=XRZR0n1kpGk>

4. Poznámky

9.4.3 Dějepis

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Dějepis
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 1. ročník 32 hodin 2. ročník 32 hodin
5. Platnost 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Mgr. Pavla Vítková, Mgr. Marcela Pitnerová, PhDr. Marcela Vavřincová
6. Vstupní předpoklady znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 1. a 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP Společenskovědní vzdělávání. Dějepis jako společenskovědní předmět kultivuje vědomí žáků. Poskytuje žákům relativně komplexní poznatky o národních a světových dějinách a umožňuje jim tak utvořit si vlastní názor na historický vývoj. Předmět spoluvytváří hodnotový systém žáků a umožňuje jim tak sociální, politickou, mravní a estetickou orientaci, učí je chápat a oceňovat obecně uznávané lidské hodnoty, především ty, jež mají rozhodující význam v moderním světě, tj. demokracie, svoboda, spravedlnost, tolerance a solidarita. Učí žáky rozumět „jinakosti“ lidí a přemýšlet o rozdílných hodnotách, které lidé preferují, a umožňuje porozumět kulturním základům jednotlivých civilizací, uvědomovat si jejich odlišnosti a tím přispívat k dialogu mezi nimi.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)</p> <p>uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rámcově vývoj volebních práv od minulosti k současnosti se zřetelem k českému prostředí - charakterizuje rozdíly mezi volbami za první republiky, komunismu a současností - rozlišuje úrovně voleb v České republice - rozumí rozdílu mezi právem volit a právem být volen <p>charakterizuje proces vzniku občanské společnosti a vývoje lidských a občanských práv na historickém pozadí revolucí konce 18. a průběhu 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv francouzské revoluce konce 18. st. na události v USA a Evropě 19. století - objasní proces demokratizace volebních systému v evropských monarchiích - charakterizuje mnohonárodní Habsburskou monarchii z hlediska zájmů jejích součástí - vysvětlí proces formování evropských národů v moderním slova smyslu <p>charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i

společnost

- uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných konfliktech 20. a 21. století

interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti

- vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce
- charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie
- objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus
- vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí
- vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky

zaujímá kritické postoje k projevům politického radikalismu, extremismu a terorismu

- objasní a prosazuje nepřijatelnost propagace hnutí omezujících práva a svobody jiných lidí
- rozlišuje extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku
- charakterizuje s využitím příkladů z minulosti genocidu
- rozeznává projevy náboženského extremismu
- rozlišuje v současném politickém životě naší i evropské společnosti projevy politického radikalismu a extrémismu a vysvětlí jejich nebezpečnost
- obhajuje a prakticky prosazuje nepřijatelnost užívání extremistické symboliky

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Kompetence k učení

Umět se učit

- žák se pomocí organizování jednotlivých kroků systematicky učí

Smysl a cíl učení, celoživotní učení

- žák využívá proces učení jako prostředek pro vlastní seberealizaci a budoucí osobní rozvoj

Kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací

- žák rozvíjí inovativní a udržitelná řešení problémových situací

Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání

- žák posuzuje proces, kterým byly utvářeny prezentované závěry vědeckého poznání

Badatelství

- žák provede komplexní výzkum s hloubkovou analýzou a podloženými závěry

Práce s informacemi a kritické myšlení

- žák analyzuje informace vzhledem k obecně sdíleným hodnotám

Komunikační kompetence

Vyjadřování

- žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci

Porozumění

- žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny

Aktivní naslouchání

- žák v různorodých komunikačních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace

Kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing

- žák je zodpovědný za vlastní pohodu

Resilience – odolávání obtížným situacím

- žák očekává překážky jako součást svého vzdělávacího procesu a věří ve svou schopnost růst díky nim

Identita

- žák pomocí sebepoznání řídí vlastní procesy

Empatie a porozumění druhým

- žák je schopen vést týmovou spolupráci efektivně, strategicky plánovat a realizovat komplexní projekty s ohledem na morální a etické hodnoty

Budování a udržování zdravých vztahů

- žák jedná s ohledem na etické a morální normy společnosti. Reflektuje vlastní chování, jeho dopad na mezilidské vztahy, a přijímá odpovědnost za své činy a rozhodnutí. Respektuje a toleruje odlišnosti. Aktivně pracuje na budování vzájemného respektu ve škole. Chápe význam sociální angažovanosti a podílí se na činnostech ve prospěch komunity

Kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

- žák se aktivně zasazuje za takové hodnoty, postoje a jednání, které vedou k ohleduplnosti k přírodě a ke světu

Zohledňování propojenosti světa

- žák uplatňuje porozumění zákonitostem fungování systémů při řešení sociálních, ekonomických, politických a ekologických situací a výzev v obci a ve světě

Směřování k udržitelné budoucnosti

- žák vytváří a posuzuje scénáře budoucího vývoje na různých úrovních od osobní přes komunitní po svět z hlediska udržitelnosti a předkládá a uskutečňuje kroky ke změnám k lepšímu

Odpovědné rozhodování a jednání

- žák projevuje odpovědnost za své každodenní jednání a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

- žák sdílí s ostatními přesvědčení o vlastním vlivu v různých oblastech života s cílem získat je pro uskutečňování změn

Kompetence digitální

Digitální informace a data

- žák získává potřebná data, organizuje je a vyhodnocuje jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému

Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií

- žák komunikuje a spolupracuje v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa

Tvorba digitálního obsahu

- žák využívá digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti

Bezpečnost v digitálním prostředí

- žák předchází situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví či na životní prostředí

Digitální vývoj a inovace

- žák využívá digitální nástroje a technologie k vytváření znalosti a k inovacím procesů a produktů

Kompetence kulturní

Kulturní kontext

- žák se orientuje v oblasti kultury a umění ve světě v současném i historickém kontextu

Umění a kultura jako prostředek komunikace

- žák chápe umění a kulturu jako způsob vyjadřování myšlenek, emocí, prožitků a hodnot, jako prostředek poznávání světa a komunikaci

Kulturní a umělecké sebevyjádření

- žák využívá s porozuměním uměleckému procesu a jeho komplexnímu výrazu široké spektrum uměleckých prostředků k vyjádření svých myšlenek, emocí, prožitků, postojů, hodnot a témat

4. Obsah vzdělávání

1. ročník

1. Vznik občanské společnosti

Předmětem zájmu není přehled historických událostí, ale jejich význam pro vznik občanských společností v různých zemích s akcentem na lidská a občanská práva:

- vliv nizozemské a anglické revoluce v předchozím období;
- Velká francouzská revoluce;
- vliv průmyslové revoluce na společenské události;
- válka amerických osad za nezávislost;
- Děkabristé v Rusku 1825;
- červencová revoluce ve Francii;
- Listopadové povstání v Polsku a na Litvě 1830-1831;
- revoluce 1848 (Rakousko včetně Čech, Německo, Uhry, Francie, Itálie, Polsko);
- občanská válka v USA;
- vliv revolucí 18. a 19. století na evropské a světové dějiny;

- rozdílnost zájmů a specifičnost vývoje součástí Habsburské monarchie;
- formování novodobých evropských národů;
- Všeobecná deklarace lidských práv a její porušování

2. Vědecké poznání, technický pokrok a společenské změny

- technická, průmyslová a komunikační revoluce
- urbanizace a demografický vývoj
- sociální struktura společnosti, vznik dělnického hnutí
- postavení žen
- sociální zákonodárství
- vzdělání, věda a umění
- myšlenkové proudy v 19. století

3. Světové války a demokratizace

- koloniální expanze velmocí
- mezinárodní vztahy před 1. světovou válkou a po ní
- meziválečné Československo – politické a společenské uspořádání
- komunismus, diktatura proletariátu
- fašismus
- nacismus
- antisemitismus a holokaust
- uspořádání Evropy a světa po 2. světové válce
- studená válka
- rozpad sovětského bloku a jeho důsledky

2. ročník

Volební právo a jeho historické proměny

- vývoj volebních práv od minulosti k současnosti se zřetelem k českému prostředí (antika, středověk, novověk);
- rozdíly mezi volbami za první republiky, komunismu a v současnosti
- volební systém v České republice, jeho uplatnění v osobním životě;

Politický radikalismus, extrémismus a terorismus

- hnutí omezujících práva a svobody jiných lidí;
- extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku;
- genocida;
- náboženský extrémismus;
- projevy politického radikalismu a extrémismu v ČR a Evropě, jejich nebezpečnost;
- extremistická symbolika

5. Vzdělávací strategie

- individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci obsahového okruhu a jejich prezentace
- práce s dobovými dokumenty;
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

- Individuální/skupinový projekt a jeho prezentace
- Testy pro ověření obsahového okruhu

2. Kritéria hodnocení

- Formativní hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení
- V každém pololetí je nutné vypracovat a prezentovat individuální/ skupinový projekt a splnit dílčí testy dle výběru vyučujícího

Celkové hodnocení je vyjádřeno procentuální úspěšností.

Převodní tabulka pro případ potřeby převodu úspěšnosti na známku:

úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný

úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný

úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý

úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný

úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Moderní dějiny pro střední školy, nakladatelství DIDAKTIS, ISBN 978-80-7358—223-4

Odmaturuj z dějepisu 1, nakladatelství DIDAKTIS, ISBN 80-7358-059-4

Odmaturuj z dějepisu 2, nakladatelství DIDAKTIS, ISBN 80-7358-069-1

<https://www.dejepis.com/kapitola/devatenacte-stoleti/>

https://is.muni.cz/el/phil/jaro2017/HIAK109a/um/Kapitoly_1.pdf

(obsahuje další využitelnou studijní literaturu)

<https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=habsbursk%C3%A1+monarchie&tab=video>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/15203-lidska-prava-a-jejich-porusovani>

https://mzv.gov.cz/file/3156327/Vseobecna_deklarace_lidskych_prav.pdf

<https://edu.ceskatelevize.cz>

<https://www.slavne-dny.cz/list>

<https://www.stream.cz/zivoty-slavnych>

<https://lms.historylab.cz/katalog>

4. Poznámky

9.4.4 Právo

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Právo
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 1. ročník 32 hodin, 2. ročník 32 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Ing. L. Smolíková
6. Vstupní předpoklady předpokládáné znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu 1. a 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika Vzdělávací předmět zprostředkovává vztah jednotlivce – žáka k základním bodům českého právního systému a právu jako takovému, a to jak z hlediska aktuálně platného práva, tak z pohledu nedávné historie. Jeho těžiště spočívá v základních principech a procesech českého právního systému a jeho oblastech nejčastěji potřebných v běžném a profesním životě.</p> <p>Principy českého právního systému Cílem vzdělávací oblasti je vést žáky k porozumění českému právnímu systému (řádu). Představuje úvod do problematiky práva, žáci se učí rozlišovat okruh působnosti jednotlivých právních odvětví, seznamují se se základními principy fungování práva, získávají vhled do Portálu veřejné správy, učí se v něm vyhledávat informace a aplikovat je v konkrétních životních situacích. Získávají základní přehled o soudní soustavě České republiky. Více než na osvojení příslušných znalostí se zaměřuje na získání orientace v právním systému z pohledu občana ČR.</p> <p>Právní dokumenty a jejich vývoj Žáci získávají vhled do problematiky právních dokumentů a principů jejich vzniku. Podstatnou součástí je porozumění souvislostem právních dokumentů vzniklých na různých úrovních a s jinou právní silou. Klíčovou součástí jsou praktické činnosti ve smyslu práce s právními dokumenty minulosti i současnosti.</p> <p>Práva a povinnosti občana Žáci se seznamují s právem a jeho podobami v běžném životě jednotlivce s pomocí vybraných témat, situací a problémů. Jelikož je problematika práva velice rozsáhlá, přistupuje se k ní výběrově: pohlíží se na ni z perspektivy žáka a pracuje s právními záležitostmi, se kterými se může žák ve svém životě nejčastěji setkat. Obsah se v maximální možné míře přibližuje reálnému životu. U žáků je rozvíjena dovednost řešit obvyklé právní a úřední úkony v různých životních situacích v oblasti vlastnictví, smluv a právní odpovědnosti. Žáci na běžných kauzách pozorují procesy a principy, na jejichž základě řízení probíhá, a aplikují své poznatky na modelové situace.</p> <p>Řešení právních a úředních životních situací Žáci se seznamují s právem a jeho podobami v běžném životě jednotlivce s pomocí vybraných témat, situací a problémů. Jelikož je problematika práva velice rozsáhlá, přistupuje se k ní výběrově: pohlíží se na ni z perspektivy žáka a pracuje s právními záležitostmi, se kterými se může žák ve svém životě nejčastěji setkat. Obsah se v maximální možné míře přibližuje reálnému životu. U žáků je rozvíjena dovednost řešit obvyklé právní a úřední úkony v různých životních situacích, věnuje se také občanskému soudnímu řízení. Žáci na běžných kauzách pozorují procesy a principy, na jejichž základě</p>

řízení probíhá, a aplikují své poznatky na modelové situace.

Základní lidská práva a svobody

Základním smyslem je osvojování praktických aspektů témat lidských práv a svobod v demokratické a občanské společnosti, které se žáků jako občanů týkají. Zároveň žáci získávají vhled do kontextu nedávné historie ve vztahu k občanským právům a svobodám.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Principy českého právního systému

vysvětlí principy českého právního systému (řádu)

objasní rozdíly mezi soukromým a veřejným právem

rozlišuje a charakterizuje různá právní odvětví (občanské, obchodní, pracovní, ústavní, trestní, správní, finanční, živnostenské právo)

popíše soustavu soudů v ČR a vysvětlí předmět jejich činnosti

přihradí konkrétní situace k příslušným právním odvětvím a vyhledá možnosti jejich řešení

vyhledá informace na Portálu občana

Právní dokumenty a jejich vývoj

dovede se s využitím historického poznání orientovat v systému právních dokumentů

rozlišuje právní dokumenty podle právní síly

charakterizuje vznik, vývoj a současnou podobu Ústavy ČR

vysvětlí, kdo může být autorem právního předpisu (Parlament, vláda, prezident, orgán úřední správy, ČNB, kraj, obec)

popíše proces vzniku právních předpisů na jednotlivých úrovních

objasní vztah mezinárodního, evropského a českého práva

vyhledá informace v základních zákonných a podzákonných normách minulosti i současnosti

Práva a povinnosti občana

aplikuje práva a povinnosti občana ve vztahu k vybraným právním předpisům

vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost

popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, na příkladu ukáže možné důsledky

vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek

vysvětlí problematiku práva v oblasti duševního vlastnictví

popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; vysvětlí, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc

objasní postupy vhodného jednání v případech, dostane-li se do situace svědka nebo oběti trestných činů/přestupků v oblasti násilí včetně šikany, vydírání, korupce apod.

dovede aktivně řešit situace v oblasti obrany spotřebitelských zájmů

vysvětlí možnosti založení fyzické / právnícké osoby v souladu s platnou legislativou

Řešení právních a úředních životních situací

řeší aktivně životní právní a úřední situace

navrhne postupy pro zařizování právních a úředních záležitostí v běžných životních situacích

vysvětlí na příkladech běžných životních situací průběh občanského soudního řízení

vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele

vysvětlí na konkrétním příkladu průběh trestního soudního řízení

charakterizuje oblast působnosti osob poskytujících právní služby (advokát, notář, exekutor)

prokáže porozumění textům právního či úředního charakteru, se kterým se dostává běžně do kontaktu

vytvoří/vyplní úřední písemnost nezbytnou pro řešení konkrétní životní situace

vyhledá zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení konkrétních životních situací

<p>vysvětlí rizika vyplývající z užití neaktuálních předpisů, informací a vzorů v digitálním prostředí</p> <p>objasní význam lhůt v právních úkonech</p> <p>Základní lidská práva a svobody</p> <p>prokáže porozumění základním lidským právům a svobodám a dodržuje je</p> <p>charakterizuje základní lidská práva a svobody v Ústavě České republiky a Listině základních práv a svobod</p> <p>uvádí příklady porušování lidských práv a svobod</p> <p>vysvětlí možnosti obrany proti porušování lidských práv a svobod v konkrétních životních situacích</p> <p>vysvětlí podstatu funkce veřejného ochránce práv (ombudsmana)</p> <p>charakterizuje mezinárodní organizace chránící lidská práva</p> <p>vysvětlí způsoby porušování lidských práv a svobod v naší poválečné minulosti</p> <p>vystupuje aktivně proti porušování lidských práv a svobod</p>
<p>3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností</p> <p>KK - k občanství a udržitelnosti, komunikační, k učení, digitální</p> <p>ZG čtenářská a pisatelská</p>
<p>4. Obsah vzdělávání</p> <p>Principy českého právního systému</p> <p>Předmětem zájmu je právní systém (řád) České republiky, jeho základní pilíře a oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none">- zákonná opora právního systému ČR;- ústavní pořádek ČR;- právní předpisy;- zákony a vyhlášky;- soukromé a veřejné právo;- občanské právo;- obchodní právo;- pracovní právo;- ústavní právo;- trestní právo;- správní právo;- finanční právo;- živnostenské právo;- mezinárodní právo;- Portál občana <p>Právní dokumenty a jejich vývoj</p> <p>Předmětem zájmu jsou zejména významné současné i historické právní dokumenty:</p> <ul style="list-style-type: none">- právní dokumenty: ústavní zákony-mezinárodní smlouvy-zákony-prováděcí předpisy;- Ústava ČR její vznik a vývoj;- Ústavy Československa, jejich charakteristické rysy;- vybrané současně platné zákony a prováděcí předpisy různé právní síly;- vybrané historické právní dokumenty;- proces vzniku právních dokumentů;- mezinárodní, evropské a české právo;- zdroje důvěryhodných informací <p>Práva a povinnosti občana</p> <p>Předmětem zájmu jsou práva a povinnosti občanů ve vybraných tématech:</p> <ul style="list-style-type: none">- způsobilost k právním úkonům;- trestní odpovědnost;- četba smluv s porozuměním;

- zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení životních situací;
- ochrana spotřebitelských zájmů;
- duševní vlastnictví;
- rodinné právo;
- pomoc v extrémních životních situacích;
- smlouvy a jejich náležitosti;
- duševní vlastnictví-průmyslové, autorské
- práva a povinnosti mezi členy rodiny;
- svědek/oběť přestupku/trestného činu;
- ochrana spotřebitelských zájmů;
- založení živnosti

Řešení právních a úředních životních situací

Předmětem zájmu jsou vybrané typy životních situací (Ve výběru životních situací, se kterými se bude pracovat, je zohledněna úroveň, společenský kontext, příp. preference třídy/žáka. Přehled životních situací lze nalézt na Portálu občana.)

Tematicky se zaměřuje na:

- způsoby řešení životních situací: jednání s úřady, úřední úkony, právní úkony;
- četbu smluv s porozuměním;
- zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení životních situací;
- osoby poskytující právní služby (advokáti, notáři, exekutoři);
- občanské soudní řízení;
- praktické aspekty občanského soudního řízení – průběh a účastníci;
- zásady a pravidla chování při občanském soudním řízení;
- časté životní situace v občanském soudním řízení (Téma je vhodné zpracovat na konkrétních soudech – modelových či reálných – z těch oblastí občanského práva, se kterými se mohou žáci nejčastěji setkat: např. rozvod manželství, výživné na děti, náhradní rodinná péče, dědictví...);
- zdroje důvěryhodných informací

Základní lidská práva a svobody

Předmětem zájmu jsou základní dokumenty, instituce a události nedávné minulosti vztahující se k problematice základních lidských práv a svobod:

- Ústava České republiky;
- Listina základních práv a svobod;
- veřejný ochránce práv (ombudsman);
- mezinárodní organizace na ochranu lidských práv;
- význam let 1948, 1968, 1989 v našich dějinách z hlediska základních práv a svobod;
- období normalizace versus lidská práva a svobody;
- Charta 77

5. Vzdělávací strategie

Principy českého právního systému

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou;
- práce s texty zákonů, vyhlášek a předpisů;
- minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů jednotlivých právních odvětví;
- individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou;
(např.: vyhledání právních zdrojů potřebných k řešení konkrétních právních situací v různých právních odvětvích; řešení modelových právních životních situací s využitím Portálu občana...);
- práce s databází lekcí a materiálů Street Law;
- téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu

Právní dokumenty a jejich vývoj

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou;
- četba právních dokumentů minulosti i současnosti;
- práce se současnými i historickými dokumenty;
- minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů vývoje vybraných zemí/regionů;
- individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou;

Práva a povinnosti občana

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
 - práce s dobovými dokumenty;
 - minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů vývoje vybraných zemí/regionů;
 - individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou;
- (např.: - projekt na řešení životní situace: každému žákovi/týmu je zadána životní situace k modulárním tématům, žák/tým navrhne postup vedoucí k řešení, vypracuje související dokumentaci – např. úřední písemnosti – a své řešení následně prezentuje s obhajobou v diskusi;
- simulovaná návštěva úřadu: žáci zinscenují zařizování zadané záležitosti na úřadě, následuje reflexe;
 - simulované občanské/trestní soudní řízení: žáci nastudují podklady k případu a soudní řízení zinscenují, následuje reflexe;
 - soud ve trojici – každá trojice žáků představuje samostatný soud (viz doporučená literatura);
 - aktivita k soudnímu řízení spočívající v dotazování svědků a hledání viníka;
 - brainstorming (např. postupy řešení životních situací, rozsudky v občanském/trestním soudním řízení);
 - diskuze (např. životní situace, soudy, osobní zkušenosti žáků);
 - sledování filmu (dokumentárního či hraného) představujícího případ v občanském/trestním soudním řízení: přiblížení soudní atmosféry, získávání odpovědí z dokumentu do pracovního listu, následně diskuze (např. pořady ČT);
 - práce s ukázkou právního textu, se kterým se žák běžně setkává a který obsahuje problematiku (např. ujednání o osobních údajích u mobilní aplikace obsahující kontroverzní body);
 - téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu

Řešení právních a úředních životních situací

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
 - práce s dobovými dokumenty;
 - kritické čtení;
 - minilekce zaměřené na osvojení základních poznatků potřebných k řešení projektů;
 - individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou;
- (např.: projekt na řešení životní situace: každému žákovi/týmu je zadána životní situace, žák/tým navrhne postup vedoucí k řešení, vypracuje související dokumentaci – např. úřední písemnosti – své řešení následně prezentuje (např. uzavření manželství, založení živnosti, podání žaloby, podání návrhu na zahájení řízení);
- simulovaná návštěva úřadu: žáci zinscenují zařizování zadané záležitosti na úřadě, následuje reflexe;
 - simulované občanské/trestní soudní řízení: žáci nastudují podklady k případu a soudní řízení zinscenují, následuje reflexe;
 - soud ve trojici – každá trojice žáků představuje samostatné soudní řízení;

<ul style="list-style-type: none"> - aktivity spočívající v dotazování svědků a hledání viníka (pro konkrétně stanovený případ); - brainstorming (např. postupy řešení životních situací, rozsudky v občanském/trestním soudním řízení); - diskuze (např. životní situace, soudy, osobní zkušenosti žáků); - sledování filmu (dokumentárního či hraného) představujícího případ v občanském/trestním soudním řízení: přiblížení soudní atmosféry, získávání odpovědí z dokumentu do pracovního listu, následně diskuze (např. pořady ČT); - práce s ukázkou právního textu, se kterým se žák běžně setkává a který obsahuje problematické body (např. ujednání o osobních údajích u mobilní aplikace obsahující kontroverzní body); - téma projektu/aktivity stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu <p>Základní lidská práva a svobody</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s digitálními materiály a odbornou literaturou - práce s dobovými dokumenty: Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod - minilekce zaměřené na dokumenty, instituce a události ve vztahu k základním lidským právům a svobodám; - individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou; <p>(např.: projekty mapující vybrané historické události z našich i světových dějin směřující k ohrožení základních práv nebo které jsou naopak bojem za jejich prosazení; projekty dokládající situaci v oblasti dodržování/porušování základních lidských práv a svobod v současném světě; projekty simulující řešení modelových nebo skutečných případů ombudsmana; interpretace vybraných pasáží Listiny základních práv a svobod...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu 			
C. VÝSTUPNÍ ČÁST			
1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh	100	porozumění problematice vybraných obsahových kapitol v širším kontextu	10 - 40 %
Sumativní -samostatný/skupinový výstup ve formě projektu a jeho prezentace / jiné aktivní činnosti žáka	100	kompetence občanská, komunikační – prezentační, aktivní přístup a podíl na realizaci projektu	50 - 80 %
Reflexe - zpětnovazební rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %
<p>Závěrečné hodnocení je váženým aritmetickým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů – částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočtený vážený průměr na známky:</p> <p>85–100 1 70–84 2 55–69 3</p>			

40–54	4
0–39	5
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje RYSKA, Radovan; PUŠKINOVÁ, Monika; HUMENIUKOVÁ, Renáta a VANĚREK, Pavel. <i>Právo pro střední školy</i> . Jedenácté, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Eduko nakladatelství, 2024. ISBN 978-80-88473-32-9. https://www.e-sbirka.cz/sb/2012/89/2025-02-15?f=89%2F2012&zalozka=text https://www.zakonyprolidi.cz/obor/dusevni-vlastnictvi https://streetlaw.eu/simulovane-soudy/ https://vlada.gov.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/ https://portal.gov.cz/ https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html https://www.euroskop.cz/679/sekce/lidska-prava/ https://portal.gov.cz/ https://streetlaw-db.vercel.app/	
4. Poznámky	

9.4.5 Ekonomie a ekonomika

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Ekonomie a ekonomika
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 1. ročník 64 hodin, 2. ročník 96 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Ing. L. Smolíková
6. Vstupní předpoklady předpokládáné znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV, absolvování oblasti
Doporučené umístění v učebním plánu 1. a 2. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Vzdělávací předmět je součástí Prakticky orientované společenskovední vzdělávací oblasti. Seznamuje žáky se základními východisky ekonomie a se způsobem uvažování. Je vstupem do studia především z úrovně obecnějšího přístupu a národohospodářského pohledu. Ten je poté dále konkretizován</p> <p>Pomáhá žákům uvědomovat si, jak se marketing promítá do jejich každodenního života, jak je svět kolem nich utvářen podle potřeb jednotlivců i skupin. Na příkladech z každodenního života je ukazováno, proč jsou nabízeny určité produkty, jak vzniká jejich cena, jakým způsobem se dostávají ke spotřebitelům. Významnou součástí je aplikace komunikačních technik včetně návrhu konkrétní propagace</p> <p>Ukazuje z různých pohledů problematiku podnikání. Zohledňuje, jak zhmotnit podnikatelský nápad, jak jeho realizaci zajistit pořízením majetku, zabezpečit zaměstnanci. Zároveň se dotýká mnoha aspektů zaměstnání od získání zaměstnanců přes odměňování k zákonné a dobrovolné péči a ukončení pracovně-právního vztahu. Výstupem je podnikatelský záměr pro žákům přístupnou oblast podnikání včetně zakladatelského rozpočtu.</p> <p>Žákům je předáváno minimum teoretických vědomostí, naopak hlavní důraz je kladen na realizaci projektu, v níž si žáci nalézají svou týmovou roli. Současně s tím se zabývají i řešením případných krizových situací. Modul je zařazen až po modulech věnujících se marketingu a podnikání, pokud by žáci chtěli svůj projekt využít jako aplikaci dříve připraveného záměru.</p> <p>Obsahem rozsáhlé vzdělávací oblasti je prohloubení vědomostí o produktech finančního trhu, které těsně souvisejí s osobním a rodinným rozpočtem. Nejprve věnuje prevenci situací, které vznikají ze schodkových domácích rozpočtů, věnuje se zodpovědnému zapůjčování peněz a srovnávání nabídek. Poté přechází k opačné situaci, kdy se věnuje nejprístupnějším způsobům spoření a pasivního investování. Pokročilí žáci se mohou zabývat i dalšími formami investování. Nedílnou součástí je zajištění proti rizikům prostřednictvím vhodného pojištění.</p> <p>Seznamuje žáky s obvyklými daněmi, které se týkají každého občana, případně firmy. Cílem je identifikovat situace, kdy je občan (firma) povinen splnit daňové povinnosti od podání daňového přiznání k včasnému placení. Nedílnou součástí je i zákonné sociální a zdravotní pojištění, jak z pohledu občana, tak z pohledu OSVČ či firmy.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory</p> <p>RVP – Člověk, ekonomie a podnikání</p> <p>Aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě</p> <p>1. kapitola v učebnici – viz zdroje (10 kapitol)</p>

vysvětlí základní ekonomické otázky

vysvětlí stanovení rovnovážné ceny na dokonalém i nedokonalém trhu
charakterizuje výrobní faktory a vysvětlí hranici produkčních možností a náklady obětované příležitosti

10

uvede nejdůležitější makroekonomické pojmy a vliv jejich výše na kvalitu života a podnikání v daném státě

vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům

uvede hlavní výhody a nevýhody mezinárodního obchodu a vliv ochranných opatření na ekonomickou situaci dané země.

Aplikuje v praxi marketingové poznatky:

5

uvede nejčastěji používané marketingové nástroje

navrhne propagační nástroje organizace (logo, leták, slogan, vizitku, ad.)

uvede klady a zápory marketingové kampaně velké obchodní společnosti, kterou v nedávné době zaznamenal

navrhne jednoduchou reklamní kampaň s ohledem na cílovou skupinu zákazníků firmy se speciálním důrazem na reklamu na sociálních sítích

uvede, jak by vyhodnotil efektivitu marketingové kampaně

Zpracuje podklady související s podnikáním:

2, 6, 3, 4

připraví podnikatelský záměr

sestaví zakladatelský rozpočet

zkalkuluje cenu zboží nebo služby

vysvětlí na příkladu základní povinnosti podnikatele vůči státu a zaměstnancům

vede daňovou evidenci

vysvětlí na příkladech etiku v podnikání

Rídí realizaci jednoduchého projektu:

11

naplánuje aktivity projektu

navrhne rozpočet projektu vzhledem k navrženým aktivitám

stanoví základní ukazatele a sleduje jejich naplňování

vede projektový tým

uvede, jak by řešil krizové situace v projektu

vyhodnotí úspěšnost projektu

Rozhoduje o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet:

9, 8

rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti

navrhne řešení schodkového rozpočtu a uvede rizika spojená s neřešením této situace

posoudí nabídky nejrozličnějších typů úvěrů od bankovních i nebankovních subjektů, způsobů jejich zajištění a uvede rizika využití jejich služeb

uvede, jak řešit předlužení

vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN

uvede možné investiční příležitosti, posoudí jejich rizika a míru výnosnosti v čase

vysvětlí nejobvyklejší produkty pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby

uvede, jak se může průměrný občan zajistit na stáří

Daně a pojištění:

7

vyhotoví vybraná daňová přiznání na základě poznatků o daňové soustavě
vysvětlí úlohu daní ve státním rozpočtu
charakterizuje nejčastější daně v České republice
provede jednoduchý výpočet daní z příjmu fyzické osoby
vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob
vyhotoví jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění
vyhotoví a zkontroluje daňový doklad

Svět v souvislostech č. 4:

10

využívá poznatky o rozmanitosti současného světa i snah o integraci
popíše případy mezinárodní integrace ČR a diskutuje o jejich významu
charakterizuje současné cíle EU, posoudí vliv občanů zemí sdružených v EU na její
politiku, priority a zajištění občanských práv

Svět v souvislostech č. 5:

10

charakterizuje globální problémy soudobého světa ze společenského a ekologického
pohledu
popíše základní globální ekonomické a sociální problémy lidstva a objasní příčiny jejich
vzniku
zformuluje a obhájí svůj názor na to, proč je důležité zabývat se udržitelným řešením
konceptu rozvoje z pohledu globálních ekologických problémů

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

KK - k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k
podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, digitální
ZG čtenářská a pisatelská, logicko-matematická

4. Obsah vzdělávání

Základy ekonomie 1, 10

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je vstup do studia ekonomie:

- otázky co a kolik vyrábět, jak vyrábět, pro koho vyrábět
- které výrobní faktory jsou potřebné pro vznik statků a služeb
- proč nelze vyrábět neomezené množství s ohledem na hranici produkčních možností a otázka volby s ohledem na obětovanou příležitost
- charakteristika hrubého domácího produktu, inflace, příčin nezaměstnanosti a platební bilance
- pojem inflace, příčiny, důsledky inflace, obrana proti inflaci
- liberalismus a protekcionismus, cla, kvóty, předpisy a jejich dopady na ekonomiku státu a mezinárodní obchod

Marketing 5

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je především ukázat, jak marketing ovlivňuje činnost firem a rozhodování spotřebitelů:

- 4 P marketingu (marketingový mix)
- charakteristika 4P – product, price, place, promotion a jejich nastavení s ohledem na cílovou skupinu zákazníků
- návrh jednoho propagačního nástroje na produkt, který žák dobře zná
- marketingová a reklamní kampaň, efektivnost kampaně

Základy podnikání 2, 6, 3, 4

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je ukázat, jak vzniká podnikatelský záměr, co je k podnikání zapotřebí a navrhnout jednoduchý záměr. To vyjadřuje následující obsah:

- nápad k podnikání, etické a udržitelné podnikání

- potřebné výrobní faktory k podnikání
- složky podnikatelského záměru
- náklady, výnosy, výsledek hospodaření
- kalkulace
- smlouvy a dohody uzavírané se zaměstnanci, jejich vznik a ukončení
- povinná a nepovinná péče o zaměstnance
- mzda a její složky
- daňová evidence

Projektové řízení 11

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je jeho především činnostní charakter, který je uveden v bodu 2 Očekávané výsledky učení.

Projekt může být zaměřen na podnikatelský záměr, uspořádání školní akce apod.

Osobní a rodinný rozpočet 9, 8

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je získat dostatečný přehled o produktech finančního trhu a jejich využití v osobním životě s ohledem na finančně gramotné hospodaření s penězi:

- pravidelné a nepravidelné příjmy, kontrolovatelné a pevné výdaje
- řešení jednorázového deficitu domácího rozpočtu
- rizika opakovaného (trvalého) deficitu a jeho neřešení
- úrokové sazby, RPSN
- obvyklé typy úvěrů (kreditní karta, kontokorent, osobní půjčky, hypotéka a americká hypotéka, úvěry P2P)
- sjednání a zajištění úvěru
- vymáhání nesplacených závazků, předlužení a jeho řešení
- obvyklé finanční produkty pro ukládání prostředků – spořicí a termínované vklady, stavební spoření
- obvyklé finanční produkty pasivního investování – podílové listy, ETF; nabídka finančních portálů
- pokročilejší možnosti investic, riziko a výnos
- pojištění životní a neživotní, majetku, odpovědnosti za škodu

Daně a pojištění 7

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je získání přehledu o možných daňových povinnostech a jak je splnit:

- přímé a nepřímé daně
- daň z přidané hodnoty, spotřební daně, daně z příjmů, daň z nemovitých věcí
- základ daně, odpočitatelné položky od základu daně, slevy na dani, daňové zvýhodnění
- sociální a zdravotní pojištění zaměstnance a OSVČ
- náležitosti daňového dokladu

Svět v souvislostech č. 4

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je ukázat rozmanitost současného světa a pochopit význam snah o integraci:

- případy mezinárodní integrace ČR
- EU a její současné cíle
- politiky EU

Svět v souvislostech č. 5

Předmětem zájmu vzdělávací oblasti je diskutovat o dopadech globálních problémů soudobého světa ze společenského a ekologického pohledu a na oblast ekonomiky:

- globální ekonomické, sociální a ekologické problémy
- udržitelné řešení koncepce rozvoje

5. Vzdělávací strategie

Základy ekonomie

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- práce s aktuálními statistickými daty a informacemi z médií (ČSÚ)
- sledování ekonomických zpráv (např. ČT 24, seznamzpravy.cz, ekonomické podcasty) a jejich následná analýza a diskuse
- simulace výrobního rozhodování v omezených podmínkách – žáci simulují firmu, která má omezené zdroje – volí, co vyrábět, pro koho, s jakými náklady, příp. vytvářejí produkční hranici, diskutují obětovanou příležitost
- modelový výrobek – vytvoření vlastního jednoduchého produktu (např. papírová obálka, krabička) s omezenými surovinami – kalkulace výrobních faktorů, cena práce a materiálu
- myšlenkové mapy a schémata – ekonomické otázky („co, jak, pro koho vyrábět“), výrobní faktory, druhy inflace
- porovnávání potřeb různých osob i z různých zemí
- řešení situací z každodenního života s ohledem na obětovanou příležitost

Marketing

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- diskuse: Etika v marketingu – kde je hranice manipulace?
- exkurze do vybrané firmy, zejména firem, které přijímají žáky na praxi
- využití externího lektora z oblasti marketingu, propagační agentury
- analýza reálných kampaní na internetu a sociálních sítích (např. Instagram, TikTok)
- práce s digitálními nástroji pro grafiku a prezentaci (např. Canva, Google Slides, Prezi)
- rozbor reklamních spotů, letáků, sloganů, billboardů – analýza prvků marketingového mixu
- provedení průzkumu ve škole – školní bufet, obliba určité značky mobilu, nápoje, oblečení...
- stanovení ceny vybraného produktu na základě průzkumu konkurence či průzkumu ve škole (např. káva, čaj v kavárně)
- tvorba propagačního nástroje (leták včetně vhodného grafického řešení)
- role play: marketingový poradce – žáci navrhnou zlepšení stávající kampaně známé značky
- vytvoření kampaně pro produkt užitečný pro ostatní žáky, školu, okolí (zubní pasta, nový druh čokolády, udržitelné oblékání...)

Základy podnikání

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji, videa Youtube s podnikatelskou tematikou
- vyhledávání příkladů podnikatelských záměrů online a jejich rozbor
- brainstorming: Co mně osobně i mému okolí chybí? Co umím a mohu nabídnout?
- vytvoření myšlenkové mapy pro tvorbu záměru
- sledování pořadů, kde se podnikatelé ucházeli o finanční prostředky (Den D, To dáš...)
- společná výroba produktu, sepsání potřebného vybavení, provedení kalkulace (např. modelu dětské hračky, pečení bábovky...)
- skupinové vytvoření podnikatelského záměru
- simulovaný přijímací pohovor zaměstnance
- rozbor smluv z brigády
- výpočty mezd, ověřování správnosti výplatních lístků
- zaevidování výsledků vytvořeného podnikatelského záměru

Projektové řízení

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- [Projektové řízení krok za krokem - Online kurz na Seduo.cz](#)
- [Vedení týmových porad](#)

Osobní a rodinný rozpočet

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji

1. Práce s reálnými materiály a dokumenty

- analýza skutečných rodinných rozpočtů (anonymizovaných); žáci hodnotí příjmovou a výdajovou strukturu, hledají slabá místa
 - porovnání nabídek úvěrů z různých bank a nebankovních institucí – analýza RPSN, splatnosti, zajištění
 - zpracování vzorových dokumentů: žádost o půjčku, přehled investičních možností, srovnání pojištění
 - sestavení finančního plánu pro modelovou domácnost (zadání životní situace (např. mladý pár s příjmem XY a cílem ušetřit na hypotéku, dovolenou, rezervu)
 - návrh rozpočtu, řešení deficitu, volba vhodných úvěrů, spořicíh/investičních produktů a pojištění
- prezentace s obhajobou řešení a reflexe spolužáků a vyučujícího

2. Simulace a hraní rolí

- Simulovaná návštěva banky / pojišťovny / finančního poradce
- žáci v rolích klientů a pracovníků finančních institucí-cílem je sjednání úvěru, pojištění nebo investice dle potřeb klienta
- Hraní rolí – řešení předlužení a osobního bankrotu
- scénky s věřiteli, exekutory, poradci, rodinou; hledání legálního řešení

3. Srovnávací analýza investičních možností (spoření vs. investice, rizika a výnosy)

4. Brainstorming: Jak se vyhnout dluhové pastí? Co by měl vědět finančně gramotný člověk?

5. Práce s online srovnávací pojištění a úvěrů, tvorba vlastních přehledových tabulek. Ověřování informací z reklamních letáků, webů finančních institucí (např. „0 % úrok“ – co je v realitě?)

6. Sledování dokumentů a reportáží o předlužení, finanční gramotnosti, investičních podvodech

7. Tvorba vlastních doporučení pro vrstevníky

Daně a pojištění

– práce s učebnicemi a odbornými zdroji

1. Práce s reálnými dokumenty a digitálními nástroji

- vyplňování přiznání s pomocí portálu Moje daně
- vyhledávání aktuálních sazeb sociálního a zdravotního pojištění
- práce s daňovými kalkulačkami, mzdovými kalkulačkami
- kontrola daňových dokladů: záměrně chybné doklady – identifikace chyb (DIČ, datum, sazba DPH)

2. Simulace a hraní rolí-simulovaná návštěva finančního úřadu / OSSZ – řešení, které daně platit, přiznávat a v jakém termínu

3. Analytické činnosti a diskuze

- Myšlenkové mapy: druhy daní, jejich příjemce, výhody a nevýhody
- Diskuze: Proč daně platíme? Co by se stalo, kdyby je nikdo neplatil?

4. Digitální gramotnost a ověřování informací

- Tvorba edukačního letáku: Co dělat, když nestihnu daňové přiznání? Jaké sankce hrozí?
- Analýza nepravdivých výroků o daních na sociálních sítích – ověřování faktů

5. Audiovizuální materiály a následná reflexe

- sledování krátkých videí (např. ČT Edu, YouTube kanály veřejné správy) o daních a pojištění

Svět v souvislostech č. 4

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- řízená diskuse o fungování EU jako nadnárodní struktury a o roli ČR v jejím rámci
- analýza přínosů a výzev evropské integrace v současném kontextu

- aktivizující výukové metody:
- debaty a simulace (např. simulace zasedání Evropského parlamentu – žáci si rozdělí role europoslanců, komisařů a představitelů členských států)
- práce s aktuálními událostmi a zdroji: analýza zpráv, podcastů nebo dokumentů o současných otázkách EU (např. Green Deal, migrace)
- projektová výuka: skupinová tvorba projektů na téma „Evropa očima mladých“ nebo „Naše škola v EU“ s výstupem formou prezentace, videa či plakátu
- využití digitálních nástrojů:
- online kvízy a hry (např. Kahoot o EU, EU&Me interaktivní platforma)
- e-learningové moduly (např. na portálu Europe Direct, EU Learning Corner)
- virtuální exkurze (např. do institucí EU v Bruselu nebo Štrasburku)

Svět v souvislostech č. 5

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- řízená diskuse na připravené otázky typu podněcující kritické myšlení: „Proč i v 21. století zůstávají některé státy chudé?“, „Jaký dopad má levná pracovní síla na ekonomiky rozvinutých států?“, „Má mít každá země právo na neomezený ekonomický růst bez ohledu na ekologické dopady?“ aj.
- panelová diskuse – žáci zastupují různé strany (vlády, korporace, ekologické organizace, spotřebitele) a diskutují na různá témata např. plýtvání potravinami, klimatická spravedlnost aj.
- myšlenková mapa na daný problém (např. příčiny migrace, dopady globálního oteplování) a následná diskuse nad souvislostmi a možným řešením
- projektová výuka: tvorba projektu typu „Mysli globálně, jednej lokálně“, žáci připraví návrh řešení vybraného problému např. fast fashion, nadprodukce živočišné výroby apod.
- zážitkové výukové metody:
- návštěva ekofarmy, zařízení pro práci s migranty
- beseda s odborníky z neziskových organizací

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh - psaní kratších textů podle zadání	100	porozumění problematice vybraných obsahových kapitol modulu	20 %
Sumativní - samostatný/skupinový výstup ve formě projektu nebo jiného zpracování s prezentací	100	kompetence kulturní, komunikační – prezentační, k podnikavosti a pracovní; aktivní přístup a podíl na realizaci, řízení realizace výstupu	70 %
Reflexe - zpětnovazebný	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na	10 %

rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení		reflexi											
C. VÝSTUPNÍ ČÁST													
<p>1. Způsob ověřování dosažených výsledků Způsoby ověřování dosažených výsledků reflektují nejen znalosti, ale i dovednosti, postoje a schopnost aplikace v praxi. Průběžné: - řešení standardizovaných písemných testových úloh – max. počet 100 bodů Sumativní: - kritériální praktické ukázky - kritériální praktické řešení úloh, problémů a situací - samostatný/skupinový projekt a jeho prezentace - řešení situací a hodnocení vývoje dle ukazatelů max. počet 100 bodů Reflexe - zpětnovazební rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení max. počet 100 bodů</p> <p>2. Kritéria hodnocení Závěrečné hodnocení je váženým aritmetickým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů – částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočtení váženého průměru na známky:</p> <table data-bbox="177 1041 383 1220"> <tr><td>85–100</td><td>1</td></tr> <tr><td>70–84</td><td>2</td></tr> <tr><td>55–69</td><td>3</td></tr> <tr><td>40–54</td><td>4</td></tr> <tr><td>0–39</td><td>5</td></tr> </table>				85–100	1	70–84	2	55–69	3	40–54	4	0–39	5
85–100	1												
70–84	2												
55–69	3												
40–54	4												
0–39	5												
<p>Pro průběžný způsob ověřování dosažených výsledků: porozumění situacím a prezentovaným datům – 40 %, zpětnovazební rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení, porozumění problematice v návaznosti produkty finančního trhu a propojení na osobní rozpočet – 30 %, porozumění postupu přípravy projektu – 10% Pro sumativní způsob ověřování dosažených výsledků: kompetence k občanství a udržitelnosti, k řešení problémů, 22 - kompetence komunikační – prezentační, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, aktivní přístup a podíl na realizaci projektu, kompetence komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, aktivní přístup a podíl na realizaci projektu, kompetence k učení, osobnostní a sociální, k řešení problémů – 60 %, kompetence komunikační, osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů; aktivní přístup a podíl na realizaci projektu – 70 %, kompetence občanská, komunikační – prezentační; aktivní přístup a podíl na realizaci projektu – 50 % Pro reflexi zkušenosti: aktivní účast na reflexi – 10 %, Závěrečné hodnocení je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování.</p>													
<p>Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje Ekonomika – ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy Petr Klínský, Otto Münch, Danuše Chromá, 2024 Hranice produkčních možností – Khanova škola Ekonomie › Základy společenských věd › Uč se online! - Vše co potřebuješ do školy www.ekospace.cz Mikroekonomie 1 Zdroje pro ekonomii, management, marketing, veřejnou správu – Informační výchova</p>													

[K.UTB](#)

[VY_32_INOVACE_16_Ukazatele_národního_hospodářství\(1\).pdf](#)

<http://www.ekospace.cz/10-marketing>

[Podnikatelský záměr v 7 krocích | Průvodce 2024](#)

[Business plán: praktický návod krok za krokem](#)

[Rozpočet | Rodinné finance | Ministerstvo financí ČR - proč se finančně vzdělávat?](#)

[Spoření | Peníze.cz](#)

[8 TIPŮ: Jak se nezadlužit a půjčovat si s rozumem? » Finex.cz](#)

[Povinné ručení 2025 | Pojištění auta na pár kliknutí](#)

[Úvěrová kalkulačka - porovnání půjček 2025](#)

[Přehled daní v ČR: jak se dělí a kolik jich musíte platit? - Money Blog](#)

[Sociální pojištění v roce 2024 | MPSV](#)

4. Poznámky

9.5 Všeobecné vzdělávání (disponibilní část)

9.5.1 Fyzika 2

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Fyzika 2
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08/ Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 3. a 4. ročník, 3 hodiny týdně, celkem 192 hodin za studium
5. Platnost 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Hana Kalivodová
6. Vstupní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> - znalosti a dovednosti získané ve Fyzice 1 - zájem o další vzdělávání
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika
<p>Žák si postupně prohloubí základy nejdůležitějších oborů fyziky, jako je mechanika, molekulová fyzika a termika, mechanické kmitání a vlnění, elektřina a magnetismus, optika, fyzika mikrosvěta a astrofyzika .</p> <p>Studium předmětu mu umožní lépe rozumět světu, který nás obklopuje. Získá vědomosti a dovednosti potřebné pro případné další studium.</p>
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)
<p>Žák 3. ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá fyzikální veličiny, jejich jednotky a převody jednotek - rozhodne, je-li daná veličina vektorová, nebo skalární, znázorní vektorovou veličinu, znázorněný vektor rozloží na složky v daných směrech - vysvětlí relativnost pohybu a klidu - vypočítá dráhu, rychlost a zrychlení při rovnoměrném a nerovnoměrném pohybu - řeší úlohy na skládání dvou pohybů v kolmých směrech - vyjádří graficky závislost dráhy a rychlosti na čase u rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených pohybů - u rovnoměrného pohybu po kružnici určí periodu, frekvenci, rychlost, úhlovou rychlost, dostředivé zrychlení - řeší úlohy s využitím Newtonových pohybových zákonů - určí síly, které v přírodě a v technických zařízeních působí na tělesa, vypočítá velikost třecí síly - určí tíhovou sílu působící na těleso - určí hybnost tělesa jako vektorovou veličinu, užívá zákon hybnosti v úlohách z praxe - vypočítá mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly - vyřeší problém pomocí vztahu pro účinnost při konání práce - vypočítá velikost gravitační síly působící mezi dvěma hmotnými body nebo koulemi - popíše základní druhy pohybů v gravitačním poli (volný pád, vrh svislý vzhůru, vrh vodorovný, vrh šikmý vzhůru, pohyb v centrálním gravitačním poli) - rozhodne, je-li daný pohyb tělesa posuvný nebo otáčivý - určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty - rozhodne podle výsledného momentu sil, zda budou mít síly otáčivý účinek - rozhodne, zda je těleso v rovnovážné poloze, nebo ne

- určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru
- určí tlak a tlakovou sílu nebo obsah plochy, na kterou tlaková síla působí
- řeší úlohy s hydraulickým zařízením
- vypočítá hydrostatickou tlakovou sílu, hydrostatický tlak
- vypočítá hydrostatickou vztlakovou sílu
- řeší úlohy s použitím Archimédova a Pascalova zákona
- vysvětlí změny tlaku v proudící kapalině
- vysvětlí kinetickou teorii stavby látek
- objasní souvislost tepla a teploty se změnou skupenství a rozměry těles
- vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi a řeší úlohy na teplotní délkovou a objemovou roztažnost těles
- popíše vlastnosti látek z hlediska jejich částicové stavby
- vysvětlí pojem vnitřní energie tělesa a způsoby její změny
- řeší jednoduché případy tepelné výměny pomocí kalorimetrické rovnice
- vysvětlí zjednodušený tvar stavové rovnice ideálního plynu a její důsledky na běžné jevy z praxe
- rozlišuje vliv struktury pevných látek na jejich vlastnosti
- popíše příklady deformací pevných těles jednoduchého tvaru a řeší úlohy na Hookův zákon
- popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a technické praxi
- vysvětlí vliv povrchového napětí a smáčivosti včetně kapilarity v přírodě a technické praxi

Žák 4. ročníku

- vysvětlí mechanické kmitání a vlnění u běžných jevů
- charakterizuje základní vlastnosti zvuku a jejich význam pro vnímání zvuku
- chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu
- určí elektrickou sílu v poli bodového elektrického náboje
- popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj
- vysvětlí funkci kondenzátoru
- popíše vznik elektrického proudu v látkách
- vysvětlí význam ochrany zdraví při práci s elektrickými zdroji na základě znalosti Ohmova zákona
- sestaví podle schématu elektrický obvod a změří elektrické napětí a proud
- řeší úlohy na práci, výkon a účinnost elektrických spotřebičů
- vysvětlí vedení elektrického proudu v polovodičích, kapalinách a plynech
- vysvětlí funkci usměrňovače střídavého proudu
- popíše základní elektrotechnické součástky, zejména v souvislosti s robotikou a automatizací
- popíše magnetické pole indukčními čarami a vektorem **B**
- určí sílu působící v magnetickém poli na pohybující se elektricky nabitou částici
- vysvětlí jev elektromagnetické indukce a jeho význam v technice
- popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití
- charakterizuje základní vlastnosti obvodů střídavého proudu
- vysvětlí princip transformátoru, elektromotoru
- vysvětlí vznik elektromagnetického kmitání v oscilačním obvodu
- vysvětlí vznik elektromagnetického vlnění a jeho využití pro předávání informací
- charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích
- vysvětlí základní světelné jevy a uvede jejich praktické aplikace

- použije zrcadla a čočky k zobrazování předmětů
- vysvětlí funkci oka, krátkozrakost, dalekozrakost a uvede způsoby jejich kompenzace
- užívá vhodné optické přístroje k pozorování organismů
- popíše model atomu
- popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony
- vysvětlí podstatu radioaktivity
- popíše účinky radioaktivního záření na živý organismus a způsoby ochrany před tímto zářením
- popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice
- posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie
- popíše příklady uplatnění jevů a zákonů fyziky mikrosvěta ve vyšetřovacích metodách a přístrojích používaných ve zdravotnictví
- charakterizuje Slunce jako hvězdu a popíše sluneční soustavu
- popíše současné názory na stavbu, vznik a vývoj vesmíru
- popíše význam ozónové vrstvy pro život na Zemi
- popíše a zdůvodní problémy spojené s pobytem člověka ve vesmírné stanici a jeho činnosti v otevřeném kosmickém prostoru

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí volí předmět fyzika strategie, pro které je typická modernost, otevřenost a širší pohled na smysl výuky.

Kompetence k učení – učitel:

- podněcuje žáka k vlastním jednoduchým výpočtům, motivuje jej k osvojení si základů kvantitativní gramotnosti
- rozšiřuje žákům obzor o znalosti a dovednosti technické a fyzikální, podněcuje jejich zvědavost
- vede žáka k práci s nejrůznějšími zdroji informací a digitálními technologiemi, učí je posuzovat spolehlivost a úplnost informací v online prostředí, kriticky je hodnotit
- v kombinaci otázek a úloh různé složitosti a délky řešení včetně krátkých numerických výpočtů zpaměti posiluje žákovu schopnost soustředit se

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- navozováním fyzikálních problémů buduje v žákovi pozitivní přístup k problémovým situacím, vede jej ke strukturaci problému
- vhodným poukazováním na fyzikální modely jako nástroj řešení reálných situací učí žáka odlišit podstatné od nepodstatného
- směřuje žáka s jeho chybným řešením a posiluje v něm vědomí, že chyby jsou nutným a cenným zdrojem poučení
- probouzí v žákovi úctu k vlastním schopnostem poznání a pokoru před skutečnostmi, které jsou ve vědeckém myšlenkovém schématu vysvětleny
- pravidelným odkazováním k obecnosti a univerzalitě fyzikálních zákonů podporuje v žákovi touhu v hledání takových řešení osobních situací, která jsou velkorysá a vnášejí do problémových situací harmonii a mír

Kompetence komunikativní – učitel:

- při skupinové práci vede žáky k věcné, efektivní, neemotivní komunikaci
- věcným a nezaujatým hodnocením žákovských vyjádření vede žáka, aby se učil vědeckému sdělení porozumět, popř. je nezkresleně tlumočit
- ceněním (i chybných) kritických poznámek, vyzdvižením oprávněnosti námitek žáků

v konkrétních situacích a vracením těch, kdo se mýlili, ihned zpět do debaty učí žáka nediskvalifikovat předem chybující a vnímat všechny účastníky diskuse jako partnery, kteří ho obohacují a s nimiž se v příznivé atmosféře dobírá obecnějšího a úplnějšího pohledu

Kompetence sociální a personální – učitel:

- upozorňuje na přesah základních fyzikálních zákonů a jejich vztah k osobnímu lidskému hledání a dotazování
- vede žáka k pozitivnímu přístupu k obtížím coby přirozeným jevům
- vysvětluje smysl týmové práce
- posiluje v žákovi hrdost nad výsledky vlastního duševního úsilí
- rozborem chyb v řešení posiluje v žákovi vědomí, že omyl je přirozený
- tím, že používá celou škálu hodnocení v korektním a přátelském prostředí, buduje v žákovi schopnost zvládat situace nedostatečnosti, pomáhá mu vnímat rozmanitost a odlišnost jako přirozený rys života, hledat vlastní místo v životě a společnosti a užívat stratifikaci jako přirozené rozdělení úkolů, při němž nadanější pomáhají slabším a slabší ctí a respektují nadané v atmosféře vzájemné lidské úcty

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáka k osvojení si úkolu a povinnosti coby přirozené a neobtěžující součásti života
- nácvikem číselných odhadů a výpočtů vede žáka k návyku osobního ručení za vlastní výsledek, postoj a názor
- častým řešením problémů pomáhá žákovi zvykat si na otevřený, nebojácný a tolerantní postoj

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- umožňuje žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji a tím posiluje jeho zručnost
- v prostředí otázek a odpovědí vede žáka k aktivnímu vztahu k dění okolo něho
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváří pocit zodpovědnosti
- zadává a kontroluje dlouhodobější a domácí práce, a tím připravuje žáky na soustavnou práci

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáka k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učí žáky k rutinním výpočtům efektivně využívat elektronické kalkulátory
- učí žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vede žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali digitální komunikační prostředky
- vede žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.

4. Obsah vzdělávání

3. ročník

Fyzikální veličiny a jejich měření
Mechanika – kinematika hmotného bodu
dynamika hmotného bodu
Tlak vyvolaný silou působící na těleso
Mechanická práce a energie
Příkon, výkon a účinnost
Mechanika tuhého tělesa
Mechanika tekutin
Molekulová fyzika a termika

4. ročník

Mechanické kmitání a vlnění
Elektrina a magnetismus
Elektromagnetické vlnění a jeho využití pro předávání informací
Optika
Fyzika mikrosvětla
Astrofyzika

5. Vzdělávací strategie

- aktivní učení - žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuzí, projektů, řešení problémů nebo experimentů
- kooperativní učení - žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle
- problémově orientované učení - žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Výsledky učení se ověřují průběžně. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v praxi.

Učitel kombinuje různé metody ověřování:

- dialog učitele se žákem
- práce s počítačem
- písemné opakování
- pozorování činností žáka

Žák:

- vyjadřuje se správně
- řeší úlohy a aplikuje poznatky na příklady z praxe a běžného reálného života

2. Kritéria hodnocení

K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy). Způsoby hodnocení spočívají v kombinaci známkování, slovního hodnocení, pozornost je věnována také sebehodnocení žáků.

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost při řešení úloh
- schopnost samostatného úsudku
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie

- schopnost najít a opravit chybu

stupeň 1 (výborný) - žák je schopen vyřešit zadané úkoly samostatně, bez pomoci vyučujícího, dokáže správně zdůvodnit a vysvětlit použité postupy řešení

stupeň 2 (chvalitebný) - žák řeší úlohy samostatně, dopouští se pouze drobných chyb, které na základě upozornění vyučujícího je schopen sám nalézt a opravit

stupeň 3 (dobrý) - žák zvládá základní učivo a rozumí postupu zadaných úloh, při řešení náročnějších úloh většinou potřebuje pomoc vyučujícího, aby dospěl ke správnému řešení

stupeň 4 (dostatečný) - žák není schopen náročnější úlohy řešit samostatně, ale základní učivo ovládá, dokáže zvládnout dílčí kroky pouze s pomocí vyučujícího, postupu řešení rozumí pouze částečně, na doplňující otázky odpovídá s obtížemi

stupeň 5 (nedostatečný) - žák není schopen řešit zadané úkoly ani s pomocí vyučujícího, nereaguje smysluplně na otázky učitele, není připraven na hodinu, nespolupracuje nebo spolupráci významně narušuje či ignoruje.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Fyzika pro gymnázia - Mechanika, Svoboda, Bednařík, Šíroká

Fyzika pro gymnázia - Molekulová fyzika a termika, Bartuška, Svoboda

Fyzika pro gymnázia - Mechanické kmitání a vlnění, Lepil

Fyzika pro gymnázia - Elektřina a magnetismus, Lepil, Šedivý

Fyzika pro gymnázia - Optika, Lepil

E-manuel.cz - online učebnice fyziky pro gymnázia

4. Poznámky

9.5.2 Chemie 2

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Chemie 2
2. Kód:
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 128 hodin ve 3. ročníku, 96 hodin ve 4. ročníku
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým Ing. M. Skálová
6. Vstupní předpoklady: <ul style="list-style-type: none">– předpokládané znalosti z předchozího předmětu Chemie 1
Doporučené umístění v učebním plánu 3. až 4. ročník.
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika: <p>Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP – Přírodovědné vzdělávání. Učivo se skládá z 6 celků: obecné chemie, anorganické chemie, organické chemie, biochemie, fyzikální chemie a analytické chemie. Cílem předmětu je ukázat souvislosti chemických jevů a zákonitostí s fungováním lidského organismu a s uplatněním chemie v medicíně a jiných zdravotnických disciplínách.</p>
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností: <p>Jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none">– klíčová kompetence osobnostní a sociální, k učení a komunikaci– klíčová kompetence k řešení problémů v reálném i digitálním světě– klíčová kompetence k řešení běžných problematických situací <p>klíčová kompetence k udržitelnému životu a podnikavosti</p>
4. Obsah vzdělávání: <p>3. ročník</p> <p>Obecná chemie</p> <ul style="list-style-type: none">– Klasifikace a struktura látek– chemické látky a jejich vlastnosti– částicové složení látek: atomy, molekuly, ionty– chemické prvky, sloučeniny– chemická symbolika, značky a názvy prvků– směs homogenní, heterogenní– oddělování složek směsí– roztoky, rozpustnost látek– složení roztoků, koncentrace– Složení a struktura atomu– jádro a obal atomu– protonové a nukleonové číslo, izotopy, nuklidy– Chemická vazba– podmínky vzniku vazby– elektronegativita– polarita chemické vazby– vazba kovalentní, iontová, kovová

- vliv vazby na vlastnosti látek
- **Názvosloví anorganických sloučenin**
- oxidační číslo
- názvosloví binárních sloučenin
- názvosloví kyselin a hydroxidů
- názvosloví solí, hydrogensolí
- názvosloví podvojných solí, hydrátů solí
- názvosloví iontů
- základy latinského názvosloví
- **Chemické výpočty**
- atomová a molekulová hmotnost
- látkové množství
- hmotnost a objem jednoho molu
- výpočty z chemických vzorců
- **Chemické reakce**
- základní typy chemických reakcí
- chemické rovnice
- výpočty z chemických rovnic

Anorganická chemie

- nepřechodné prvky (s a p prvky) a jejich anorganické sloučeniny
- charakteristika kovů
- výroba kovů, koroze
- ochrana proti korozi
- významné přechodné prvky (d prvky) a jejich sloučeniny
- komplexní sloučeniny (názvosloví)

Analytická chemie

4. ročník

Organická chemie

- vlastnosti atomu uhlíku
- klasifikace a názvosloví organických sloučenin
- typy reakcí v organické chemii
- organické sloučeniny v běžném životě a zdravotnické praxi
- organické sloučeniny ve farmaceutické výrobě
- organické sloučeniny jako strukturní základ látek v živých organismech
- organické sloučeniny ve vývoji nových materiálů a technologií

Biochemie

- chemické složení živých organismů
- přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory
- vitaminy, avitaminóza, hypervitaminóza
- hormony a enzymy

Fyzikální chemie

- reakční kinetika
- reakční a spalná tepla
- reakční rovnováha
- energetika chemických reakcí
- výpočty pH roztoků kyselin, zásad a tlumivých roztoků

5. Vzdělávací strategie:

- aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuse, projektů, řešení problémů nebo experimentů
- kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle
- problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení
- badatelství, řešení problémů s podporou digitálních technologií

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků:

Výsledky učení se ověřují průběžně. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnosti aplikovat poznatky v praxi a schopnost pracovat samostatně. Hodnocení bere v úvahu individuální přístup žáka k učení a vzdělávacímu procesu.

Učitel kombinuje různé metody ověřování:

- dialog učitele se žákem
- práce s počítačem
- písemné opakování
- pozorování činností žáka
- řízená diskuse
- práce s pracovními listy

2. Kritéria hodnocení:

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výsledků žáka je získáváno:

- pozorováním žáka
- sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemná, ústní, ...)

Průběžně je využíváno:

- slovní hodnocení
- sebehodnocení žáků
- formativní hodnocení
- klasifikace

Klasifikace:

- 1 (výborný) – výborné znalosti a dovednosti
- 2 (chvalitebný) – velmi dobré výsledky s drobnými nedostatky
- 3 (dobrý) – průměrná úroveň znalostí
- 4 (dostatečný) – dostačující znalosti s výraznými nedostatky
- 5 (nedostatečný) – neuspokojivé výsledky, nutnost opravy (např. zkoušky)

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje:

BANÝR, Jiří a BENEŠ, Pavel. *Chemie pro střední školy: obecná, anorganická, organická, analytická, biochemie*. 2. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2001. ISBN 80-85937-46-8.

BENEŠOVÁ, Marika; PFEIFEROVÁ, Erna a SATRAPOVÁ, Hana. *Odmaturuj! z chemie*. 2., přepracované vydání. Odmaturuj!. Brno: Didaktis, c2014. ISBN 978-80-7358-232-6.

BLAŽEK, Jaroslav a FABINI, Ján. *Chemie pro studijní obory SOŠ a SOU nechemického zaměření*. 5. vyd., v SPN vyd. 1. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 1999. ISBN 80-7235-104-4.

ČAPEK ADAMEC, Martin. *Chemie: pro gymnázia*. 1, Obecná a anorganická chemie. Praha: Eduko nakladatelství, 2024. ISBN 978-80-88473-35-0.

HONZA, Jaroslav a MAREČEK, Aleš. *Chemie pro čtyřletá gymnázia*. 2. díl. Čtvrté opravené vydání, (v nakladatelství Proton druhé). Brno: Proton, 2014. ISBN 978-80-902402-5-4.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/12059685760-co-nase-babicky-umely-a-na-co-my-jsme-zapomneli/218562220460007/>

4. Poznámky

9.5.3 Biologie 2

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Biologie 2
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání – 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 224 hodiny, 3. ročník 96 hodin, 4. ročník 128 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Mgr. Lucie Rynešová
6. Vstupní předpoklady - zájem o další vzdělávání v oblasti přírodních věd - schopnost řešit problémy v reálném i digitálním světě - schopnost kriticky hodnotit a využívat výsledky vědeckého poznání - zvládnuté znalosti a dovednosti předmětné problematiky dle ŠVP Biologie 1 Doporučené umístění v učebním plánu 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Cílem předmětu je naučit žáky prakticky uplatňovat přírodovědné znalosti a dovednosti v běžném životě, ve studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Na základě teoretického poznání a vlastního aktivního bádání si žáci osvojují znalosti o přírodních zákonitostech, které využívají při řešení problémů, v nových situacích i při odhalování dezinformací. Dále jsou vedeni k tomu, aby výsledky vlastní badatelské činnosti byli schopni prezentovat s využitím moderních technologií a dokázali správnost výsledného řešení. Na základě mezipředmětového poznání budou schopni pochopit změny životního prostředí způsobené lidskou činností a uplatňovat principy trvalé udržitelnosti. Jsou vedeni i k tomu, aby neustále rozvíjeli své přírodovědné dovednosti a kompetence s využitím moderních informačních technologií včetně umělé inteligence.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory 3. ročník Vznik a vývoj živých soustav na Zemi - objasní teorie o vzniku života na Zemi - charakterizuje chemickou a biologickou evoluci biosféry - popíše hlavní evoluční teorie a jejich podstatu Základy mikrobiologie - charakterizuje mikrobiologii jako vědu a její využití - klasifikuje a charakterizuje mikroorganismy - popíše stavbu, životní funkce a rozmnožování virů a bakterií - uvede význam virů, bakterií a dalších mikroorganismů v přírodě a jejich praktické využití - popíše vztah mezi viry, bakteriemi a organismem člověka - uvede příklady virových a bakteriálních onemocnění Houby Fungi - popíše stavbu těla hub, rozlišuje a charakterizuje různé typy jejich rozmnožování - pozná typické zástupce skupin - uvede praktický význam skupin hub s ohledem na využití ve zdravotnictví - charakterizuje mikroskopické houby, jejich výskyt a působení, využití ve farmacii a potravinářství - popíše příznaky otrav houbami, první pomoc a způsob léčby Biologie rostlin - klasifikuje a charakterizuje rostlinná pletiva

- popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů
- vysvětlí hlavní fyziologické pochody v rostlinném organismu
- charakterizuje stavbu, výskyt, význam a hlavní zástupce nižších a vyšších rostlin
- objasní princip vývojových cyklů výtrusných a semenných rostlin a jejich rozmnožování
- určuje účinné látky a jejich využití na příkladech významných léčivých rostlin

4. ročník

Biologie živočichů

- uvede základní třídění prvků a označí původce onemocnění člověka
- vysvětlí vznik mnohobuněčných organismů
- klasifikuje a charakterizuje živočišné tkáně
- charakterizuje vybrané taxony, zejména se zaměřením na parazity člověka
- uvede příklady zdravotních důsledků některých bezobratlých pro člověka
- charakterizuje a třídí strunatce
- popíše hlavní taxony strunatců z hlediska anatomických a fyziologických znaků
- vyjmenuje významné zástupce obratlovců, jejich výskyt, význam, jejich ekologii a etologii
- popíše hlavní mezníky v evoluci orgánových soustav u živočichů
- vysvětlí evoluci člověka a proces hominizace

Genetika

- vysvětlí význam pojmů genetika, heredita a variabilita, genetická informace, alela, gen, genotyp, fenotyp
- vysvětlí molekulární příčiny dědičnosti
- vysvětlí rozdíl mezi úplnou a neúplnou dominancí
- demonstrovuje Mendlovy zákony na konkrétních příkladech monohybridismu a dihybridismu
- vysvětlí princip genové vazby a Morganovy zákony
- vymezí genetickou podstatu pohlavního rozmnožování a vazby genů na pohlaví
- objasní podstatu dědičnosti mitochondrií a plastidů
- vysvětlí princip a příčinu mutací, uvede jednotlivé typy mutací a druhy mutagenů
- uvede příklady metod studia dědičnosti člověka používaných v praxi a jejich přínos
- řeší jednoduché příklady genetického poradenství
- objasní genealogii vybraných chorob, význačných znaků a krevních skupin
- vysvětlí podstatu genového inženýrství a jeho užití ve zdravotnictví, využití plazmidů
- diskutuje etické otázky genového inženýrství
- objasní pojmy genetiky populací a aplikuje na příkladech Hardy-Weinbergův zákon
- vysvětlí genetické mechanismy v evoluci

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Kompetence k učení – rozvíjí schopnosti využívat takové metody a strategie, které vedou k efektivnímu učení, ke kritickému myšlení, k důležitosti ověřování dat.

Kompetence komunikační – vedou ke schopnosti porozumět ostatním a ke schopnosti srozumitelně a adekvátně vyjádřit své myšlenky, záměry, postoje či emoce.

Kompetence k řešení problémů

- přinášejí schopnosti rozpoznat problém, který vyžaduje řešení, sbírat relevantní informace, provádět analýzu a hledat různá řešení s cílem dosáhnout optimálního výsledku, kriticky posuzovat různá řešení, vyhodnocovat je, vybírat nejlepší z nich a relevantně je obhajovat, přemýšlet inovativně a přicházet s novými přístupy;
- přispívají k pochopení důležitosti vědeckých poznatků a kritické práci s nimi.

Kompetence digitální

- vedou k získávání potřebných dat, k jejich organizaci, vyhodnocování správnosti a relevance pro řešení aktuálního problému

<p>- přinášejí schopnost využívat digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti</p> <p>- představují soubor znalostí, dovedností a postojů, které umožňují jedinci účelně, bezpečně a efektivně využívat digitální technologie ve všech oblastech života.</p>
<p>4. Obsah vzdělávání</p> <p>3. ročník</p> <p>Vznik a vývoj živých soustav na Zemi – teorie o vzniku života, evoluční teorie, evoluce, obecné vlastnosti živých soustav</p> <p>Základy mikrobiologie – stavba a význam virů a bakterií, systematika</p> <p>Houby <i>Fungi</i> – stavba, rozmnožování, význam, využití, systematika</p> <p>Biologie rostlin – stavba, fyziologie, nižší rostliny, vyšší rostliny, léčivé rostliny</p> <p>4. ročník</p> <p>Biologie živočichů – prvoci, mnohobuněčnost, bezobratlí, strunatci, evoluce člověka</p> <p>Genetika – gen, znak, Mendelovy zákony, Morganovy zákony, monohybridismus, dihybridismus, dědičnost vázaná na pohlaví, mimojaderná dědičnost, mutace, genetika člověka, genetická prognóza, genetické zákonitosti v populacích a v evoluci</p> <p>3. a 4. ročník</p> <p>- Užití digitálních technologií k získávání informací a zpracování a vizualizaci dat</p>
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <p>- aktivní učení – žáci jsou zapojeni do výuky prostřednictvím diskuzí, projektů, řešení problémů nebo bádání</p> <p>- kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle</p> <p>- problémově orientované učení – žáci řeší reálné problémy a hledají vlastní řešení</p>
<p>C. VÝSTUPNÍ ČÁST</p>
<p>1. Způsob ověřování dosažených výsledků</p> <p>Průběžné – řešení písemných úloh</p> <p>Sumativní – samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt + prezentace</p> <p>Reflexe – zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky</p>
<p>2. Kritéria hodnocení</p> <p>Průběžné – porozumění základním pojmům, porozumění dané problematice v širším kontextu (40 % váha)</p> <p>Sumativní – aktivní přístup a podíl na realizaci projektu, relevance návrhu řešení, kvalita projevu při prezentaci (50 %)</p> <p>Reflexe – aktivní účast na reflexi (10 %)</p>

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

BENEŠOVÁ, Marika. *Odmaturuj! z biologie. 2.*, přeprac. vyd. Odmaturuj!. Brno: Didaktis, c2013. ISBN 978-80-7358-231-9.

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/10020-masozravky>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/10718-nepuvodni-druhy-rostlin-v-nasi-krajine>

<https://www.youtube.com/watch?v=4LMg2ZFKyhQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=ASSD4HK4MYg>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/14126-cvrcek-polni-hmyz-roku-2022>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/14127-raci-v-ceske-republice>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/13319-sysel-obecnny-spermophilus-citellus>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/11624-hnizdni-parazitismus-kuckacky-a-rakosnici>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/7763-drave-ryby>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/7761-objizivelnici>

4. Poznámky

9.5.4 První a druhý jazyk odborný

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název První a druhý jazyk odborný (anglický, francouzský, německý, portugalský, španělský)
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 128
5. Platnost 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Irena Špedlová
6. Vstupní předpoklady Vstupním předpokladem je osvojení odpovídajících očekávaných výstupů RVP ZV v oblasti Jazyk a jazyková komunikace, cizí jazyk na úrovni B1 podle SERR a vzdělávací obsah (očekávané výstupy a učivo) směřuje k dosažení úrovně B1+ podle SERRJ.
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Vzdělávací předmět je součástí vzdělávací oblasti Komunikační a jazykové vzdělávání a pokrývá obsahový okruh Odborný cizí jazyk. Žáci si osvojí jazyk, který potřebují k dosažení profesních cílů. Učí se využívat vhodné komunikační strategie v odborných komunikačních situacích, naučí se volit formu mluveného i písemného projevu adekvátní účelu textu. Využívají přitom znalosti základních řečových dovedností (čtení, psaní, poslech, mluvení), které vhodně uplatní v odborném kontextu podle oboru svého vzdělávání. Předmět zahrnuje mluvení, poslech, čtení, psaní a slovní zásobu ve vztahu k odbornému jazyku příslušného oboru vzdělávání.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované) Žák a) komunikuje v běžných situacích s kolegy, nadřízenými, případně zákazníky o problematice týkající se oboru jeho studia (mluvení); b) pronese krátký mluvený projev popisující problém týkající se oboru jeho studia (mluvení); c) porozumí slyšeným informacím, instrukcím a pokynům týkajícím se jejich zaměření, a to jak v přímém, tak i v telefonickém styku (poslech); d) porozumí cizojazyčným instrukcím a návodům týkajícím se oboru jeho studia (čtení); e) orientuje se v novinkách ve svém oboru pomocí vyhledávání informací a článků na internetu (čtení); f) napíše jasný a srozumitelný souvislý text, který je očekáván v daném profesionálním kontextu, s důrazem na splnění komunikačního cíle (psaní); g) napíše e-mail se zachováním vhodného stupně formality, který odpovídá komunikační situaci v oboru jeho studia (psaní); h) osvojí si odbornou slovní zásobu v míře nezbytné pro účelnou komunikaci v oboru jeho studia.
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností (které klíčové kompetence jsou v rozvíjeny) Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence komunikační a kulturní, čtenářská a pisatelská

gramotnost a digitální kompetence. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Zaměření – Zdravotnictví a sociální služby

- Lidské tělo
- Zdraví
- Nemoci
- Nemocnice
- Realie a zdravotnické systémy
- Zdravotnické profese
- Lázeňství
- Významné osobnosti ve zdravotnictví
- Následná péče a ošetřovatelství
- Komunikace s pacientem

Zaměření – Humanitní s rozšířenou výukou jazyků zaměřených na cestovní ruch

1. Základy cestovního ruchu
2. Realie cizojazyčných zemí a České republiky
 - Geografie
 - Historie
 - Přírodní památky a národní parky
 - Významná města a architektura
 - Kultura, umění, sport
 - Významné osobnosti

5. Vzdělávací strategie

- modelová komunikace v situacích odpovídajících oboru studia;
 - formální i neformální interakce (mluvená, psaná v papírové i elektronické podobě);
 - využívání poznatků své odbornosti pro porozumění slyšeným i psaným textům;
 - poslech odborných monologických, dialogických i smíšených textů vztahujících se k danému oboru vzdělávání;
 - čtení přiměřeně náročných spojitých i nespojitých textů a pochopení významu a souvislostí;
 - nalezení relevantní informace v odborném textu;
 - práce s elektronickými formami textů při čtení i psaní;
 - psaní specifických žánrů a forem textů, které jsou očekávány v daném profesionálním kontextu, s důrazem na splnění komunikačního cíle;
 - psaní textů pro běžné komunikační situace odpovídající oboru studia (formální i neformální korespondence – administrativní interakce);
 - psaní jednoduchého odborného textu v souladu s oborem studia;
 - práce se slovní zásobou (osvojení si základní odborné slovní zásoby a kolokací vztahujících se k oboru studia, odhadování významu z kontextu a na základě poznatků své odbornosti, práce s překladovými a výkladovými slovníky).
- Způsoby realizace vzdělávacích strategií:
- Týmová práce

- Podpora rozvoje prezentačních dovedností
- Badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- Realizace projektů

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich ověřování:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;
- praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace;
- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;
- zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení, kdy očekávané výsledky učení jsou jednoznačně definované, transparentní, měřitelné a přenositelné. Žák má právo vědět, podle jakých kritérií a pravidel bude hodnocen. Během hodnocení učitelé uplatňují přiměřenou náročnost, pedagogický takt a přihlíží k individuálním schopnostem žáka. Používají nástroje formativního hodnocení, za základ považují zpětnou vazbu, jejímž cílem je poskytnout žákovi informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak využívá to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí. V přiměřené míře se využívá sebehodnocení žáka a vrstevnické hodnocení. Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

- úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Učebnice jazykové i odborné, internet a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

4. Poznámky

9.5.5 Cizí jazyk III

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Francouzský jazyk – třetí cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 128 hodin v ročníku (celkový počet vyučovacích hodin za studium: 256)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Ing. Petra Moravová
6. Vstupní předpoklady: Bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.
Doporučené umístění v učebním plánu: 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Vzdělávání v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění se v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Smyslem je naučit žáky používat cizí jazyk jako nástroj komunikace a zároveň jako prostředek k myšlení a kritickému nakládání s informacemi. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, lépe porozumět jejich kulturním aspektům, historii, literatuře, hudbě, tradicím a rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život. Cílem je také podporovat sebevědomí žáků v používání francouzského jazyka a motivovat je ke kontinuálnímu zlepšování dovedností, které mohou otevřít žákům dveře k dalšímu studiu ve frankofonních zemích nebo k pracovním příležitostem, které vyžadují znalost francouzštiny.</p> <p>Výuka francouzského jazyka jako třetího cizího jazyka bez návaznosti na jeho předchozí studium předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.</p> <p>Vzdělávání ve třetím cizím jazyce směřuje ke komunikaci ústní i písemné podle evropského rámce A1, A 2 přičemž žák získává souvislosti i s jinými předměty, aby poznával život a kulturní tradice této jazykové oblasti.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory</p> <p>RECEPCE</p> <p>Žák přijímá a zpracovává informace ve formě psané nebo mluvené, včetně audiovizuálního materiálu a následně jejich obsah chápe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat - identifikuje klíčové informace v mluveném projevu - zaznamená v mluveném projevu některé další detaily k poskytnutým informacím - rozumí slyšeným monologům i dialogům, které souvisejí s osvojovanými tématy - porozumí obsahu slyšeného textu, např. zjištěním konkrétních informací, zaznamenáním klíčových slov, odpovídáním na otázky, převyprávěním základních informací z textu - rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat - rozumí instrukcím ve vyučovací hodině

- rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat
- vybere vhodný titul k textu, přiřadí text k obrázku, formuluje hlavní myšlenky odstavce, textu uspořádá jednotlivé části textu tak, aby vznikl smysluplný příběh
- pracuje s ukázkami autentických zdrojů
- vyhledává konkrétní informace
- rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu
- vyhledává požadované informace na základě konkrétního zadání, využívá různé typy poslechových aktivit

PRODUKCE

Žák se aktivně vyjadřuje prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu.

- vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat
- formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě odpovídá na otázky, zapojuje se do dialogů, účastní se simulací reálných situací
- píše krátké texty a plní další komunikativní aktivity týkající se osvojovaných témat
- spolupracuje s učitelem a spolužáky na zpětné vazbě ohledně plynulosti a přesnosti jazykového projevu
- představí v jednoduchých větách téma z oblasti svého zájmu
- vypráví jednoduché, krátké příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy
- čte a poslouchá příběhy k rozšíření svých narativních dovedností
- získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy pro zajištění jeho soudržnosti

INTERAKCE

Žák je schopen přímé komunikace mezi dvěma či více stranami.

- účastní se rozhovorů týkajících se minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- účastní se simulací, her rolí a dalších komunikativních aktivit, ve kterých mluví o svých vzpomínkách, přítomných aktivitách a budoucích plánech
- plní pokyny a podle potřeby se dotazuje, aby si ověřil porozumění
- požádá o pokyny v různých situacích
- požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky
- prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek
- zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností
- napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod.
- vyjádří ústně i písemně pozvání, návrh a omluvu a na tyto podněty reaguje
- vyjádří ústně i písemně názor, zeptá se na názor jiné osoby, reaguje na cizí názor

MEDIACE

Žák zprostředkuje informaci či význam v rámci jednoho jazyka nebo mezi dvěma či více jazyky.

- zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat
- identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám

- využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc nebo vysvětlení
- používá získané fráze v autentických situacích
- vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

V tomto předmětu jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence komunikační a kulturní.

Dále se zde prolínají čtenářská a pisatelská gramotnost a digitální kompetence.

Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Jazyková kompetence:

- žák je schopen porozumět a používat francouzský jazyk v různých komunikačních situacích, rozvíjí slovní zásobu a gramatické struktury. Aktivitou podporující rozvoj této kompetence je např. role-playing-simulace reálných situací.

Interkulturní kompetence:

- žák porozumí a respektuje francouzskou kulturu, tradice a zvyky. Je schopen komunikovat s rodilými mluvčími a porozumět kulturním rozdílům. Aktivita podporující rozvoj této kompetence jsou např. kulturní dny-organizace dnů věnovaných francouzské kultuře, kde žáci mohou ochutnat francouzská jídla, sledovat francouzské filmy a diskutovat o francouzských tradicích. Poznávací exkurze-možnost žáků strávit čas ve Francii

Komunikační kompetence:

- žák je schopen efektivně komunikovat v mluvené i psané formě, rozvíjí dovednosti v oblasti poslechu, čtení, psaní a mluvení. Organizace debat na různá témata, kde žáci musí argumentovat ve francouzštině.

Digitální kompetence:

- žáci používají digitálních nástrojů a zdrojů pro učení se francouzštině, využívají online platformy pro komunikaci a spolupráci s ostatními žáky.

Kritické myšlení a řešení problémů:

- žák je schopen analyzovat a interpretovat texty ve francouzštině, rozvíjí dovednosti v oblasti kritického myšlení a řešení problémů v kontextu francouzského jazyka. Práce s autentickými francouzskými texty, kde žáci analyzují a interpretují obsah. Diskuze o současných událostech ve Francii.

Autonomní učení:

- žák je schopen samostatně plánovat a řídit vlastní učení. Motivace k dalšímu studiu a zdokonalování se ve francouzštině. Projektové práce-zadání projektů, kde žáci samostatně vyhledávají informace a prezentují je ve francouzštině. Pravidelné sebehodnocení pokroku ve studiu francouzštiny.

Sociální a občanské kompetence:

- žák je schopen spolupracovat s ostatními žáky a učiteli. Rozvoj empatie a respektu vůči ostatním kulturám a názorům. Skupinové projekty-spolupráce na projektech, kde studenti musí komunikovat a spolupracovat ve francouzštině.

4. Obsah vzdělávání

Francouzský jazyk – 3. ročník (128 hodin)

1. Základní pozdravy, představení se, setkávání se s lidmi

- představování se, požádání někoho o představení se, poskytnout základní osobní

informace

- hláskování
- národnosti, Evropské země
- abeceda sloveso být, mít
- časování sloves na –er v přítomném čase
- Interkulturní dovednosti: Zeměpis Evropy, Evropané a jazyky

2. Žádat a poskytovat informace, vyjádření co máme rádi, jednoduše vyjádřit svůj názor

- moje škola
- informativní okénka (krátké články)
- přivlastňovací zájmena
- určitý, neurčitý člen
- vykání
- rozkazovací způsob
- Interkulturní dovednosti: Život středoškolských studentů ve Francii

3. Popsat vzhled, duševní vlastnosti, hovořit o obvyklých činnostech

- vyjádřit, co rádi děláme
- vytváření textů, v nichž se představujeme, hledání nových přátel, vytváření krátkých interview
- přídavná jména, příslovce intenzity
- četnost, komparativ
- Interkulturní dovednosti: Náplň volného času francouzských středoškoláků

4. Nákupy, v restauraci, svátky, rodinné svátky

- ptát se na cenu a rozumět jejímu udávání
- vyjadřovat množství
- objednat si v restauraci
- vyjádření data
- dělivý člen
- číslovky
- zájmena ukazovací
- superlativ
- Interkulturní dovednosti: Tradiční svátky, gastronomické speciality

5. Volný čas, zdravotní návyky, každodenní aktivity

- vyjádření pocitů
- pozvat, přijmout, odmítnout návrh, požádat o radu
- lidské tělo
- zvrtná slovesa
- blízká budoucnost (futur proche)
- otázky
- Interkulturní dovednosti: Zájmy, zdravotní návyky, volný čas u francouzských středoškoláků

6. Vyjádření minulosti, hovořit o plánech, vyjádření přání

- počasí

- popis a situace místa
- prázdninová cesta
- minulý čas (passé composé)
- předložkové výrazy místní
- podmiňovací způsob
- Interkulturní dovednosti: Metropolitní a zámořská Francie, Francouzská vláda a státní symboly Francie

Francouzský jazyk – 4. ročník (128 hodin)

7. Vyprávění událostí v minulosti, hovořit o plánech, záměrech, vyjádření vlastního názoru, masmédiá

- hovorová francouzština
- prostředí internetu
- narativní texty (blogy, komiksy)
- minulý čas
- vyjádření účelu
- Interkulturní dovednosti: Svět masmédií (televize, internet, ...), surfování po internetu, Francouzi a informace

8. Vyprávět události svého života, vyjádření pocitů, popsat zážitky z cest, představit významnou osobnost

- informativní, popisné texty
- data, časové úseky
- minulý čas (passé composé 2)
- trpný rod
- Interkulturní dovednosti: Francouzské umění, kultura

9. Srovnání přítomnosti a minulosti, porozumět informacím o aktuálním problému, hovořit o individuálních a společenských změnách

- minulý čas průběhový (imparfait)
- časové příslovce
- konjunktiv přítomný (subjonctif présent)
- Interkulturní dovednosti: Historie Francie

10. Porozumět i vyjádřit stručně pokyny a zákazy, porozumět reklamním a informačním textům

- reklama
- rozkazovací způsob
- Interkulturní dovednosti: Reklama

11. Porozumět vyprávění o minulé události nebo složitějším problému, strukturovat ústní a psané vyprávění včetně reakce

- strukturování vyprávění
- přítomný čas, minulý čas, minulý průběhový čas
- časové věty
- Interkulturní dovednosti: Století osvícenství

12. Mluvit o představě budoucího života, problémech ekologie a životního prostředí

diskutovat o problémech

- žádat o radu, udělovat ji
- stanovovat si priority
- vyjadřovat přání, příčinu
- vyjadřování pochybností
- budoucí čas (futur simple)
- předbudoucí čas (futur antérieur)
- nedávná minulost (passé récent)
- Interkulturní dovednosti: Budoucnost naší planety, ochrana životního prostředí, Francie a ekologie

13. Mluvit o mezilidských vztazích, vyjádřit pocity a dojmy, popsat povahu osob, tlumočit slova druhé osoby

- konverzační texty – situace mezi přáteli
- zklamání, zaujetí, nadšení
- přímá a nepřímá řeč
- podmínková souvětí
- Interkulturní dovednosti: Paříž

14. Argumentovat, přesně vyjádřit určitou situaci, nesouhlas, navrhnout řešení problému

- obhajovat a argumentovat
- formulovat pokyny
- slovesné opisné vazby
- příčestí přítomné, přechodník
- Interkulturní dovednosti: Frankofonie

5. Vzdělávací strategie

Interaktivní výuka

- Role-playing: Studenti se zapojují do simulovaných situací, kde hrají různé role, což podporuje aktivní používání jazyka v kontextu.
- Debaty a diskuse: Organizace debat na aktuální témata, které studenty motivují k vyjadřování názorů a argumentaci ve francouzštině.

Multimediální zdroje

- Filmy a seriály: Používání francouzských filmů a seriálů jako výukového materiálu pro zlepšení poslechových dovedností a porozumění kultuře.
- Hudba: Analýza textů francouzských písní a jejich využití k rozšíření slovní zásoby a gramatických struktur.

Projektová výuka

- Kulturní projekty: Studenti vytvářejí projekty zaměřené na francouzskou kulturu, historii a umění, což podporuje hlubší porozumění a zapojení do jazyka.

Technologie ve výuce

- Online platformy: Využití online nástrojů a aplikací pro procvičování gramatiky, slovní zásoby a komunikace.
- Virtuální realita: Použití VR pro simulaci prostředí, kde studenti mohou procvičovat jazyk v reálných situacích. (Použití VR pro virtuální prohlídky francouzských měst a

památek, kde studenti mohou interaktivně objevovat a učit se).

Individuální přístup

- Diferencovaná výuka: Přizpůsobení výukových metod podle individuálních potřeb a úrovně studentů.
- Mentoring: Poskytování individuální podpory a vedení studentům, kteří potřebují zvláštní pomoc nebo mají zájem o pokročilé studium.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má žáka vést ke schopnosti porozumět mluvené francouzštině v různých kontextech, včetně autentických materiálů, jako jsou filmy, seriály a písně.

Žák je veden k plynulé a správné komunikaci ve francouzštině, vyjadřovat své názory, argumentovat a diskutovat na různá témata. Je schopen číst a porozumět různým typům textů. Píše různé typy textů dopisů, zpráv a kreativních textů, s důrazem na správnou gramatiku a stylistiku.

V komunikačních dovednostech je žák veden ke schopnosti komunikovat ve francouzštině v různých situacích, včetně každodenní komunikace a formálních prezentací. V oblasti kulturního povědomí žák získá porozumění francouzské kultuře, historii a společenským normám, což mu umožní lépe se orientovat ve frankofonním prostředí.

Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií.

Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Použití kombinace různých metod hodnocení poskytuje komplexní obraz o pokroku a schopnostech žáků a zároveň podporuje jejich aktivní zapojení do procesu učení. Při hodnocení jsou využívány následující nástroje hodnocení:

1. Formativní hodnocení

Popis: Průběžné hodnocení, které se provádí během výuky s cílem monitorovat pokrok studentů a poskytovat zpětnou vazbu (krátké kvízy, diskuse ve třídě, exit tickets (krátké úkoly na konci hodiny), pozorování učitele).

Cíl: Pomoci studentům zlepšit se a přizpůsobit výukové metody podle jejich potřeb

2. Sumativní hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí na konci výukového období nebo jednotky, aby se zjistilo, co se studenti naučili (projekty, prezentace).

Cíl: Zhodnotit celkový výkon a úroveň znalostí studentů

3. Diagnostické hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí před začátkem výuky, aby se zjistilo, jaké znalosti a dovednosti studenti již mají (Pre-testy, rozhovory).

Cíl: Identifikovat silné a slabé stránky studentů a přizpůsobit výuku jejich potřebám

4. Výkonové hodnocení

Popis: Hodnocení založené na praktických úkolech, které vyžadují aplikaci znalostí a dovedností v reálných situacích (projekty, prezentace, role-playing).

Cíl: Posoudit schopnost studentů aplikovat to, co se naučili, v praktických situacích

5. Hodnocení vrstevníky

Popis: Studenti hodnotí práci svých spolužáků podle stanovených kritérií (zpětná vazba na prezentace).

Cíl: Podpořit kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu

6. Sebehodnocení

Popis: Studenti sami hodnotí svůj vlastní pokrok a výkon (sebehodnotící dotazníky).
Cíl: Podpořit sebereflexi a zodpovědnost za vlastní učení

Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.

úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Učební materiál pro výuku francouzského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky z francouzského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELF.

ČT edu: Pracovní listy a vzdělávací videa pro francouzský jazyk, které jsou sestaveny zkušenými učiteli [Pracovní listy do francouzštiny - ČT edu - Česká televize](#)

Francouzština online: Nabízí širokou škálu učebních pomůcek, testů a vysvětlujících materiálů. K dispozici jsou textové, audio i video materiály [Učební pomůcky](#)

Français Interactif: Kompletní stránky pro studium a výuku francouzštiny, zahrnující lekce, podcasty, testy, videa a vysvětlení gramatiky [Testy z francouzštiny](#)

TV5MONDE: nabízí širokou škálu výukových materiálů, včetně videí, interaktivních cvičení a testů. Je ideální pro procvičování poslechu a porozumění.

<https://www.tv5monde.com/>

Le Point du FLE: cvičení, kvízy, testy, úryvky z písniček, videoukázky z francouzských filmů a hrané dialogy. <https://www.lepointdufle.net/>

Bonjour de France: nabízí gramatiku, slovní zásobu, idiomatické výrazy a poslechová cvičení. Je vhodná pro všechny úrovně studentů.

<https://parlonsfrancais.francophonie.org/ressources/bonjour-de-france/>

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Španělský jazyk – třetí cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 128 hodin v ročníku (celkový počet vyučovacích hodin za studium: 256)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Jiří Morava
6. Vstupní předpoklady: Bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.
Doporučené umístění v učebním plánu: 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Vzdělávání v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění se v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Smyslem je naučit žáky používat cizí jazyk jako nástroj komunikace a zároveň jako prostředek k myšlení a kritickému nakládání s informacemi. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, lépe porozumět jejich kulturním aspektům, historii, literatuře, hudbě, tradicím a rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život. Cílem je také podporovat sebevědomí žáků v používání španělského jazyka a motivovat je ke kontinuálnímu zlepšování dovedností, popřípadě ke studiu hispanistiky. Také dává žákům možnost k pracovním příležitostem, které vyžadují znalost španělštiny.</p> <p>Výuka španělského jazyka jako třetího cizího jazyka bez návaznosti na jeho předchozí studium předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.</p> <p>Vzdělávání ve třetím cizím jazyce směřuje ke komunikaci ústní i písemné podle evropského rámce A1, A2 přičemž žák získává souvislosti i s jinými předměty, aby poznával život a kulturní tradice této jazykové oblasti.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory</p> <p>RECEPCE</p> <p>Žák přijímá a zpracovává informace ve formě psané nebo mluvené, včetně audiovizuálního materiálu a následně jejich obsah chápe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat - zaznamená v mluveném projevu některé další detaily k poskytnutým informacím - identifikuje klíčové informace v mluveném projevu - rozumí slyšeným monologům i dialogům, které souvisejí s osvojovanými tématy - rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu - porozumí obsahu slyšeného textu, např. zjištěním konkrétních informací, zaznamenáním klíčových slov, odpovídáním na otázky, převyprávěním základních informací z textu - rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat - rozumí instrukcím ve vyučovací hodině

- rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat
- vybere vhodný titul k textu, přiřadí text k obrázku, formuluje hlavní myšlenky odstavce, textu uspořádá jednotlivé části textu tak, aby vznikl smysluplný příběh
- pracuje s ukázkami autentických zdrojů
- vyhledává konkrétní informace
- vyhledává požadované informace na základě konkrétního zadání, využívá různé typy poslechových aktivit

PRODUKCE

Žák se aktivně vyjadřuje prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu.

- formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě odpovídá na otázky, zapojuje se do dialogů, účastní se simulací reálných situací
- vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat
- představí v jednoduchých větách téma z oblasti svého zájmu
- píše krátké texty a plní další komunikativní aktivity týkající se osvojovaných témat
- spolupracuje s učitelem a spolužáky na zpětné vazbě ohledně plynulosti a přesnosti jazykového projevu
- vypráví jednoduché, krátké příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy
- čte a poslouchá příběhy k rozšíření svých narativních dovedností
- získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy pro zajištění jeho soudržnosti

INTERAKCE

Žák je schopen přímé komunikace mezi dvěma či více stranami.

- účastní se rozhovorů týkajících se minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- plní pokyny a podle potřeby se dotazuje, aby si ověřil porozumění
- požádá o pokyny v různých situacích
- účastní se simulací, her rolí a dalších komunikativních aktivit, ve kterých mluví o svých vzpomínkách, přítomných aktivitách a budoucích plánech
- vyjádří ústně i písemně pozvání, návrh a omluvu a na tyto podněty reaguje
- vyjádří ústně i písemně názor, zeptá se na názor jiné osoby, reaguje na cizí názor
- požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky
- prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek
- zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností
- napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod.

MEDIACE

Žák zprostředkuje informaci či význam v rámci jednoho jazyka nebo mezi dvěma či více jazyky.

- zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat
- používá získané fráze v autentických situacích
- identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám
- využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc

nebo vysvětlení

- vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

V tomto předmětu jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence komunikační a kulturní.

Dále se zde prolínají čtenářská a pisatelská gramotnost a digitální kompetence.

Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Jazyková kompetence:

- žák je schopen porozumět a používat španělský jazyk v různých komunikačních situacích, rozvíjí slovní zásobu a gramatické struktury. Aktivitou podporující rozvoj této kompetence je např. role-playing-simulace reálných situací.

Interkulturní kompetence:

- žák porozumí a respektuje hispánskou kulturu, tradice a zvyky. Je schopen komunikovat s rodilými mluvčími a porozumět kulturním rozdílům. Aktivity podporující rozvoj této kompetence jsou např. kulturní dny-organizace dnů věnovaných hispánské kultuře, kde žáci mohou ochutnat španělská nebo jihoamerická jídla, sledovat španělské filmy a diskutovat o hispánských tradicích. Poznávací exkurze-možnost žáků strávit čas ve Španělsku

Komunikační kompetence:

- žák je schopen efektivně komunikovat v mluvené i psané formě, rozvíjí dovednosti v oblasti poslechu, čtení, psaní a mluvení. Organizace debat na různá témata, kde žáci musí argumentovat ve španělštině (castellano).

Digitální kompetence:

- žáci používají digitálních nástrojů a zdrojů pro učení se španělštině, využívají online platformy pro komunikaci a spolupráci s ostatními žáky.

Kritické myšlení a řešení problémů:

- žák je schopen analyzovat a interpretovat texty ve španělštině, rozvíjí dovednosti v oblasti kritického myšlení a řešení problémů v kontextu španělského jazyka. Práce s autentickými španělskými texty, kde žáci analyzují a interpretují obsah. Diskuze o současných událostech ve Španělsku a hispánské Americe

Autonomní učení:

- žák je schopen samostatně plánovat a řídit vlastní učení. Motivace k dalšímu studiu a zdokonalování se ve španělštině.

Projektové práce-zadání projektů, kde žáci samostatně vyhledávají informace a prezentují je ve španělštině. Pravidelné sebehodnocení pokroku ve studiu španělštiny.

Sociální a občanské kompetence:

- žák je schopen spolupracovat s ostatními žáky a učiteli. Rozvoj empatie a respektu vůči ostatním kulturám a názorům.

Skupinové projekty-spolupráce na projektech, kde studenti musí komunikovat a spolupracovat ve španělštině.

4. Obsah vzdělávání

Španělský jazyk (castellano)– 3. ročník (128 hodin)

. Základní pozdravy, představení se, setkávání se s lidmi

- úvod do hispanistiky
- představování se, požádání někoho o představení se, poskytnout základní osobní informace

- hláskování
- národnosti
- sloveso být, mít
- časování pravidelných sloves v přítomném čase
- Interkulturní dovednosti: Španělsko a hispánský svět
- 2. Žádat a poskytovat informace, jednoduše vyjádřit svůj názor**
- moje škola
- moje třída
- přivlastňovací zájmena
- určitý, neurčitý člen
- vykání
- slovesné třídy AR-ER-IR
- reflexivní slovesa
- nepravidelná slovesa
- Interkulturní dovednosti: Život středoškolských studentů ve Španělsku
- 3. Popsat běžný den, hovořit o obvyklých činnostech**
- vyjádřit, co děláme
- vytváření krátkých příběhů osobě a kamarádech
- přídavná jména, příslovce intenzity
- sloveso BÝT–SER-ESTAR-HAY
- četnost, komparativ
- Interkulturní dovednosti: Španělský jazyk ve světě
- 4. Povolání a zájmy**
- základní počítání
- vyjadřovat množství
- objednat si v restauraci
- vyjádření data
- číslovky do 100
- zájmena ukazovací
- superlativ
- Interkulturní dovednosti: Počasí a roční období
- 5. Rodina a příbuzenské vztahy**
- popis lidí
- vlastnosti
- přídavná jména a příslovce
- základní předložky a jejich použití
- Interkulturní dovednosti: Oslavy a svátky

Španělský jazyk – 4. ročník (128 hodin)

6. Zájmy

- vyjádření zájmů

- negativní postoj
- pozvat, přijmout, odmítnout návrh, požádat o radu
- Interkulturní dovednosti: Zájmy, filmy, literatura, hudba

7. Vyjádření budoucnosti, hovořit o plánech, vyjádření přání

- popis a situace místa
- město
- blízká budoucnost
- předložkové výrazy místní
- Interkulturní dovednosti: Město a okolí

8. Vyjádření minulosti, hovořit o plánech, – muset, může se

- minulý čas složený
- zájmena ve 3. a 4. pádě
- příroda
- předložkové výrazy
- Interkulturní dovednosti: Horario – rozvrh a organizace dne

9. Rozkazovací způsob, jídlo a stravování

- ukazovací zájmena
- zájmena ve 3. a 4. pádě
- věty zvolací a rozkazovací
- trpný, činný rod
- Interkulturní dovednosti: Jídlo a pití, stravování

10. Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves

- Indefinido
- Minulý čas složený
- používání časů
- vyjádření minulosti – přítomnosti-budoucnosti
- Interkulturní dovednosti: Hudba, oslava, způsob života

5. Vzdělávací strategie

Interaktivní výuka

- Role-playing: Studenti se zapojují do simulovaných situací, kde hrají různé role, což podporuje aktivní používání jazyka v kontextu.
- Debaty a diskuse: Organizace debat na aktuální témata, které studenty motivují k vyjadřování názorů a argumentaci ve španělštině.

Multimediální zdroje

- Filmy a seriály: Používání španělských filmů a seriálů jako výukového materiálu pro zlepšení poslechových dovedností a porozumění kultuře.
- Hudba: Analýza textů hispánských písní a jejich využití k rozšíření slovní zásoby a gramatických struktur.

Projektová výuka

- Kulturní projekty: Studenti vytvářejí projekty zaměřené na hispánskou kulturu, historii

a uměn a podporovat tak hlubší porozumění a zapojení do jazyka.

Technologie ve výuce

- Online platformy: Využití online nástrojů a aplikací pro procvičování gramatiky, slovní zásoby a komunikace.
- Virtuální realita: Použití VR pro simulaci prostředí, kde studenti mohou procvičovat jazyk v reálných situacích. (Použití VR pro virtuální prohlídky španělských a jihoamerických měst a památek, kde studenti mohou interaktivně objevovat a učit se).

Individuální přístup

- Diferencovaná výuka: Přizpůsobení výukových metod podle individuálních potřeb a úrovně studentů.
- Mentoring: Poskytování individuální podpory a vedení studentům, kteří potřebují zvláštní pomoc nebo mají zájem o pokročilé studium.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má žáka vést ke schopnosti porozumět mluvené španělštině v různých kontextech, včetně autentických materiálů, jako jsou filmy, seriály a písně.

Žák je veden k plynulé a správné komunikaci ve španělštině, vyjadřovat své názory, argumentovat a diskutovat na různá témata. Je schopen číst a porozumět různým typům textů. Píše různé typy textů dopisů, zpráv a kreativních textů, s důrazem na správnou gramatiku a stylistiku.

V komunikačních dovednostech je žák veden ke schopnosti komunikovat ve španělštině, respektive v castellano v různých situacích, včetně každodenní komunikace a formálních prezentací. V oblasti kulturního povědomí žák získá porozumění španělské a celkově hispánské kultuře, historii a společenským normám, což mu umožní lépe se orientovat ve hispánském prostředí.

Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií.

Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Použití kombinace různých metod hodnocení poskytuje komplexní obraz o pokroku a schopnostech žáků a zároveň podporuje jejich aktivní zapojení do procesu učení. Při hodnocení jsou využívány následující nástroje hodnocení:

1. Formativní hodnocení

Popis: Průběžné hodnocení, které se provádí během výuky s cílem monitorovat pokrok studentů a poskytovat zpětnou vazbu (krátké kvízy, diskuse ve třídě, exit tickets (krátké úkoly na konci hodiny), pozorování učitele.

Cíl: Pomoci studentům zlepšit se a přizpůsobit výukové metody podle jejich potřeb

2. Sumativní hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí na konci výukového období nebo jednotky, aby se zjistilo, co se studenti naučili (projekty, prezentace).

Cíl: Zhodnotit celkový výkon a úroveň znalostí studentů

3. Diagnostické hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí před začátkem výuky, aby se zjistilo, jaké znalosti a dovednosti studenti již mají (Pre-testy, rozhovory).

<p>Cíl: Identifikovat silné a slabé stránky studentů a přizpůsobit výuku jejich potřebám</p> <p>4. Výkonové hodnocení</p> <p>Popis: Hodnocení založené na praktických úkolech, které vyžadují aplikaci znalostí a dovedností v reálných situacích (projekty, prezentace, role-playing).</p> <p>Cíl: Posoudit schopnost studentů aplikovat to, co se naučili, v praktických situacích</p> <p>5. Hodnocení vrstevníky</p> <p>Popis: Studenti hodnotí práci svých spolužáků podle stanovených kritérií (zpětná vazba na prezentace).</p> <p>Cíl: Podpořit kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu</p> <p>6. Sebehodnocení</p> <p>Popis: Studenti sami hodnotí svůj vlastní pokrok a výkon (sebehodnotící dotazníky).</p> <p>Cíl: Podpořit sebereflexi a zodpovědnost za vlastní učení</p> <p>Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.</p> <p>Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.</p> <p>úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný</p> <p>úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný</p> <p>úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý</p> <p>úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný</p> <p>úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný</p>
<p>3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje</p> <p>Učební materiál pro výuku španělského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky z španělského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELE.</p> <p>Youtube - DELE – výukové online materiály pro pochopení gramatiky a kulturní rozvoj</p> <p>INSTITUTO CERVANTES: Pracovní listy a vzdělávací videa pro španělský jazyk, které jsou sestaveny zkušenými učiteli <u>pro přípravu k mezinárodní zkoušce</u></p> <p>Španělština online: Nabízí širokou škálu učebních pomůcek, testů a vysvětlujících materiálů. K dispozici jsou textové, audio i video materiály https://www.spanelstina-zdarma.cz/</p> <p>PONS a jiné výukové materiály pro poslechy</p> <p>Stránky pro pomoc se slovesnými tvary: https://conjugador.reverso.net/conjugacion-espanol.html</p>
<p>4. Poznámky</p>

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Portugalský jazyk – třetí cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 128 hodin v ročníku (256 hodin celkem)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Natálie Vaňková
6. Vstupní předpoklady: předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV. Bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň.
Doporučené umístění v učebním plánu: 3. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Výuka portugalského jazyka významně přispívá k přípravě žáků na aktivní zapojení do života v multikulturním prostředí. Žáci si osvojují nejen základní jazykové znalosti, ale také komunikační dovednosti, které jim umožní dorozumět se v běžných situacích každodenního osobního i pracovního života. Výuka je zaměřena na schopnost efektivně komunikovat jak při osobním kontaktu, tak při práci s různými informačními zdroji, čímž rozšiřuje žákům obzory o světě. Cílem výuky je naučit žáky používat portugalský jazyk jako nástroj ke komunikaci a zároveň jako prostředek k přemýšlení a kritickému zpracování informací. Výuka také podporuje rozvoj osobnosti žáků, učí je respektu k hodnotám jiných kultur a pomáhá jim lépe porozumět historickým, literárním, hudebním a tradičním aspektům portugalsky mluvících zemí. Současně rozvíjí u žáků schopnost učit se po celý život. Důležitým cílem je podpořit sebevědomí žáků při používání portugalského jazyka a motivovat je k neustálému zlepšování jazykových dovedností. Výuka portugalského jazyka jako druhého cizího jazyka počítá s tím, že žáci začínají na úrovni úplných nebo mírně pokročilých začátečníků. Výuka směřuje k dosažení komunikačních schopností na úrovních A1 a A2 podle Společného evropského referenčního rámce. Žáci si přitom osvojují nejen jazykové dovednosti, ale také poznatky z dalších předmětů, což jim pomáhá lépe pochopit život a kulturní zvyklosti v portugalsky mluvícím prostředí.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory
RECEPCE Žák rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none">- rozpozná téma a hlavní myšlenku mluveného projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat- rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat- rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat- rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu
PRODUKCE Žák vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none">- vypráví jednoduché příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy- formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě- tvoří krátké souvislé psané texty (v rámci skupinové, párové i samostatné aktivity)

- postupně zvyšuje přesnost i komplexnost svého jazykového projevu prostřednictvím sebehodnocení a průběžné zpětné vazby

INTERAKCE

Žák účastní se rozhovorů týkající se minulosti, přítomnosti a budoucnosti

- aktivně se zapojuje do aktivit, které vyžadují interakci a dotazy
- požádá o pokyny v různých situacích (např. orientace v neznámém městě, řešení problém a podobným pokynům porozumí
- prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek
- používá vhodné fráze a další slovní zásobu pro vyjádření pozvání, návrhu a omluvy a vhodně na tyto podněty reaguje
- sdílí své názory v krátkých interakcích průběžně zařazovaných do výuky
- píše krátké texty, ve kterých vyjadřuje svůj názor, s respektem reaguje na cizí názor

MEDIACE

Žák zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat

- zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace slyšeného o osvojovaných tématech
- využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc nebo vysvětlení
- používá získané fráze v autentických situacích, například formuluje jednoduché žádosti o pomoc nebo vysvětlení v různých jazycích při rozhovoru nebo při práci na projektu
- vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení, například v situaci, kdy potřebuje lepší porozumění nebo řešení problému, použije fráze k žádosti o objasnění nebo pomoc
- používá různé jazykové prostředky, aby poskytl/a jasné a srozumitelné vysvětlení včetně použití jazyka přizpůsobeného kontextu a posluchačům

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská
- KK komunikační, kulturní, digitální. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

4. Obsah vzdělávání

Portugalský jazyk – 3. ročník (64 hodin)

1. Základní pozdravy, představení se, setkávání se s lidmi

- představit se, sdělit informace o svém původu, národnosti, věku, bydlišti
- ptát se a odpovídat na osobní informace
- národnosti, státy, portugalsky hovořící země
- portugalská abeceda
- číslovky
- mužský a ženský rod v jednotném a množném čísle
- časování slovesa být (ser x estar), pravidelná slovesa končící na -AR v přítomném čase
- Interkulturní dovednosti: Zeměpis světa, Portugalsko a bývalé portugalské kolonie

2. Vyjádření názoru, co máme rádi, co se nám líbí a nelíbí

- popis místnosti, třídy, města
- předměty ve třídě

- barvy
 - přivlastňovací zájmena
 - sloveso mít (TER)
 - určitý, neurčitý člen
 - přídavná jména
 - Interkulturní dovednosti: světová města a jejich popis
- 3. Zaměstnání, pracovní náplň, záliby**
- vyjádřit, co rádi děláme ve volném čase
 - krátké rozhovory a texty popisující náplň různých zaměstnání (délka pracovní doby, místo zaměstnání, náročnost)
 - příslovce málo x hodně
 - stahování členu určitého a neurčitého s předložkami
 - Interkulturní dovednosti: profesní život v Portugalsku a České republice
- 4. Rodinní příslušníci, popis vzhledu, typické vlastnosti různých národností**
- mluvit o své rodině a přátelích
 - popsat vzhled členů rodiny a přátel
 - vést rozhovor na téma záliby
 - přivlastňovací zájmena v množném čísle
 - ukazovací zájmena ohebná a neohebná
 - nepravidelná slovesa číst, vidět, jít (ler, ver, ir)
 - tvoření otázky a slovosled vět kladných a záporných
 - Interkulturní dovednosti: kulturní zvyky různých národů
- 5. Určování času, roční období, datum, každodenní rutina**
- doptat se na čas, délku trvání, datum narození
 - popsat svoje každodenní zvyky
 - vyjádřit četnost
 - zvrtná slovesa
 - příslovce četnosti
 - pravidelná slovesa končící na – ER v přítomném čase
 - Interkulturní dovednosti: každodenní návyky, porovnání návyků českých a portugalských středoškolských studentů
- 6. Restaurace, jídlo, zdravý životní styl, stravovací návyky**
- tradiční portugalská kuchyně
 - konverzace v restauraci, objednávání si jídla a pití
 - stravovací návyky (snídaně, oběd, večeře)
 - nepravidelná slovesa moci, chtít, vědět, dát (querer, saber, poder, pôr)
 - předložkové výrazy místní
 - Interkulturní dovednosti: portugalská gastronomie, stravovací návyky Portugalců
- 7. Cestování, vyjádření preference, plány do blízké budoucnosti**
- vyjádřit preference a svůj výběr zdůvodnit
 - plánování dovolené (výběr dopravního prostředku, místa, ubytování, aktivit)
 - popisovat právě probíhající situace (estar a + infinitiv)
 - plánovat blízkou budoucnost
 - blízká budoucnost (ir + infinitiv)

- komparativ, superlativ
- neosobní výraz HÁ
- Interkulturní dovednosti: seznámení se s portugalskými ostrovy (Madeira a Azorské ostrovy), způsoby cestování v Portugalsku a České republice

8. Vybavení domu, organizace událostí, oslavy

- popsat svůj dům, byt, místnosti a vybavení
- komunikovat s realitní kanceláří
- zorganizovat událost nebo oslavu, rozdělit si úkoly
- rozkazovací způsob
- předložky + osobní zájmena
- Interkulturní dovednosti: bydlení v Portugalsku, organizování oslav a významných událostí v Portugalsku

Portugalský jazyk – 4. ročník (64 hodin)

9. Komunikovat v oblasti veřejných služeb, orientace ve městě

- zeptat se na cestu a poradit cestu ve městě
- doporučit turisticky zajímavá místa
- porozumět kuchařským receptům
- dát radu, vyjádřit pravděpodobnost
- rozšíření řady nepravidelných sloves v přítomném čase
- rozkazovací způsob nepravidelných sloves
- Interkulturní dovednosti: zajímavé turistické atrakce v Portugalsku, orientace v portugalských městech

10. Vyprávět o počasí, popsat klima, popsat něčí charakter

- porozumět předpovědi počasí, popsat počasí
- popsat něčí povahu, charakter
- superlativ absolutní
- přídavná jména
- Interkulturní dovednosti: Regiony v Portugalsku

11. Popsat události z minulosti a důležité životní momenty

- mluvit o důležitých životních meznících a zkušenostech
- ptát se na zkušenosti z minulosti
- mluvit o zkušenostech
- dávat a půjčovat věci
- minulý čas dokonavý pravidelných a řady vybraných nepravidelných sloves
- Interkulturní dovednosti: Historie Portugalska

12. Obchody a nakupování, zdravotní stav

- poradit a vyjádřit názor týkající se oblečení
- ptát se a informovat o zdravotním stavu
- vyjádřit pocity
- vyprávět příběh z minulosti, mluvit o vztazích
- osobní zájmena a předmět přímý
- minulý čas dokonavý – nepravidelná slovesa
- Interkulturní dovednosti: nakupování a zdravotní péče v Portugalsku

13. Popisovat dlouhotrvající události v minulosti

<ul style="list-style-type: none">- strukturované vyprávění- popsat emoce- číst biografii- imperfektum (minulý čas nedokonavý)- minulý čas dokonavý a nedokonavý- Interkulturní dovednosti: Portugalská tradiční hudba <p>14. Mluvit o mezilidských vztazích, každodenních problémech, životním stylu</p> <ul style="list-style-type: none">- konverzační texty – situace mezi přáteli- stanovovat si priority- umět používat zdvořilostní fráze a vyjádřit podmínku- umět použít slovesné časy, přítomný, minulý, budoucí a rozkazovací způsob- Interkulturní dovednosti: jazykový multikulturalismus <p>15. Internet a moderní technologie, pracovní a osobní problémy, navrhnout řešení problému</p> <ul style="list-style-type: none">- obhajovat a argumentovat- komunikaci v různých prostředích (škola, kancelář, univerzita)- napsat životopis a absolvovat pracovní pohovor- infinitiv osobní- přičestí minulé- minulý čas složený- zdobněliny- Interkulturní dovednosti: pracovní trh v Portugalsku
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <p>Interaktivní výuka</p> <ul style="list-style-type: none">- Role-playing: Studenti se zapojují do simulovaných situací, kde hrají různé role, což podporuje aktivní používání jazyka v kontextu.- Debaty a diskuse: Organizace debat na aktuální témata, které studenty motivují k vyjadřování názorů a argumentaci ve francouzštině. <p>Multimediální zdroje</p> <ul style="list-style-type: none">- Filmy a seriály: Používání portugalských filmů a seriálů jako výukového materiálu pro zlepšení poslechových dovedností a porozumění kultuře.- Hudba: Analýza textů portugalských písní a jejich využití k rozšíření slovní zásoby a gramatických struktur. <p>Projektová výuka</p> <ul style="list-style-type: none">- Kulturní projekty: Studenti vytvářejí projekty zaměřené na portugalskou kulturu, historii a umění, což podporuje hlubší porozumění a zapojení do jazyka. <p>Technologie ve výuce</p> <ul style="list-style-type: none">- Online platformy: Využití online nástrojů a aplikací pro procvičování gramatiky, slovní zásoby a komunikace.- Virtuální realita: Použití VR pro simulaci prostředí, kde studenti mohou procvičovat jazyk v reálných situacích. (Použití VR pro virtuální prohlídky portugalských měst a památek, kde studenti mohou interaktivně objevovat a učit se). <p>Individuální přístup</p> <ul style="list-style-type: none">- Diferencovaná výuka: Přizpůsobení výukových metod podle individuálních potřeb a

úrovně studentů.

- Mentoring: Poskytování individuální podpory a vedení studentům, kteří potřebují zvláštní pomoc nebo mají zájem o pokročilé studium.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Předmět má žáka vést ke schopnosti porozumět mluvené portugalštině v různých kontextech, včetně autentických materiálů, jako jsou filmy, seriály a písně.

Žák je veden k plynulé a správné komunikaci v portugalštině, je schopen vyjadřovat své názory, argumentovat a diskutovat na různá témata. Je schopen číst a porozumět různým typům textů, včetně literárních děl, novinových článků a odborných textů. Píše různé typy textů, včetně esejí, dopisů, zpráv a kreativních textů, s důrazem na správnou gramatiku a stylistiku.

V komunikačních dovednostech je žák veden ke schopnosti komunikovat v portugalštině v různých situacích, včetně každodenní komunikace, diskusí a formálních prezentací.

V oblasti kulturního povědomí žák získá porozumění o portugalské kultuře, historii a společenských normách, což mu umožní lépe se orientovat v lusofonním prostředí.

Hlavním předpokladem pro splnění předmětu je, že žák projde osobní zkušeností s tématy a s řešením praktických úkolů. Následně je hodnocen na základě stanovených kritérií.

Dosažení výsledků učení je vhodné ověřovat jak v průběhu vzdělávání (formativní hodnocení), tak na konci předmětu, kdy se vyhodnotí úroveň získaných dovedností žáka, jeho zapojení do pracovních aktivit a výsledky praktických činností.

2. Kritéria hodnocení

Použití kombinace různých metod hodnocení poskytuje komplexní obraz o pokroku a schopnostech žáků a zároveň podporuje jejich aktivní zapojení do procesu učení. Při hodnocení jsou využívány následující nástroje hodnocení:

1. Formativní hodnocení

Popis: Průběžné hodnocení, které se provádí během výuky s cílem monitorovat pokrok studentů a poskytovat zpětnou vazbu (krátké kvízy, diskuse ve třídě, exit tickets (krátké úkoly na konci hodiny), pozorování učitele).

Cíl: Pomoci studentům zlepšit se a přizpůsobit výukové metody podle jejich potřeb

2. Sumativní hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí na konci výukového období nebo jednotky, aby se zjistilo, co se studenti naučili (závěrečné zkoušky, projekty, eseje, prezentace).

Cíl: Zhodnotit celkový výkon a úroveň znalostí studentů

3. Diagnostické hodnocení

Popis: Hodnocení, které se provádí před začátkem výuky, aby se zjistilo, jaké znalosti a dovednosti studenti již mají (Pre-testy, dotazníky, rozhovory).

Cíl: Identifikovat silné a slabé stránky studentů a přizpůsobit výuku jejich potřebám

4. Výkonové hodnocení

Popis: Hodnocení založené na praktických úkolech, které vyžadují aplikaci znalostí a dovedností v reálných situacích (projekty, prezentace, role-playing).

Cíl: Posoudit schopnost studentů aplikovat to, co se naučili, v praktických situacích

5. Hodnocení vrstevníky

Popis: Studenti hodnotí práci svých spolužáků podle stanovených kritérií (recenze esejí, zpětná vazba na prezentace).

Cíl: Podpořit kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu

6. Sebehodnocení

Popis: Studenti sami hodnotí svůj vlastní pokrok a výkon (sebehodnotící dotazníky, reflexní eseje, portfolia).

Cíl: Podpořit sebereflexi a zodpovědnost za vlastní učení
Kritéria hodnocení odpovídají vnitřnímu řádu školy.
Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy.
Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %.
úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný
úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný
úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý
úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný
úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Základní:

Kuzka, Robert. Pascoal, José. Passaporte para Portugues 1, Lidel 2022

Kuzka, Robert. Pascoal, José. Passaporte para Portugues 2, Lidel 2012

Portugalsko-český slovník [Portugalsko-český slovník | Lingea](#)

Dicionário Priberam [Dicionário Priberam da Língua Portuguesa](#)

Dicionário fonético do português europeu [Dicionário Fonético](#)

Plataformy podporující výuku portugalštiny:

Babbel : [Learn a Language Online - Fast & Effective | Babbel](#)

Memrise: [Learn a language. Memrise is authentic, useful & personalised.](#)

Duolingo: [Duolingo - Nejlepší způsob na světě, jak se naučit jazyk](#)

Learn Portuguese: [Learn Portuguese Online - PortuguesePod101](#)

Portuguese with Leo: [Portuguese With Leo - Learn European Portuguese](#)

Practice Portuguese: [Search | Practice Portuguese](#)

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Německý jazyk - třetí cizí jazyk
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky vzdělávací modul
4. Délka 3. ročník 128, 4. ročník 128 hodin
5. Platnost 1.9.2025, Zpracovatelský tým Mgr. J. Hodan, Mgr. M. Dolejší, Mgr. L. Pantoflíčková, Ph.D.
6. Vstupní předpoklady znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Modul směřuje k získání klíčových komunikativních jazykových kompetencí a připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům. Zároveň přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů a jejich respektování a k pochopení historických souvislostí. Cílem je, aby žák dokázal vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikativní situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat; uměl formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně; dokázal se účastnit aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje; byl schopen dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii; uměl se vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování; dosáhnul jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii v písemné i ústní formě) a aby chápal výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění. (stručná anotace popisující obecné cíle a pojetí)
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované) rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat Receptce identifikuje klíčové informace v mluveném projevu zaznamenaná v mluveném projevu některé další detaily k poskytnutým informacím rozvíjí postupně svou schopnost využívat jazykové prostředky vyšší úrovně prostřednictvím prezentace ukázek textů rozpozná téma a hlavní myšlenku mluveného projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat rozumí slyšeným monologům i dialogům, které souvisejí s osvojovanými tématy porozumí obsahu slyšeného textu, např. zjištěním konkrétních informací, zaznamenáním klíčových slov, přiřazením nadpisu, zaznamenáním informací do tabulky, mapy, odpovídáním na otázky, převyprávěním základních informací z textu 3 rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat rozumí instrukcím ve vyučovací hodině postupuje podle zadání instrukcí pro postup při různých aktivitách – např. k tématu „jídlo“ se mohou vztahovat pokyny pro přípravu jednoduchého jídla, k tématu „cestování“ pokyny pro navigaci ve městě a k tématu „volný čas“ pokyny pro výrobu nebo sestavení jednoduché věci podle zájmů žáků demonstruje porozumění různým způsobem, např. provedením pokynů nebo uspořádáním obrázků na pracovním listu rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat vybere vhodný titul k textu přiřadí text k obrázku formuluje hlavní myšlenky

odstavce, textu uspořádá jednotlivé části textu tak, aby vznikl smysluplný příběh pracuje s ukázkami autentických zdrojů – např. jídelní lístek, leták, plakát, webová stránka vyhledává konkrétní informace v různých zdrojích

rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu vyhledává požadované informace na základě konkrétního zadání využívá různé typy poslechových aktivit: doplňování do textu, výběr z možných odpovědí, zaznamenávání informace do tabulky/grafu/obrázku/mapy, zvažování a rozvíjení myšlenek, řešení problémů, překlad, modelování

vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě odpovídá na otázky, zapojuje se do dialogů, účastní se simulací reálných situací, píše krátké texty a plní další komunikativní aktivity týkající se osvojovaných témat spolupracuje s učitelem a spolužáky na zpětné vazbě ohledně plynulosti a přesnosti jazykového projevu představí v jednoduchých větách téma z oblasti svého zájmu

vypráví jednoduché příběhy vypráví krátké příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy čte a poslouchá příběhy k rozšíření svých narativních dovedností získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy pro zajištění jeho soudržnosti

napíše krátký jednoduchý text týkající se osvojovaných témat píše texty s formální a obsahovou strukturou dle potřeby různých typů textů (např. čísluje části textu v logickém pořadí nebo porovnává tematicky podobné texty lišící se kvalitou formy a obsahu) tvoří krátké souvislé psané texty (v rámci skupinové, párové i samostatné aktivity) postupně zvyšuje přesnost i komplexnost svého jazykového projevu prostřednictvím sebehodnocení a průběžné zpětné vazby

účastní se rozhovorů týkajících se minulosti, přítomnosti a budoucnosti zapojí se do dialogů zaměřených na vyjádření minulých, přítomných a budoucích aktivit účastní se simulací, her rolí a dalších komunikativních aktivit, ve kterých mluví o svých vzpomínkách, přítomných aktivitách a budoucích plánech

plní pokyny a podle potřeby se dotazuje, aby si ověřil porozumění aktivně se zapojuje do aktivit, které vyžadují interakci a dotazy požádá o pokyny v různých situacích (např. orientace v neznámém městě, řešení problém a podobným pokynům porozumí využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a při vytváření otázek přechází od simulací a rolí k praktickému použití nabytých dovedností v běžných situacích mimo učebnu (např. účast na projektech, mobilitách)

požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje požádá o pomoc, radu či instrukci v rámci komunikativních aktivit průběžně zařazených do výuky prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností požádá své spolužáky nebo učitele o pomoc, radu či instrukci - napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod. v online komunikaci se vyjadřuje jasně a respektuje názory ostatních požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje požádá o pomoc, radu či instrukci v rámci komunikativních aktivit průběžně zařazených do výuky prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností požádá své spolužáky nebo učitele o pomoc, radu či instrukci - napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod. v online komunikaci se vyjadřuje jasně a respektuje názory ostatních

Další cizí jazyk vyjádří ústně i písemně pozvání, návrh a omluvu a na tyto podněty reaguje používá vhodné fráze a další slovní zásobu pro vyjádření pozvání, návrhu a

omluvy a vhodně na tyto podněty reaguje identifikuje fráze a další slovní zásobu běžnou v pozvánkách, návrzích a omluvách píše krátké texty a účastní se ústních komunikačních aktivit, ve kterých používá osvojené jazykové prostředky pro konkrétní jazykové funkce **vyjádří ústně i písemně názor, zeptá se na názor jiné osoby, reaguje na cizí názor** sdílí své názory v krátkých interakcích průběžně zařazovaných do výuky píše krátké texty, ve kterých vyjadřuje svůj názor, s respektem reaguje na cizí názor

zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám

zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace slyšeného o osvojovaných tématech identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám

využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc nebo vysvětlení používá získané fráze v autentických situacích, například formuluje jednoduché žádosti o pomoc nebo vysvětlení v různých jazycích při rozhovoru nebo při práci na projektu vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení, například v situaci, kdy potřebuje lepší porozumění nebo řešení problému, použije fráze k žádosti o objasnění nebo pomoc využívá efektivně svůj repertoár v různých jazycích k vysvětlení problému, žádosti o pomoc nebo podání vysvětlení, a to v mluvené i psané podobě používá různé jazykové prostředky, aby poskytl/a jasné a srozumitelné vysvětlení včetně použití jazyka přizpůsobeného kontextu a posluchačům

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

- ZG čtenářská a pisatelská

- KK k učení, komunikační, kulturní, osobnostní a sociální, k řešení problému, k občanství a udržitelnosti, digitální

RECEPCE

- rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech

- rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem

- rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením

- rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby

PRODUKCE

- popíše jednoduše a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek

- popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh

- vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením

- představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření

- vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu

INTERAKCE

- zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá

- vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi

- zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu

MEDIACE

- shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu
- formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině
- zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu
- zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí

4. Obsah vzdělávání

1. PŘEDSTAVOVÁNÍ

- přítomný čas slabých sloves
- přítomný čas sloves haben a sein
- vykání
- slovosled věty oznamovací
- slovosled věty tázací

2. MĚSTO

- člen určitý a neurčitý
- silné skloňování podstatných jmen
- předložky se 3. pádem
- základní číslovky

3. RODINA

- skloňování podstatných jmen v množném čísle
- skloňování přivlastňovacích zájmen
- způsobová slovesa
- přídavná jména v přísudku

4. BYDLIŠTĚ

- předložky se 3. a 4. pádem
- zápor nein
- zápor nicht
- vyjadřování zájmena „svůj“
- přídavné jméno v přísudku

5. OBČERSTVENÍ, STRAVOVÁNÍ

- přítomný čas silných sloves
- rozkazovací způsob
- zápor kein
- skloňování osobních zájmen
- neurčité zájmeno man

6. VOLNÝ ČAS

- slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami
- zvrtná slovesa
- souvětí souřadné

7. UBYTOVÁNÍ V HOTELU

- předložky se 4. pádem
- vazba „es gibt“
- slovosled předmětů
- základní číslovky od 20 výše

8. MÓDA, OBLEČENÍ

- skloňování přídavných jmen po členu určitém a neurčitém
- bezespojkové věty
- „doch“ v kladné odpovědi na zápornou odpověď
-

1. MŮJ VŠEDNÍ DEN

<ul style="list-style-type: none">• další druhy číslovek• časové údaje• údaje hodin <p>2. DOVOLENÁ</p> <ul style="list-style-type: none">• zeměpisná jména• časové údaje ve 4. pádě <p>3. ŽIVOTOSPRAVA, SPORTOVNÍ AKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none">• perfektum slabých sloves• slovosled vedlejší věty• slovosled věty hlavní po vedlejší <p>4. VLASTNÍ FIRMA, PODNIKÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none">• préteritum slabých sloves• préteritum způsobových sloves• préteritum pomocných sloves• zájmena jemand, niemand <p>5. NAKUPOVÁNÍ, OBCHOD</p> <ul style="list-style-type: none">• údaje míry, hmotnosti a množství po číslovkách• zpodstatnělá přídavná jména po etwas, nichts, viel, wenig, alles• přísudkové sloveso po číslovkách <p>6. MĚSÍČNÍ VÝDAJE, FINANČNÍ PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none">• vazby sloves• zájmenná příslovce tázací• zájmenná příslovce ukazovací• slabé skloňování podstatných jmen <p>7. ZIMNÍ DOVOLENÁ A UBYTOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none">• perfektum vybraných silných sloves• préteritum vybraných silných sl.• perfektum pomocných sloves• člen určitý a nulový <p>8. ZAJÍMAVÉ OBLASTI V BAVORSKU</p> <ul style="list-style-type: none">• vztažné věty• přídavná jména zeměpisná na –er <p>dort - dorthin, hier – hierher</p>
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <ul style="list-style-type: none">- recepce-přijímání a zpracování informací ve formě psané nebo mluvené, práce s odbornými texty- produkce-aktivní vyjadřování prostřednictvím mluveného nebo psaného projevu, formulování složitější myšlenky- interakce – diskuse, debaty, práce ve skupinách- mediace-zprostředkování informace z jednoho jazyka do druhého nebo objasnění významu, propojení různých konceptů- práce s učebnicí- práce s digitálními materiály- důraz na praktické využití jazyka v reálných situacích, simulace dialogů- poslech nahrávek, sledování videí v cizím jazyce- projektová výuka - např. tvorba prezentací, skupinové práce- práce s autentickými materiály
<p>C. VÝSTUPNÍ ČÁST</p> <p>2. Způsob ověřování dosažených výsledků</p> <p>Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich</p>

<p>ověřování:</p> <ul style="list-style-type: none">• samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;• praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace;• řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;• zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem.
<p>Hodnocení výsledků učení žáků je založeno na hodnocení sumativního (konečného) výkonu žáků po skončení daného období výuky (ukončení vyučovací jednotky, vzdělávacího modulu, pololetí, konec školního roku, ukončení stupně vzdělání), kdy se vydává vysvědčení, nebo se konají zkoušky. Toto hodnocení se řídí platnými právními předpisy. Cílem tohoto hodnocení je ověřit stav dosažených výsledků učení žáka. Do sumativního hodnocení může být zahrnuto i průběžné hodnocení procesu učení žáka, např. jeho svědomitost, aktivní přístup k učení apod. Způsoby ověřování a hodnocení žáků musí být v souladu s charakterem očekávaných výsledků učení a s uplatňovanými vzdělávacími strategiemi a je zpravidla kritériální, tzn. že žáci předem znají kritéria, podle kterých budou hodnoceni. RVP oboru vzdělání Lyceum obsahuje tři typy výsledků učení:</p> <ul style="list-style-type: none">• kompetence (dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje): tj. např. vytvoření nějakého produktu, řešení (rutinní, inovativní) problému, rozhodování a jednání v konkrétních situacích, výsledek badatelské činnosti, kritické hodnocení apod.;• porozumění: integrace nových a starých poznatků, porozumění komplexním situacím, porozumění vztahům a souvislostem, analýza a syntéza poznatků, práce s modely a zákonitostmi;• reflexe zkušenosti: reflexe vynaloženého úsilí, emočních a vztahových prožitků, postojů.
<p>Hodnocení žáků má především formativní funkci a orientuje na dosahování pokroku žáků v procesu učení pomocí poskytování zpětné vazby k jejich vzdělávacím výsledkům a procesu vzdělávání a učení. Při tom učitelé efektivně využívají informace ze zpětné vazby k úpravě vzdělávacích strategií na podporu pokroku žáků. Nedílnou součástí procesu učení žáků je sebehodnocení, které je postaveno na reflexi procesu učení jak u jednotlivých žáků, tak mezi spolužáky (vrstevnické hodnocení). Sebehodnocení žáků se stává výsledkem vzdělávání (kompetence k učení) tak, že žáci postupně přebírají zodpovědnost za výsledky svého učení.</p>
<p>Celkové hodnocení modulu je vyjádřeno procentuální úspěšností. Převodní tabulka pro případ potřeby převodu úspěšnosti na známku: úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný V průběhu realizace modulu se používají nástroje formativního hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.</p>
<p>2. Kritéria hodnocení</p>
<p>Porozumění: integrace nových a starých poznatků, porozumění komplexním situacím, porozumění vztahům a souvislostem, analýza a syntéza poznatků, práce s modely a zákonitostmi;</p>
<p>Kompetence (dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje): tj. např. vytvoření nějakého produktu, řešení (rutinní, inovativní) problému, rozhodování a jednání v konkrétních situacích, výsledek badatelské činnosti, kritické hodnocení apod.;</p>
<p>Reflexe zkušenosti: reflexe vynaloženého úsilí, emočních a vztahových prožitků, postojů.</p>
<p>3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje - Höppnerová, V.: Němčina pro jazykové školy nově 1. Plzeň, Fraus 2010.</p>

- Höppnerová, V.: Němčina pro jazykové školy nově 2. Plzeň, Fraus 2010.
- Homolková, B.: Reálie německy mluvících zemí. Plzeň, Fraus 1997.
- Sachs, R.: Německá obchodní korespondence. Plzeň, Fraus 1993.
- Hering, A., Matussek, M.: Geschäftskommunikation. München, Hueber 1996.
- Dynda, A., Dyndová, E.: Česko-německá obchodní korespondence.

4. Poznámky

9.6 Odborná orientace (disponibilní část)

9.6.1 M2: Propedeutika – Klinická, Ošetrovatelská, Patologie, Somatologie

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Modul 2 Propedeutika
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: modul
4. Délka: 352 hodin <ul style="list-style-type: none"> - 3. ročník – Somatologie (128 hodin); Ošetrovatelská propedeutika (64 hodin) - 4. ročník – Klinická propedeutika (64 hodin); Patologie (96 hodin)
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Jiří Kaas, Ph.D., Mgr. Ivana Šmídová
6. Vstupní předpoklady nejsou stanoveny Doporučené umístění v učebním plánu: 3. – 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika (stručná anotace popisující obecné cíle a pojetí)</p> <p>Modul 2 Propedeutika je tvořen samostatně vyučovanými předměty: somatologie, ošetrovatelská propedeutika, klinická propedeutika a patologie. Modul je koncipován tak, aby propojoval poznatky týkající se anatomie, fyziologie a patologie lidského těla ve vztahu k ošetrovatelské a lékařské péči. Vede žáky k učení se v souvislostech a porozumění zdravotnické tematice v širším kontextu.</p> <p>Dílčím cílem předmětu Somatologie je seznámit žáka se stavbou lidského organismu a jeho funkcemi za fyziologických podmínek a objasnit vzájemné vztahy a koordinaci orgánových soustav.</p> <p>Dílčím cílem předmětu Ošetrovatelská propedeutika je poskytnout žákům přehled o ošetrovatelské problematice v souvislosti s holistickým přístupem k nemocnému. Žáci si osvojí základy z koncepce moderního ošetrovatelství a budou vybaveni teoretickými znalostmi oboru ošetrovatelství. Předmět má motivační funkci vzhledem k dalšímu studiu. Předmět klinická propedeutika si klade za cíl seznámit žáky s postupy využívanými v diagnostice a léčbě nemocných, současně je cílem vést žáky k porozumění základní lékařské terminologii. Předmět je zaměřen na získání teoretického základu pro práci možných budoucích zdravotnických pracovníků, na posílení zájmu žáků o zdravotnické obory a na motivaci žáků pro další studium zdravotnických, popř. lékařských oborů na vyšších odborných a vysokých školách.</p> <p>Výuka patologie a patofyziologie navazuje na poznatky z biologie získané na základní škole a na znalosti z biologie a somatologie získané během studia v nižších ročnících. Tyto dále prohlubuje a rozšiřuje. Seznamuje žáka se základními chorobnými stavy a procesy v jednotlivých orgánech. Učivo předmětu vede žáky k dalšímu prohlubování znalostí z biologie, somatologie člověka a ostatních klinických a přírodovědných předmětů. Patologie a patofyziologie rozvíjí základy medicínského jazyka a jeho použití v praxi. Učivo předmětu vede žáky k využití získaných vědomostí pro budoucí studium vybraných klinických předmětů. Dále vede žáky k medicínskému myšlení a k profesní přípravě, ke studiu na vyšších a vysokých školách.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory</p> <p>Žák/žákyně</p> <p>1. Rozumí stavbě a funkcím lidského těla</p>

- umí popsat stavbu lidského těla
- rozumí významu a fyziologické funkci jednotlivých soustav a orgánů lidského těla
- orientuje se v topografii lidského těla
- ovládá a dále využívá odbornou terminologii
- rozumí významu předmětu somatologie pro studium dalších odborných předmětů a umí osvojené poznatky dále využívat

2. Chápe koncepci a význam současného ošetrovatelství, uplatňuje holistický přístup k člověku

- používá základní ošetrovatelskou terminologii
- rozumí systémovému přístupu ošetrování nemocných
- charakterizuje profesionální ošetrovatelství
- definuje lidské potřeby a zná způsoby uspokojování těchto potřeb
- zná východiska a fáze ošetrovatelského procesu
- definuje problematiku bolesti
- diskutuje o problémech vycházejících z péče o vybrané skupiny nemocných
- charakterizuje výzkum v ošetrovatelství

3. Orientuje se v základních medicínských pojmech, oborech medicíny, vyšetřovacích a léčebných metodách

- používá základní zdravotnickou a lékařskou terminologii
- definuje pojmy zdraví, nemoc, prevence (primární, sekundární, terciární)
- charakterizuje subjektivní a objektivní příznaky onemocnění, dokáže je přiřazovat k jednotlivým chorobám
- objasňuje postup při fyzikálním vyšetření pacienta
- uvede fyziologické hodnoty jednotlivých fyziologických funkcí včetně případných patologických odchylek
- charakterizuje principy fungování jednotlivých přístrojových vyšetřovacích metod
- vysvětlí přípravu pacienta před vyšetřením a péči po vyšetření u základních vyšetřovacích metod
- zdůvodní nezbytnost správného a kvalitního vyšetřovacího postupu jako předpokladu pro stanovení optimálního léčebného procesu
- používá základní terminologii z obecné farmakologie
- rozumí názvosloví jednotlivých lékových skupin a v základu vysvětlí jejich indikace
- uvědomuje si nezbytnost stálého doplňování nových informací a poznatků, zejména z oblasti farmakologie (inovace, změny)
- charakterizuje nejčastější léčebné metody současné medicíny
- definuje jednotlivé klinické obory, umí je charakterizovat

4. Zná základní chorobné procesy a stavy v lidském těle

- používá základní terminologii patologických procesů ve vztahu k názvům chorob a příznaků
- rozumí základním chorobným stavům a procesům

- ovládá terminologii a dále ji využívá pro orientaci v odborné literatuře
- orientuje se v příčinách nemocí a rozumí vztahu nemoci k lidskému organismu jako celku
- umí popsat změny, ke kterým dochází vlivem chorob v jednotlivých orgánech i v organismu jako celku
- rozlišuje důsledky chorobných změn a objasní význam prevence
- rozumí významu předmětu patologie pro studium dalších odborných předmětů a umí osvojené poznatky dále využívat v přípravě k vyššímu odbornému a vysokoškolskému studiu
- orientuje se v informacích získaných z odborné literatury a na základě vědomostí je vhodně ústně i písemně prezentuje

5. Integruje poznatky z jednotlivých předmětů modulu s cílem vlastního osobnostního rozvoje

- poznává sám sebe a rozumí funkci svého těla
- je motivován k dalšímu sebevzdělávání
- prohlubuje své vědomosti a dovednosti, přistupuje aktivně k péči o své zdraví
- váží si života, zdraví, zdravého životního prostředí a preferuje zdravý životní styl
- má dostatečné sebevědomí a je schopen sebehodnocení

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

Kompetence osobnostní a sociální

Jsou zaměřeny tak, aby žák:

- měl odpovědný vztah ke svému zdraví, pečoval o svůj fyzický i duševní rozvoj, byl si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí

Kompetence k učení

Jsou zaměřeny tak, aby žák:

- uplatňoval různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), uměl efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- využíval ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností a zkušeností jiných lidí
- znal možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve zdravotnických oborech

Kompetence k řešení problémů

Jsou zaměřeny tak, aby žák:

- uplatňoval při řešení problémů různé metody myšlení (logické, empirické) a myšlenkové operace
- volil prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využíval zkušeností a vědomostí nabytých dříve

Kompetence komunikační a kulturní

Jsou zaměřeny tak, aby žák:

- rozvíjel komunikativní dovednosti s používáním odborné zdravotnické terminologie
- věcně správně a srozumitelně zpracovával přiměřeně náročné texty na odborná témata
- byl schopen vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity, potřeby a názory; vést respektující dialog
- ve svém vyjádření aktivně refleктоval vhodnost zvolených výrazových prostředků

Kompetence digitální

Jsou zaměřeny tak, aby žák:

- získával, posuzoval a sdílel data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě
- volil efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářel digitální obsah v různých formátech
- vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

3. ročník

SOMATOLOGIE

1. Úvod do studia somatologie

- somatologie jako věda

2. Funkční morfolgie tkání

- buňka jako základní stavební a funkční jednotka organismu – stavba, dělení
- tkáně – charakteristika a typy; regenerační schopnost tkání

3. Základní orientace na lidském těle

- roviny a směry lidského těla; anatomické názvosloví

4. Pohybový systém

- obecná stavba kosti; vývoj a růst kosti; kostra lidského těla
- obecná stavba kostních spojů; klouby a spojení horní a dolní končetiny
- stavba a funkce kosterních svalů; hlavní svalové skupiny (svaly hlavy, krku, trupu, končetin)

5. Krev

- funkce krve; složení krve – plazma, krevní elementy; krevní skupiny, Rh faktor
- zástava krvácení; obranné mechanismy organismu, imunita

6. Srdečně-cévní systém

- srdce – stavba a činnost; obecná stavba cév; uspořádání cévního systému
- dynamika krevního oběhu; mízní systém; slezina

7. Dýchací systém

- anatomická stavba dýchacího systému; funkce dýchacího systému; řízení dýchání

8. Trávicí systém

- obecná stavba trávicí trubice; anatomie a fyziologie jednotlivých oddílů trávicího

- systemu
- topografie orgánů dutiny břišní; látkové a energetické složení potravy
- 9. Močový systém a vylučování
 - stavba a funkce ledvin; vývodné cesty močové
- 10. Pohlavní systém
 - reprodukční systém muže; reprodukční systém ženy
 - ovariální cyklus; menstruační cyklus
 - základy fyziologie těhotenství, porod; plánované rodičovství
- 11. Kožní ústrojí
 - stavba a funkce kůže; přídatné kožní orgány; mléčná žláza
- 12. Řízení činnosti organismu, Humorální řízení
 - humorální systém; hypotalamo-hypofyzární systém; žlázy s vnitřní sekrecí
- 13. Smysly a smyslové orgány
 - kožní cití; čichové ústrojí; chuťové ústrojí; zrakové ústrojí; ústrojí sluchové a rovnovážné
- 14. Nervové řízení organismu, Nervový systém
 - obecné základy činnosti nervového systému (neuron, synapse, funkční projevy nervových buněk – vzruch)
 - CNS – stavba a funkční projevy CNS; obaly CNS
 - periferní nervový systém; vegetativní nervový systém
 - vyšší nervová činnost; bdění, spánek

OŠETŘOVATELSKÁ PROPEDEUTIKA

1. Úvod do ošetrovatelství
 - úvod do studia předmětu; historický vývoj ošetrovatelství
2. Koncepce moderního ošetrovatelství
 - rysy moderního ošetrovatelství; cíle ošetrovatelství
 - formy ošetrovatelské péče; organizační systémy v ošetrovatelství
3. Pracovníci ve zdravotnictví
 - kategorie zdravotnických pracovníků; kompetence zdravotnických pracovníků
 - příprava zdravotnických pracovníků ke způsobilosti povolání; další vzdělávání
4. Principy ošetrovatelské péče
 - potřeby člověka a jejich uspokojování
 - testování soběstačnosti klienta; imobilizační syndrom
 - posuzování kvality ošetrovatelské péče a standardy v ošetrovatelství
5. Ošetrovatelský proces
 - fáze ošetrovatelského procesu; zjišťování informací a hodnocení klienta
 - ošetrovatelská diagnóza; hodnocení efektu poskytnuté péče; dokumentace o klientovi
6. Problematika bolesti
 - hodnocení bolesti; ovlivňování bolesti
7. Péče o vybrané skupiny klientů
 - problematika seniorů, chronicky nemocných, handicapovaných, umírajících
8. Výzkum a průzkum v ošetrovatelství

- priority výzkumu v ošetrovatelství; kroky ve výzkumném procesu

4. ročník

KLINICKÁ PROPEDEUTIKA

1. Úvod do předmětu

- předmět klinické propedeutiky
- diagnóza, prognóza, terapie
- prevence nemoci-primární, sekundární, terciární

2. Obecná symptomatologie

- anamnéza; subjektivní a objektivní příznaky
- fyzikální vyšetření; monitorace fyziologických funkcí

3. Vyšetřovací metody

- laboratorní; zobrazovací; endoskopické; elektrofyziologické; funkční

4. Léčebné metody

- dietoterapie; obecná farmakologie; základy speciální farmakologie; chirurgická léčba; onkoterapie; fyzioterapie; lázeňská léčba; alternativní léčebné metody

5. Základy klinických oborů

- Vnitřní lékařství (obory VNL, stručný přehled nejčastějších onemocnění, specifika péče, moderní léčebné metody, intenzivní péče ve VNL)
- Chirurgie (obory chirurgie, stručný přehled nejčastějších onemocnění, specifika péče, předoperační a pooperační péče, intenzivní péče v chirurgii)
- Gynekologie a porodnictví (charakteristika oborů, stručný přehled jednotlivých onemocnění, specifika péče, fyziologické těhotenství a porod)
- Pediatrie (charakteristika oboru, specifika péče)
- Další klinické obory: psychiatrie, neurologie, otorinolaryngologie, oftalmologie, dermatovenerologie, stomatologie

PATOLOGIE

1. Úvod do předmětu

- vymezení obsahu a funkce předmětu; úkoly patologie v léčebně preventivní péči: pitva, bioptické vyšetření
- příčiny zániku organismu; klinická a biologická smrt; časná a pozdní známky smrti

2. Nemoc, příčiny nemocí

- nemoc, příznaky a průběh
- zevní příčiny nemoci: fyzikální, chemické, biologické, vlivy výživy a prostředí
- vnitřní příčiny nemoci: genetické dispozice, patogenní imunita

3. Regresivní a metabolické změny

- příčiny regresivních změn
- nekróza, ischemie (obliterace, obstrukce, komprese, embolie, venostáza, vazospasmus); typy nekrotického ložiska; gangréna: pojem, druhy, dekubitus
- apoptóza: pojem, příklady
- atrofie: definice, druhy podle příčin vzniku

- poruchy metabolismu a hromadění metabolitů (hromadění tuků: steatóza, lipomatóza, ateroskleróza, cholesterolóza žlučníku; hromadění bílkovin: fibróza, hyalinóza, amyloidóza, myxedém; hromadění glykogenu, glykogenózy, oxidační stres; hromadění minerálních látek: poruchy metabolismu vápníku, kalcifikace a její druhy; litiáza: příčiny, typy konkrementů, příznaky a komplikace)
- poruchy přesunu vody (dehydratace; edém: typy otoků, hromadění tekutiny v dutinách, terminologie)
- poruchy pigmentace-exogenní pigmenty, endogenní pigmenty: autogenní a hematogenní pigmenty, ikterus

4. Zánět

- definice, příčiny a význam zánětu; dělení, projevy a názvosloví
- lokální a celkové příznaky zánětu; imunitní děje
- celkové infekce
- alterativní zánět; exsudativní zánět: serózní, nehnisavý, hnisavý, fibrinózní a gangrenózní; proliferativní zánět
- specifické záněty: TBC a syfilis

5. Nádory

- nepravé nádory: cysty a druhy podle příčin; prekancerózy
- pravé nádory: definice, příčiny, prevence; způsob růstu nádorů
- benigní a maligní nádory – metastazování; TNM klasifikace
- histogenetické dělení nádorů; smíšené nádory

6. Progresivní změny

- regenerace, reparace, metaplazie, dysplazie, hypertrofie, hyperplazie

7. Poruchy endokrinního systému

- hyperfunkční a hypofunkční syndromy: poruchy hypofýzy, nadledvin, štítné žlázy, příštítných tělísek, poruchy vnitřní sekrece slinivky břišní

8. Poruchy imunitního systému

- nespecifické a specifické obranné reakce
- alergie a typy přecitlivělosti; onemocnění z autoimunity; deficit imunity
- transplantační imunita

9. Patologie srdce, cév a lymfatického systému

- projevy a příčiny insuficience oběhového systému
- perikarditida, srdeční tamponáda
- myokarditida, kardiomyopatie
- ischemická choroba srdeční: akutní a chronické formy
- nemoci endokardu, revmatická horečka
- vrozené srdeční vady
- arytmie, bradykardie, tachykardie
- šok: druhy, příznaky, fáze
- ateroskleróza, vaskulitidy, hypertenze
- žilní insuficience, trombóza, embolie, edém
- anémie, leukemie, hemoragie

- patologie lymfatického systému: lymfedém, lymfadenitida

10. Patologie dýchací soustavy

- selhání dýchacího systému
- záněty dýchacích cest; záněty plic
- poruchy vzdušnosti plic; poruchy plicní cirkulace; nádory plic; nemoci pleury

11. Patologie trávicího soustavy

- nemoci dutiny ústní a hltanu; nemoci slinných žláz a jícnu
- nemoci žaludku: gastritida a vředová choroba žaludku a duodena
- nemoci střev: enteritidy, Crohnova nemoc, ulcerózní kolitida, apendicitida, divertikulóza, hemoroidy, ileus
- nemoci břišní stěny a peritonea: hernie, peritonitida, ascites, náhlé příhody břišní
- nádory orgánů trávicí trubice
- nemoci jater, žlučníku a žlučových cest; nemoci pankreatu
- malabsorpční syndrom; metabolické poruchy

12. Patologie vylučovací soustavy

- příznaky onemocnění ledvin a močových cest
- vrozené vady močových cest; záněty ledvin a vývodných cest močových
- vaskulární a regresivní změny: nefroskleróza, nefropatie, hydronefróza, litiáza
- nádory ledvin a močového měchýře
- selhání ledvin akutní a chronické, urémie

13. Fetopatologie

- Mortalita; vrozené vývojové vady; genetické defekty
- systémová onemocnění: cystická fibróza, progerie
- chromozomální aberace; komplexní malformace

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučeny pro dosažení výsledků)

Vhodné vzdělávací strategie:

- týmová práce
- podpora rozvoje prezentačních schopností
- řešení problémů s podporou digitálních technologií
- realizace projektů

Ve výuce je kladen důraz na přípravu žáka pro praktický život (osobní i profesní), ne jen pouze na pasivní znalost teoretických poznatků. Při realizaci výuky jsou uplatňovány různé formy a metody pedagogické práce.

Nejčastěji využívané vyučovací metody:

- slovní – výklad, rozhovor, diskuse, práce s učebnicí, práce s odborným textem
- názorně demonstrační – statická a dynamická projekce

Do výuky je zařazováno kromě frontálního učení i vrstevnické vyučování a samostatné učení. Cíleně jsou zařazovány metody pro opakování a upevňování si získaných vědomostí. Volbou vhodných metod je rovněž podporována samostatnost, schopnost prezentace vlastní práce a sebehodnocení žáků. Ve výuce i samostudiu je využívána odborná knihovna, obrazové mapy, anatomické modely a nástroje umělé inteligence.

Cílem vzdělávací strategie je uplatňovat takové didaktické metody, které podporují mezipředmětové vztahy v rámci modulu i předmětů z ostatních modulů.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST
1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení) V průběhu studia daného modulu jsou využívány nástroje formativního hodnocení a sebehodnocení, na konci každého pololetí je uplatňováno sumativní hodnocení. Ověřování jednotlivých výsledků učení je prováděno na základě písemného i ústního opakování jednotlivých učebních celků a jednotlivých témat. Důraz je kladen na hloubku porozumění učivu a úroveň osvojených vědomostí (kontrolovány průběžně ústně i písemně), na aktivitu žáka (domácí příprava, aktivita v hodině, zájem o předmět), samostatnost žáka při práci s odborným textem, na úroveň souvislého, logického a správného vyjadřování a používání odborné terminologie. Při pololetní klasifikaci se zohledňuje celkový přístup žáka k vyučovacím předmětům a plnění studijních povinností. Součástí hodnocení žáka je i prezentace zadaných úkolů. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení i k vzájemnému hodnocení spolužáků. Zohledňováni jsou žáci nadaní a žáci se specifickými poruchami učení.
2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení) Ověřování a hodnocení dosažených výsledků vzdělávání v modulu má kritériální charakter – žák předem zná kritéria, dle kterých bude hodnocen Hodnocení vždy zahrnuje: <ul style="list-style-type: none">• průběžné hodnocení (znalosti, porozumění, dílčí dovednosti)• sumativní hodnocení (aplikace znalostí, kompetence)• reflexi zkušeností s využitím sebehodnocení V rámci ověřování výsledků učení a jejich hodnocení jsou voleny následující způsoby, které jsou vždy voleny cíleně s ohledem na očekávané výsledky učení. <ul style="list-style-type: none">• <i>zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem</i>• <i>kritériální praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace</i>• <i>řešení (standardizovaných) písemných testových úloh</i>• <i>samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt</i>• <i>standardizovaná ústní rozprava/zkoušení</i>
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje Somatologie DYLEVSKÝ, Ivan. <i>Somatologie pro předmět Základy anatomie a fyziologie člověka: 3. přepracované a doplněné vydání</i> . Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2111-3. ADAMOVÁ, Zuzana. <i>Somatologie – pracovní sešit studenta</i> . Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-519-4. Anatomické atlasy dle volby studenta a doporučení vyučujícího Ošetrovatelská propedeutika KELNAROVÁ, Jarmila et al. <i>Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy 1. ročník: 2., přepracované a doplněné vydání</i> . Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5332-4. KELNAROVÁ, Jarmila et al. <i>Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy 2. ročník – 1.</i>

díl: 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5332-4.
Využití formulářů zdravotnické dokumentace Klatovské nemocnice a.s. ve spolupráci s nemocnicí

Klinická propedeutika

JELÍNKOVÁ, Ilona. *Klinická propedeutika pro střední zdravotnické školy: 2., doplněné vydání.* Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1052-0.

Patologie

JANÍKOVÁ, Jitka. *Patologie pro střední zdravotnické školy.* Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0375-1.

4. Poznámky

9.6.2 M3: Zdravotnické základy – První pomoc, Základy veřejného zdravotnictví, Základy epidemiologie a hygieny

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název M3: Zdravotnické základy
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky modul
4. Délka 128 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Mgr. E. Voráčková, Mgr. E. Červená Mgr. K. Vejskalová
6. Vstupní předpoklady předpokládáné znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV; navazují na učivo 1. a 2. ročníku předmětu Psychologie, Komunikativní dovednosti a kariérové poradenství v 1. a 2. ročníku Doporučené umístění v učebním plánu 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Cílem vzdělávací oblasti je podpořit každého žáka v hledání vlastní cesty životem, v jeho sebepoznání, dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti žáka, dovednosti pro řízení vlastní kariéry, dovednosti péče o své duševní i fyzické zdraví. Rozvíjí žáka v plánování a reflektování vlastního rozvoje, posilování vlastní odolnosti a zvládání náročných situací, v péči o sebe a druhé ve všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní. Přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího vývojové a vzdělávací potřeby žáka. Je pro žáky oporou v rozhodování o své budoucnosti, zaměření v rámci studia, v přechodu do dalšího vzdělávání a světa práce.</p> <p>Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do vzdělávacích okruhů, které jsou rozvíjeny ve vzájemné koordinaci, vychází ze vzdělávacích oborů Psychologie ve zdravotnictví, Základy veřejného zdravotnictví a Základy epidemiologie a hygieny</p> <p>Psychologie ve zdravotnictví Obsah vzdělávací oblasti</p> <p>Vzdělávací oblast vede žáky k rozvoji otevřené a vnímavé komunikace, týmové spolupráce, rozhodování v běžných i náročných situacích, učí je způsobům péče o duševní a fyzické zdraví jako prevence syndromu vyhoření a přispívá k poznání a rozvíjení znalostí z oblasti zdravotnické psychologie a sociální činnosti. Vzdělávací oblast poskytuje teoretický základ k osvojení poznatků o významu komunikace, vedení rozhovoru s klienty, vlivu nemoci nebo zdravotního postižení na psychiku člověka a rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti pro komunikaci s osobami z pohledu věku a vyžadujícími zvláštní péči, s cizinci a příslušníky národnostních etnik a menšin. Umožňuje praktické osvojení specifických komunikačních dovedností a objasňuje specifické projevy chování a potřeby klientů v průběhu nemoci. Dále přispívá k pochopení osobnostní charakteristiky zdravotníka a pracovníka v soc. službách.</p> <p>Okruhy:</p> <p>1) Rozvoj osobnosti</p> <p>Vzdělávací okruh se zaměřuje zejména na sebepojetí žáka, prohloubení sebepoznání, zvládání stresu a náročných situací, efektivní strategie učení, sebeorganizaci a plánování vlastního rozvoje. Rozvíjí praktickými zkušenostními přístupy sebereflektivní, seberegulační a psychohygienické dovednosti, interakční, komunikační a prosociální</p>

chování. Zaměřuje se na vhodný způsob komunikace u klientů se změněnými potřebami v průběhu nemoci a efektivní komunikaci se smyslově i tělesně handicapovanými osobami, ale i osobami vyžadující zvláštní přístup. Vzdělávací okruh podporuje odolnost žáka vedoucí ke zvládnání běžných, ale také náročných životních situací z oblasti zdravotnictví a sociální činnosti. Základní psychosociální dovednosti jsou primární prevencí a základem pro duševní zdraví, podporují motivaci k učení, přispívají ke kvalitě života žáka a seznamují s možnými riziky vzniku syndromu vyhoření v profesním životě.

2) Spolupráce a vztahy s druhými

Vzdělávací okruh se věnuje rozvoji pozitivního vnímání druhých lidí, komunikaci a zvládnání náročných životních situací, prosociálnímu a etickému chování. Rozvíjí sociálně-emocionální dovednosti, sociální komunikaci a interakci v různorodých situacích, jako např. vedení rozhovoru a specifické komunikační dovednosti s osobami v různé fázi prožívání nemoci a osobami vyžadující zvláštní péči, s cizinci a příslušníky národnostních menšin a etnik. Dále rozvíjí znalosti o vlivu nemoci nebo zdravotního postižení na psychiku člověka. Vzdělávací okruh se zaměřuje na poznatky o prožívání nemoci, bolesti, strachu, úzkosti a psychologické problematiky umírání, smrti a truchlení. Podporuje žáky ve spolupráci s druhými v utváření, udržování a rozvíjení mezilidských vztahů. Přispívá k respektujícímu a konsenzuálnímu sexuálnímu a partnerskému chování.

Pojetí výuky

Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Staví na prožitkovém učení a praktických zkušenostech žáka, citlivě reaguje na jeho problémy, k dosažení očekávaných výsledků učení využívá aktivní účast žáka na organizaci, evaluaci a reflexi výuky. Učitel zohledňuje individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj i charakter třídy (skupiny). Ve výuce jsou využívány také znalosti a dovednosti žáka z neformálního vzdělávání.

Základy veřejného zdravotnictví

Obsah předmětu vychází z obsahových okruhů RVP. Obsah předmětu tvoří učivo z oblasti veřejného zdravotnictví a zdravotní politiky. Žáci se rovněž seznamují s významnými zdravotnickými organizacemi, s vybranými programy na podporu zdraví.

Základy epidemiologie a hygieny

Obsah předmětu je utvořen ze základních poznatků z mikrobiologie, ze všeobecné a komunální hygieny a hygieny práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních, dále se zabývá celkovou situací šíření infekčních nákaz v České republice a porovnání s jinými zeměmi; etnickými specifickými nákazami a infekčními nemocemi menšin žijících na našem území.

Učivo je vhodně mezipředmětově propojeno s učivem předmětu Výchova ke zdraví a Základy veřejného zdravotnictví.

Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Psychologie ve zdravotnictví

Rozvoj osobnosti

Žák/žákyně:

1. rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání
 - reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky
 - reflektuje faktory ovlivňující jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým
 - akceptuje rady i kritiku
 - přijímá a odpovědně plní zadané úkoly

2. rozvíjí svou psychickou odolnost, uplatňuje strategie prevence a redukce stresu
- reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání
 - aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládnání stresu a posilování odolnosti, vyhodnocuje jejich účinek
 - řeší v modelových situacích náročné situace, reflektuje jejich dopad na sebe

Spolupráce a vztahy s druhými

1. reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými

- reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti
- přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými, k předcházení konfliktům
- rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí

2. rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace

- uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích
- nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- využívá efektivní strategie sociální komunikace a specifických komunikačních dovedností
- efektivně komunikuje se smyslově i tělesně handicapovanými osobami, ale i s osobami vyžadujícími zvláštní přístup, s cizinci a příslušníky národnostních menšin a etnik.
- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v mluvených i psaných projevech

- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje

3. rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování

- komunikuje respektujícím způsobem
- používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování
- vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými
- akceptuje odlišnosti v prožívání podle typu osobnosti, vývoje nemoci a sociální situace
- používá vhodné způsoby jednání a komunikace u klientů s bolestí, pocitem strachu, úzkostí, v době umírání, smrti a truchlení

4. efektivně týmově spolupracuje

- reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení
- vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity
- podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení

Moje budoucnost

Žák/žákyně:

1. tvoří a využívá osobní kariérové portfolio

reflektuje prostřednictvím portfolia své dovednosti, zájmy, úspěchy

2. získává a reflektuje zkušenosti se světem práce

využívá zpětnou vazbu a reference z praktických zkušeností pro svůj další rozvoj

reflektuje, jaké příležitosti se mu prostřednictvím praktických zkušeností otevírají

Základy veřejného zdravotnictví

- žáci se orientují v oblasti zdravotní politiky, organizaci, financování a řízení zdravotnictví,
- žáci znají možnosti pracovního uplatnění ve studovaném oboru a vědí, jaké jsou možnosti kariérního růstu a mají přehled o působnosti dalších kategorií zdravotnických pracovníků,
- orientují se v systému zdravotní péče v ČR a rozumí principům poskytování zdravotní péče,
 - znají základní právní normy týkající se péče o zdraví a zabezpečení v případě nemoci,
 - jsou připraveni podílet se na realizaci programů na podporu zdraví a vhodným

způsobem ovlivňovat postoj svých pacientů / klientů i jiných lidí k péči o své zdraví

Základy epidemiologie a hygieny

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- znali příčiny a způsoby přenosu infekčních nemocí a možnosti jejich prevence
- měli přehled o výskytu závažných infekčních onemocnění v ČR ve srovnání s jinými zeměmi
- chápali souvislosti mezi kvalitou životního prostředí a zdravotním stavem obyvatelstva
- měli přehled o základních požadavcích na kvalitu jednotlivých složek životního prostředí
- vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace
- dodržovali pravidla hygieny a zdraví při práci ve zdravotnických a sociálních zařízeních i v osobním životě, byli motivováni k dalšímu sebevzdělávání a sledovali další informace týkající se studované problematiky

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

KK k učení

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen organizovat a plánovat vlastní učení; přebírat odpovědnost za rozvoj svého potenciálu v celoživotní perspektivě; stanovit si reálné cíle.

- *Umět se učit-žák se pomocí organizování jednotlivých kroků systematicky učí*
- *Smysl a cíl učení, celoživotní učení-žák využívá proces učení jako prostředek pro vlastní seberealizaci a budoucí osobní rozvoj*

KK osobnostní a sociální

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen upevňovat svou fyzickou i psychickou pohodu a odolnost s využitím vhodných postupů; účinně spolupracovat s ostatními.

- *Vlastní wellbeing-žák je zodpovědný za vlastní pohodu.*
- *Resilience-odolávání obtížným situacím-žák očekává překážky jako součást svého vzdělávacího procesu a věří ve svou schopnost růst díky nim*
- *Identita-žák pomocí sebepoznání řídí vlastní procesy.*
- *Empatie a porozumění druhým-žák je schopen vést týmovou spolupráci efektivně, strategicky plánovat a realizovat komplexní projekty s ohledem na morální a etické hodnoty*
- *Budování a udržování zdravých vztahů-žák jedná s ohledem na etické a morální normy společnosti. Reflektuje vlastní chování, jeho dopad na mezilidské vztahy, a přijímá odpovědnost za své činy a rozhodnutí. Respektuje a toleruje odlišnosti Aktivně pracuje na budování vzájemného respektu ve škole. Chápe význam sociální angažovanosti a podílí se na činnostech ve prospěch komunity.*

KK komunikační a kulturní

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity, potřeby a názory; vést respektující dialog.

- **Vyjadřování**-žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.
- **Porozumění**-žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny.
- **Aktivní naslouchání**-žák v různorodých komunikačních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace

KK k řešení problémů

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen posuzovat problémy v reálném i digitálním prostředí s využitím kritického myšlení; navrhovat, algoritmizovat a realizovat jejich řešení na základě ověřených dat a informací

- **Řešení běžných problematických situací**-žák rozvíjí inovativní a udržitelná řešení problémových situací.
- **Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání**-žák posuzuje proces, kterým byly utvářeny prezentované závěry vědeckého poznání.
- **Práce s informacemi a kritické myšlení**-žák analyzuje informace vzhledem k obecně sdíleným hodnotám

KK digitální

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen pracovat bezpečně s digitálními technologiemi a jejich programovým vybavením, sledovat jejich vývoj; vyhledávat, zpracovávat a kriticky hodnotit informace, komunikovat a spolupracovat v online prostředí a vytvářet digitální obsahy; nacházet rovnováhu mezi reálným a digitálním světem.

- **Digitální informace a data**-žák získává potřebná data, organizuje je a vyhodnocuje jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému.
- **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií**-žák komunikuje a spolupracuje v digitální prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa.
- **Tvorba digitálního obsahu**-žák využívá digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti.
- **Bezpečnost v digitálním prostředí**-žák předchází situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví či na životní prostředí.
- **Digitální vývoj a inovace**-žák využívá digitální nástroje a technologie k vytváření znalosti a k inovacím procesů a produktů.

KK k občanství a udržitelnosti

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen respektovat a dodržovat zákonné pořádky a principy demokracie, hodnoty morálky a udržitelnosti v komunitním, sociálním a environmentálním kontextu.

- ***Odpovědné rozhodování a jednání***-žák projevuje odpovědnost za své každodenní jednání a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.

KK k podnikání a pracovní

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen plánovat, organizovat a řídit nebo se účastnit týmové práce při realizaci společensky odpovědných projektů a aktivit; uplatnit svou inovativnost, iniciativu a vytrvalost.

- ***Nápady, příležitosti a výzvy***-žák produkuje nové příležitosti i výzvy pro vlastní rozvoj i rozvoj svého okolí
- ***Mobilizování zdrojů***-žák účelně spravuje zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho či světa kolem něj
- ***Realizace akcí, aktivit, projektů***-žák navrhuje efektivní zlepšení ve způsobu realizace stávajících i nových aktivit.
- ***Spolupráce a týmová práce***-žák efektivně přispívá úspěšné týmové spolupráci

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Psychologie ve zdravotnictví

3. ročník

- Komunikační dovednosti
 - Proces komunikace, formy, charakteristika zdravé komunikace
 - Neverbální komunikace
 - Verbální komunikace – kritéria úspěšné komunikace
 - Rozhovor – druhy, fáze, předpoklady úspěšného rozhovoru, formulace otázek
 - Sdělování činy
 - Devalvace, evalvace
 - Komunikace v ošetrovatelství
 - Specifické komunikační techniky a dovednosti
 - Řešení komunikačních modelových situací
- Základy zdravotnické psychologie
 - Předmět zdravotnické psychologie
 - Psychologická problematika nemocného
 - Nemoc – základní pojmy
 - Postoj zdravotníka a pacienta k nemoci
 - Psychologická problematika nemoci – autoplastický obraz nemoci
 - ambivalentní prožívání nemoci
 - Prožívání nemoci v čase
 - Vztahy mezi tělesnou a duševní stránkou nemoci
 - Postoj nemocného k nemoci
- Bolest, strach a úzkost v nemoci
 - Iatrogenie
 - Psychologie ambulantně léčeného a hospitalizovaného nemocného
 - Hospitalizmus
 - Psychologický přístup k nevléčitelně nemocným a umírajícím
 - Psychologická problematika umírání, smrti a truchlení
 - Problematika eutanázie
- Nemoc jako náročná/svízelná životní situace
 - Reakce na svízelnou situaci

- Přístup ke klientům s maladaptivním chováním
- Zvládání nemoci a těžkých životních situací
- Stres
- Krize
- Diskriminace

4. ročník

- Osobnost zdravotníka a pracovníka v pomáhající profesi
 - Sebepoznávání a sebehodnocení
 - Profesionální chování
 - Osobnost zdravotníka/pracovníka v soc. službách-činitelé, předpoklady, faktory
 - Profesionální deformace a její prevence
 - Syndrom vyhoření
 - Péče o duševní zdraví
 - Osobnostní a odborné předpoklady pro úspěšné uplatnění na trhu práce
- Psychologie jednání s klienty se specifickými projevy chování a specifickými potřebami
 - Klienti se specifickým prožíváním a chováním
 - Úzkostný klient
 - Úzkostně agresivní
 - Narcisticky agresivní
 - Pedantický
 - Nepřístupný
 - Histriónský typ
 - Neurotický
 - Depresivní,
 - Klienty pod vlivem alkoholu a drog
 - Klienti s věkovými specifiky
 - Pravidla jednání a zásady komunikace se seniory
 - Pravidla jednání a zásady komunikace s dětskými klienty různého věku
 - Psychologický přístup ke klientům s handicapem
 - Pravidla jednání a zásady komunikace s klientem s pohybovým postižením
 - Pravidla jednání a zásady komunikace s klientem se zrakovým postižením
 - Pravidla jednání a zásady komunikace s klientem se sluchovým postižením
 - Pravidla jednání s klientem s narušenou komunikační schopností
 - Pravidla jednání a zásady komunikace s mentálně znevýhodněným klientem
 - Pravidla jednání a zásady komunikace s klientem se syndromem demence
- Psychologický přístup a pravidla jednání s klienty z menšin a s klienty cizinci
 - Multikulturní přístup
 - Specifika menšin

Základy veřejného zdravotnictví

4. ročník

Systém zdravotní péče

- veřejné zdravotnictví – obsah, prostředky, metody, výzkum - reforma systému zdravotní péče, její zásady
- soustava zdravotnických zařízení

- organizace léčebně-preventivní péče
- postavení občana v systému léčebně-preventivní péče a jeho práva
- financování zdravotní péče
- řízení zdravotnictví

Právní úprava zdravotní péče

- Práva pacientů, Charta práv hosp. dětí
- Listina základních práv a svobod a další základní právní normy
- eticko-právní aspekty zdravotní péče
- novela zák. O péči o zdraví lidu
- poskytování zdravotní péče cizincům
- práva pacientů nahlížet do zdrav. dokumentace a pořizování kopií
- postup při řešení stížností na zdrav.

Zdravotnické organizace

Zabezpečení v případě nemoci a jiných tíživých sociálních událostí

- zákonné a dobrovolné pojištění
- nemocenské pojištění
- starobní a invalidní důchod
- sociálně-zdravotní péče o vybrané skupiny občanů
- systém domácí péče
- zdravotně-sociální, paliativní a hospicová

Aktuální otázky zdravotnictví

- nedostatky ve zdravotnickém systému
- chronický nedostatek financí ve zdravotnictví
- nedostatečná prevence
- screeningové programy
- kvalita zdravotní/zdravotnické péče
- rizikové faktory životního stylu

Základy epidemiologie a hygieny

3. ročník

1. Úvod do předmětu

- vymezení obsahu a funkce předmětu
- základní pojmy
- zdraví, nemoc

2. Mikrobiologie

- morfologie a fyziologie mikroorganismů
- mikrobiální osídlení člověka
- patogenita mikrobů
- možnosti diagnostiky nakažlivých chorob
- účinek ATB a chemoterapeutik
- rezistence mikroorganismů

3. Imunologie

- pojem infekce, imunita
- podstata imunitních mechanismů
- specifická a nespecifická imunita
- imunologické vyšetřovací metody
- patologie imunity, imunomodulace

- současný rozvoj oboru, jeho přínos pro jiné lékařské obory a pro zdravotnickou praxi

4. Epidemiologie

- infekční proces a onemocnění
- prevence infekčního onemocnění, protiepidemiologická opatření
- očkování, očkovací látky a techniky
- přehled infekčních chorob podle původu nákazy a cesty přenosu
- vybrané etnicky specifické nákazy a infekční onemocnění
- epidemiologická situace v ČR ve srovnání s jinými zeměmi
- nozokomiální nákazy

5. Základy hygieny

- charakteristika oboru, úloha hygieny v primární prevenci
- orgány hygienické služby a jejich úkoly
- předmět a úkoly komunální hygieny, vliv kvality složek životního na člověka, způsoby a prostředky jejího řízení
- hygiena výživy: vliv výživy na zdraví a prevenci onemocnění, současné trendy ve výživě a stravování, hygienické požadavky na společné stravování a manipulaci s potravinami (se zvláštním zaměřením na zabezpečení stravování na ošetrovací jednotce)
- rizikové faktory poškozující zdraví, rizikové chování, prevence závislostí na návykových látkách
- hygiena a bezpečnost práce ve zdravotnických zařízeních: zásady hygieny provozu zdravotnických zařízení, prevence nozokomiálních nákaz, riziková pracoviště, ochrana pracovníků proti infekcím včetně

5. Vzdělávací strategie

Vhodné vzdělávací strategie:

- týmová práce
- podpora rozvoje prezentačních schopností
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- realizace projektů

Ve výuce je důrazně uplatňován princip přípravy žáka na osobní i profesionální život, na akt a tvořivé řešení problémů.

Při realizaci jsou užívány různé formy a metody pedagogické práce – výklad s demonstrací obrazového i hmotného materiálu, rozhovor, práce s textem (odborné učebnice a články, pracovní listy).

Jsou zařazovány také metody pro opakování učiva – testy, řešení zadaných problémových situací (písemná i praktická činnost), tvorba edukačních materiálů za pomoci digitálních technologií, včetně kvízů, dotazníků a prezentace vlastních aktivit na veřejnosti.

V hodinách pracují samostatně i ve skupinách, získávají data a informace z různých zdrojů v digitálním prostředí, učí se posuzovat jejich obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, vytvářet nebo upravovat vlastní digitální obsah v různých formátech, zvládat náročnější situace jako tým (organizovat týmovou práci, komunikovat v zátěžových situacích). Jsou schopni obhajovat a prezentovat výsledky své práce.

Během výuky je také využívána audiovizuální technika (videoprogramy, edukační portály pro jednotlivé věkové skupiny), odborná knihovna, online odborné zdroje a další digitální technologie.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

V průběhu studia daného modulu jsou využívány nástroje formativního hodnocení, na

konci každého pololetí je uplatňováno sumativní hodnocení.

Psychologie ve zdravotnictví

Ověřování jednotlivých výsledků učení:

- a) žák reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky
- vyučující v rámci ověřování využívá řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- b) žák reflektuje faktory ovlivňující jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým
- vyučující v rámci ověřování využívá řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- c) žák charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace a změn ve fyzickém a digitálním prostředí
- vyučující v rámci ověřování využívá samostatnou/skupinovou tvůrčí práci/projekt zařazený do portfolia žáka; praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- d) žák reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání
- vyučující v rámci ověřování využívá praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- e) žák aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládnání stresu a posilování odolnosti, vyhodnocuje jejich účinek
- vyučující v rámci ověřování využívá samostatnou/skupinovou tvůrčí práci/projekt zařazený do portfolia žáka; praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů
- f) žák řeší v modelových situacích náročné situace, reflektuje jejich dopad na sebe
- vyučující v rámci ověřování využívá samostatnou/skupinovou tvůrčí práci/projekt zařazený do portfolia žáka; praktickou ukázkou/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace; zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů /činnosti/komunikátů

Základy veřejného zdravotnictví

Odborné kompetence

Vzdělání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni:

- studovat zdravotnické obory, najít uplatnění ve zdravotnictví
- mít reálnou představu o obsahu a náročnosti vysokoškolského a vyššího odborného studia
- ovládat základní metody vědecké práce
- samostatně zpracovávat a interpretovat data získaná prostřednictvím pozorování či experimentů.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- uznávat hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- uvědomovat si význam celoživotního učení a vzdělávání
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních a vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb – jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli.

Základy epidemiologie a hygieny

Ověřování jednotlivých výsledků učení:

Žák/Žákyně:

- vysvětlí význam pojmů mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny
- vysvětlí vztahy mezi těmito obory a jejich přínos pro zdravotní péči
- používá správně pojmy zdraví a nemoc
- charakterizuje mikroorganismy
- klasifikuje mikroorganismy
- uvede organismy nejčastěji způsobující onemocnění
- vysvětlí propojení mikroorganismů s živočichy a rostlinami
- uvede příklady vyšetřovacích metod nakažlivých chorob
- objasní účinek antibiotik a chemoterapeutik
- vysvětlí příčiny a důsledky rezistence mikroorganismů
- používá základní odbornou terminologii
- definuje pojem imunita
- popíše fungování imunitních mechanismů
- objasní rozdíl mezi specifickou a nespecifickou imunitou
- vysvětlí význam a fungování obranných mechanismů v organismu
- uvede příklady reakce organismu na cizorodou látku
- charakterizuje přínos imunologie jako vědní disciplíny pro péči o zdraví dětí i dospělých
- vysvětlí rozdíl mezi infekční a neinfekční nemocí
- popíše vznik nákazy, formy výskytu nálezů a proces přenosu
- popíše zásady a základní prostředky prevence infekčních onemocnění a epidemií
- objasní podstatu očkování
- vysvětlí očkovací kalendář
- rozdělí infekční onemocnění podle původu nákazy a způsobu přenosu
- charakterizuje infekční nemoci z hlediska jejich projevů, důsledků a rozšíření
- charakterizuje epidemiologickou situaci v ČR
- uvede příklady infekčních onemocnění souvisejících se sociálním prostředím, s migrací nebo s cestovním ruchem
- vysvětlí nebezpečnost bojových biologických prostředků, uvede jejich příklady
- používá odbornou terminologii, umí pracovat s informacemi
- popíše funkci a činnost orgánů hygienické služby
- charakterizuje funkci a činnost orgánů ochrany veřejného zdraví
- objasní pojmy všeobecná a komunální hygiena
- uvede příklady hygienických požadavků kladených na životní prostředí
- charakterizuje hlavní současné směry ve výživě a stravování
- orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech

- uvede zásady prevence nozokomiálních nákaz
- uvede základní hygienické požadavky na přípravu a podávání jídel na ošetrovací jednotce
- objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jedince, rodiny a společnosti
- vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví
- navrhne základní opatření pro prevenci nemoci a závislosti na návykových látkách
- vysvětlí, jak je zabezpečena péče o zdraví zaměstnanců ve zdravotnictví
- dodržuje požadavky na hygienu,
- popíše funkci a činnost orgánů hygienické služby
- charakterizuje funkci a činnost orgánů ochrany veřejného zdraví
- objasní pojmy všeobecná a komunální hygiena
- uvede příklady hygienických požadavků kladených na životní prostředí
- charakterizuje hlavní současné směry ve výživě a stravování
- orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech
- uvede zásady prevence nozokomiálních nákaz
- uvede základní hygienické požadavky na přípravu a podávání jídel na ošetrovací jednotce
- objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jedince, rodiny a společnosti
- vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví
- navrhne základní opatření pro prevenci nemoci a závislosti na návykových látkách
- vysvětlí, jak je zabezpečena péče o zdraví zaměstnanců ve zdravotnictví
- dodržuje požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

- ověřování a hodnocení dosažených výsledků vzdělávání v modulu má kritériální charakter (žák předem zná kritéria, dle kterých bude hodnocen) a týká se všech výsledků učení obsažených v modulu najednou (nerozlišuje se hodnocení jednotlivých výsledků učení). Zahrnuje vždy:
 - průběžné hodnocení (znalosti, porozumění, dílčí dovednosti)
 - sumativní hodnocení (aplikace znalostí, kompetence)
 - reflexi zkušeností s využitím sebehodnocení.
 - ke každému typu ověřování se vybere příslušný způsob relevantní pro očekávané výsledky učení daného modulu z těchto možností a přiřadí se příslušná váha na celkovém hodnocení:
 - zpětnovazebný rozhovor na základě pozorování projevů/činnosti/komunikátů učitelem
 - kritériální praktická ukázka/praktické předvedení řešení úlohy/problému/situace
 - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh
 - samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt (zařazený do portfolia žáka)
 - standardizovaná ústní rozprava/zkoušení

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení. V této vzdělávací oblasti se rozvíjí zejména sebehodnocení žáka a práce s portfoliem pro zachycení osobního pokroku. Metody formativního hodnocení vytvářejí příležitosti pro sledování vlastního pokroku a motivují žáka k dalšímu rozvíjení osobnostního potenciálu. Formativní zpětná vazba respektuje individuální podobu sebezkušenostního učení.

Hodnocení výsledků učení prostřednictvím písemných testových úloh se řídí předem stanovenými kritérii. Mezní hranice úspěšnosti je stanovena na 40 %, konkrétní vyjádření

procentuální úspěšnosti známkou je následující:

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 40 až 55 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 56 až 70 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 71 až 85 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 86 až 100 % = výborný

Součástí hodnocení je též poskytnutí zpětné vazby k výsledkům učení žáků. Nedílnou součástí je sebehodnocení založené na reflexi učebního procesu jednotlivými žáky i spolužáky (vrstevnické hodnocení). Zohledňováni jsou žáci se specifickými poruchami učení a nadaní žáci.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

Psychologie ve zdravotnictví:

KELNAROVÁ, Jarmila a MATĚJKOVÁ, Eva. Psychologie 2. díl, pro studenty zdravotnických oborů, 2014. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3600-6.

KELNAROVÁ, Jarmila a MATĚJKOVÁ, Eva. Psychologie a komunikace pro zdravotnické asistenty 4. ročník. 2009. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2831-5.

ZACHAROVÁ, Eva a ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. Zdravotnická psychologie teorie a praktická cvičení. 2011. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4062-1.

ZACHAROVÁ, Eva a ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. Zdravotnická psychologie teorie a praktická cvičení. 2017. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0159-1.

ZACHAROVÁ, Eva; HERMANOVÁ, Miroslava a ŠRÁMKOVÁ, Jaroslava. Zdravotnická psychologie. 2007. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2068-5.

VENGLÁŘOVÁ, Martina a MAHROVÁ, Gabriela. Komunikace pro zdravotní sestry. 2006. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1262-8.

KOPECKÁ, Ilona. Psychologie 2. díl, učebnice pro sociální činnost, 2012. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3876-5.

KOPECKÁ, Ilona. Psychologie 3. díl, učebnice pro sociální činnost, 2015. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-3877-2.

ŠPAČEK, Ladislav. Etiketa pro lékaře, zdravotníky a pomáhající profese. 2021. Praha: EEZY Publishing, s.r.o, 2021. ISBN 978-80-908101-4-3.

Základy veřejného zdravotnictví:

Výchova ke zdraví, Jitka Machová, Dagmar Kubátová a kol.

Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví pro střední zdravotnické školy, Lidmila Hamplová

Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví, Alice Strejčková a kolektiv

Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví pro zdravotnické obory, Lidmila Hamplová

Webové stránky ministerstva zdravotnictví

Aktualizované vyhlášky MZ

Základy epidemiologie a hygieny:

DRNKOVÁ, Barbora. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena pro zdravotnické obory*. Sestra. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0693-6. Dostupné také z: <https://flexibooks.cz/mikrobiologie-imunologie-epidemiologie-a-hygiena/d-81654/>.

SCHINDLER, Jiří. *Mikrobiologie: Pro studenty zdravotnických oborů, 2., doplněné a přepracované vydání*. Grada, 2014. ISBN 978-80-247-9275-0. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/kniha/mikrobiologie-2292/>.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/14068809511-lovci-mikrobu/>

https://www.youtube.com/results?search_query=byl+jednou+jeden+%C5%BEivot+o%C4%8Dkov%C3%A1n%C3%AD

<https://www.youtube.com/watch?v=UgtSBMSrxLU>

4. Poznámky

9.6.3 Základy latinské terminologie

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Základy latinské terminologie
2. Kód:
2a) Kategorie vzdělání Lyceum 78-42-M/08
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 32 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: Mgr. Macháčková
6. Vstupní předpoklady: : předpokládáné znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV - nejsou
B. JÁDRO MODULU
1. Charakteristika Cílem předmětu je, aby žáci získali základy latinského jazyka potřebné pro studium odborných předmětů, pro porozumění odbornému textu a odbornou komunikaci. Důraz je kladen na osvojení nejdůležitějšího lékařského latinského a řeckého názvosloví, ale cílem je také pochopení základní struktury gramatiky. Specifikem předmětu je to, že je sice všeobecně-vzdělávacím předmětem, ale zároveň tvoří nezbytnou součást odborné výuky poskytující žákům jazykovou přípravu a orientaci v odborném názvosloví, které převládá v lékařských oborech, s nimiž se žáci setkávají při studiu i ve svém budoucím povolání. Výuka latiny se opírá o obecné jazykové znalosti a dovednosti, které žáci mají v mateřském jazyce, zároveň přispívá k lepšímu pochopení jazykové struktury českého jazyka. Přispívá ke snazšímu osvojování cizích jazyků, ale také k porozumění vývoji dějin evropské kultury. Vzhledem k tomu, že v naší kulturní oblasti má mnoho odborných termínů, ale i slov běžné slovní zásoby základ v latině, přispívá tento předmět k jejich lepšímu pochopení a správnému používání jak v českém, tak v cizím jazyce. Tím předmět obohacuje žákovu slovní zásobu, jeho rozhled a dovednost zpracovávat a třídit informace a na základě toho si vytvářet samostatný úsudek. <u>Obecný cíl předmětu</u> Cílem předmětu je, aby žák po skončení jeho výuky správně užíval pravidla výslovnosti latinských slov, rozuměl základním odborným termínům používaným v medicíně, rozuměl gramatické struktuře latinského textu, ovládal základní odbornou medicínskou slovní zásobu, uměl číst s porozuměním jednoduchý latinský text a uměl pracovat se slovníky, rejstříky v odborné literatuře a jazykovědnými příručkami.
<u>Výsledky vzdělávání v oblastech citů, postojů a preferencí hodnot</u> Výuka předmětu latinský jazyk směřuje k tomu, aby žák: - rozšiřoval a prohluboval svou kompetenci v cizojazyčné oblasti a celkový kulturní rozhled a přistupoval aktivně a tvořivě k problémům a hledání různých řešení.
Obsahem výuky je systematické rozvíjení dovedností žáků v těchto oblastech: <u>Řečové dovednosti</u> - receptivní řečové dovednosti: čtení a překlad jednoduchých odborných textů, práce s textem, - produktivní řečové dovednosti: písemné vyjadřování, překlad.

Jazykové prostředky

- výslovnost-zvukové prostředky jazyka, zaměření na obtížné jevy,
- slovní zásoba a její tvoření,
- gramatika – ohebné slovní druhy a jejich základní tvarosloví, stupňování přídavných jmen, předložky, pravopis

Tematické okruhy

- je kladen důraz na pochopení a zdůvodnění významu znalosti základů latiny v lékařských oborech, tematické okruhy odpovídají obsahu učiva odborných předmětů, ošetrovatelství a somatologie.

Přínos antiky k porozumění kulturním dějinám Evropy

ve výuce je zdůrazněn přínos antické kultury, která je jedním ze základních pilířů kulturního vývoje evropské oblasti, a učivo o nejznámějších římských památkách

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)

- přečte správně latinský text
- porozumí odbornému textu a zdravotnické dokumentaci v písemné i ústní podobě
- samostatně pracuje odborným textem a rozumí jeho stavbě
- používá správně písemně i ústně odborné termíny a ustálené vazby užívané v odborné komunikaci zdravotnické praxe
- přeloží jednoduchý text z latiny do češtiny a naopak
- užívá latinská slova se správnou výslovností a správným přízvukem
- charakterizuje systém latinských hlásek
- vysvětlí zásady výslovnosti hlásek c a ti
- vysvětlí princip umístění přízvuku v latinských slovech
- osvojí si základní latinské pojmy z jazykovědné terminologie a aktivně je používá
- osvojí si asi 500 slov převážně odborného lékařského charakteru receptivně i produktivně
- používá základní slovní zásobu v odborných předmětech a ošetrovatelství
- odvodí význam slov podle znaků odvozování a skládání
- používá osvojenou slovní zásobu v přesném významu
- produktivně používá základní a řadové číslovky 1-100 a 1.-100. a receptivně ovládá další číslovky
- osvojí si skloňování substantiv I. – V. deklinace
- překládá správně jejich tvary
- vysvětlí systém skloňování adjektiv I. a II. a III. deklinace a umí ho používat
- vysvětlí rozdíl mezi přívlastkem shodným a neshodným v latině, porovná jeho užívání v latině a v češtině
- vysvětlí systém prezentních koncovek latinských sloves
- rozezná osobní koncovky sloves I. – IV. konjugace v přítomném čase rodu činného a trpného.
- aktivně si osvojí tvary slovesa esse
- objasní systém latinských předložek a dokáže správně používat základní latinské předložky
- umí spojovat odborné výrazy ve správných pádech, aktivně tvoří vazby – např. vlastní diagnózy
- aktivně používá zásady pravopisu latinských slov a dokáže ho porovnat s pravopisem českého jazyka

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Občanské kompetence

Žák prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- jedná odpovědně, samostatně, aktivně nejen ve vlastním zájmu, ale i pro zájem veřejný,
- jedná v souladu s morálními principy, přispívá k uplatňování hodnot demokracie,
- vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- uvědomuje si-v rámci plurality a multikulturního soužití-vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých lidí,
- je hrdý na tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- je schopen myslet kriticky- tj. dokáže zkoumat věrohodnost informací, tvoří si vlastní úsudek a je schopen o něm diskutovat s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žák prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- vyjadřuje se přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje,
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých,

vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi:

Žák prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z internetu, posuzuje, spravuje a sděluje data a informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě a volí k tomu vhodné postupy, které odpovídají situaci a účelu,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních,
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním,
- v jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření a obhajobě svých názorů, získávání informací z různých zdrojů, i k jejich sdílení a předávání i prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.

Odborné kompetence

Žák prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- osvojuje si poznatky o vývoji kultury a umění v průběhu dějin a jejich vlivu na vývoj společnosti,

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Žáci si váží materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snaží se je chránit a zachovat pro budoucí generace a osvojují si vědomosti a dovednosti z těchto oblastí:

- společnost, jednotlivci a společenské skupiny, kultura, náboženství v souvislosti s dějinami umění,
- historický vývoj umění-uplatněno v učivu Přínos antiky k porozumění kulturním dějinám Evropy.

Člověk a životní prostředí

Žáci samostatně a aktivně poznávají okolní prostředí, získávají informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů-uplatněno v učivu Tematické okruhy.

Informační a komunikační technologie

Žáci používají základní a aplikační programové vybavení počítače pro účely vzdělávání - uplatněno v učivu Řečové dovednosti a Jazykové prostředky, samostatně vyhledávají informace a podněty k výuce-uplatněno v učivu Přínos antiky k porozumění kulturním dějinám Evropy.

4. Obsah vzdělávání

Řečové dovednosti: Čtení s porozuměním, psaní, překlad z češtiny do latiny, z latiny do češtiny

Jazykové prostředky:

Výslovnost: Latinská abeceda, rozdělení hlásek, výslovnost hlásek a jejich skupin, délka slabik a poloha přízvuku

Slovní zásoba: Jazykovědná terminologie, odborná terminologie, tvoření latinských slov – odvozováním a skládáním z latinských i řeckých komponentů, latinské a řecké předpony a přípony, principy tvoření složených slov, slova přejatá z řečtiny, slova řeckého a latinského původu v češtině

Gramatika: Morfologie, druhy slov,

Řečové dovednosti: Čtení s porozuměním, psaní, překlad z češtiny do latiny, z latiny do češtiny

Jazykové prostředky:

Výslovnost: Latinská abeceda, rozdělení hlásek, výslovnost hlásek a jejich skupin, délka slabik a poloha přízvuku

Slovní zásoba: Jazykovědná terminologie, odborná terminologie, tvoření latinských slov – odvozováním a skládáním z latinských i řeckých komponentů, latinské a řecké předpony a přípony, principy tvoření složených slov, slova přejatá z řečtiny, slova řeckého a latinského původu v češtině

Gramatika: Morfologie, druhy slov,

- substantiva I. - V. deklinace,
- adjektiva I., II. a III. deklinace, jejich skloňování a stupňování, nepravidelné stupňování, -- přívlastek shodný a neshodný,
- číslovky základní a řadové,
- slovesa I.- IV. konjugace v přítomném času aktiva i pasiva,
- předložky

Pravopis: Psaní hlásek a hláskových skupin v latině, odlišnosti od češtiny

Tematické okruhy: Základní zdravotnická terminologie z oblasti biologie, ošetrovatelské a klinické propedeutiky, somatologie a patologie.

Přínos antiky k porozumění kulturním dějinám Evropy:

Vliv antického dědictví na naši kulturu, vznik řecko-latinské terminologie v lékařství, antická vzdělanost jako základ evropské kultury, přínos studia latiny, latina ve vztahu k češtině, základní informace o historických lékařských osobnostech.

5. Vzdělávací strategie

Při výuce jsou střídány různé postupy, formy a metody práce tak, aby byla podnícena aktivita žáků. Jsou využívány vhodné didaktické pomůcky. Využívány jsou především:

Metody slovní (vyprávění, vysvětlování, práce s textem, rozhovor),

Komplexní výukové metody (frontální výuka, skupinová a kooperativní výuka, individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků)

Aktivující metody (metody diskusní, didaktické hry).

- Učivo je vhodně propojeno především s předměty český jazyk, anglický a německý jazyk jako první a druhý cizí jazyk, dějepis, literární výchova, biologie, ošetrovatelská a klinická propedeutika, první pomoc a patologie.

- Gramatické učivo se opírá o systém mateřského jazyka a je soustavně upevňováno s oporou o učebnice, slovníky a případně doplňující učební materiály na internetu.

- Volbou vhodných metod je žák podporován a stimulován v zájmu o studium, je podporována sebedůvěra, samostatnost, iniciativa a schopnost sebehodnocení.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Individuální – práce s učebnicí, domácími úkoly, referáty

Testy pro ověření znalostí slovní zásoby a gramatiky

2. Kritéria hodnocení

- K ověřování znalostí a míry pochopení probraného učiva je využívána metoda frontálního i individuálního zkoušení.

- Osvojení si jednotlivých gramatických celků i potřebných znalostí lexika je prověřováno formou souborných testů (8 za školní rok), ve kterých žáci zároveň prokazují dovednost jejich aplikace při překladech jednoduchých i složitějších vazeb.

- Testy jsou zaměřeny na zvládnutí skloňovacích vzorů substantiv, adjektiv, číslovek, stupňování, slovní zásoby latinské i řeckých slov.

Při hodnocení referátů (1 za pololetí) se hodnotí věcná správnost, přehlednost, srozumitelnost, adekvátnost výrazových prostředků a úroveň prezentačních dovedností = přednesení referátu, nikoliv hlasité přečtení celého textu.

- Hodnocení výsledků se řídí Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (vnitřní klasifikační řád), která jsou součástí Školního řádu.

Zohledňování jsou žáci se specifickými poruchami učení a žáci nadaní.

- Převodní tabulka pro případ potřeby převodu úspěšnosti na známku:

úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný

úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný

úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý

úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný

úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný

V průběhu realizace modulu se používají nástroje formativního hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Vlasta Seinerová, LATINA, úvod do latinské terminologie pro SŠ se zdravotnickým zaměřením
 - Prof. PhDr. Jan Kábrt, CSc., MUDr. Jan Kábrt, CSc., LEXICON MEDICUM, Avicenum Praha 1988
 - Zdeněk Quitt, Pavel Kucharský, ČESKO-LATINSKÝ SLOVNÍK starověké a současné latiny, SPN 1992
 - Ivan Dylevský, SOMATOLOGIE, Grada , 2019
- WIKIPEDIE

4. Poznámky

9.6.4 M4: Sociální služby – Přímá péče a osobní asistence

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Modul 4 Sociální služby – Přímá péče a osobní asistence
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky vyučovací předmět
4. Délka 128 hodin ve 3. ročníku, 128 hodin ve 3. ročníku
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Mgr. E. Turečková, Mgr. M. Weise, DiS, Bc. Lenka Ráthová, Bc. Klára Kopová
6. Vstupní předpoklady nejsou stanoveny Doporučené umístění v učebním plánu 3. - 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika
Obsahový okruh zajišťuje žákům teoretické vědomosti a praktické dovednosti potřebné pro poskytování přímé obslužné péče klientům. Přípravuje je na práci s různými typy klientů, kteří vyžadují pomoc druhé osoby, a to s klienty jak v zařízeních sociálních služeb, tak v domácím prostředí. Žáci se naučí při práci dodržovat pracovní postupy, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochrany životního prostředí a zdravotně-hygienické předpisy. Výuka žáků je zaměřená na vytváření návyků, postojů a osobnostních vlastností žádoucích pro práci v sociálních službách. Žáci jsou vedeni k tomu, aby s klienty jednali taktně, s úctou a empatií, chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv a bezpečí.
<u>Obsah vzdělávací oblasti</u>
Obsahový okruh přispívá také k rozvoji klíčových kompetencí, zejména kompetence komunikativní, řešit problémy, personální a sociální.
Vzdělávací oblast vede žáky k rozvoji otevřené a vnímavé komunikace, týmové spolupráce, rozhodování v běžných i náročných situacích, učí je způsobům péče o duševní a fyzické zdraví.
Obsahový okruh má úzkou vazbu na vzdělávací oblast M1 Osobnostní rozvoj a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu-téma Výchova ke zdraví, První pomoc, na vzdělávací oblast M3 Zdravotnické základy – Základy epidemiologie a hygieny, a na biologicko-ekologické vzdělávání – zejména biologii člověka, doplňuje je a aplikuje na budoucí pracovní činnost žáků. Při rozpracování obsahového okruhu do ŠVP škola zohlední podmínky praktického vyučování a možnosti uplatnění absolventů v regionu.
Praktická výuka vede k osvojení poznatků, pracovních postupů a dovedností potřebných pro kvalifikovaný výkon povolání a pro uplatnění se na trhu práce. Dále napomáhá k rozvoji aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu a profesní kariéře, k pochopení práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci. Předmět přispívá k prohlubování dovedností potřebných k sebereflexi, sebepoznání a sebehodnocení, následně přijímání odpovědnosti žáků za vlastní myšlení, rozhodování, jednání, chování a cítění.
Výuka probíhá v odborných učebnách.
Okruhy:
1) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence, základy hygieny a epidemiologie
Vzdělávací okruh se zaměřuje zejména na dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, prevenci úrazů a infekčních onemocnění, užití pracovních a kompenzačních pomůcek, přístrojů a zařízení v souladu s předpisy a pracovními postupy. Je mezipředmětově propojen s předmětem Základy epidemiologie a hygieny.

2) Přímá péče a osobní asistence

Vzdělávací okruh připravuje žáky pro osobní práci s klientem; tj. zajišťování jeho osobních potřeb – přímá obslužná péče, aktivizaci, základní výchovnou nepedagogickou činnost a pečovatelskou činnost v domácnosti s cílem podpořit co nejdéle soběstačnost klienta a jeho sebeúctu.

Pojetí výuky

Výuka je primárně zaměřena na řízení učebních činností žáků. Staví na prožitkovém učení a praktických zkušenostech žáka, k dosažení očekávaných výsledků učení využívá aktivní účast žáka na organizaci, evaluaci a reflexi výuky. Učitel zohledňuje individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj i charakter třídy (skupiny). Ve výuce jsou využívány také znalosti a dovednosti žáka z neformálního vzdělávání. Nezastupitelná je samostatná práce žáka při zajišťování potřeb, naplňování osobních cílů a hodnot uživatelů služeb.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák/žákyně:

Úvod do sociálních služeb a pečovatelsví

- definuje cíl a funkci pečovatelsví

Profesní etika pracovníka v sociálních službách

- seznámí se s právy klientů sociálních služeb i etickými kodexy pracovníků sociálních služeb

- dodržuje mlčenlivost o všech skutečnostech souvisejících s vykonáváním sociální praxe

BOZP v sociálních službách

- zná základní pravidla při bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- uvede povinnosti pracovníka i poskytovatele sociálních služeb v případě úrazu klienta nebo pracovníka

- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy v sociálních zařízeních

Hygiena prostředí sociálních služeb

- definuje pojmy dezinfekce, dekontaminace a postupy prevence nozokomiální nákazy

- objasní hygienické požadavky týkající se sociálních služeb a povinností poskytovatelů sociálních služeb v oblasti prevence nozokomiálních nákaz

Zdraví a nemoc

- charakterizuje jednotlivé fáze životního cyklu člověka

- rozebere sociální aspekty zdraví a nemoci, uvede příklady nemocí se sociálním dopadem

- vymezení poruchy saturace potřeb

Péče o dítě do 3 let

- aplikuje postupy přímé péče o dítě do tří let věku

- prakticky předvede držení a nošení dítěte

- předvede koupání, přebalování a oblékání dítěte

- popíše příznaky nejčastějších dětských onemocnění

Sledování zdravotního stavu klienta

- uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka

- definuje a hodnotí fyziologické funkce

- rozpozná změny fyziologických funkcí

- zná zásady při kontrole některých fyziologických funkcí (při měření teploty, tepu,...)

Sledování bolesti

- charakterizuje význam bolesti

- popíše jednotlivé typy bolesti a jejich projevy

- na příkladech ukáže, jakým způsobem je možné ovlivnit vnímání bolesti

- charakterizuje způsoby posuzování bolesti

- uvede různé metody určování intenzity bolesti
- pracuje s mapou a škálou bolesti

Péče o spánek a odpočinek

- objasní důležitost pasivního odpočinku pro klienta
- ovládá péči o fyziologický spánek

Lůžko a jeho úprava

- objasní obecné zásady při úpravě lůžka
- používá základní i pomocné vybavení lůžka
- demonstruje žádoucí postup při stlání lůžka prázdného či s klientem
- užívá pracovní a kompenzační pomůcky, přístroje a zařízení v souladu s předpisy a pracovními postupy

Hygienická péče o mobilního a imobilního klienta

- aplikuje postupy přímé péče o osobu klienta, pomoc při osobní hygieně a při zajišťování stravy; úkony provádí bezpečně, spolehlivě a zručně, s taktem a ohleduplností

Výživa klienta

- orientuje se v dietním systému
- popíše zásady a správné postupy při stravování u různých klientů (např. u nevidomých, klientů bez chrupu)
- aplikuje postupy přímé péče o osobu klienta, pomoc při zajišťování stravy, úkony provádí bezpečně, spolehlivě a zručně, s taktem a ohleduplností
- navrhne vhodné kompenzační pomůcky při stravování

Pohybová aktivizace klienta

- provádí s klientem podle pokynů nácvik soběstačnosti (nácvik úkonů spojených s péčí o vlastní osobu, prostorové orientace a pohybu, používání kompenzačních pomůcek a zařízení atp.), vhodně klienta motivuje
- dodržuje zásady vertikalizace klienta
- navrhne úpravy domácnosti pro obtížně pohyblivé klienty
- hovoří s klientem, motivuje ho k aktivitě, vysvětluje mu prováděné postupy a činnosti, oceňuje jeho pokroky

Psychosociální aktivizace klienta

- vysvětlí a doloží na příkladech možnosti a formy terapie uplatnitelné v sociální činnosti (ergoterapie, arteterapie, hudebně-rytmická terapie, zooterapie)
- osvojí si jednoduché pohybové aktivity a sportovní aktivity včetně aktivit v přírodě, podporující fyzické a motorické schopnosti klienta – adekvátně jeho fyzickému a zdravotnímu stavu
- pracuje s různými zdroji informací, vyhledává volnočasové a vzdělávací aktivity vhodné pro danou kategorii klientů
- hovoří s klientem, motivuje ho k aktivitě, vysvětluje mu prováděné postupy a činnosti, oceňuje jeho pokroky

Péče o seniora s poruchou paměti v sociálním zařízení a domácím prostředí

- osvojil si zásady a postupy poskytování sociálních služeb v domácím prostředí
- respektuje zvláštnosti jedinců s poruchou paměti
- identifikuje potřeby klientů s poruchou paměti
- zprostředkovává klientovi informace a kontakt se společenským a přírodním prostředím
- orientuje se v nabídce pomoci klientům s různým typem onemocnění, postižení, poruchy

Péče o klienta v terminálním stádiu nemoci

- charakterizuje fáze umírání
- popíše základní principy přístupu k nevléčitelně nemocným a umírajícím

Vedení dokumentace

- charakterizuje jednotlivé standardy sociálních služeb
- uplatňuje efektivní organizaci práce, vede příslušnou dokumentaci
- zná kroky individuálního plánování

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí (KK) a základních gramotností

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence osobnostní a sociální a k učení. Základní gramotnosti a digitální kompetence prolínají celou VO. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, prezentační dovednosti, badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

KK k učení

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen organizovat a plánovat vlastní učení; přebírat odpovědnost za rozvoj svého potenciálu v celoživotní perspektivě; stanovit si reálné cíle.

Žák by měl

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

KK osobnostní a sociální

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen upevňovat svou fyzickou i psychickou pohodu a odolnost s využitím vhodných postupů; účinně spolupracovat s ostatními.

Žák by měl

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

KK komunikační a kulturní

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity, potřeby a názory; vést respektující dialog.

Žák by měl

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

KK k řešení problémů

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen posuzovat problémy v reálném i digitálním prostředí s využitím kritického myšlení; navrhovat, algoritmizovat a realizovat jejich řešení na základě ověřených dat a informací

Žák by měl

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

KK digitální

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen pracovat bezpečně s digitálními technologiemi a jejich programovým vybavením, sledovat jejich vývoj; vyhledávat, zpracovávat a kriticky hodnotit informace, komunikovat a spolupracovat v online prostředí a vytvářet digitální obsahy; nacházet rovnováhu mezi reálným a digitálním světem.

Žák by měl

- získávat potřebná data, organizovat je a vyhodnocovat jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému
- komunikovat a spolupracovat v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa
- využívat digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti

- předcházet situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví či na životní prostředí

- využívat digitální nástroje a technologie k vytváření znalosti a k inovacím procesů a produktů

KK k občanství a udržitelnosti

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen respektovat a dodržovat zákonné pořádky a principy demokracie, hodnoty morálky a udržitelnosti v komunitním, sociálním a environmentálním kontextu.

Žák by měl

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;

- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;

- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;

- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;

- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

KK k podnikání a pracovní

- jsou zaměřeny tak, aby žák byl schopen plánovat, organizovat a řídit nebo se účastnit týmové práce při realizaci společensky odpovědných projektů a aktivit; uplatnit svou inovativnost, iniciativu a vytrvalost.

Žák by měl

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;

- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenské a zprostředkovatelské služby jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;

- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;

- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;

- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, se svými předpoklady a dalšími možnostmi.

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

3. ročník

1. Úvod do sociálních služeb a pečovatelství

- význam, cíle, kompetence

2. Profesionální etika pracovníka v sociálních službách

- osobnost pracovníka v sociálních službách
- základní etické pojmy: etika, morálka
- etické aspekty práce v sociálních službách
- etický kodex sociálních pracovníků v ČR, dodržování mlčenlivosti
- práva klientů

3. BOZP v sociálních službách

- bezpečnost a ochrana zdraví klientů i pracovníků soc. služeb
- prevence úrazů a rizik
- pracovní a kompenzační pomůcky
- bezpečnost při používání přístrojů a zařízení

4. Hygiena prostředí sociálních služeb

- nozokomiální nákazy
- dezinfekce
- sterilizace

Praktické cvičení: hygienická dezinfekce rukou, příprava a způsoby použití dezinfekčního roztoku

5. Zdraví a nemoc

- fáze životního cyklu člověka
- potřeby klientů
- sociální aspekty zdraví a nemoci
- subjektivní a objektivní příznaky onemocnění

6. Péče o dítě do 3 let

- nejčastější dětská onemocnění – příznaky
- manipulace s kojencem a batoletem
- přebalování, oblékání a koupel dítěte
- strava kojence a batolete

Praktické cvičení: bezpečná manipulace s dítětem, koupání, přebalování, oblékání a krmení dítěte do 3 let

7. Sledování zdravotního stavu klienta

- sledování tělesné teploty
- sledování pulsu
- sledování krevního tlaku
- sledování dechu
- měření výšky a váhy
- hodnocení vědomí
- sledování vyprazdňování moče a stolice

Praktické cvičení: sledování zdravotního stavu klienta a základní monitorace fyziologických funkcí, bolesti, vědomí, sledování vyprazdňování klienta

8. Sledování bolesti

- význam bolesti
- faktory ovlivňující bolest
- typy bolesti
- projevy bolesti
- posuzování bolesti

Praktické cvičení: praktické vyhodnocení bolesti pomocí hodnotících škál

9. Péče o spánek a odpočinek

- charakteristika spánku a odpočinku
- fáze spánku
- faktory ovlivňující spánek a odpočinek
- poruchy spánku

Praktické cvičení: relaxační a dechové techniky pro podporu spánku, nefarmakologické ovlivnění spánku

10. Lůžko a jeho úprava

- typy lůžek
- pomocná zařízení a pomůcky lůžka
- úprava prázdného lůžka
- úprava lůžka s klientem dle stupně soběstačnosti
- význam změny poloh klienta na lůžku
- polohy léčebně preventivní, vyšetřovací, aktivní, pasivní

Praktické cvičení: polohování nemocných v lůžku, manipulace s klientem – změny poloh, posazování, obracení, přemísťování, nácvik chůze a stoje

4. ročník

1. Hygienická péče o mobilního a imobilního klienta

- péče o osobní a ložní prádlo
- hygiena dutiny ústní
- ranní a večerní toaleta mobilních a imobilních klientů
- celková koupel klientů
- péče o vlasy
- hygiena při vyprazdňování klienta
- péče o znečištěného klienta
- oblékání klienta s využitím kompenzačních pomůcek
- prevence opruzenin a proleženin
- prevence imobilizačního syndromu

Praktické cvičení: kompletní hygienická péče o mobilního a imobilního klienta, péče o dutinu ústní, mytí vlasů, péče o znečištěného klienta, preventivní opatření proti vzniku opruzenin a proleženin

2. Výživa klienta

- základy zdravé výživy
- faktory ovlivňující výživu
- zhodnocení stavu výživy nemocného
- poruchy výživy
- dietní systém

- alternativní přístupy k výživě
- způsoby podávání stravy
- pitný režim
- kulturní specifika ve stravování

Praktické cvičení: příprava a podávání stravy klientům s různým stupněm soběstačnosti

3. Pohybová aktivizace klienta

- nácvik soběstačnosti
- nácvik úkonů spojených s péčí o vlastní osobu
- prostorová orientace a pohyb
- používání kompenzačních pomůcek
- motivace klienta
- kompenzační a regenerační cvičení
- dechová cvičení
- bazální stimulace

Praktické cvičení: nácvik vertikalizace a chůze s využitím kompenzačních pomůcek, praktická aplikace kompenzačních a regeneračních technik, nácvik dechového cvičení

4. Psychosociální aktivizace klienta

- cíle aktivizace
- faktory ovlivňující možnosti aktivizace
- činnosti podporující mentální schopnosti
- činnosti podporující fyzické schopnosti
- činnosti podporující senzomotorické schopnosti
- volnočasové aktivity vhodné pro danou kategorii klientů
- pomoc v domácnosti klienta
- podpora a motivace klienta k aktivitě

Praktické cvičení: nácvik aktivit podporující mentální, fyzickou a senzomotorickou schopnost

5. Péče o seniora s poruchou paměti v sociálním zařízení a domácím prostředí

- základní terminologie
- specifické faktory stáří
- vybrané problémy stáří
- péče o klienta s Alzheimerovou chorobou
- zásady přístupu ke klientům s demencí
- podpora kognitivní, komunikační a sociální dovednosti klienta
- pomáhající organizace

Praktické cvičení: nácvik komunikativních dovedností, získávání informací o nemocném v rámci modelových situací

6. Péče o klienta v terminálním stádiu nemoci

- fáze umírání a smrti
- příznaky konečného stádia nemoci
- paliativní péče v sociálním zařízení a domácím prostředí
- ošetrovatelská péče o klienta v terminálním stádiu

7. Vedení dokumentace

- standardy sociálních služeb
- zásady vedení dokumentace v sociálních službách

- shromažďování informací, zdroje informací
- sestavování plánů sociální péče

Praktické cvičení: tvorba návrhu standardu sociálních služeb a plánu sociální péče

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučené pro dosažení výsledků)

Předmět má teoreticko-praktický charakter. Vede žáky k osvojení dovedností a znalostí potřebných pro výkon jednotlivých činností.

Výklad učitele je propojován s praktickým cvičením.

Třída se dělí na skupiny tak, aby bylo možné nacvičit jednotlivé dovednosti na úroveň, která je žádoucí pro vstup do praxe a kontakt s klientem.

Vhodné vzdělávací strategie:

- týmová práce
- podpora rozvoje prezentačních schopností
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních technologií
- realizace projektů

Do výuky jsou vhodně zařazovány aktivizující didaktické metody a formy práce – názorně demonstrační, inscenační, problémové, prožitkové. Dále různé diskusní a simulační metody, vrstevnické vyučování, řešení případových studií, samostatné učení / exkurze, setkání s odborníky /, metody zaměřené na trénink a rozvoj získaných znalostí a vybraných dovedností.

Cíleně jsou zařazovány metody pro opakování učiva, včetně sebehodnocení a tvůrčího zpracování témat. Volbou vhodných metod je podporována samostatnost, sebehodnocení a schopnost prezentace vlastní práce.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

V průběhu studia daného modulu jsou využívány nástroje formativního hodnocení, na konci každého pololetí je uplatňováno sumativní hodnocení.

Ověřování jednotlivých výsledků učení: Ověřování jednotlivých výsledků učení je prováděno na základě písemného, ústního i praktického opakování jednotlivých učebních celků a jednotlivých témat. Důraz je kladen na hloubku porozumění učivu a úroveň osvojených vědomostí (kontrolovány průběžně ústně, písemně i prakticky), na aktivitu žáka (domácí příprava, aktivita v hodině, zájem o předmět), samostatnost žáka na praxi s klienty, na úroveň souvislého, logického a správného vyjadřování a používání odborné terminologie. Při pololetní klasifikaci se zohledňuje celkový přístup žáka k vyučovacím předmětům a plnění studijních povinností. Součástí hodnocení žáka je i prezentace zadaných úkolů. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení i k vzájemnému hodnocení spolužáků. Zohledňováni jsou žáci nadaní a žáci se specifickými poruchami učení.

Žák by měl být schopen

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu, veřejném zájmu a zájmu klientů.
- reflektovat faktory ovlivňující jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým, dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí, řídit se etickými kodexy pracovníků sociálních služeb
- objasnit hygienické požadavky týkající se sociálních služeb a povinností poskytovatelů sociálních služeb v oblasti prevence nozokomiálních nákaz.

- Komunikovat
- Podílet se na tvorbě návrhu standardu sociálních služeb a plánu sociální péče

2. Kritéria hodnocení (co znamená splnění výsledků učení, kdy je splněna celá vyučovací jednotka, kritéria pro známky, příp. procentuální, slovní hodnocení)

Výuka je realizována formou výkladu učitele, následně formou dialogu a diskuse.

Nezastupitelná je samostatná práce žáka při zajišťování potřeb, naplňování osobních cílů a hodnot uživatelů služeb. Jsou využívány aktivizující metody – napodobování, manipulování a instruktáž. Dále jsou realizovány exkurze v jednotlivých zařízeních sociálních služeb.

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Průběžně (v průběhu výchovně vzdělávacího procesu) a souhrnně (za konkrétní vzdělávací období) poskytuje učitel nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se žákovi daří dosahovat konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím), a využívá hodnocení zejména k pozitivní motivaci žáka – tj. má podněcovat jeho zájem o doplňování a upevňování získaných vědomostí, dovedností a návyků a o zvládnutí širší problematiky daného vyučovacího předmětu. Základem formálního hodnocení je tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici, která se řídí všeobecně platnými školskými právními předpisy a schválenými vnitřními normami školy (zejména Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání, která tvoří přílohu Školního řádu).

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení.

Metody formativního hodnocení vytvářejí příležitosti pro sledování vlastního pokroku a motivují žáka k dalšímu rozvíjení osobnostního potenciálu. Formativní zpětná vazba respektuje individuální podobu sebezkušenostního učení.

Hodnocení výsledků učení prostřednictvím písemných testových úloh se řídí předem stanovenými kritérii. Mezní hranice úspěšnosti je stanovena na 40 %, konkrétní vyjádření procentuální úspěšnosti známkou je následující:

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 40 až 55 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 56 až 70 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 71 až 85 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu v rozmezí 86 až 100 % = výborný

Prospěch žáka prostřednictvím ústního zkoušení v jednotlivých vyučovacích předmětech, je klasifikován těmito stupni za každé hodnotící období:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný
- Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu – nehodnocen(a)

- Je-li žák z některého předmětu zcela uvolněn – uvolněn(a)

Součástí hodnocení je též poskytnutí zpětné vazby k výsledkům učení žáků. Nedílnou součástí je sebehodnocení založené na reflexi učebního procesu jednotlivými žáky i spolužáky (vrstevnické hodnocení).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

MLÝNKOVÁ, Jana. *Pečovatelství: učebnice pro obor sociální péče - pečovatelská činnost*. 1. díl. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3184-1.

MLÝNKOVÁ, Jana. *Pečovatelství 2. díl: Učebnice pro obor sociální péče*. Grada, 2010. ISBN 978-80-247-7349-0

VÁLKOVÁ, Monika. *Dlouhodobá péče v ošetrovatelství*. Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2015. ISBN 978-80-87023-44-0.

BURDA, Patrik a ŠOLCOVÁ, Lenka. *Ošetrovatelská péče 1. díl: Pro obor ošetrovatel*. Grada, 2015. ISBN 978-80-247-9802-8.

BURDA, Patrik a ŠOLCOVÁ, Lenka. *Ošetrovatelská péče 2. díl: Pro obor ošetrovatel*. Grada, 2016. ISBN 978-80-271-9253-3.

4. Poznámky

9.6.5 Management a marketing

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Management a marketing (zdravotnických a sociálních služeb)
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 4. ročník 64 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Ing. L. Smolíková
6. Vstupní předpoklady předpokládáné znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV, absolvování oblastí ekonomie a ekonomika 1. a 2. ročník Doporučené umístění v učebním plánu 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Předmět seznamuje žáky se základy řízení a propagace služeb ve specifické oblasti sociální a zdravotní péče. Důraz je kladen na pochopení struktury systému těchto služeb, na manažerské a marketingové nástroje využitelné při jejich plánování, organizaci, financování a komunikaci s klienty. Výuka podporuje praktické myšlení a aplikaci poznatků v simulovaných i reálných situacích. Součástí je i etická rovina a respekt k cílovým skupinám. Vzdělávací předmět je zaměřen na rozvoj odborných znalostí a dovedností v oblasti managementu a marketingu. Seznamuje žáky s principy řízení a marketingu v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb, a to především v kontextu současného zdravotnictví. Žáci se učí rozpoznat potenciál konkrétních oblastí, identifikovat jejich silné a slabé stránky, určovat cílové skupiny a navrhovat odpovídající formy propagace. Výuka je založena na aktivních metodách: žáci zpracovávají případové studie, vytvářejí miniprojekty, pracují ve skupinách a prezentují své návrhy. Důraz je kladen na propojení s reálným prostředím – prostřednictvím exkurzí, práce s daty, online marketingem i konzultací s odborníky. Předmět přispívá k rozvoji podnikavosti, kritického myšlení a digitálních dovedností. Významnou součástí výuky je podpora přípravy maturitní práce. Výuka vede k samostatnosti, zodpovědnosti a schopnosti dlouhodobě pracovat na odborném úkolu. Získané dovednosti žáci využijí i v dalším studiu či profesním životě.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory popíše strukturu sociálních a zdravotnických služeb v ČR vysvětlí základní manažerské funkce a jejich využití v sociálně-zdravotní oblasti rozliší základní marketingové nástroje využitelné ve službách uplatňuje etická pravidla v modelových situacích zpracuje jednoduchý návrh na zlepšení služby nebo propagaci organizace. vyjmenuje typy služeb, jejich legislativní rámec a příklady poskytovatelů. identifikuje fáze řízení, definuje roli manažera, navrhne organizační strukturu. popíše marketingový mix pro služby, určí vhodné komunikační kanály a strategie. reaguje vhodně v etických dilematech, rozpozná nevhodné chování k uživateli služby. vytvoří informační leták, připraví projektový návrh včetně cílové skupiny a cílů. Management a marketing ve zdravotnictví a sociálních službách Vysvětlí základní ekonomické principy v dané oblasti definuje pojmy jako nabídka, poptávka, produkt, služba rozlišuje mezi přímými a nepřímými ekonomickými efekty ve zdravotnictví uvede konkrétní příklady pozitivního a negativního dopadu do zdravotnictví

interpretuje jednoduché statistické údaje v oblasti zdravotnictví a sociálních službách

Rozumí principům managementu

rozlišuje mezi strategickým a operativním řízením

identifikuje prvky strategického plánu (vize, cíle, cílové skupiny)

na příkladu vysvětlí proces řízení

identifikuje hlavní aktéry managementu (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace, atd.), chápe jejich role a vzájemné vztahy

zhodnotí význam spolupráce veřejného a soukromého sektoru při řízení

orientuje se v legislativním rámci souvisejícím s řízením

navrhne strategii rozvoje s ohledem na udržitelný rozvoj, potřeby klientů

Provede základní marketingovou analýzu

identifikuje a popíše cílové skupiny návštěvníků v konkrétní oblasti

posoudí konkurenční výhody a analyzuje konkurenční nabídku

použije metody situační analýzy (např. analýza konkurence, segmentace trhu)

interpretuje výsledky dostupných statistik

vyvodí závěry pro navržení vhodné marketingové strategie

Aplikuje marketingové nástroje v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb

rozpozná specifika marketingu v uvedených oblastech

rozlišuje a aplikuje nástroje marketingového mixu (4P)

popíše jednotlivé složky marketingového mixu a aplikuje je na konkrétní produkt nebo službu

identifikuje cílové skupiny klientů a navrhne vhodné marketingové strategie pro jejich oslovení

vytváří marketingové výstupy (vizuál, slogan, storyboard)

prezentuje návrh komunikační kampaně a zdůvodní svoji volbu

navrhne jednoduchý marketingový plán pro zvolenou oblast, obhájí svůj návrh v rámci prezentace

používá základní nástroje online marketingu (např. sociální síť, webové stránky, recenze, influencer marketing)

zohledňuje principy udržitelnosti a etiky při navrhování marketingových aktivit

prezentuje své návrhy a obhajuje je před spolužáky s využitím vhodných prezentačních nástrojů

Zhodnotí silné a slabé stránky různých institucí a subjektů v uvedené oblasti

sestaví SWOT analýzu

určí příležitosti a hrozby pro další rozvoj

navrhne konkrétní zlepšení nebo nové produkty v oblasti nabídky

prezentuje závěry ústně i písemně

Reflektuje průběh práce a své kompetence

porovná plán s realizací

popíše úspěchy i problémy

navrhne zlepšení a reflektuje vlastní roli

Systematicky pracuje na maturitní práci

vypracuje osnovu, zpracovává rešerši, konzultuje pokroky a plní dílčí úkoly

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

KK – k učení (Práce s odbornými texty, porozumění terminologii, sebereflexe.), sociální a personální (Kooperační práce v týmu, respekt k odlišnostem, etická reflexe), komunikativní (Skupinová práce, prezentace, práce s cílovou skupinou a její specifika), občanské (Porozumění významu sociálních služeb pro společnost, důraz na solidaritu), pracovní (Aplikace teoretických poznatků při návrhu reálných projektů, simulace pracovních

situací), k řešení problémů (Modelové situace z praxe, návrhy řešení, analýza efektivity služeb)

ZG čtenářská (práce s odbornými a legislativními texty), digitální (tvorba vizuálních výstupů (leták, prezentace), vyhledávání informací), finanční (základy financování služeb, orientace v nákladech na projekty)

4. Obsah vzdělávání

Úvod do problematiky sociálních a zdravotnických služeb

- typy služeb, cílové skupiny, legislativa (zákon č. 108/2006 Sb.)
- Základní pojmy (sociální práce, péče, intervence)

Základy managementu v sociálních a zdravotnických službách

- Manažerské funkce: plánování, organizování, vedení, kontrola
- Role manažera, typy organizací a jejich řízení
- Řízení lidských zdrojů a týmová spolupráce

Marketing služeb v sociálně-zdravotnické oblasti

- Specifika marketingu služeb
- Cílové skupiny, marketingový mix, značka a reputace
- Nástroje komunikace s veřejností

Etika a komunikace v péči o klienty

- Zásady etické péče, práva klienta, informovaný souhlas
- Komunikační bariéry, krizová komunikace

Projektová a praktická část

- Návrh zlepšení služby nebo marketingové kampaně
- Práce s kazuistikou
- Reflexe reálných příkladů z praxe (exkurze, online rozhovory)

Management

- struktura a funkce managementu
- strategické a operativní řízení
- cíle a vize v řízení, strategické plánování
- aktéři v managementu a jejich role

Řízení a organizace práce

- organizační struktura
- vedení týmu, delegování úkolů
- řízení času (time management)
- řešení konfliktů, efektivní komunikace

Maturitní práce

- volba tématu a cílů
- plánování struktury
- řešerše
- formální požadavky, konzultace
- postupné zpracování

Prezentace a obhajoba

- příprava podkladů
- písemná a vizuální prezentace
- argumentace a obhajoba
- grafické zpracování výstupů (poster, prezentace)
- prezentační dovednosti a zpětná vazba

Reflexe a evaluace

- vyhodnocení splněných cílů a výstupů

- návrhy na zlepšení
- sebehodnocení

5. Vzdělávací strategie

Frontální výklad doplněný diskuzí a brainstormingem

- žáci se učí argumentovat, proč volili daný přístup (např. při výběru cílové skupiny nebo média)
- srovnávají více marketingových strategií, hodnotí jejich dopady (ekonomické, sociální)
- zapojují se do diskuzí o aktuálních problémech v této oblasti

Skupinová práce na případových studiích a projektech

- část úkolů je řešena ve dvojicích či skupinách
- skupiny prezentují své návrhy, vzájemně se hodnotí podle předem daných kritérií
- při tvorbě projektů je vedena reflexe a sebehodnocení práce jednotlivců

Prezentace a obhajoba výstupů

- využívají se fiktivní i reálné scénáře: „Navrhněte rozvoj určité problematice oblasti“
- tvorba miniprojektů, ve kterém žáci komplexně zpracují marketingovou analýzu a návrh rozvoje
- projekt zahrnuje situační analýzu, návrh cílové skupiny, marketingové nástroje a SWOT analýza
- výstupem je prezentace a písemný návrh, který simuluje zadání z praxe

Modelové situace a hraní rolí

- část úkolů je zpracovávána ve skupinách
- ostatní úkoly slouží k rozvoji samostatné práce
- žáci se učí plánovat si vlastní práci, reflektovat postup a nést odpovědnost za výsledek
- žáci hodnotí ekonomickou efektivitu řízení, navrhují alternativy a učí se argumentovat
- porovnávají různé formy financování, diskutují o přínosech a rizicích stávajícího řízení
- učí se vyhodnotit dopad rozhodování

Využití multimédií a online platform (např. MPSV, NNO databáze)

- vyhledávání a interpretace dat z webových portálů (ČSÚ, ČT)
- tvorba digitálních výstupů: prezentace, infografiky, návrhy plakátů, příspěvky na sociální síti
- práce s online nástroji (např. Canva, Google Maps, PowerPoint, Padlet)

Spolupráce s praxí – návštěvy zařízení, online rozhovory s pracovníky služeb

- pozvání odborníci z praxe (např. pracovník případně manažer zdravotnického zařízení)
- propojení s místními zařízeními a možnost zapojení žáků do konkrétních iniciativ (např. dobrovolnické akce)
- žáci samostatně nebo ve dvojicích/trojicích zpracovávají zvolené téma
- učí se přemýšlet v souvislostech, plánovat, řídit proces a vyhodnocovat výsledky
- každý tematický celek je zakončen praktickým výstupem (např. SWOT analýza, návrh cílové skupiny, marketingová brožura)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověření dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení písemných i ústních úloh, testy zaměřené na terminologii, aplikaci poznatků a etické uvažování, hodnocení aktivity, připravenosti a samostatnosti	100	porozumění situacím a prezentovaným datům, porozumění problematice v širším kontextu	20 %

Sumativní -samostatný/skupinový výstup ve formě projektu nebo jiného zpracování s prezentací, řešení situací a hodnocení vývoje dle ukazatelů, praktické ukázky a řešení úloh, problémů, situací, návrh služby, informační materiál	100	kompetence k učení, řešení problémů, občanská, komunikační, osobnostní a sociální, prezentační, k podnikavosti a pracovní, aktivní přístup	70 %										
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení, práce ve skupině a sebehodnocení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %										
<p>Závěrečné hodnocení je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování.</p> <p>Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočítá vážený průměr na známky:</p> <table> <tr> <td>85–100</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>70–84</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>55–69</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>40–54</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>0–39</td> <td>5</td> </tr> </table>				85–100	1	70–84	2	55–69	3	40–54	4	0–39	5
85–100	1												
70–84	2												
55–69	3												
40–54	4												
0–39	5												
<p>3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje Zdroje pro ekonomii, management, marketing, veřejnou správu – Informační výchova K.UTB http://www.ekospace.cz/10-marketing http://www.ekospace.cz/10-marketing/340-10-marketingova-koncepce-a-segmentace</p>													
4. Poznámky													

9.6.6 M5: Regionální rozvoj v příhraničních oblastech – Regionální cestovní ruch, Dějiny regionální kultury, Místopisná geografie

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: M5: Regionální rozvoj v příhraničních oblastech Regionální cestovní ruch
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky: předmět
4. Délka: 96 hodin v ročníku (celkový počet vyučovacích hodin za studium: 192)
5. Platnost: 1.9.2025 Zpracovatelský tým: Ing. Petra Moravová
6. Vstupní předpoklady: předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu: 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Cílem předmětu regionální cestovní ruch je poskytnout žákům základní znalosti a dovednosti v oblasti cestovního ruchu, který je jedním z významných sociálních a ekonomických oborů soudobé společnosti. Obsahový okruh tohoto předmětu vede žáky k pochopení úlohy tohoto důležitého ekonomického odvětví s přímou návazností na ekonomický růst a blahobyt konkrétní země. Žáci se seznámí s principy a procesy spojenými s cestovním ruchem, které se sestávají s řady podnikatelských aktivit, v rámci nichž je zajišťována participace subjektů na cestovním ruchu. Žáci získají přehled o různých typech cestovního ruchu společně s jejich specifiky, naučí se analyzovat a řešit praktické problémy související s touto oblastí. Žák je veden k pochopení geografických, historických a politických souvislostí a odlišností jednotlivých regionů. Součástí tohoto předmětu je i vedení k ochraně přírody a životního prostředí, kulturních a historických tradic. Obsah předmětu se také zaměřuje na využívání a rozšiřování znalostí a dovedností žáků z oblasti společenskovední a prohlubuje občanské vědomí žáků. Směřuje k pochopení vztahů ekonomiky s přírodními, geopolitickými, sociálními a kulturními aspekty a s globálními problémy.</p> <p>Dalším důležitým cílem předmětu je rozvíjet dovednosti žáků, jako např. řešení problémů, práce s informacemi, využití ICT, práce v týmu, umění diskuze a umění správné argumentace.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory</p> <p>Žák pochopí základní pojmy a principy cestovního ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech z běžného života aplikuje základní pojmy • identifikuje klíčové aktéry v cestovním ruchu • vysvětlí potřeby člověka ve vztahu k cestování • zhodnotí podmínky pro rozvoj CER v jednotlivých regionech světa v souvislosti s historickým vývojem • vysvětlí na základě ekonomických ukazatelů dělení CER <p>Žák vysvětlí, identifikuje a popíše různé typy cestovního ruchu, jako jsou kulturní, sportovní, dobrodružný apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí vliv turistiky na destinace, včetně ekonomických, sociálních a environmentálních aspektů. • Srovnává a vyhodnocuje různé formy cestovního ruchu a jejich přínosy nebo negativní dopady. • Diskutuje o trendech v oblasti rekreačního cestování a jeho dopadech na společnost.

- Hodnotí vliv obchodních setkání, konferencí a veletrhů na rozvoj obchodu a networking.
- Posuzuje etické a environmentální aspekty spojené s ekoturismem.
- Hodnotí účinky ekoturismu na ochranu přírody a místních komunit.
- Identifikuje vliv cestování za kulturou na porozumění a respekt k různým kulturám.
- Posuzuje kulturní dědictví a historické památky jako turistické atrakce.
- Diskutuje o možnostech udržitelného rozvoje v oblasti cestování.

Žák vysvětlí rozdíl mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou.

- Identifikuje hlavní funkce a role, které tyto subjekty hrají ve světě cestovního ruchu.
- Diskutuje o důležitosti kvalitního servisu pro zákazníky v cestovních kancelářích.
- Vyhodnotí vliv kvalitního zákaznického servisu na pověst cestovní kanceláře.
- Vyhodnotí využití moderní technologie v oblasti cestovních kanceláří a agentur.
- Diskutuje o vlivu internetu, online rezervací a digitálních nástrojů na způsob, jakým jsou zájezdy nabízeny a prodávány.
- Vysvětlí fáze tvorby a organizace zájezdů.

Žák popisuje různé druhy dopravy v cestovním ruchu

- Posoudí výhody a nevýhody jednotlivých dopravních prostředků z pohledu ČR.
- Posoudí význam dopravní infrastruktury, jako jsou silnice, železnice, letiště a přístavy.
- Analyzuje dopravní síť a propojení destinací v rámci cestovního ruchu.
- Zhodnotí dopady dopravy v cestovním ruchu na životní prostředí.
- Diskutuje o opatřeních a inovacích směřujících k udržitelnějšímu přístupu v oblasti dopravy.
- Diskutuje o možných budoucích změnách a vlivu nových technologií na dopravní procesy.

Žák vysvětlí a popíše různé typy ubytovacích zařízení, jako jsou hotely, penziony, hostely, apartmány, kempy atd.

- Posoudí vhodnost jednotlivých typů ubytování pro různé skupiny cestovatelů.
- Vysvětlí systém kategorizace ubytovacích zařízení, například hvězdičkové hodnocení u hotelů.
- Zhodnotí význam recenzí a hodnocení od klientů v online platformách.
- Diskutuje o vlivu moderních technologií, rezervačních systémů a digitálních nástrojů na provoz ubytovacích zařízení.
- Posuzuje výhody a nevýhody digitalizace v oblasti ubytování.
- Posuzuje ekologické a sociální iniciativy v ubytování.
- Sleduje aktuální trendy v oblasti ubytování, ubytování na venkově, aj.

Žák vysvětlí a popíše různé typy stravovacích zařízení v cestovním ruchu, jako jsou restaurace, kavárny, bary, fast foody, a stánky.

- Posoudí vhodnosti jednotlivých typů stravovacích zařízení pro různé skupiny cestovatelů.
- Posoudí rozdíly mezi různými styly stravování, např. rychlé občerstvení x slow food.
- Analyzuje systémy kategorizace stravovacích zařízení, zejména hvězdičkového hodnocení v případě restaurací a hotelů.
- Sleduje současné trendy v oblasti stravování, jako jsou koncepty farm-to-table, street food, gastronomické zážitky, a jejich vliv na kategorizaci.

Žák definuje hlavní role průvodců, včetně poskytování informací, organizace tras a zajištění plynulého průběhu zájezdu.

- Hodnotí význam průvodce jako klíčového prvku cestovního ruchu.
- Vysvětlí nezbytné odborné znalosti průvodce, včetně znalosti historie, kultury, geografie a místních atrakcí.
- Definuje jeho komunikační dovednosti a schopnosti pracovat s různými skupinami cestovatelů.
- Diskutuje o vlivu moderní technologie, jako jsou audioprůvodci, mobilní aplikace a interaktivní mapy, na průvodcovskou činnost.
- Posuzuje výhody a nevýhody používání technologie v rámci průvodcovství.
- Identifikuje a vysvětlí pojem animační činnost v cestovním ruchu.
- Posuzuje hlavní role animátorů a vlivu jejich činnosti na zážitek cestovatelů.
- Analyzuje cíle, které animační činnost v cestovním ruchu sleduje, například zábava, relaxace, a budování komunity.
- Posuzuje, jak se animační programy mohou zaměřovat na různé cílové skupiny cestovatelů.

Žák vysvětlí pojem mezinárodní turismus a rozliší jeho formy

- Identifikuje hlavní světové destinace cestovního ruchu a porovná jejich význam z hlediska příjmů, návštěvnosti a rozvoje.
- Vysvětlí roli mezinárodních organizací (např. UNWTO, WTTC, UNESCO) v rozvoji a regulaci cestovního ruchu.
- Analyzuje dopady mezinárodního turismu na životní prostředí, kulturu a místní komunity.
- Porovná rozvoj cestovního ruchu v rozvinutých a rozvojových zemích, včetně výzev a příležitostí.
- Navrhne opatření pro udržitelný rozvoj mezinárodního cestovního ruchu s ohledem na ekonomické, sociální a ekologické aspekty.
- Prezentuje vybranou zemi nebo region z hlediska jejího postavení v mezinárodním turismu a navrhne možnosti dalšího rozvoje.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

V předmětu Regionální cestovní ruch se rozvíjí široké spektrum klíčových kompetencí a základních gramotností.

Kompetence k učení:

Žák vyhledává a zpracovává informace z různých zdrojů (např. statistiky, odborné články, weby destinací). Umí propojit nové poznatky s předchozími zkušenostmi.

Reflektuje vlastní pokrok (např. prostřednictvím portfolia nebo sebehodnocení).

Kompetence k řešení problémů:

Analyzuje situace v cestovním ruchu, navrhuje řešení a hodnotí jejich dopady. Uplatňuje kritické myšlení při rozhodování.

Komunikativní kompetence:

Vyjadřuje se srozumitelně ústně i písemně (např. při prezentacích, tvorbě propagačních materiálů). Aktivně naslouchá a reaguje v diskusi.

Personální a sociální kompetence:

Spolupracuje v týmu, respektuje názory ostatních. Přijímá odpovědnost za svěřené úkoly. Rozvíjí sebereflexi a schopnost učit se z chyb.

Občanské kompetence a kulturní povědomí.

Chápe význam cestovního ruchu pro region a společnost. Respektuje kulturní odlišnosti a podporuje udržitelný rozvoj. Uvědomuje si dopady turismu na životní prostředí a místní komunitu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění:

Orientuje se v pracovních činnostech a profesích v cestovním ruchu. Chápe význam kvality služeb a zákaznického přístupu.

Matematické kompetence a kompetence využívat prostředky ICT:

Pracuje s daty, grafy, statistikami (např. návštěvnost, příjmy z CR). Využívá digitální nástroje pro tvorbu výstupů (např. Canva, Google Workspace, prezentace). Umí vyhledávat a ověřovat informace online.

Čtenářská gramotnost:

Práce s odbornými texty, mapami, infografikami. Schopnost porozumět zadání, interpretovat informace a vyvozovat závěry.

Matematická gramotnost:

Práce s číselnými údaji (např. výpočty příjmů, růstu, rozpočtů). Interpretace grafů a tabulek.

Digitální gramotnost:

Využívání digitálních nástrojů pro tvorbu, prezentaci a sdílení výstupů. Kritické hodnocení informací z internetu. Základy online marketingu a komunikace.

4. Obsah vzdělávání

Regionální cestovní ruch - 3. ročník (96 hodin)

1. POJEM CESTOVNÍ RUCH
2. HISTORICKÝ VÝVOJ CESTOVNÍHO RUCHU
 - etapy vývoje moderní podoby cestovního ruchu
 - poválečný vývoj cestovního ruchu na území našeho státu
3. KLASIFIKACE CESTOVNÍHO RUCHU
4. SPECIFIKA SOUČASNÉHO CESTOVNÍHO RUCHU
5. EKONOMICKÉ ASPEKTY CER
6. ZÁKLADNÍ FORMY CER
 - rekreační CER
 - kulturně-poznávací CER
 - sportovně-turistický
 - zdravotní, zdravotně orientovaný a lázeňský cestovní ruch
7. SPECIFICKÉ FORMY CER
 - kongresový
 - venkovský
 - dobrodružný
 - filmový
 - náboženský
 - gastroturismus
 - svatební
 - temný
 - ostatní specifické formy cestovního ruchu
8. FORMY DISTRIBUCE PRODUKTU

Regionální cestovní ruch - 4. ročník (96 hodin)

1. MEZINÁRODNÍ TURISMUS
 - Podstata mezinárodního turismu
 - Rozvoj turismu v kontextu světové ekonomiky

<ul style="list-style-type: none">• Subjekty mezinárodního turismuRegiony světového turismu <ol style="list-style-type: none">2. ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI SUBJEKTŮ POSKYTUJÍCÍ SLUŽBY CESTOVNÍHO RUCHU<ul style="list-style-type: none">• cestovní kancelář• cestovní agentura3. SLUŽBY DOPRAVY<ul style="list-style-type: none">• silniční doprava• železniční doprava• letecká doprava• lodní doprava4. UBYTOVACÍ SLUŽEBY<ul style="list-style-type: none">• Prostory ubytovacích zařízení• Kategorizace ubytovacích zařízení5. STRAVOVACÍ SLUŽEBY<ul style="list-style-type: none">• Materiálně-technické podmínky stravovacích služeb• Kategorizace hostinských zařízení• Rychlé občerstvení a jeho formy• Zážiteková gastronomie6. PRŮVODCOVSKÉ A ANIMAČNÍ SLUŽBY<ul style="list-style-type: none">• Historie průvodcovské činnosti• Právní úprava průvodcovské činnosti• Osobnost průvodce• Vzdělávání průvodců• Příprava průvodce cestovního ruchu7. ANIMACE A ANIMAČNÍ SLUŽBY<ul style="list-style-type: none">• animátor a jeho funkce• typy animačních služeb
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <p>Vzdělávací strategie v předmětu Regionální cestovní ruch jsou navrženy tak, aby podporovaly aktivní učení, rozvoj odborných kompetencí a propojení teorie s praxí.</p> <p><u>Konstruktivistický přístup:</u></p> <p>Výuka vychází z předchozích zkušeností žáků a staví na jejich aktivní účasti.</p> <p>Využití: Diskuze, brainstorming, práce s reálnými příklady z regionu, návštěvy místních zařízení cestovního ruchu.</p> <p><u>Projektové vyučování:</u></p> <p>Žáci pracují na dlouhodobějších úkolech, které propojují více témat a dovedností.</p> <p>Využití: Návrh rozvoje destinace.</p> <p><u>Problémově orientované učení:</u></p> <p>Žáci řeší konkrétní problém z praxe, hledají informace a navrhují řešení.</p> <p><u>Kooperativní učení:</u></p> <p>Žáci pracují ve skupinách, učí se spolupráci, rozdělení rolí a vzájemné podpoře.</p> <p>Využití: Skupinové prezentace, analýzy destinací, simulace jednání mezi aktéry CR.</p> <p><u>Zážitekové učení:</u></p> <p>Učení prostřednictvím přímé zkušenosti, emocí a reflexe.</p> <p>Využití: Exkurze, simulace turistických služeb, průvodcovské služby</p>

<p><u>Digitální a multimediální nástroje:</u> Popis: Využití technologií pro tvorbu výstupů, prezentací, analýz a komunikaci. Využití: Canva, tvorba videí, práce s daty z UNWTO</p> <p><u>Mezipředmětové propojení:</u> Popis: Propojení s předměty jako zeměpis, ekonomika, cizí jazyky, ICT. Využití: Analýza dat</p>
<p>C. VÝSTUPNÍ ČÁST</p>
<p>1. Způsob ověřování dosažených výsledků Metody ověřování dosažených výsledků podporují nejen znalosti, ale i dovednosti, postoje a schopnost aplikace v praxi. Písemné výstupy ověřují znalosti pojmů, souvislostí, geografických faktů, rozvíjejí schopnost argumentace, analýzy a vyjadřování. Ověřují aplikaci teorie na praxi. Prezentace projektů ověřuje schopnost obhájit návrh a schopnost týmové spolupráce. Praktické úkoly a simulace ověřují praktické dovednosti a schopnost spolupráce (role-play - komunikace s turistou, řešení krizové situace). Sebehodnocení a vrstevnické hodnocení Digitální nástroje pro ověřování znalostí zábavnou formou (online kvízy (Kahoot, ...) Exkurze a terénní výuka ověřuje schopnost pozorování, aplikace poznatků v terénu (záznam z exkurze, pracovní listy, fotodokumentace).</p>
<p>2. Kritéria hodnocení Průběžné poskytování zpětné vazby, sebehodnocení a vrstevnické hodnocení. Reflexe po prezentacích, slovní hodnocení. Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách konkrétní školy. Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 44 %. úspěšnost žáka v testu pod 44 % = nedostatečný úspěšnost žáka v testu od 44 do 59 % = dostatečný úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný</p>
<p>3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje LOCHMANNOVÁ, Alena. Cestovní ruch. Prostějov: Computer Media, 2015. ISBN 9788074022166. DROBNÁ, Daniela a MORÁVKOVÁ, Eva. Cestovní ruch: pro střední školy a veřejnost. Čtvrté, aktualizované vydání. Praha: Fortuna, 2025. ISBN 978-80-7373-193-9. GOELDNER, Charles R. a RITCHIE, J. R. Brent. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2. Vzdělávací videa: https://edu.ceskatelevize.cz/ Vzdělávací videa: https://www.slavne-dny.cz/list Cíle udržitelného rozvoje: http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/ Digitální výukové materiály – DUMY.cz YouTube kanály – např. „Cestovní ruch – výuková videa“, „Turismus v praxi“ (pro vizuální a praktické ukázky) Web UNWTO (World Tourism Organization) – aktuální data, trendy, statistiky: www.unwto.org CzechTourism – informace o domácím a příjezdovém turismu v ČR: www.czechtourism.cz</p>
<p>4. Poznámky</p>

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Dějiny regionální kultury
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 3. ročník 64 hodin 4. ročník 64 hodin
5. Platnost 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Mgr. Pavla Vítková, Mgr. Marcela Pitnerová, PhDr. Marcela Vavřincová
6. Vstupní předpoklady znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika</p> <p>Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP Společenskovední vzdělávání. Dějepis jako společenskovední předmět kultivuje vědomí žáků. Poskytuje žákům relativně komplexní poznatky o národních a světových dějinách a umožňuje jim tak utvořit si vlastní názor na historický vývoj. Předmět spoluvytváří hodnotový systém žáků a umožňuje jim tak sociální, politickou, mravní a estetickou orientaci, učí je chápat a oceňovat obecně uznávané lidské hodnoty, především ty, jež mají rozhodující význam v moderním světě, tj. demokracie, svoboda, spravedlnost, tolerance a solidarita. Učí žáky rozumět „jinakosti“ lidí a přemýšlet o rozdílných hodnotách, které lidé preferují, a umožňuje porozumět kulturním základům jednotlivých civilizací, uvědomovat si jejich odlišnosti a tím přispívat k dialogu mezi nimi.</p>
<p>2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)</p> <p>uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rámcově vývoj volebních práv od minulosti k současnosti se zřetelem k českému prostředí - charakterizuje rozdíly mezi volbami za první republiky, komunismu a současností - rozlišuje úrovně voleb v České republice - rozumí rozdílu mezi právem volit a právem být volen <p>charakterizuje proces vzniku občanské společnosti a vývoje lidských a občanských práv na historickém pozadí revolucí konce 18. a průběhu 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv francouzské revoluce konce 18. st. na události v USA a Evropě 19. století - objasní proces demokratizace volebních systému v evropských monarchiích - charakterizuje mnohonárodní Habsburskou monarchii z hlediska zájmů jejích součástí - vysvětlí proces formování evropských národů v moderním slova smyslu <p>charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i společnost - uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných

konfliktech 20. a 21. století

interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti vzhledem k danému regionu

- vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce
- charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie
- objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus
- vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí
- vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky

zaujímá kritické postoje k projevům politického radikalismu, extremismu a terorismu

- objasní a prosazuje nepřijatelnost propagace hnutí omezujících práva a svobody jiných lidí
- rozlišuje extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku
- charakterizuje s využitím příkladů z minulosti genocidu
- rozeznává projevy náboženského extremismu
- rozlišuje v současném politickém životě naší i evropské společnosti projevy politického radikalismu a extrémismu a vysvětlí jejich nebezpečnost
- obhajuje a prakticky prosazuje nepřijatelnost užívání extrémistické symboliky

formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných uměleckých děl

- reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na projevy umění
- dokládá své poznatky o významu a vlivu uměleckých děl na společnost a jednotlivce
- využívá k porozumění uměleckému dílu kontrast či paralelu s jiným uměleckým dílem

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Kompetence k učení

Umět se učit

- žák se pomocí organizování jednotlivých kroků systematicky učí

Smysl a cíl učení, celoživotní učení

- žák využívá proces učení jako prostředek pro vlastní seberealizaci a budoucí osobní rozvoj

Kompetence k řešení problémů

Řešení běžných problematických situací

- žák rozvíjí inovativní a udržitelná řešení problémových situací

Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání

- žák posuzuje proces, kterým byly utvářeny prezentované závěry vědeckého poznání

Badatelství

- žák provede komplexní výzkum s hloubkovou analýzou a podloženými závěry

Práce s informacemi a kritické myšlení

- žák analyzuje informace vzhledem k obecně sdíleným hodnotám

Komunikační kompetence

Vyjadřování

- žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci

Porozumění

- žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny.

Aktivní naslouchání

- žák v různorodých komunikačních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace

Kompetence osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing

- žák je zodpovědný za vlastní pohodu

Resilience – odolávání obtížným situacím

- žák očekává překážky jako součást svého vzdělávacího procesu a věří ve svou schopnost růst díky nim

Identita

- žák pomocí sebepoznání řídí vlastní procesy

Empatie a porozumění druhým

- žák je schopen vést týmovou spolupráci efektivně, strategicky plánovat a realizovat komplexní projekty s ohledem na morální a etické hodnoty

Budování a udržování zdravých vztahů

- žák jedná s ohledem na etické a morální normy společnosti. Reflektuje vlastní chování, jeho dopad na mezilidské vztahy, a přijímá odpovědnost za své činy a rozhodnutí. Respektuje a toleruje odlišnosti. Aktivně pracuje na budování vzájemného respektu ve škole. Chápe význam sociální angažovanosti a podílí se na činnostech ve prospěch komunity

Kompetence k občanství a udržitelnosti

Respektující vztah k životu a světu

- žák se aktivně zasazuje za takové hodnoty, postoje a jednání, které vedou k ohleduplnosti k přírodě a ke světu

Zohledňování propojenosti světa

- žák uplatňuje porozumění zákonitostem fungování systémů při řešení sociálních, ekonomických, politických a ekologických situací a výzev v obci a ve světě

Směřování k udržitelné budoucnosti

- žák vytváří a posuzuje scénáře budoucího vývoje na různých úrovních od osobní přes komunitní po svět z hlediska udržitelnosti a předkládá a uskutečňuje kroky ke změnám k lepšímu

Odpovědné rozhodování a jednání

- žák projevuje odpovědnost za své každodenní jednání a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí

Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)

- žák sdílí s ostatními přesvědčení o vlastním vlivu v různých oblastech života s cílem získat je pro uskutečňování změn

Kompetence digitální

Digitální informace a data

- žák získává potřebná data, organizuje je a vyhodnocuje jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému

Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií

- žák komunikuje a spolupracuje v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa

Tvorba digitálního obsahu

- žák využívá digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti

Bezpečnost v digitálním prostředí

- žák předchází situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví či na životní prostředí

Digitální vývoj a inovace

- žák využívá digitální nástroje a technologie k vytváření znalosti a k inovacím procesů a produktů

Kompetence kulturní

Kulturní kontext

- žák se orientuje v oblasti kultury a umění ve světě v současném i historickém kontextu

Umění a kultura jako prostředek komunikace

- žák chápe umění a kulturu jako způsob vyjadřování myšlenek, emocí, prožitků a hodnot, jako prostředek poznávání světa a komunikaci

Kulturní a umělecké sebevyjádření

- žák využívá s porozuměním uměleckému procesu a jeho komplexnímu výrazu široké spektrum uměleckých prostředků k vyjádření svých myšlenek, emocí, prožitků, postojů, hodnot a témat

4. Obsah vzdělávání

3. ročník

1. Dějiny regionální architektury

- románský sloh
- gotika
- renesance
- baroko
- klasicismus
- secese

2. Významné osobnosti regionální kultury

- z oblasti architektury
- z oblasti výtvarného umění
- z oblasti hudby
- z oblasti literatury
- z oblasti vědy a techniky
- z oblasti sportu

4. ročník

1. Hospodářská charakteristika regionu

<ul style="list-style-type: none">- rozvoj regionu v průběhu 19. století- rozvoj regionu v době 1. světové války- rozvoj regionu mezi světovými válkami- rozvoj regionu v době 2. světové války- rozvoj regionu po 2. světové válce- rozvoj regionu po změně politických poměrů v roce 1989 <p>2. Politická situace v regionu</p> <ul style="list-style-type: none">- v průběhu 19. století- v době 1. světové války- mezi světovými válkami- v době 2. světové války- po 2. světové válce- po změně politických poměrů v roce 1989
<p>5. Vzdělávací strategie</p> <ul style="list-style-type: none">- individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci obsahového okruhu a jejich prezentace- práce s dobovými dokumenty;- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou- návštěva výstav, kulturních památek, přednášek k dané tematice
<p>C. VÝSTUPNÍ ČÁST</p>
<p>4. Způsob ověřování dosažených výsledků</p> <ul style="list-style-type: none">- Individuální/skupinový projekt a jeho prezentace- Testy pro ověření obsahového okruhu
<p>5. Kritéria hodnocení</p> <ul style="list-style-type: none">- Formativní hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení- V každém pololetí je nutné vypracovat a prezentovat individuální/ skupinový projekt a splnit dílčí testy dle výběru vyučujícího <p>Celkové hodnocení je vyjádřeno procentuální úspěšností.</p> <p>Převodní tabulka pro případ potřeby převodu úspěšnosti na známku:</p> <p>úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný</p>
<p>6. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje</p> <p>https://www.dejepis.com/kapitola/devatenacte-stoleti/ https://is.muni.cz/el/phil/jaro2017/HIAK109a/um/Kapitoly_1.pdf (obsahuje další využitelnou studijní literaturu) https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=habsbursk%C3%A1+monarchie&tab=videa https://edu.ceskatelevize.cz/video/15203-lidska-prava-a-jejich-porusovani https://mzv.gov.cz/file/3156327/Vseobecna_deklarace_lidskych_prav.pdf https://edu.ceskatelevize.cz https://www.slavne-dny.cz/list https://www.stream.cz/zivoty-slavnych https://lms.historylab.cz/katalog Wittlich, P.: Literatura k dějinám umění: Vývojový přehled. Praha, Karolinum 2015.</p>

- Eco, U.: Dějiny krásy. Praha, Argo 2015.
- Rileyová, N.: Dějiny užitého umění. Praha, Slovart 2004.
- Petrasová, T. (ed.) – Švácha R. (ed.): Dějiny umění v českých zemích 800–2000. Praha, Arbor vitae 2017.
- Gombrich, E. H.: Příběh umění. Praha, Argo 2006.
- Pijoan, J.: Dějiny umění 1-10. Praha, Odeon 1977.
- Hall, J.: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha, Paseka 2008.
- Blažíček, O. J. – Kropáček J.: Slovník pojmů z dějin umění: Názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malířství a užitého umění. Praha, Aurora 2013.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Místopisná geografie
2. Kód:
2a) Kategorie vzdělání – Lyceum 78 – 42 – M/08
3. Typ vyučovací jednotky: Předmět
4. Délka 3. ročník 64 hodin 2 hodiny týdně 4. ročník 64 hodin 2 hodiny týdně
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatel: Mgr. Jiří Bureš
6. Vstupní předpoklad Základní geografické znalosti - orientace na mapě, znalost hlavních světadílů, oceánů, vybraných států a jejich hlavních měst, přehled o geografii České republiky (krajská města, pohorí, řeky, sousední státy). Základy fyzické a socioekonomické geografie. Práce s mapou a atlasem, základní orientace v tematických mapách (např. politická, fyzická, klimatická). Základní dovednosti práce s informacemi a schopnost vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů (učebnice, internet). Zájem o svět a aktuální dění a přehled o současném světě (např. významné události, konflikty, přírodní katastrofy). Ochota diskutovat o geografických tématech a souvislostech.
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP Společenskovední vzdělávání. Úkolem předmětu Místopisná geografie je rozvíjet schopnosti žáků, analyzovat a hodnotit jednotlivé světové turistické destinace a přispět k tomu, aby žáci lépe porozuměli kulturním, historickým a přírodním atraktivitám různých regionů. Obsah předmětu se snaží seznámit studenty s geografickými oblastmi a jejich významem pro cestovní ruch a ekonomiku státu. Místopisná geografie pomáhá žákům lépe porozumět tomu, jak se lidé interagují se svým prostředím a jakým způsobem se formují kulturní praktiky. Předmět se zabývá studiem lidských aktivit a jejich vlivem na prostor a místo. Žáci se seznámí s geografickými oblastmi a získají přehled o různých geografických regionech světa a jejich významu pro cestovní ruch. Místopisná geografie je zaměřena na poznávání geografických, kulturních, ekonomických a politických charakteristik jednotlivých regionů světa a České republiky. Důraz je kladen na prostorovou orientaci, práci s mapami, kritické myšlení a propojení geografických poznatků s aktuálním děním ve světě. Žáci se naučí analyzovat a hodnotit turistické destinace na základě různých kritérií, jako jsou kulturní, historické a přírodní atraktivity. Předmět poskytuje žákům možnost získat poznatky o významných turistických destinacích ve světě a utvářet si tím vlastní názor na možnosti jejich využití včetně motivů turistiky, které tyto oblasti nabízejí. Předmět přispívá k prohloubení hodnotového systému žáků a umožňuje jim se správně orientovat v současném moderním světě tak, aby chápali ekonomickou, sociální a politickou situaci doma i v zahraničí, učí je chápat, jak souvisí politická situace ve světě a životní úroveň lidí s možnostmi poznávat nové oblasti a s tím i nové lidi, zvyky a tradice.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory - žák se orientuje v geografickém členění světa - popíše fyzické, kulturní, ekonomické a politické charakteristiky různých regionů - rozumí základním geografickým pojmům a metodám používaným v místopisné geografii - identifikuje a vysvětlí regionální rozdíly a jejich příčiny

- vyhledá a lokalizuje státy, města a regiony na mapě
 - rozpozná hlavní geografické celky (pohoří, řeky, nížiny).
 - popíše polohu jednotlivých států v rámci jednotlivých regionů a celého světa.
- Žák charakterizuje vybrané regiony z hlediska přírodních, hospodářských a kulturních podmínek.
- porovná přírodní podmínky různých regionů (např. Alpy vs. Himaláje)
 - uvede hlavní hospodářské činnosti v daném regionu
 - identifikuje kulturní a historické památky
- Žák analyzuje vztahy mezi geografickými podmínkami a ekonomickým rozvojem.
- vysvětlí, proč se průmysl a služby soustřeďují do určitých oblastí
 - uvede příklady vlivu přírodních podmínek na zemědělství
 - diskutuje o dopadech geografické polohy na cestovní ruch, obchod a dopravu
- Žák využívá mapy, atlasy a digitální nástroje k získávání geografických informací.
- pracuje s různými typy map (fyzická, politická, tematická)
 - používá online mapové služby (např. Google Maps, Mapy.cz)
 - interpretuje grafy, tabulky a schémata s geografickými daty
 - hodnotí geografické informace a jejich zdroje
 - analyzuje geografické údaje a vytváří mapy a grafy
 - správně používá geografické termíny v písemných a ústních projevech
- Žák chápe globální problémy a jejich regionální dopady.
- vysvětlí dopady klimatických změn na různé oblasti světa
 - uvede příklady migrace a jejich příčiny
 - diskutuje o udržitelném rozvoji v kontextu místopisné geografie.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Rozvoj klíčových kompetencí: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní

Podpora čtenářské, digitální a geografické gramotnosti

Využití mezipředmětových vztahů (cestovní ruch, dějepis, občanská nauka, biologie, ekonomika)

Důraz na aktivní učení: práce s mapami, statistickými daty, prezentace, exkurze

Kompetence k učení:

- žák zasazuje výuku do kontextu reálného života žáků a objasňuje význam a důležitost probíraného učiva, včetně geografických témat, pro svůj budoucí rozvoj a uplatnění
- shromažďuje důkazy o svém učebním pokroku, snaží se svobodně klást otázky a hledat odpovědi; rozvíjí přirozenou zvědavost a objevuje nové poznatky o světě i o sobě samých
- snaží se vyjadřovat vlastní názory a potřeby

Komunikační kompetence

- žák využívá příležitosti pro různé formy diskuse o geografických tématech, ve kterých může bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky, prožitky a pocity; využívá k tomu diskuse, debatní kroužky a další metody, kde tak trénuje aktivní naslouchání tím, že shrnuje předchozí vyjádření žáků
- pokládá dostatečné množství otevřených otázek týkajících se geografických jevů a procesů, které podněcují k přemýšlení a hlubší argumentaci
- prezentuje ve skupinách či před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky individuálních či skupinových činností souvisejících s místopisnou geografii
- ve výuce používá autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení, jako jsou

novinové články o geografických událostech, příspěvky na sociálních sítích, fotografie krajin, ilustrace geografických jevů, mapy, schémata, diagramy a videa s aktuální tematikou

Kompetence k řešení problémů

- žák identifikuje a formuluje geografické problémy, jako jsou urbanizační výzvy, klimatické změny nebo nerovnoměrná ekonomická vyspělost států; systematicky přistupuje k řešení těchto problémů, včetně analýzy příčin, navrhuje možných řešení a předvídání jejich důsledků
- zvažuje ekonomické, sociální a environmentální aspekty při navrhování udržitelných řešení, aplikuje své znalosti v praxi
- učí se propojovat lokální geografické problémy s globálními výzvami a hledat inspiraci v úspěšných řešeních z různých částí světa

Digitální kompetence

- využívá geografická data a veřejné databáze, přičemž klade důraz na kritické hodnocení informačních zdrojů a odpovědně vytváří vlastní geografický obsah
- seznamuje se s novými technologiemi, jako jsou např. mobilní aplikace, a nalézá vhodné strategie pro adaptaci na vývoj těchto technologií;
- samostatně využívání digitálních nástrojů v konkrétních geografických výukových situacích
- vnímá pozitivní i negativní důsledky digitalizace pro člověka a společnost v kontextu geografických témat a cílů udržitelného rozvoje
- předchází situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení a dat, stejně jako situacím s negativním dopadem na zdraví jedince a životní prostředí

Kompetence osobnostní a sociální

- odolává složitým situacím, věří ve vlastní schopnost překonávat překážky
- žák jedná s ohledem na etické a morální zásady, respektuje a toleruje odlišnosti a podílí se na činnostech ve prospěch společnosti

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- žák se chová odpovědně ve všech svých každodenních činnostech vůči sobě a svému okolí
- zastává hodnoty a postoje, kterou vedou k ohleduplnosti k okolní přírodě
- snaží se porozumět řešení politických, sociálních a ekonomických problémů ve světě a správně je pojmenovat

Kompetence kulturní

- žák chápe kulturu jako možný způsob vyjadřování emocí, prožitků, myšlenek a prostřednictvím kultury poznávat okolní svět
- orientuje se v oblasti umění, kultury a historie v kontextu se současnou dobou

4. Obsah vzdělávání

3. ročník

Úvod do místopisné geografie

Definice, cíle a význam místopisné geografie.

Základní geografické pojmy a nástroje.

Práce s mapou a geografickými informačními zdroji, orientace v prostoru a čase.

Politická mapa světa

Sociální problémy lidstva

Světová populace – demografické charakteristiky, současné migrační proudy
Jazyková rozmanitost – rasy, národy, etnika
Náboženská struktura současného světa
Geografie turismu – atraktivní oblasti světa a jejich dopady na ekonomiku států
Motivy cestovního ruchu v závislosti na přírodních podmínkách a vyspělosti států
Místopisná geografie jednotlivých regionů
Analýza a hodnocení turistických destinací v závislosti na úrovni materiálně technické základny dané oblasti
Geografické oblasti světa
Amerika: Severní, Střední a Jižní – hlavní turistické oblasti regionu
Přírodní krásy, kulturní rozmanitost.
Národní parky, chráněná území, městská turistika.
Geografie měst – megalopole a jejich problémy (Soa Paulo, Mexiko City, Rio de Janeiro, New York)
Asie – rozdělení do regionů dle polohy států
Jihozápadní Asie – SAE, Izrael, Saudská Arábie
Náboženské památky regionu, přírodní krásy, kulturní rozmanitost
Jižní a Jihovýchodní Asie-nejvýznamnější destinace pro rozvoj turistiky
Východní Asie – Čína, Japonsko

4. ročník

Geografie turismu v Austrálii a Oceánii
Výhody a nevýhody izolované polohy Austrálie pro cestovní ruch a ekonomiku oblasti
Afrika – charakteristika regionu z hlediska socioekonomických ukazatelů
Hlavní oblasti cestovního ruchu v Africe, rozdíly v motivech a zaměření jednotlivých oblastí
Charakteristika pojmů safari, rezervace, přírodní parky, národní parky
Evropa-podmínky pro rozvoj cestovního ruchu v Evropě z hlediska přírodních a ekonomických faktorů
Rozdělení Evropy do regionů a jejich předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu
Hlavní turistické destinace, kulturní a historické památky.
Česká republika a její turistické atraktivity
Významná města a jejich památky.
Přírodní parky a chráněné oblasti.
Kulturní a historické památky.
Výukové metody a formy
Frontální výuka, skupinová práce, projektové vyučování.
Práce s mapami (tištěnými i digitálními), GIS nástroje.
Exkurze, besedy, práce s médii.
Samostatné prezentace a referáty.

Hodnocení žáků

Průběžné hodnocení (ústní a písemné zkoušení, testy)
Hodnocení projektů a prezentací
Aktivita v hodinách, práce s mapou
Závěrečné shrnující testy

5. Vzdělávací strategie

individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci obsahového okruhu a jejich prezentace
kooperativní učení – žáci spolupracují ve skupinách na dosažení společného cíle
práce s dokumenty

problémově orientovaní žáci – žáci hledají vlastní řešení a řeší reálné problémy
práce s digitálními materiály a odbornou literaturou

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Výsledky učení se kontrolují a ověřují průběžně během celého školního roku a na závěr studia souhrnným testem.

Každý žák vytvoří individuální projekt a jeho prezentaci.

Při hodnocení je kladen důraz na porozumění učiva, plnění úkolů, přípravu na hodiny, zájem o předmět. Hodnotí se aktivní zapojení do výuky, diskusí a skupinové práce, znalost regionálních a světových souvislostí (např. ekonomických, kulturních, politických), schopnost propojit geografické informace s aktuálním děním ve světě.

Kritéria hodnocení

Formativní hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení

Ke zjišťování úrovně znalostí se využívají různé formy: písemné a ústní zkoušení, slepé a obrysové mapy.

Pro správné hodnocení se využívá i sebehodnocení žáků.

Písemné testy a kvízy

Uzavřené otázky (výběr z možností, pravda/nepravda)

Otevřené otázky (vysvětlení pojmů, popis jevů)

Mapové testy (lokalizace států, měst, pohoří apod.)

1. Znalosti a porozumění (40 %)

Žák zná a správně lokalizuje státy, města, pohoří, řeky a další geografické objekty.

Rozumí geografickým souvislostem (např. vztah mezi přírodními podmínkami a osídlením). Umí vysvětlit význam jednotlivých oblastí (ekonomický, kulturní, historický).

2. Práce s mapou a orientace (20 %)

Schopnost číst a interpretovat různé typy map (fyzické, politické, tematické).

Orientace v mapě – určení světových stran, měřítka, vzdáleností.

Používání atlasu a dalších geografických pomůcek.

3. Aplikace znalostí a samostatná práce (20 %)

Schopnost vyhledávat a zpracovávat informace o regionech.

Tvorba vlastních prezentací, referátů nebo projektů.

Samostatné myšlení a schopnost propojit informace z různých zdrojů.

4. Aktivita a přístup k výuce (10 %)

Aktivní účast na hodinách, diskusích a skupinové práci.

Plnění domácích úkolů a příprava na hodiny.

Práce s aktuálními informacemi

Sleduje aktuální geografické události (např. přírodní katastrofy, změny hranic, migrace), umí je zasadit do kontextu a vysvětlit jejich dopad.

Zájem o geografii nad rámec výuky (např. účast v soutěžích, sledování aktuálního dění ve světě).

5. Komunikační dovednosti (10 %)

Schopnost srozumitelně a věcně prezentovat informace.

Používání správné geografické terminologie.

Argumentace a obhajoba vlastního názoru při diskusi o geografických tématech.

Celkové hodnocení je vyjádřeno procentuální úspěšností.

Převodní tabulka pro případ potřeby převodu úspěšnosti na známku:

úspěšnost žáka pod 40 % = nedostatečný

úspěšnost žáka od 40 do 55 % = dostatečný

úspěšnost žáka od 56 do 70 % = dobrý

úspěšnost žáka 71 do 85 % = chvalitebný

úspěšnost žáka 86 do 100 % = výborný

Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
I. Bičík a kol.: Příroda a lidé Země-učebnice zeměpisu pro SŠ, která vznikla spojením svazků Země – úvod do geografie a Lidé na Zemi

Bičík a kol.: Regionální zeměpis světadílů – součást ucelené řady učebnic pro SŠ, zahrnuje regionální zeměpis všech světadílů

Toušek, V., Kunc, J., Vystoupil, J.

Ekonomická a sociální geografie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008.

ISBN: 978-80-7380-104-3

J. Anděl, I. Bičík, J. D. Bláha a kol.: Makroregiony světa

Holeček a kol.: Zeměpis České republiky

Anděl, J.

Místopis světa. Praha: Karolinum, 2001.

L. Jelen: Konfliktní regiony Evropy

Atlas světa a Školní atlas České republiky. Kartografie Praha.

4. Poznámky

9.6.7 M6: Ekonomika a řízení příhraničních oblastí (Management a marketing CR, Ekonomika a projektové řízení)

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název M6 Ekonomika a řízení příhraničních oblastí (Management a marketing CR, Ekonomika a projektové řízení)
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky modul
4. Délka 3. ročník 160 hodin, 4. ročník 160 hodin
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Ing. L. Smolíková
6. Vstupní předpoklady předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV, absolvování oblastí ekonomie a ekonomika 1. a 2. ročník Doporučené umístění v učebním plánu 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>6. Charakteristika</p> <p>Vzdělávací modul je zaměřen na rozvoj odborných znalostí a dovedností v oblasti regionální ekonomiky, cestovního ruchu a projektového řízení se zvláštním důrazem na příhraniční oblasti České republiky. Žáci se učí chápat příhraniční region jako specifický prostor, ve kterém se propojují ekonomické, sociální, kulturní a environmentální faktory. Výuka rozvíjí podnikavost, samostatnost a schopnost aktivně se zapojit do rozvoje regionu – ať už v roli zaměstnance, podnikatele, nebo občana.</p> <p>Modul propojuje teoretické poznatky s praktickými úkoly, prací s daty, projektovým plánováním a marketingem. Součástí je analýza regionálních strategií, návrhy konkrétních řešení pro dané oblasti a příprava vlastních projektových záměrů. Modul připravuje žáky na maturitní práci i další studium a praxi v oblasti regionálního rozvoje, veřejné správy či cestovního ruchu.</p> <p>Předmět Management a marketing cestovního ruchu seznamuje žáky s principy řízení a marketingu v oblasti cestovního ruchu, a to především v kontextu příhraničních regionů. Žáci se učí rozpoznat potenciál konkrétních destinací, identifikovat jejich silné a slabé stránky, určovat cílové skupiny a navrhnout odpovídající produkty a formy propagace. Výuka je založena na aktivních metodách: žáci zpracovávají případové studie, vytvářejí miniprojekty, pracují ve skupinách a prezentují své návrhy. Důraz je kladen na propojení s reálným prostředím – prostřednictvím exkurzí, práce s daty, online marketingem i konzultací s odborníky. Předmět přispívá k rozvoji podnikavosti, kritického myšlení a digitálních dovedností.</p> <p>Předmět Ekonomika a projektové řízení navazuje na základní znalosti a dovednosti v těchto oblastech získané v předmětu Ekonomie a ekonomika. Rozšiřuje je o ekonomické souvislosti regionálního rozvoje a praktické základy projektového řízení. Žáci se seznámí s tvorbou projektového záměru, rozpočtem, zdroji financování, řízením času i riziky. Učí se plánovat, realizovat a hodnotit vlastní projekt.</p> <p>Významnou součástí výuky je podpora přípravy maturitní práce. Výuka vede k samostatnosti, zodpovědnosti a schopnosti dlouhodobě pracovat na odborném úkolu. Získané dovednosti žáci využijí i v dalším studiu či profesním životě.</p>
<p>7. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory</p> <p>Management a marketing cestovního ruchu</p> <p>Vysvětlí základní ekonomické principy v oblasti cestovního ruchu definuje pojmy jako nabídka, poptávka, produkt, služba, sezónnost, multiplicita rozlišuje mezi přímými a nepřímými ekonomickými efekty cestovního ruchu</p>

uvede konkrétní příklady pozitivního a negativního dopadu CR na místní ekonomiku
interpretuje jednoduché statistické údaje o výnosech a návštěvnosti

Chápe význam příhraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu

uvede konkrétní příklady projektů přeshraniční spolupráce (např. ITERREG, Euroregiony)
identifikuje klíčové aktéry (DMO, samosprávy, podnikatelé, NNO) a jejich role
vysvětlí přínosy spolupráce pro region a návštěvníky (zlepšení služeb, infrastruktury)

Rozumí principům destinačního managementu DMO

vysvětlí funkci destinační organizace a principy DMO

rozlišuje mezi strategickým a operativním řízením destinace

identifikuje prvky strategického plánu (vize, mise, cíle, cílové skupiny)

na příkladu vysvětlí proces řízení cestovního ruchu v konkrétní destinaci (např. Šumava, Český les, Lipensko)

identifikuje hlavní aktéry destinačního managementu (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace, ...), chápe jejich role a vzájemné vztahy

zhodnotí význam spolupráce veřejného a soukromého sektoru při řízení destinace

orientuje se v legislativním rámci souvisejícím s řízením destinací v ČR

navrhne strategii rozvoje destinace s ohledem na udržitelný rozvoj, potřeby návštěvníků a místních obyvatel

Provede základní marketingovou analýzu destinace cestovního ruchu

identifikuje a popíše cílové skupiny návštěvníků v konkrétní destinaci

posoudí konkurenční výhody daného místa a analyzuje konkurenční nabídku v okolí

použije metody situační analýzy (např. analýzy 5 C, analýza konkurence, segmentace trhu)

interpretuje výsledky dostupných statistik (např. návštěvnost, délka pobytu, tržby)

vyvodí závěry pro navržení vhodné marketingové strategie

Aplikuje marketingové nástroje v cestovním ruchu

rozpozná specifika marketingu v oblasti cestovního ruchu, zejména nehmotnost, sezónnost a závislost na vnějších faktorech.

rozlišuje a aplikuje nástroje marketingového mixu (4P/7P) v cestovním ruchu

popíše jednotlivé složky marketingového mixu a aplikuje je na konkrétní turistický produkt nebo službu

identifikuje cílové skupiny návštěvníků a navrhne vhodné marketingové strategie pro jejich oslovení

vytváří marketingové výstupy (leták, vizuál, slogan, storyboard)

prezentuje návrh komunikační kampaně a zdůvodní svoji volbu

navrhne jednoduchý marketingový plán pro zvolenou destinaci nebo turistický produkt, obhájí svůj návrh v rámci prezentace

zhodnotí význam značky destinace (destination branding) a uvede příklady úspěšných značek v cestovním ruchu

používá základní nástroje online marketingu (např. sociální sítě, webové stránky, recenze, influencer marketing)

zohledňuje principy udržitelnosti a etiky při navrhování marketingových aktivit

prezentuje své návrhy a obhajuje je před spolužáky s využitím vhodných prezentačních nástrojů

Zhodnotí silné a slabé stránky cestovního ruchu v regionu

sestaví SWOT analýzu destinace s důrazem na příhraniční aspekty

určí příležitosti a hrozby pro další rozvoj CR

navrhne konkrétní zlepšení nebo nové produkty v oblasti regionální nabídky

prezentuje závěry ústně i písemně

Ekonomika a projektové řízení

Orientuje se v základních pojmech ekonomie a regionální ekonomiky

vysvětlí pojmy jako HDP, inflace, nezaměstnanost, veřejné rozpočty

rozliší mikroekonomii a makroekonomii

uvede příklady ekonomických ukazatelů regionu a interpretuje jejich význam

Formuluje ekonomické výzvy a příležitosti v příhraničním regionu

identifikuje aktuální socioekonomické potřeby v regionu (např. znevýhodnění trhu práce, dopravní bariéry)

propojí je s potřebami obyvatel nebo podnikatelů

navrhne řešení prostřednictvím projektových aktivit

využívá reálná data a analýzy pro zdůvodnění zvoleného projektu

Umí vytvořit jednoduchý projektový záměr

formuluje cíl, klíčové aktivity, cílovou skupinu a výstupy projektu

stanoví časový plán a měřitelné výsledky (SMART)

Vytváří rozpočet projektu a navrhuje způsob financování

sestaví rozpočet včetně nákladů a předpokládaných příjmů

rozliší náklady pevné a variabilní

navrhne realistické zdroje financování

Chápe fungování veřejných financí a jejich vliv na regionální rozvoj

vysvětlí strukturu veřejných rozpočtů (příjmy, výdaje, daně)

rozliší typy dotací

identifikuje možnosti financování projektů z veřejných zdrojů

Řídí práci v týmu a organizuje projektové aktivity

navrhne organizační strukturu týmu

rozdělí role a úkoly

koordinuje spolupráci

Prezentuje a obhajuje projektový záměr

vytvoří prezentaci a reaguje na připomínky publika

Reflektuje průběh práce a své kompetence

porovná plán s realizací

popíše úspěchy i problémy

navrhne zlepšení a reflektuje vlastní roli

Systematicky pracuje na maturitní práci

vypracuje osnovu, zpracovává rešerši, konzultuje pokroky a plní dílčí úkoly

8. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

KK – k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k

podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, digitální

ZG čtenářská a pisatelská, logicko-matematická

9. Obsah vzdělávání

Management a marketing cestovního ruchu

Základy ekonomiky cestovního ruchu

ekonomické pojmy v CR (nabídka, poptávka, služby, sezónnost)

přímé a nepřímé efekty cestovního ruchu

ekonomický význam CR pro příhraniční regiony

Přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu

výhody a specifika spolupráce v příhraničí

role samosprávy, podnikatelů, neziskového sektoru

příklady projektů přeshraniční spolupráce (např. INTERREG, Euroregiony)

lokalizace a charakteristika vybraných příhraničních destinací

Management destinace

struktura a funkce DMO (destinačního managementu)

strategické a operativní řízení destinace

cíle a vize v řízení CR, strategické plánování

aktéři v managementu CR a jejich role

Marketingová analýza destinace

identifikace cílových skupin

situační analýza (např. 5 C, konkurenční prostředí, segmentace trhu)

interpretace statistických údajů (návštěvnost, tržby, délka pobytu)

silné a slabé stránky destinace

Marketingové nástroje v cestovním ruchu

marketingový mix (produkt, cena, distribuce, propagace)

komunikační strategie a propagační kanály

návrh kampaně a tvorba propagačních materiálů

digitální marketing v CR (sociální sítě, weby, influencering)

Praktické uplatnění poznatků

návrh zlepšení konkrétní destinace

práce ve skupině na miniprojektu (analýza, návrh, prezentace)

exkurze nebo beseda s odborníkem (např. z DMO, destinační agentury)

Ekonomika a projektové řízení

Základy ekonomie a regionální ekonomiky

základní pojmy (HDP, nezaměstnanost, inflace)

principy mikroekonomie, makroekonomie

charakteristika příhraničních oblastí

specifika regionální ekonomiky

hlavní aktéři regionálního rozvoje (obce, MAS, podnikatelé, NNO)

Analýza ekonomické situace regionu

identifikace ekonomických výzev

přehled zdrojů informací (statistiky, strategie, územní plány)

formulace potřeb

Věřejné finance a dotační politika

rozpočtová soustava ČR

příjmy a výdaje státu a obcí

daně a jejich role

přehled dotačních programů (národní, krajské, EU)

možnosti financování projektů v příhraničí

Projektové řízení

fáze projektového cyklu

formulace projektového záměru

stanovení cílů a aktivit, určení cílové skupiny

měřitelné výstupy a indikátory

Finanční řízení

nákladové položky (personální, materiální, provozní, ...)

kalkulace nákladů

sestavení rozpočtu

zdroje financování (veřejné, sponzorské, vlastní)

zásada hospodárnosti a transparentnosti

udržitelnost projektu

Řízení týmu a organizace práce

organizační struktura

vedení týmu, delegování úkolů

řízení času (time management)

řešení konfliktů, efektivní komunikace

Prezentace a obhajoba projektového záměru

příprava podkladů

písemná a vizuální prezentace projektového záměru

argumentace a obhajoba

grafické zpracování výstupů (poster, prezentace)

prezentační dovednosti a zpětná vazba

Reflexe a evaluace

vyhodnocení splněných cílů a výstupů

návrhy na zlepšení

sebehodnocení

Maturitní práce

volba tématu a cílů

plánování struktury

řešerše

formální požadavky, konzultace

postupné zpracování

10. Vzdělávací strategie

Management a marketing cestovního ruchu

Využití reálných příkladů a regionálních témat

- práce s aktuálními daty a případovými studii z příhraničních oblastí
- analýza konkrétních destinací (Šumava, Lipensko, Český les)
- využívají data z webu CzechTourism, krajských strategií a regionálních statistik
- hodnotí marketingové kampaně existujících DMO nebo měst
- zadávány jsou úkoly, které vyžadují aplikaci teorie na konkrétní region

Propojování teorie a praxe

- každý tematický celek je zakončen praktickým výstupem (např. SWOT analýza, návrh cílové skupiny, marketingová brožura)
- využívají se fiktivní i reálné scénáře: „Navrhnete rozvoj nabídky pro cyklisty v oblasti Klatovska“
- tvorba miniprojektu, ve kterém žáci komplexně zpracují marketingovou analýzu a návrh rozvoje vybrané příhraniční destinace
- projekt zahrnuje situační analýzu, návrh cílové skupiny, marketingové nástroje a SWOT analýza
- výstupem je prezentace a písemný návrh, který simuluje zadání z praxe

Rozvoj samostatnosti a týmové spolupráce

- část úkolů je řešena ve dvojicích či skupinách (např. návrh produktu CR, infografika)
- skupiny prezentují své návrhy, vzájemně se hodnotí podle předem daných kritérií
- při tvorbě projektů je vedena reflexe a sebehodnocení práce jednotlivců

Podpora kritického myšlení a hodnocení

- žáci se učí argumentovat, proč volili daný přístup (např. při výběru cílové skupiny nebo média)
- srovnávají více marketingových strategií, hodnotí dopady CR (ekonomické, sociální, environmentální)
- zapojují se do diskusí o aktuálních problémech v regionálním cestovním ruchu

Rozvoj digitálních kompetencí

- vyhledávání a interpretace dat z webových portálů (ČSÚ, ČT, regionální DMO)
- tvorba digitálních výstupů: prezentace, infografiky, návrhy plakátů, příspěvky na sociální síť
- práce s online nástroji (např. Canva, Google Maps, PowerPoint, Padlet)

Začlenění odborníků z praxe a exkurzí

- pozvání odborníci z praxe (např. pracovník DMO, průvodce, manažer z infocentra)
- návštěva destinací a zařízení CR v příhraničním regionu
- propojení s místními projekty a možnost zapojení žáků do konkrétních iniciativ (např. dobrovolnické akce, lokální kampaně)

Ekonomika a projektové řízení

Projektová výuka

- žáci po úvodu do předmětu samostatně nebo ve dvojicích/trojicích zpracovávají vlastní projektový záměr na zvolené téma, nejlépe s vazbou na region
- učí se přemýšlet v souvislostech, plánovat, řídit proces a vyhodnocovat výsledky

Propojování teorie a praxe

- každý tematický celek je zakončen aplikací – např. sestavením jednoduchého rozpočtu, návrhem financování nebo harmonogramu
- žáci navrhují projektové záměry podle reálných dotačních výzev (např. IROP, MAS)
- diskutují dopady navržených řešení a učí se je obhájit
- výuka pracuje s daty z reálného prostředí – např. rozpočty měst a obcí, data ČSÚ, vybraná dotační výzva, regionální strategie aj.
- žáci sledují příklady z praxe (např. MAS, mikroregiony), analyzují úspěšné i neúspěšné projekty

Rozvoj samostatnosti a týmové spolupráce

- část úkolů je zpracovávána ve skupinách (např. návrh komunitního projektu, kulturní akce)
- ostatní úkoly slouží k rozvoji samostatné práce (např. řešerše, individuální plán projektu)
- žáci se učí plánovat si vlastní práci, reflektovat postup a nést odpovědnost za výsledek

Podpora kritického myšlení a hodnocení

- žáci hodnotí ekonomickou efektivitu projektů, navrhují alternativy a učí se argumentovat
- porovnávají různé formy financování, diskutují o přínosech a rizicích projektů
- učí se vyhodnotit dopad projektů na komunitu, životní prostředí a udržitelnost

Rozvoj digitálních kompetencí

- žáci využívají tabulkové kalkulátory pro tvorbu rozpočtů (např. Excel)
- tvoří digitální výstupy: projektovou dokumentaci, časový plán
- pracují s online databázemi a formuláři dotačních programů
- učí se zpracovávat podklady ve formátu PDF apod. pro tisk a prezentaci

Začlenění odborníků z praxe a exkurzí

- do výuky jsou zváni pracovníci veřejné správy, MAS, neziskových organizací či místních podnikatelů
- žáci se účastní exkurze na úřad, nebo regionální agentury

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných (testových) i ústních úloh	100	porozumění situacím a prezentovaným datům, porozumění problematice v širším kontextu, v návaznosti produkty finančního trhu a propojení na osobní rozpočet, porozumění postupu přípravy projektu	20 %
Sumativní -samostatný/skupinový výstup ve formě projektu nebo jiného	100	kompetence k učení, řešení problémů, občanská, komunikační, osobnostní a sociální, prezentační, k podnikavosti a	70 %

zpracování s prezentací, řešení situací a hodnocení vývoje dle ukazatelů, praktické ukázky a řešení úloh, problémů, situací		pracovní, aktivní přístup a podíl na realizaci projektu											
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %										
<p>Závěrečné hodnocení je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočítá vážený průměr na známky:</p> <table> <tr> <td>85–100</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>70–84</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>55–69</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>40–54</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>0–39</td> <td>5</td> </tr> </table>				85–100	1	70–84	2	55–69	3	40–54	4	0–39	5
85–100	1												
70–84	2												
55–69	3												
40–54	4												
0–39	5												
<p>3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje Zdroje pro ekonomii, management, marketing, veřejnou správu – Informační výchova K.UTB http://www.ekospace.cz/10-marketing http://www.ekospace.cz/10-marketing/340-10-marketingova-koncepce-a-segmentace Podnikatelský záměr v 7 krocích Průvodce 2024 Business plán: praktický návod krok za krokem www.businessInfo.cz [NÁVOD] Jak sestavit rodinný rozpočet Banky.cz Jak sestavit rodinný rozpočet? Návod krok za krokem! Rozpočet Rodinné finance Ministerstvo financí ČR - proč se finančně vzdělávat? Úvěrová kalkulačka - porovnání půjček 2025 www.mojedane.cz Sociální pojištění 2025: OSVČ, zaměstnavatel, zaměstnanec. OSVČ platí 29,2 % z vyměřovacího základu. Kurzy.cz</p>													
4. Poznámky													

9.6.8 Písemná a elektronická komunikace

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Písemná a elektronická komunikace
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání – 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky předmět
4. Délka 96 hodin ve 3. ročníku a 96 hodin ve 4. ročníku (Celkem 192 hodin)
5. Platnost od 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Mgr. P. Červená
6. Vstupní předpoklady předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 3. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
<p>1. Charakteristika (stručná anotace popisující obecné cíle a pojetí)</p> <p>Cílem vzdělávací oblasti je seznámit každého žáka se základy zpracování písemností, které prolínají všemi dalšími celky. Znalosti a dovednosti zde získané jsou předpokladem pro další práci žáků. Vede žáka k osvojení dovedností potřebných při komunikaci s obchodními partnery, zákazníky a klienty. Žák se učí odpovědně pracovat s informacemi v tištěném i elektronickém prostředí.</p> <p>Vyučovací předmět je zaměřen na získání dovednosti ovládat klávesnici počítače desetiprstovou hmatovou metodou, seznámit žáky s používáním běžných dokumentů, upevnit pracovní návyky jako je přesnost, pečlivost ve vedení záznamů a v písemné komunikaci, rozvíjet komunikační kompetence žáka v oblasti písemného styku. Žák se seznámí s pravidly a normami v písemném obchodním styku, naučí se vyhotovit jednotlivé obchodní písemnosti, dokáže vyplnit předtisky dokumentů. Získá vědomosti o obsahové náplni a stylizaci obchodních dopisů, komunikuje prostřednictvím elektronické pošty a pracuje s webovými stránkami. Výuka rozvíjí samostatné logické uvažování a pěstuje kultivovaný písemný projev nejen z hlediska vhodné odborné stylizace, ale také logické věcné, a především gramatické správnosti. Po úspěšném zvládnutí žák samostatně vyhotovuje standardní obchodní písemnosti v souladu s normalizovanou úpravou.</p> <p>Pojetí výuky</p> <p>Tento předmět je zaměřen zejména prakticky. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené PC, využívá výukový program ZAV, programy WORD a EXCEL. V hodinách se žáci seznámí s normou ČSN 01 6910. Žáci se seznámí se zásadami používání elektronické pošty ve firemním prostředí.</p>
<p>1. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované)</p> <p>Žák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. seznámí se s programem ZAV 2. vyhotovuje písemnosti věcně, jazykově a formálně správně v souladu s normalizovanou úpravou písemností 3. popíše a vysvětlí strukturu obchodního dopisu 4. stylizuje samostatně standardní obchodní písemnosti a rozlišuje jejich specifika 5. vypracovává další písemnosti bez předtisku <p>Činnosti žáka ve vazbě na výsledky učení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seznámí se s programem ZAV <ol style="list-style-type: none"> 1. seznámí se správnými metodami psaní na klávesnici 2. ovládne klávesy střední, dolní, horní a číselné řady klávesnice

2. Vyhotovuje písemnosti věcně, jazykově a formálně správně v souladu s normalizovanou úpravou písemností
 1. pracuje s informacemi získanými z výkladu učitele, učebnice
 2. seznámí se s obsahem normy pro úpravu písemností
 3. správně používá interpunkční znaménka, poštovní adresy, zkratky, značky a znaky atd.
3. Popíše a vysvětlí strukturu obchodního dopisu
 1. charakterizuje jednotlivé části dopisu,
 2. samostatně určí rozmístění částí obchodního dopisu
 3. popíše úpravu jednotlivých částí dopisu
4. Stylizuje samostatně standardní obchodní písemnosti a rozlišuje jejich specifika
 1. vyjmenuje druhy obchodních dopisů
 2. samostatně nebo ve skupině s ostatními žáky vypracuje jednotlivé obchodní písemnosti
 3. samostatně nebo ve spolupráci s učitelem navrhne obchodní dopis při současném dodržování gramatických pravidel a stanovených norem a pravidel
5. vypracovává další písemnosti bez předtisku
 1. rozlišuje jednotlivé druhy písemností bez předtisku
 2. samostatně nebo ve skupině s ostatními žáky vypracuje jednotlivé písemnosti

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností (které klíčové kompetence jsou v rozvíjeny)

Jsou rozvíjeny zejména klíčové kompetence komunikační a digitální. Celou VO prolínají čtenářská a pisatelská gramotnost a digitální kompetence. Ostatní klíčové kompetence jsou rozvíjeny volbou vhodných vzdělávacích strategií, které podporují zejména týmovou práci, a řešení problémů s podporou digitálních technologií a realizaci projektů.

• Kompetence k učení

· Smysl a cíl učení, celoživotní učení

Žák využívá proces učení jako prostředek pro vlastní seberealizaci a budoucí osobní rozvoj.

• Kompetence komunikační

· Vyjadřování

Žák ve svém vyjádření aktivně reflektuje vhodnost zvolených výrazových prostředků ve vztahu ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci. ·

Porozumění

Žák reflektuje a hodnotí kontext, ve kterém jsou různé formy sdělení tvořeny.

• Kompetence k podnikavosti a pracovní

· Spolupráce a týmová práce

Žák efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.

• Kompetence k řešení problémů

· Práce s informacemi a kritické myšlení

Žák analyzuje informace vzhledem k obecně sdíleným hodnotám

• Kompetence digitální

· Digitální informace a data

Žák získává potřebná data, organizuje je a vyhodnocuje jejich správnost a relevanci pro řešení aktuálního problému. ·

Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií

Žák komunikuje a spolupracuje v digitální prostředí s cílem osobního růstu, podpory komunity a udržitelného rozvoje světa. ·

Tvorba digitálního obsahu

Žák využívá digitální technologie k umocnění výstupů vlastní tvořivé činnosti. ·

Bezpečnost v digitálním prostředí

Žák předchází situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví či na životní prostředí. ·

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

3. ročník:

Základy psaní na klávesnici ve výukovém programu

- správné návyky psaní všemi deseti
- metodika ZAV
- nácvik psaní malých a velkých písmen, diakritických a interpunkčních znamének, číslic a značek
- online výuka s využíváním ZAV– dokončí 1200 cvičení
- dotace cvičení podle jednotlivých znaků
- klasifikační zkoušky a čtvrtletní práce
- cvičné opisy

4. ročník:

Seznámení s normou ČSN 01 6910 a vypracování běžných obchodních a dalších písemností

- Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory ČSN 01 6910
- Úprava obchodních dopisů (úprava adres, odvolací údaje, text dopisů a závěr)
- Písemnosti při uzavírání kupních smluv (poptávka, nabídka, objednávka)
- Písemnosti při plnění kupní smlouvy (faktura, dodací list)
- Písemnosti při vadách plnění kupní smlouvy (urgence, reklamace, upomínka)
- Úprava dopisů bez předtisku (žádost, stížnost, odvolání)
- Personální písemnosti (žádost o místo, životopis, pracovní smlouvy)
- Písemnosti v souvislosti s pracovními cestami (cestovní příkaz)
- Právní písemnosti (plná moc, čestné prohlášení, dlužní úpis)
- Osobní dopisy vedoucích pracovníků (omluvný, blahopřejný, děkovný)
- Úprava tabulek podle normy ČSN 01 6910
- Zvyšování rychlosti a přesnosti psaní

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučeny pro dosažení výsledků)

- Podpora rozvoje prezentačních dovedností
- Řešení problémů s podporou digitálních technologií
- Realizace projektů

Učební činnost žáků

Žák:

- pracuje s informacemi získanými z výkladu vyučujícího, z učebnice, z internetu
- při své činnosti uplatňuje práci s textem (učební text, prezentace) a využívá internetové zdroje
- konzultuje nejasnosti s vyučujícím
- vhodně reaguje na kladené otázky ze strany vyučujícího
- teoretické poznatky aplikuje na praktickém zadání

- odhaluje případnou chybovost a provede opravu
- konzultuje důvod chyby s vyučujícím
- zpracované zadání prezentuje před třídou a vyučujícím
- používá adekvátní slovní zásoby včetně příslušné odborné terminologie
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- aplikuje teoretické poznatky při vytváření jednotlivých písemností
- přijímá zpětnou vazbu a zhodnotí výsledky

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

Dle charakteru výsledku učení učitelé používají zejména následující způsoby jejich ověřování:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt zařazený do portfolia žáka;
- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;

Průběžně je prováděno hodnocení s využitím prvků formativního hodnocení, na konci modulu je využito nástrojů sumativního i formativního hodnocení. Základem hodnocení je způsob klasifikace daný vnitřním řádem školy. Při posuzování výkonu v psaní na klávesnici je kritériem dosažená rychlost a přesnost podle limitu. Při klasifikaci se přihlíží k počtu napsaných cvičení výukového programu ZAV. U vyhotovených dokumentů se hodnotí věcný obsah, stylizace, pravopis a formální úprava podle normy. Dále se klasifikuje úroveň vypracování, znalost a praktické dodržování pravidel ČSN 01 6910. Součástí klasifikace je i dodržení stanoveného způsobu ukládání dokumentů v PC a jejich výtisků do portfolia (desek), rovněž se hodnotí jejich úplnost, obsah a předepsaná úprava. Hodnocení žáka je doplňováno i jeho sebehodnocením. Při závěrečné klasifikaci je brán v úvahu i přístup žáka k předmětu, aktivita, samostatnost a úroveň práce v hodině.

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení je průběžnou činností celého klasifikačního období. Učitelé seznamují žáky se způsoby a kritérii hodnocení. Případné bodové hodnocení v rámci jednotlivých kritérií je v kompetenci vyučujícího v závislosti na podmínkách školy.

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 40 %.

Převodník dosažené úspěšnosti na známku:

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 40 do 59 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 60 do 74 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu od 75 do 89 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu od 90 do 100 % = výborný

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační a další zdroje

Výukový program ZAV

KOCOURKOVÁ, Alena a HOCHOVÁ, Irena. *Písemná a elektronická komunikace pro střední školy, úřady a veřejnost*. 2, Obchodní, úřední a jiná korespondence. Třetí, upravené vydání. Praha: Eduko nakladatelství, 2024. ISBN 978-80-88473-22-0.

<https://www.npi.cz/rozhledy>

<https://www.npi.cz/statni-tesnopisny-ustav-balicek-tiskopisu>

<https://metodika.zav.cz/cs/o-metode-zav>

<https://europass.cz/>

[Online životopis a motivační dopis | europass.cz](#)

4. Poznámky

9.6.9 Stáže oborové orientace

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název Stáže oborové orientace
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání 78-42-M/08 Lyceum
3. Typ vyučovací jednotky stáž
4. Délka 60 hodin ve 3. ročníku (2 týdny x 5 pracovních dní x 6 hodin) 60 hodin ve 4. ročníku (2 týdny x 5 pracovních dní x 6 hodin)
5. Platnost od 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým Ing. Lenka Smolíková
6. Vstupní předpoklady předpokládané znalosti problematiky všeobecně vzdělávacího základu dle ŠVP pro 1. + 2. ročník Doporučené umístění v učebním plánu 3. a 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Stáže oborové orientace umožňují žákům propojit teoretické znalosti s reálnou praxí v oblasti cestovního ruchu a projektového řízení. V rámci stáže se ve 3. ročníku žáci zapojí do provozu institucí a podniků cestovního ruchu. Ve 4. ročníku se zaměří na přípravu, realizaci a reflexi konkrétního projektu. Důraz je kladen na komunikaci, profesní etiku a aktivní zapojení do činností. Cílem je profesní orientace, rozvoj klíčových kompetencí a příprava na maturitní práci a další studium.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované) Žák: - se orientuje v reálném prostředí cestovního ruchu nebo projektových aktivit - aplikuje znalosti v reálném provozu - komunikuje s klienty a pracovníky organizace, zpracuje a vyhodnotí zadané úkoly - navrhuje drobná zlepšení nebo propagační výstupy - reflektuje vlastní zapojení, hodnotí průběh a výstupy - dokumentuje průběh stáže a prezentuje získané poznatky
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností KK - k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, digitální ZG čtenářská a pisatelská, logicko-matematická
4. Obsah vzdělávání - provozní činnosti v infocentrech, muzeích, DMO, cestovních kancelářích, ubytovacích zařízeních, kulturních službách a dalších - zákaznický servis, administrativní podpora - vytváření jednoduchých materiálů (letáky, tipy na výlety aj.) - plánování propagační akce nebo produktu - spolupráce s místními podnikateli, kulturními institucemi - spolupráce na návrhu a realizaci reálného nebo modelového projektu - tvorba harmonogramu, rozpočtu, propagace - komunikace s partnery, řízení dílčích úkolů - zpracování výstupů – prezentace, propagační video, digitální průvodce, návrh zlepšení - reflexe a komunikace o přínosu stáže - sebehodnocení

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučeny pro dosažení výsledků)

Pozorování a zapojení do reálného provozu

- žáci sledují činnosti zaměstnanců, zapisují si poznatky
- následně se zapojují do jednodušších úkolů podle svých schopností a možností organizace

Práce na konkrétním výstupu

- tvorba materiálů pro organizaci (např. tipy na výlety, letáky, příprava obsahu pro web, sociální síť, propagační texty, aj.)
- rozvíjí tvořivost, digitální kompetence a komunikační dovednosti

Reflexe a vedení portfolia nebo deníku

- žáci pravidelně zapisují průběh stáže
- popisují konkrétní situace
- hodnotí svůj pokrok

Rozhovory a konzultace s mentory v organizaci

- žáci získávají zpětnou vazbu
- poznávají různé profesní role

Skupinové nebo individuální prezentace zkušeností

- po stáži žáci sdílí své poznatky a zhodnocení v rámci výuky formou prezentace, krátkého videa aj.

Sebehodnocení a vzájemné hodnocení

- žáci hodnotí sami sebe i své spolužáky
- učí se poskytovat a přijímat konstruktivní zpětnou vazbu

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

- dokumentace stáže (deník, fotodokumentace, výstup
- prezentace výstupů stáže (prezentace, portfolio, deník)
- sebehodnocení žáka

2. Kritéria hodnocení

- docházka a aktivní zapojení
- odevzdaný výstup (např. digitální průvodce, prezentace, návrh zlepšení aj.)
- reflexe a komunikace o přínosu stáže
- hodnocení: splnil/nesplnil

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- regionální propagační materiály
- weby DMO, CzechTourism, projektové portály (NPI ČR – projekty, metodiky)
- případové studie z oblasti CR a projektového řízení
- online nástroje pro tvorbu obsahu např. Canva

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Stáže oborové orientace Zdravotnictví a sociální služby
2. Kód
2a) Kategorie vzdělání – Lyceum 78-42-M/08
3. Typ vyučovací jednotky: stáž
4. Délka 4 týdny
5. Platnost 1.9.2025 Zpracovatelský tým Mgr. L. Rendl
6. Vstupní předpoklady předpokládané znalosti předmětné problematiky dle RVP ZV Doporučené umístění v učebním plánu 3. až 4. ročník
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Cílem tohoto obsahového okruhu je připravit žáky na výchovnou nepedagogickou činnost a přímou podporu schopností, dovedností a návyků klienta, které směřují k udržení jeho soběstačnosti a smysluplného vyplňování života nebo k prevenci sociálního vyloučení. Obecným cílem stáže je profesní příprava žáků pro výkon práce v oblasti poskytování sociálních služeb, seznámení s fungováním systému sociálních služeb a podmínkami jejich poskytování.
2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory (převzaté z RVP nebo dále konkretizované) Reflexe zkušenosti: reflexe vynaloženého úsilí, emočních a vztahových prožitků, postojů.
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností Občanské kompetence: - jedná odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu, veřejném zájmu a zájmu klientů - dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí, vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci - jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování - přispívá k uplatňování hodnot demokracie - uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních Komunikativní kompetence: - formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle - rozumí běžné odborné terminologii Sociální kompetence: - posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti - odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých sociálních situacích - stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek - reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsob jednání ze strany jiných lidí - přijímá radu i kritiku - pracuje v týmu Odborné kompetence: - má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování v jednotlivých zařízeních

- respektuje příslušnou legislativu, práva a oprávněné zájmy klientů
- je připraven pracovat samostatně i spolupracovat v týmu
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti
- má vytvořeny předpoklady pro sebereflexi a sebehodnocení a dovednosti potřebné pro vyrovnávání se s náročností povolání a stresem
- pomáhá při zajišťování kontaktu klientů se společenským prostředím
- zajišťuje nebo pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením
- je seznámen s problematikou rodiny a sociální péče o rodinu, děti a mládež
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje
- zná různé formy péče o staré občany podle stupně jejich závislosti na pomoci druhé osoby
- orientuje se v problematice občanů se zdravotním postižením a má přehled o formách sociální péče o tyto klienty
- respektuje při poskytování péče osobnost klienta a jeho práva
- s klientem vhodně komunikuje, jedná taktně, s péčí a přiměřenou empatií
- přispívá k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty
- jedná v zájmu klienta

4. Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Stáže oborové orientace vedou k osvojení poznatků, pracovních postupů a dovedností potřebných pro kvalifikovaný výkon povolání a pro uplatnění se na trhu práce. Dále napomáhají k rozvoji aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu a profesní kariéře, k pochopení práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci. Stáže přispívají k prohlubování dovedností potřebných k sebereflexi, sebezpoznání a sebehodnocení, následně přijímání odpovědnosti žáků za vlastní myšlení, rozhodování, jednání, chování a cítění. Výuka probíhá v přirozených podmínkách pobytových i terénních pracovišť, registrovaných sociálních služeb, zainteresovaných institucí a úřadů a je organizována v souladu s právními předpisy.

5. Vzdělávací strategie (strategie výuky, resp. učební činnosti žáků, které jsou doporučeny pro dosažení výsledků)

Otevřená výuka a propojení s externími aktivitami.

Spolupráce se sociálními partnery školy a učení se na pracovištích spolupracujících institucí.

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků (ve vazbě na jednotlivé výsledky učení)

Hodnocení žáka pověřeným pracovníkem vybraného zařízení.

2. Kritéria hodnocení

Sebehodnocení, které je postaveno na reflexi výkonu na stáži jak u jednotlivých žáků, tak mezi spolužáky (vrstevnické hodnocení).

Zpětná vazba pracovníků na jednotlivých pracovištích smluvních partnerů a vedoucím stáže oborové orientace.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

4. Poznámky